

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ZHYTOMYR POLYTECHNIC STATE UNIVERSITY (UKRAINE)
ATATÜRK UNIVERSITY (TURKEY)
CHERKASY STATE TECHNOLOGICAL UNIVERSITY (UKRAINE)
KHMEЛNYTSKYI NATIONAL UNIVERSITY (UKRAINE)
UNIVERSITY OF ECONOMICS AND HUMAN SCIENCES IN WARSAW (REPUBLIC OF POLAND)

IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

«APPLIED LINGUISTICS-3D: LANGUAGE, IT, ELT»

Book of Papers

**May 26-27, 2025
Zhytomyr, Ukraine**

**IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«APPLIED LINGUISTICS-3D: LANGUAGE, IT, ELT»
May 26-27, 2025
Zhytomyr, Ukraine**

ORGANISING COMMITTEE

Chair:

Viktor IEVDOKYMOV,

DSc (Economics), DSc (Public Administration), Professor,
Rector of Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)

Co-Chairs:

Oksana OLIINYK,

DSc (Economics), DSc (Public Administration), Professor,
1st Vice-Rector, Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)

Liudmyla MOHELNYTSKA,

PhD, Associate Professor, Acting Dean of the Faculty of Pedagogical Technologies
and Life-long Learning, Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)

Hanna LESHCHENKO,

Doctor of Philology, Professor, Head of Applied Linguistics and Translation
Department, Cherkasy State Technological University (Ukraine)

Yan KAPRANOV,

DSc (Philology), Professor, Habilitated Doctor (Linguistics), Professor at the VIZJA
University (Poland), Postdoctoral Researcher at the University of Oulu (Finland),
Professor at the Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
(Ukraine)

Members of the Committee:

Yevheniia KANCHURA,

PhD, Associate Professor, Acting Head of the Theoretical and Applied Linguistics
Department, Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)

Olha BOYKO,

PhD, Dr. Öğr. Üyesi, Edebiyat Fakültesi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum (Türkiye)

Yulia KUPCHYSHYNA,

PhD, Associate Professor, Department of Germanic Philology and Translation Studies,
Khmelnitsky National University (Ukraine)

Olha DIENICHIEVA,

PhD, Associate Professor, Department of Theoretical and Applied Linguistics,
Zhytomyr Polytechnic State University (Ukraine)

Liudmyla OTDIELNOVA,

Chief Engineer, Theoretical and Applied Linguistics Department, Zhytomyr
Polytechnic State University (Ukraine)

УДК 811.111
ББК 81.2 (4 Англ.)

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ZHYTOMYR POLYTECHNIC STATE UNIVERSITY (UKRAINE)
ATATÜRK UNIVERSITY (TURKEY)
CHERKASY STATE TECHNOLOGICAL UNIVERSITY (UKRAINE)
KHMELNYTSKYI NATIONAL UNIVERSITY (UKRAINE)
UNIVERSITY OF ECONOMICS AND HUMAN SCIENCES IN WARSAW (REPUBLIC OF POLAND)

IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

«APPLIED LINGUISTICS-3D: LANGUAGE, IT, ELT»

Book of Papers

May 26-27, 2025

Recommended for publishing
according to the decision of
the Scientific Council of
Zhytomyr Polytechnic
State University
(Minutes No. 10 dated 26.05.2025)

Zhytomyr
2025

Applied Linguistics-3D: Language, IT, ELT: IV International Scientific and Practical Conference
(May 26-27, 2025). – Zhytomyr: Zhytomyr Polytechnic State University, 2025. – 189 p.

ISBN 978-966-683-702-1

This volume presents the abstracts of the IV International Scientific and Practical Conference «Applied Linguistics 3D: Language, IT, ELT», held at Zhytomyr Polytechnic State University on May 26–27, 2025. The collection comprises contributions on theoretical and applied linguistics, digital language processing, translation strategies and techniques, and language pedagogy. The publication is intended for scholars, educators, and students in the field of linguistics.

УДК 811.111
ББК 81.2 (4 Англ.)

IV International Scientific and Practical Conference

**«APPLIED LINGUISTICS-3D:
LANGUAGE, IT, ELT»**

May 26-27, 2025

Scientific editor:
Computer typesetting and layout:

Yevheniia Kanchura
Daria Maslova

Certificate of entry in the State Register of Subjects of Publishing Business ЖТ № 08 dated March, 2004.

ISBN 978-966-683-702-1

© ZHYTOMYR POLYTECHNIC STATE UNIVERSITY, 2025

CONTENTS

Білоус Б. Білінгвальне навчання в контексті інтеграційного освітнього процесу	10
Біляк І. Стратегії та принципи перекладу каламбурів у сучасній літературі фентезі	11
Бойко О. Методологічне обґрунтування для використання програмного забезпечення Obsidian в гуманітарних науках (на основі лінгвістичних досліджень)	13
Грон Ю. Формування комунікативних компетентностей студентів на заняттях англійської мови за допомогою використання технологій штучного інтелекту	16
Дзіблюк Д., Купчишина Ю. Семантичний аспект вербалізації концепту ПРИРОДА (на матеріалі есеїв Мері Олівер	17
Євчин Д., Ємець О. Flash fiction як жанр сучасної англомовної малої прози: тенденції розвитку та стилістичні особливості	22
Карловська Г. Ефективність використання віртуального середовища у процесі оволодіння іноземною мовою	26
Комісарук Л. Успіхи з першого уроку (з досвіду викладання англійської мови як іноземної у Житомирській Політехніці)	27
Кондратенко Н. Лінгвістична семантико-текстуальна експертиза: основні напрями досліджень	29
Макота А, Лещенко Г. Критерії визначення лексичної ідіоматики (на матеріалі англомовного художнього тексту)	33
Марченко Г., Коваленко І. Переклад як міжкультурна комунікація: виклики та стратегії при перекладі німецькомовних текстів різних жанрів	38
Могельницька Л. Лексичний аналіз самопозиціонування провідних університетів світу на офіційному вебсайті	40
Могілей І. Специфіка перекладацької інтерпретації сучасного англомовного художньо-публіцистичного тексту	42
Нікітчук В., Панченко Н. Сленг в міжкультурній комунікації: бар'єр чи міст до взаєморозуміння?	45

Гречуха Л., Павленко О. Інтеграція візуалізації даних у дистанційне навчання для персоналізованого вивчення іноземних мов	48
Панькова А. Проблема перекладу неологізмів та авторських слів у художньому тексті	50
Совєтна А. Теми-табу в романі Ані Кастілло «так далеко від бога»	52
Тарадай В., Ємець О. Антитеза як стилістична фігура протиставлення	55
Філіппова Н. Прикладна лінгвістика 5D: проблеми і виклики курсу «Вступ до прикладної лінгвістики»	57
Хайлак А., Коваленко І. Мовні зміни та їх відображення в сучасній німецькій мові: порівняльний аналіз лексики та граматики	60
Чмут К., Яблонська Н. Функціональність літературних алюзій у журналістському дискурсі	63
Щепетна В., Лещенко Г. Англійські та українські біблійні фразеологізми: способи перекладу	66
Ahmadi R., Basarati A. The Role of AI-Generated Feedback in Improving English Pronunciation	68
Alsac F. Unstable Meanings, Deferred Power: Deconstructing Language, Authority, and Resistance in Atwood's The Handmaid's Tale	72
Andrushenko O. Merely: Exploring Intensification and Focusing (A Corpus-Based Study)	76
Belovodskaja A. When Culture Fails in Code: "Cultural Hallucinations" of Multimodal AI Systems	79
Chernenko D., Basarati A. Fostering Independent Learning Through AI-Supported Online Communities in EFL Contexts: Practical Insights from a Tutor's Experience	83
Chernysh O. The History of Linguistic Profiling: From Ancient Tests to Modern Forensics	87
Dienicheva O. Comparative Education Approaches to Intercultural Competence Development in Language Studies	91
Florko A., Dienichieva O. The Impact of Game-Based Learning on English Grammar Proficiency: A Duolingo Case Perspective	93

Hoichuk D., Haydanka D. Rendering of Wordplay in the TV Series “Fleabag”	95
Kanchura Ye. Translating Realia in Popular Fiction: Strategies and Approaches	99
Kapranov Ya. Proto-Language States Across Different Chronological Strata and the Determination of Their Genealogical Affiliation: A Diachronic-Panchronic Perspective	104
Korol V., Kanchura Ye. Accelerating Large Language Model Pretraining With Meta Learning	107
Kovshun T. Semantic Frames and Mental Models: A Study of War-Related Vocabulary in Ukrainian Media	109
Kumar D. Impact of ICT On 21st Century English Language Teaching Skills: A Critical Overview	113
Krylas V. Peculiarities of Coverage of the Theme of Child Rescue in «Scar Literature» (on Liu Xinwu’s Short Story «The Class Teacher»)	115
Kukharonok S. Integrating AI Tools into English Language Teaching in Higher Education: Opportunities and Challenges	119
Kutsa O., Romaniuk A., Kapranov Ya. The Influence of French and English on the Development of Foreign Lexis in Modern Ukrainian	120
Leshchenko H. Applied Linguistics: Evolution Of The Concept	125
Makarchuk M., Verhun T. Integrating Authentic Materials into English Language Teaching: Pedagogical Strategies and Learning Outcomes	127
Maslova D., Kanchura Ye. Domestication in Rostyslav Buchko’s Translation of «100 Mother Goose Nursery Rhymes»	129
Mudriievska A., Kanchura Ye. Practical Analysis of Satirical Strategies in «Going Postal» and «Making Money»	131
Muskyi A., Plakhotniuk N. The Socio-Cultural Impact of Ukrainian Dubbing	134
Muskyi B. Linguistic Skills in the IT Communication Sphere	135
Mykhaylovska O. Multimedia Aspects of Language through Video and TV Resources	137

<i>Panchenko D., Kanchura Ye.</i> Lost in Style: Grammar and Image Risks in English Translations of Bar Menus	138
<i>Pankovyk N.</i> Prosodic Feature Acquisition in Ukrainian EFL Students: A Comparative Analysis Using PRAAT	140
<i>Pereguda Ye., Mohelnytska L.</i> Culturally Determined Factors in the Practice of Translation of Derived Terms in the Field of IT in English and Ukrainian	143
<i>Pizhol P., Topachevskyi S.</i> Video Game Localization: Adapting Video Games for Global Players	145
<i>Plakhotniuk N.</i> Literary Translation in the Age of AI and Machine Learning	147
<i>Potapenko L.</i> Linguistic disguise in political speech: the functions of euphemisms	148
<i>Serdiichuk O., Kanchura Ye.</i> Problems of Automated Translation in Everyday Use	150
<i>Shabelnyk D., Kanchura Ye.</i> Translating Taste: Categorizing and Correcting Critical Vocabulary Errors in Zhytomyr Restaurant Menus	151
<i>Shadura V.</i> Memes Translation and Localization: Applied Approach	154
<i>Shapar V., Baranivska N.</i> Worldview as a Linguistic and Cognitive Phenomenon: Cultural, Ethnolinguistic and Psycholinguistic Dimensions	155
<i>Shpak A., Andrushenko O.</i> Corpus opportunities for language learners and researchers: GRAC	158
<i>Sibova D., Chernysh O.</i> Language as an Indicator of Personality Traits: Integrating Philological Analysis into Profiling	161
<i>Siedlanowska A., Kapranov Ya.</i> Accent Matters: Polish EFL Students' Preferences for British vs. American English in Translation Practice	163
<i>Sukhovetska S.</i> Multicultural communication in video presentation: language aspects	166
<i>Svysiuk O.</i> Digital Opportunities: The Way Technology Contributes to the Development of Language Literacy	168
<i>Topachevsky S.</i> English-Ukrainian code-mixing in humorous discourse	172
<i>Tsekhmeister V., Baranivska N.</i> Linguistic Conceptualization of the World: From Cultural, Cognitive, and Ethnolinguistic Perspectives	175

<i>Vlasiuk K., Kanchura Ye.</i> Excursion to the Theatrical Shakespeariana of Zhytomyr	177
<i>Voronina A., Kapranov Ya.</i> Translanguaging in Education: Theoretical Foundations and Applications in the Polish Context	180
<i>Wawrzynów M., Kapranov Ya.</i> Translating Specialized Texts on Lactation: Lexical Challenges in the English–Polish Language Pair	182
<i>Yemets O.</i> The Category of Locality in The Contemporary American Fiction	185
<i>Zadoienko O., Haidai I.</i> Development of Second Language Literacy through Open Educational Resources and Distance Learning	186

БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Білінгвальна освіта як інструмент інтеграції в глобалізований освітній простір

Двомовне навчання розглядається як ключовий чинник розвитку особистості в умовах багатомовного та полікультурного суспільства, що забезпечує ефективну комунікативну адаптацію студентів до вимог міжнародної академічної мобільності.

Інтеграційний освітній процес: сутність і структура
Освітня інтеграція передбачає цілісне поєднання змістових, мовних та культурних компонентів навчання. У цьому контексті білінгвальна модель сприяє міждисциплінарному узгодженню знань і формуванню системного світогляду студентів.

Когнітивні та психолінгвістичні переваги білінгвального навчання

Білінгвізм у навчальному процесі активізує когнітивні функції, підвищує рівень абстрактного мислення, аналітичних здібностей і розвиває метамовну свідомість, що є особливо важливим для академічного середовища.

CLIL як ефективна модель інтегративного білінгвального навчання у вищій освіті.

Методика CLIL (змістово-мовне інтегроване навчання) забезпечує засвоєння фахового контенту засобами іноземної мови. Це сприяє одночасному розвитку предметних і мовних компетентностей студентів.

Формування інтеркультурної компетентності в умовах білінгвального навчання

Двомовна освіта сприяє розвитку інтеркультурної чутливості, критичного осмислення культурних відмінностей і готовності до міжкультурної взаємодії, що є ключовим фактором професійної та соціальної адаптації випускників.

Виклики імплементції білінгвальних програм у вищих навчальних закладах

Основними бар'єрами залишаються: недостатній рівень мовної підготовки здобувачів освіти, відсутність фахової літератури двома мовами, а також низький рівень методичної підготовки викладачів для роботи в умовах білінгвального середовища.

Перспективи розвитку білінгвального навчання в українській системі вищої освіти

У контексті євроінтеграції України та процесів інтернаціоналізації освіти актуальним є впровадження двомовних освітніх програм у технічних, гуманітарних та природничих спеціальностях, особливо в межах подвійних дипломів.

Інноваційно-педагогічні технології в підтримці білінгвального підходу

Застосування цифрових освітніх платформ, мультимедійних курсів, елементів гейміфікації та проєктно-орієнтованого навчання суттєво підвищує ефективність білінгвального викладання у вищій школі.

Білінгвізм як фактор підвищення конкурентоспроможності випускника ЗВО

Двомовна підготовка випускників сприяє їх професійній гнучкості, конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринку праці, а також полегшує доступ до магістерських і докторських програм за кордоном.

Методологічні засади подальших досліджень

Перспективним напрямом наукової діяльності є вивчення ефективності різних моделей білінгвального навчання в контексті академічної успішності студентів, формування лінгводидактичних стратегій та адаптації інтегративних підходів до українського контексту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк Т. В. Білінгвальне навчання як фактор формування полікультурної особистості в умовах інтеграції освіти / Т. В. Гуменюк // *Інститут педагогіки НАПН України*. – 2021. – Режим доступу
2. Беленька Г. О. Модель білінгвальної освіти у вищій школі: дидактичні та методологічні підходи / Г. О. Беленька // *Педагогіка і психологія професійної освіти*. – 2020. – № 1(7). – С. 56–63. – Режим доступу
3. Козачук О. В. Інтегративні аспекти білінгвального навчання у вищій школі України / О. В. Козачук // *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Педагогічні науки*. – 2022. – Вип. 3(74). – С. 142–147. – Режим доступу
4. Савченко Л. О. Компетентнісний підхід до білінгвального навчання в контексті євроінтеграційних процесів / Л. О. Савченко // *Nauka-online.com*. – 2019. – Режим доступу
5. Кудіна Т. П. Особливості білінгвального навчання в умовах інтеграційної освітньої політики / Т. П. Кудіна // *Інститут педагогіки НАПН України*. – 2018. – Режим доступу
6. Єршова Н. В. Педагогічна модель білінгвального навчання в багатомовному освітньому середовищі / Н. В. Єршова // *Педагогічний альманах*. – 2021. – № 48. – С. 107–112. – Режим доступу
7. Кравченко І. М. Психолінгвістичні аспекти білінгвального навчання у процесі інтеркультурної інтеграції / І. М. Кравченко // *Наукові записки Ніжинського державного університету*. – 2017. – Серія: Філологічні науки. – № 4. – С. 89–94.

Біляк Ірина

Державний університет «Житомирська політехніка»

СТРАТЕГІЇ ТА ПРИНЦИПИ ПЕРЕКЛАДУ КАЛАМБУРІВ У СУЧАСНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ФЕНТЕЗІ

Серед численних стилістичних прийомів і виражальних засобів, використаних автором, особливу увагу заслуговують каламбури, які становлять значний інтерес з огляду на складність і специфіку їхнього перекладу на українську мову. Саме багатозначність та мовна гра, властиві каламбуру,

ставлять перед перекладачем унікальні виклики, пов'язані із збереженням як смислової, так і емоційного опалу оригіналу. Аналіз цих лінгвістичних явищ дозволяє глибше зрозуміти не лише особливості стилю автора, але й закономірності перекладацької діяльності в контексті передачі багатозначності та культурних відтінків.

Для аналізу способів і засобів перекладу каламбурів використано інструментарій запропонований Д. Далабастом, який виокремлює два основні види каламбуру з залежно від способу їх створення.

Вертикальний каламбур виникає тоді, коли дві формально подібні мовні структури вступають в асоціативний конфлікт, перебуваючи в межах одного фрагмента тексту. У цьому випадку каламбур реалізується через одне мовне вираження, яке водночас передає принаймні два значення, що накладаються одне на одне.

Семантичні компоненти цього явища пов'язані **парадигматично**, тобто одна й та сама частина тексту одночасно генерує кілька значень. При цьому одне з них є явним і прямо присутнім у тексті, тоді як інше — імпліцитне, тобто невиражене безпосередньо, і вимагає реконструкції за допомогою контексту. Саме контекст відіграє вирішальну роль в активації прихованого значення. У випадку вертикального каламбуру завжди присутній подвійний контекст, який унеможливорює механізм усунення семантичної неоднозначності та, навпаки, вимагає подвійного прочитання.

У наступному прикладі жарт із виразом «*made an impression on you*» містить семантичну двозначність: його можна інтерпретувати як «залишити відбиток» або «вплинути на когось». Залежно від контексту, фраза може означати як буквальне (фізичне чи пряме) враження, так і метафоричне — бути враженим емоційно або ж навіть віртуально. В українському перекладі ця гра слів передається за допомогою конструкції «вразили буквально», де подвійне значення створюється за рахунок прислівника *буквально*, що уможливорює додаткове прочитання, пов'язане з буквальним трактуванням слова *буква*, що відкриває потенційну інтерпретацію як «бути враженим буквою» чи «бути надрукованим».

В наступному прикладі «*live on fig diet*» слово «інжир» не перекладається буквально як *fig* (інжир), а натомість передається дослівною конструкцією, яка активує гру слів: «фігова дієта» (*fig diet*). Такий переклад породжує множинність інтерпретацій: по-перше, це може означати дієту, що базується на інжирі, по-друге — натяк на «погану» або «нікчемну» дієту (від прикметника «фіговий» у значенні «поганий»). В англійській мові цей каламбур відсутній, оскільки подібного семантичного накладання не виникає.

Горизонтальний каламбур виникає в ситуаціях, коли дві формально подібні мовні структури розташовані у тексті послідовно, тобто перебувають у відношенні суміжності. У такому випадку гра слів реалізується **синтагматично**, через поступове розгортання значень у межах єдиної мовної послідовності (синтагми).

Наступне жартівливе висловлювання — «I must fly, except that I mustn't» — має два можливі значення. Перше полягає у тому, що людина поспішає, має кудись терміново йти або їхати; друге — буквально, пов'язане з польотом літаком. В українському перекладі «треба летіти, шкода, що летіти не можна» збережено ті самі подвійні значення. При цьому каламбур не набуває повного сенсу без відповідного контексту в обох мовах. Цю репліку вимовляє персонаж, який страждає від галюцинацій, у яких він уявляє себе здатним літати, хоча насправді йому заборонено це робити. Вислів звучить у момент, коли він готується піти.

Попередній аналіз перекладів каламбурів дозволив сформулювати таку гіпотезу – горизонтальні каламбури мають вищий перекладацький потенціал ніж вертикальні. Подальші перспективи дослідження вбачаємо в глибшому аналізі перекладу каламбурів на українську мову та в розробці більш розгорнутої таксономії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словник іншомовних слів Мельничука. URL: <http://slovopedia.org.ua/42/53402/283308.html>
2. Delabastita, D. Wordplay and Translation. Manchester: St. Jerome Publishing. 1996.
3. Terry Pratchett The Truth. New York: Harper Torch, 2000. 348 p.
4. Террі Пратчетт Правда. Львів: Видавництво старого лева, 2017. 455 с.

*Бойко Ольга, к.ф.н.
Університет Атаютюрка*

МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ OBSIDIAN В ГУМАНІТАРНИХ НАУКАХ (НА ОСНОВІ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Зонке Аренс, автор книги «Як робити корисні нотатки», стверджує: сила волі — ресурс обмежений і ненадійний [3]. Для продуктивної наукової роботи чи формування звичок недостатньо постійно змушувати себе. Замість цього варто створити середовище, яке саме підтримуватиме корисні дії: регулярне письмо, нотатки, читання. Якщо умови сприяють роботі — діяти легше й природніше, без внутрішнього конфлікту між «хочу» та «треба».

Аренс підкреслює, що добре налагоджена система дозволяє розвантажити пам'ять і сконцентруватися на творчості [3]. Однак варто розрізняти систему (як структуроване середовище: файли, лінки, нотатки) і процес (що ми в цьому середовищі робимо: читаємо, аналізуємо, записуємо). У процесі записування ми одночасно розвиваємо саму систему. В ідеалі — система має сприяти появі нових ідей.

План — це фіксована структура, яка часто не витримує контакту з реальністю. Аренс пропонує відмовитися від планування як центрального методу роботи. Замість цього — розвивати ідеї знизу догори: починати з фактів, питань, нотаток. Такі органічно зростаючі структури більш життєздатні [3].

Авторський досвід показує, що навіть підготовка до наукової статті може вирости з одного аспекту, який спочатку здавався незначним.

Революційна думка книги — категоризація інформації через зв'язки (лінки), а не ієрархію папок [3]. Коли ми пов'язуємо нотатки, ми змушені перечитувати, переосмислювати, що активує ефект інтервального повторення. Таке ведення бази даних дозволяє бачити несподівані взаємозв'язки — а саме вони й ведуть до нових ідей.

Робота над науковими темами має починатися не з плану, а з питань і нотаток. Аренс радить починати з накопичення ідей, які вже є, та поступово вибудовувати структуру. Якщо нотаток достатньо, з них виростає тема. Пошук потенційних напрямів відбувається через аналіз уже зібраного матеріалу.

Зонке Аренс звертається до прикладу Нікласа Лумана, який генерував ідеї швидше, ніж встигав їх оформлювати. Його тексти насичені ідеями, а не створені для максимізації кількості публікацій. Цінність — не в кількості статей, а в інтелектуальному прориві, який забезпечує система нотаток.

Аренс описує чотири рівні підготовки тексту:

- 1. Створення щоденних нотаток.
- 2. Обробка літератури та виписок.
- 3. Організація нотаток у логічні ланцюги.
- 4. Власне написання тексту (переформулювання, редагування, оформлення) [3].

Кожен рівень спирається на попередній. Ключовий принцип — починати з малого, поступово рухаючись угору.

Нотатки потрібні не лише для збереження інформації, а й для її осмислення. Перенесення думок на «папір» (цифровий чи реальний) — частина мислення. Ідеї потрібно «екстерналізувати», щоб їх можна було переглянути, оцінити, зв'язати з іншими.

Аренс виділяє три типи нотаток:

1. Повсякденні (інбокс, мобільні нотатки).
2. Бібліографічні (стисле перефразування прочитаного).
3. Постійні (які розвивають власні ідеї і зв'язуються з іншими) [3].

Кожна постійна нотатка має бути атомарною, мати чітку думку й бути готовою до включення в науковий текст.

Письмо не є лінійним процесом. Створення наукового тексту вимагає різних типів мислення: пошуку джерел, їх аналізу, формулювання ідей, редактури, оформлення. Ці задачі виконуються на різних етапах. Мислити потрібно не лише над фразами, а й над структурою, зв'язками, логікою тексту.

Система нотаток є джерелом саморефлексії. Вона виявляє лакуни в знаннях, допомагає побачити слабкі місця в аргументації. Замість очікування на зовнішню рецензію, дослідник отримує зворотний зв'язок одразу, працюючи з власними записами.

Саме для створення розумних нотаток і пов'язування їх між собою було створено програму Obsidian. Її розробили в 2020 році Шида Лі та Еріка Сю під час карантину через COVID-19. Лі та Сю раніше співпрацювали над проектами

під час навчання в університеті Ватерлоо [4]. 30 березня 2020 року було випущено першу версію програми, і понині вона продовжує оновлюватися, а кількість плагінів, розроблених користувачами для інтеграції до програми інших інструментів, постійно зростає.

Зауважимо, що наш пошук зручної програми для створення нотаток (цитат із теоретичних публікацій, із ілюстративного матеріалу художніх текстів тощо) триває вже більше 6 років, починався він із спроби підлаштувати під дослідницькі потреби програму Microsoft Office Excel [1], потім довгий час ми користувалися текстовим редактором Scrivener [2], який чудово підходить для написання великих текстів. Проте він не дає можливості переглядати зв'язки між нотатками, а ґрунтується на звичній і не дуже продуктивній ієрархічній системі.

Основні функції Obsidian — створення нотаток у форматі .md (markdown), найпростішому текстовому форматі, який можна відкрити будь-яким текстовим процесором. Ці нотатки можна пов'язувати між собою через гіперлінки, які відображаються в тілі нотатки (outgoing links і backlinks). Вказані зв'язки відображаються у вигляді загального графа, також є можливість переглянути локальний граф кожної нотатки. Постійне, щоденне поповнення «ящика з нотатками» (за термінологією Лумана) дає змогу розробляти найбільш перспективні і цікаві для дослідника теми.

Користування програмою може відбуватися на декількох рівнях, для початкового рівня не потрібно мати специфічні знання: достатньо створювати нотатки і пов'язувати їх між собою. Існують детально та чітко написані інструкції з користування програмою. Що більше у користувача навичок програмування і розуміння механіки програми, то більше можливостей автоматизації відкривається перед ним.

Одна із важливих можливостей Obsidian — інтеграція її з програмою для читання і створення анотацій та бібліографічних списків Zotero. Можливість швидко експортувати анотації з Zotero дає змогу швидко опрацьовувати необхідні для дослідження цитати.

З-поміж плагінів спільноти також вирізняються плагіни, що дають змогу підключити LLM (Large Language Models), але для цього потрібно придбати ключі API для OpenAI, що становить приблизно 5 доларів США на місяць. Інтеграція із штучним інтелектом дозволяє користуватися пошуком за семантикою і виконувати певні інші дії, скеровані на пов'язання нотаток між собою і пошук неочевидних зв'язків для генерації нових ідей.

Програма є безкоштовною, платною є лише синхронізація між мобільним додатком і десктопною версією. Але існують шляхи для подібної синхронізації через додаткові плагіни: через GitHub, Telegram, Google Drive та ін.

Практика щоденних нотаток — це не технічна звичка, а фундамент дослідницької праці. Вона дає інтелектуальну свободу, звільняє від страху чистого аркуша і дозволяє бачити зв'язки, з яких народжуються наукові ідеї. Як каже Аренс: розумова праця починається з нотаток — і ними ж завершується. Для того, щоб нотатки працювали на дослідника, а не залишалися пасивним

грузом в теках на комп'ютері, варто спробувати користуватися програмою Obsidian.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко, О. (2019). Використання програми Microsoft Office Excel для лінгвістичного аналізу тексту. Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. №38. Т. 3. С. 24-32. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v38/part_3/Filologi38_3.pdf#page=24
2. Бойко, О. (2021). Функції метаданих у створенні електронної картотеки під час лінгвістичного опрацювання тексту в текстовому процесі Scrivener. Лінгвістичні студії. Вип. 41. С. 320-331. URL: <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2021.41.32>
3. Ahrens, S. How to Take Smart Notes: One Simple Technique to Boost Writing, Learning and Thinking – for Students, Academics and Nonfiction Book Writers. Publisher: S. Ahrens. 188 p.
4. Pyne, Y.; Stewart, S. (2022). Meta-work: how we research is as important as what we research. *British Journal of General Practice*. 72 (716): 130—131. doi:10.3399/bjgp22X718757

*Грон Юлія, к. ф. н., доц.
Черкаський державний технологічний університет*

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Розвиток сучасних технологій суттєво вплинув на принципи організації освітнього процесу. В умовах комп'ютеризації навчального процесу значна увага приділяється структуруванню ефективного освітнього середовища. Можливості застосування штучного інтелекту (ШІ) на заняттях іноземної мови допомагають урізноманітнити навчальний процес та створити максимально комфортне та продуктивне навчання. Штучний інтелект належить до галузі інформаційних технологій, яка створює продукти, що виконують завдання замість людини [3, с. 205].

В освіті зростає інтерес до застосування ШІ на заняттях, що, безумовно, доводить перехід від традиційних методів навчання до новітніх, створення нової освітньої парадигми. За допомогою ШІ заняття іноземної мови можна трансформувати у цікаві захопливі події, створити ігрове середовище, де здобувачі освіти можуть взаємодіяти та вирішувати певні завдання. Більш того, інтеграція ШІ на заняттях англійської мови допомагає зробити навчання більш адаптивним до реалій сьогодення та потреб ринку праці [3, с. 212]. Студенти поєднують опанування іноземної мови з удосконаленням своїх навичок у галузі обробки даних, штучного інтелекту та інших передових технологій. Окрім цього, використання ШІ сприяє поглибленню критичного мислення, аналізу інформації, творчого розвитку.

Нині ChatGPT вважають найбільш популярним сервісом ШІ, у той час як менш популярними є такі сервіси, як Grammarly, Duolingo, Bard, BBC learning English, Babbel, Memrise, TalkPal, Rosetta Stone. З метою найбільш ефективного використання програм ШІ викладач має порадитися зі студентами та обрати оптимальний варіант. Студенти можуть використовувати ChatGPT як помічника

у перекладі, поясненні граматичних правил, вимови, опанування нової лексики. Головна перевага такого сервісу є його доступність за наявності інтернету. Викладач за допомогою інтелектуальних систем та алгоритмів має можливість швидко та якісно створювати персоналізовані завдання, тести, вправи для здобувачів вищої освіти [2, с. 212]. З метою розвитку говоріння у нагоді можуть стати чат-боти, які генерують діалогічне мовлення, коли здобувач освіти веде діалог із чат-ботом на задану тему. У такий спосіб студент не тільки розвиває навички говоріння, але й збагачує словниковий запас. Розробка вправ на лексику за допомогою ChatGPT полягає у створенні текстів, вправ, зображень, що пояснюють значення нових слів. Зокрема, викладач може створити невеличку розповідь, або ситуацію з використанням відповідної лексики, де здобувачі освіти тренують використання останньої. Щоб урізноманітнити опанування матеріалу, застосування інтерактивних платформ у вигляді ігор та вікторин, таких як Kahoot! та Quizlet, можуть підвищити інтерес до теми, навчання загалом [1, с. 212].

Отже, застосування штучного інтелекту на заняттях англійської мови створює нові можливості для здобувачів освіти, сприяє підвищенню мотивації та зацікавленості, забезпечує креативний персоналізований підхід, дозволяє акцентувати увагу на індивідуальних потребах кожного здобувача освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Використання Штучного Інтелекту на уроках англійської мови в НУШ в умовах дистанційного навчання. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-shtuchnogo-intelektu-na-urokah-angliysko-movi-v-nush-v-umovah-distanciynogo-navchannya-430912.html> (Дата звернення: 17. 05. 2025)
2. Методи та системи штучного інтелекту: навч. посіб. / уклад. Д. В. Лубко, С. В. Шаров. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2019. 264 с.
3. Сокол М., Залужець О. Методичні основи використання технологій штучного інтелекту на уроках англійської мови базової середньої освіти // Стратегії міжкультурної та іншомовної комунікації крізь призму лінгводидактичної парадигми: колективна монографія. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 205–228

*Дзіблюк Дарія, студентка бакалаврату
Купчишина Юлія, к.ф.н., доц.
Хмельницький національний університет*

СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ *ПРИРОДА* (НА МАТЕРІАЛІ ЕСЕЇВ МЕРІ ОЛІВЕР)

Постановка проблеми.

Концепт *ПРИРОДА* є одним із ключових у загальнолюдській картині світу; він відображає людське світосприйняття й ставлення до навколишнього середовища. Дослідження вербалізації даного концепту в художній літературі дозволяє не лише зрозуміти співіснування людини й природи, а й заглибитися в специфіку авторського стилю та інтерпретації концепту, розкрити мовно-стилістичні особливості, що лежать в його основі.

Ми досліджуватимемо вербалізацію концепту *ПРИРОДА* на матеріалі прозових творів Мері Олівер – американської поетеси та есеїстки XX-XXI століть, лавреатки Пулітцерівської (1983) та Національної книжкової премій (1992) [8]. Природа у творчості письменниці є не лише фізичним середовищем, а й джерелом натхнення, спогадів та рефлексій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідженням поняття концепту в лінгвістиці займалися такі українські мовознавці, як Л. Айзенбарт [1], О. Мельничук [3], М. Полюжин [4]. Серед зарубіжних дослідників варто виділити Дж. Діна, Д. Кеммерера. Дослідженням концепту *ПРИРОДА* й тонкощами його вербалізації цікавилися такі науковці, як О. Малярчук [2], Г. П. Пасічник, Н. Пилячик, Г. Табакова [6]. Серед зарубіжних дослідників виділимо Лізабет Віттгефт Нільсен.

Актуальність і зацікавлення даною темою зумовлено не лише перекладацьким аспектом концепту *ПРИРОДА*, а й ознайомленням українського читача із творчістю Мері Олівер, жодна із поетичних і прозових збірок якої ще не перекладалися українською мовою.

Мета дослідження.

Розглянути і проаналізувати способи перекладу, що можуть бути використані у відтворенні вербалізаторів концепту *ПРИРОДА* у есеях Мері Олівер; запропонувати власний переклад.

Виклад основного матеріалу дослідження.

На сучасному етапі у мовознавстві неможливо відслідкувати єдину думку у трактуванні поняття “концепт” і його можливість охарактеризувати навколишній світ, однак На думку більшості науковців, концепт – поняття когнітивної лінгвістики, одиниця людського мислення, що формує абстрактну картину світу; це відображення дійсності людськими очима та досвідом. Концепт існує завдяки людській уяві та здатності мислити, об’єднувати поняття і явища в одне ціле.

Концепти інтерпретуються залежно від контексту дискурсу й відтак набувають різних значень. У контексті художнього дискурсу доречно говорити про *текстові*, або ж *художні концепти*.

Л. Айзенбарт надає вичерпне тлумачення *художнього концепту*: це втілена у стійких повторюваних образах і наділена культурно значущим змістом смислова структура, що відображає сутнісні ознаки дійсності та особливості її сприйняття людиною певного місця і часу, і є основою художньої картини світу автора [1, с. 323]. Роль художнього концепту полягає у приверненні уваги читача до концептуально-значущих фрагментів тексту; генеруванні смислу тексту; вираженні авторської модальності; декодуванні глибинного концептуального змісту; характеристичності мовної особистості автора та персонажа; репрезентації індивідуально-авторської картини світу, що створюється усією системою мовних засобів і виражає авторське концептуальне осмислення та оцінку зображених явищ [3, с. 53]. Художні концепти також слугують потужними символами або метафорами, які представляють абстрактні ідеї чи теми.

Концепт *ПРИРОДА* є базовим концептом концептуальної картини світу людини. Цей концепт є загальнолюдським, тобто таким, що існує для носіїв всіх мов і культур незалежно від їх приналежності до будь-якої соціальної групи чи народності. За О. Малярчук, “розглядаючи загальнолюдський концепт необхідно виділити ті його складові, без яких він не мислиться індивідами; перш за все, у центрі вивчення є мовна особистість – тобто індивід із сукупністю його специфічних особливостей сприймання зовнішнього світу. Оскільки даний концепт розглядається в гуманістичній системі, що включає людину, а сприйняття навколишнього світу неможливе без уявлення про природне оточення та місце у ньому людини, концепт *ПРИРОДА* розглядається у межах антропоцентричного та когнітивного підходу до мови, де людина виступає мовною особистістю та об’єктом процесів, зосереджених у полі даного концепту” [2, с. 51].

Послугуючись польовою моделлю концепта М. Полюжина, для глибшого розуміння концепту *ПРИРОДА* необхідно визначити його ядро, базові (когнітивні) пласти – тобто лексико-семантичні поля, що відповідають або ж є дотичними до основних концептуальних ознак, – та інтерпретаційне поле [4, с. 218-219]. Для семантичного аналізу даного концепту насамперед необхідно визначити ядро та базові пласти.

Поняття “природа” є ядром концепту *ПРИРОДА*. Слід з’ясувати образний пласт концепту, представлений його номінантом (ядром), – щоправда, традиційно він трапляється не так часто, як його вербалізатори [6, с. 46].

“Природа” є одним із тих понять, яким неможливо дати чітке тлумачення; однак, щоб визначити базові пласти концепту – лексико-семантичні, або ж референційні поля концепту – необхідно розтлумачити його номінант. За Академічним словником української мови, природа – це:

1. Органічний і неорганічний світ у всій сукупності і зв'язках, що є об'єктом людської діяльності й пізнання, все те, що не створене діяльністю людини;
2. Сукупність особливостей рослинного і тваринного світу, кліматичних умов, рельєфу і т. ін. якої-небудь місцевості, країни; навколишнє географічне середовище;
3. Рослинний світ навколишньої місцевості;
4. Місцевість за межами великих міст, поселень, де багато зелені, свіжого повітря і та ін.;
5. Особливості навколишньої місцевості у певну пору року (перев. у сполуч. із сл. весняна, осіння і та ін.) [5].

Отже, українська мова тлумачить поняття “природа” як навколишнє середовище (рослинний і тваринний світи, рельєф, зелена місцевість) та сукупність неконтрольованих природних (погодних) явищ, пір року.

В англійській мові поняття “природа” (nature) має значно ширше значення й застосуванн: *senses relating to physical or bodily power, strength, or substance; mental or physical impulses and requirements; senses relating to innate character; senses relating to the material world* [7], – однак можемо виділити тлумачення, що

стосуються не “природи характеру” чи людських характеристик, а власне *природного світу* та *природи* як *фізичного середовища*. За Оксфордським словником, природа (*nature*) – це:

1. The phenomena of the physical world collectively; esp. plants, animals, and other features and products of the earth itself, as opposed to humans and human creations;
2. More widely: the whole natural world, including human beings [7].

У такому випадку на основі значень лексеми *nature* розуміємо природу як усі похідні природного світу (тварини, рослини, люди), а також сукупність усіх неживих об’єктів і явищ цього світу.

Відтак можемо стверджувати, що до концепту *ПРИРОДА* відносяться такі лексично-семантичні поля (далі – СП), як ФЛОРА, ФАУНА, РЕЛЬЄФ & ЛАНДШАФТ, ПОГОДА & АТМОСФЕРНІ ЯВИЩА, НЕБЕСНІ ТІЛА й такі проміжні поля, як ВОДА & ВОДОЙМИ, ЗЕМЛЯ, ЦИКЛІЧНІ ЯВИЩА, – тобто добові зміни, зміни клімату й пір року.

Концепт *ПРИРОДА* має досить розгалужену структуру, що складається з великої кількості лексичних експлікацій, а тому, незважаючи на загальноновживаність, у творчості кожного письменника він набуває нових семантичних ознак [6, с. 46]. Як зазначає Г. Табакова, “явища природи, пейзажі стають для ліричного суб’єкта поштовхом до переосмислення та обмірковування різноманітних явищ дійсності, за їх допомогою будується витончений ліричний сюжет” [6, с. 46].

Розгляньмо кілька фрагментів з есею “Upstream” Мері Олівер:

*Little by little I waded from the region of **coltsfoot** to the **spring beauties**. From there to the **trilliums**. From there to the **bloodroot**. Then the dark **ferns*** [9, с. 6].

Впевнено стверджувати про вербалізацію концепту *ПРИРОДА* нам дозволяють лексеми, що відносяться до семантичного поля ФЛОРА (НАЗЕМНІ РОСЛИНИ): *trilliums*, *ferns*. У контексті фрагмента нескладно зрозуміти, що *coltsfoot*, *spring beauties* та *bloodroot* також відносяться до переліку рослин, а додатковий інтернет-пошук підтверджує, що це – народні назви квітів, що англійською мають такі наукові назви, як *Tussilago farfara* (мати-й-мачуха), *Claytonia* (клейтионія) та *Sanguinaria canadensis* (канадська сангвінарія) відповідно.

Розгляньмо ще один приклад, у якому спостерігаємо СП ФЛОРА, а також СП НЕБЕСНІ ТІЛА й РЕЛЬЄФ & ЛАНДШАФТ:

***Plant** your **peas** and your **corn** in the **field** when the **moon** is full, or risk failure. This has been understood since **planting** began* [9, с. 5].

Лексеми (*to*) *plant*, *planting* є дотичними до СП ФЛОРА, адже нерозривно пов’язані з рослинами (засівати, землеробство); до СП ФЛОРА також належать лексеми *peas*, *corn*. СП ЛАНДШАФТ реалізовано лексемою *field*. Уперше спостерігаємо появу лексеми, що відноситься до СП НЕБЕСНІ ТІЛА (*moon*).

*I walked, all one spring day, **upstream**, sometimes in the midst of the **ripples**, sometimes along the **shore**. My company were violets, Dutchman’s-breeches, spring beauties, trilliums, bloodroot, ferns rising so curled one could feel the upward push of*

*the delicate hairs upon their bodies. My parents were **downstream**, not far away, then farther away because I was walking the wrong way, upstream instead of downstream. Finally I was advertised on the hotline of help, and yet there I was, slopping along happily in the **stream's coolness*** [9, с. 4-5].

Назви квітів відносимо до СП ФЛОРА: *violets, Dutchman's-breeches, spring beauties, trilliums, bloodroot, ferns*, – лексеми *upstream, downstream, ripples, shore, stream* – до СП ВОДА & ВОДОЙМИ, й одне словосполучення *spring day* – до СП ЦИКЛІЧНІ ЯВИЩА (ПОРИ РОКУ).

Проаналізуємо ще низку прикладів з есею “Staying Alive”:

*The thin **red foxes** would come together in the last weeks of **winter**. Then, their tracks in the **snow** were not of one **animal** but of two, where in the **night** they had gone running together* [9, с. 15].

Спостерігаємо низку лексем СП ФАУНА (*red fox, animal*), ЦИКЛІЧНІ ЯВИЩА (*winter, night*), а також СП ПОГОДА & АТМОСФЕРНІ ЯВИЩА (*snow*).

*And in the blue **water**, see the **dolphin** built to leap, the **sea mouse** skittering; see the ropy **kelp** with its air-filled bladders tugging it upward; see the **albatross** floating day after day on its three-jointed **wings*** [9, с. 20].

У даному фрагменті домінують СП ФАУНА (морські тварини) та СП ВОДА, яке реалізоване власне його номінантом – *water*. До СП ФАУНА відносимо лексеми *dolphin, sea mouse, albatross*, а також дотичну до даного семантичного поля лексему *wings*. До СП ФЛОРА відносимо лексему *kelp*, що позначає один з порядків бурих водоростей.

Отож у підсумку, ядром концепту *ПРИРОДА* є власне поняття “природа”, визначення якого збігається в українській та англійській мовах: це навколишнє середовище (рослинний і тваринний світи, рельєф, зелена місцевість) та сукупність неконтрольованих природних (погодних) явищ, пір року, кліматичних і добових змін. Оскільки “природа” охоплює органічний та неорганічний світи й навколишнє середовище, визначаємо її вербалізатори в межах таких семантичних полів (СП), як СП ФЛОРА, ФАУНА, РЕЛЬЄФ & ЛАНДШАФТ, ПОГОДА & АТМОСФЕРНІ ЯВИЩА, НЕБЕСНІ ТІЛА, ВОДА & ВОДОЙМИ, ЗЕМЛЯ, ЦИКЛІЧНІ ЯВИЩА.

Розглядаючи концепт *ПРИРОДА*, необхідно зважати на лексеми, що належать до вищезазначених лексико-семантичних полів. У наведених фрагментах спостерігаємо домінування СП ФЛОРА, що є типовою рисою пейзажних описів. Відтак можемо стверджувати, що концепт *ПРИРОДА* в творчості Мері Олівер здебільшого проявляється саме в пейзажних описах, лексична складова яких включає переважно назви та перелік рослин; часто спостерігаємо назви тварин, описи погоди і ландшафту, власне навколишнього середовища й території. Результати даної розвідки вважаємо перспективними в подальших дослідженнях на тему вербалізації концепту *ПРИРОДА*, а також питань перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Айзенбарт Л. М. Термін “Концепт”: проблема визначення та підходи до вивчення. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира*

- Гнатюка. Серія : Літературознавство.. 2016. Т. 45. С. 314–325. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU1_2016_45_28 (дата звернення: 25.04.2025).
2. Малярчук О. В. Концепт природа в системі антропоцентричного та когнітивного підходу до мови. *Сучасні лінгвістичні студії XXI століття* : Тези доповідей всеукраїнської науково-практичної заочної конференції. 2015. С. 50–53. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/21031/> (дата звернення: 16.04.2025).
 3. Мельничук О. Інтерпретація концептів як художніх феноменів. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*. 2023. Т. 2, вип. 7. С. 52–57. URL: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.2.8>.
 4. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2015. Т. 4. С. 212–222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2015_4_43 (дата звернення: 30.04.2025).
 5. *Словник української мови*. URL: <https://sum.in.ua/s/pryroda> (дата звернення: 09.05.2025).
 6. Табакова Г. І. Концепт “природа” в структурі художнього світу ліричної прози. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. Філологічні науки*.. 2014. вип. 1. С. 45–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2014_2_8 (дата звернення: 09.05.2025).
 7. *Oxford English Dictionary*. URL: <https://doi.org/10.1093/OED/1850732511> (дата звернення: 09.05.2025).
 8. The Editors of Encyclopaedia Britannica. Mary Oliver | Biography, Nature Poet, Pulitzer Prize & Facts | Britannica. *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/biography/Mary-Oliver> (date of access: 10.05.2025).

ІЛЮСТРАТИВНІ ДЖЕРЕЛА

9. Oliver M. *Upstream: Selected Essays*. Penguin Press, 2016. 192 p.

*Євчин Діана, студентка бакалаврату
Ємець Олександр, к. ф. н., проф.
Хмельницький національний університет*

FLASH FICTION ЯК ЖАНР СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ МАЛОЇ ПРОЗИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

У статті досліджено еволюцію англомовного короткого оповідання у XX–XXI століттях із фокусом на жанрі flash fiction. Визначено головні риси цього жанру, зокрема стислість, композиційну завершеність, метафоричність, емоційну насиченість і відкритість до інтерпретацій. Проаналізовано характерні стилістичні домінанти flash fiction, зокрема тропеїчні прийоми, синтаксичний паралелізм, ефект парадоксу, еліпсис та принцип *in medias res*. Практична частина ґрунтується на перекладацькому аналізі оповідань «Whispers» та «Bigfoot Love», у яких вивчається реалізація стилістичної конвергенції як ключової ознаки текстів жанру.

Ключові слова: flash fiction, англомовна мала проза, стилістична конвергенція, сучасна література, коротке оповідання.

Сучасна англомовна мала проза є динамічною літературною формою, що відзначається адаптивністю до соціокультурних, естетичних і технологічних викликів часу. Однією з найпомітніших тенденцій є поява та стрімкий розвиток жанру flash fiction — надкоротких оповідань, що концентрують зміст у

лаконічній, але емоційно насиченій формі. З огляду на зростаючу популярність цієї форми серед авторів і читачів, дослідження особливостей flash fiction має не лише літературознавче, а й культурно-комунікативне значення.

Мала проза, як одна з основних форм художньої літератури, охоплює різноманітні жанри, серед яких коротке оповідання, новела, ескіз, нарис. Її відмінністю є зосередження на одному персонажі або події, стислість і експресивність. До кінця XIX століття англomовне коротке оповідання не мало чіткої ідентичності, лише з початку XX ст. термін «short story» почав закріплюватися як самостійна жанрова одиниця. Значний вплив на становлення короткої прози мали Едгар Аллан По, який сформулював концепцію єдності враження, та Брендер Метьюз, який увів поняття «коротке оповідання» на позначення саме завершеної короткої форми.

Протягом XX століття жанр пережив низку змін під впливом модернізму — Вірджинія Вулф, Ернест Хемінгуей і Вільям Фолкнер експериментували з формою, лінійністю, потоком свідомості. Постмодернізм додав інтертекстуальність, іронію, фрагментарність і багатозначність, піддаючи сумніву ідею об'єктивного наративу. У XXI столітті спостерігаємо гібридизацію жанрів: коротке оповідання переплітається з есе, поезією, щоденниковими нотатками, створюючи відкриті структури, які запрошують читача до співтворчості. У цьому контексті стає актуальним питання не лише формальних змін, а й стилістичного оформлення.

Flash fiction як жанр виник як відповідь на потребу в стислому, але насиченому контенті. Його предтечами стали байки, притчі, мініатюри класиків. У сучасному вигляді термін увійшов до вжитку після публікації антології Дж. Томаса *Flash Fiction: «72 Very Short Stories»* (1992), закріпивши жанрові межі.

Метою статті є визначення ключових етапів становлення жанру flash fiction в англomовній літературі XX–XXI століть, виявлення його структурних і стилістичних особливостей, а також з'ясування специфіки функціонування цієї форми в умовах сучасного медіапростору.

Flash fiction — це жанр, що поєднує поетичну лаконічність із прозаїчною структурованістю. Незважаючи на обсяг до 1000 слів, у його межах вміщується повна драматургічна структура: експозиція, конфлікт, кульмінація, розв'язка. Водночас часто відсутня передісторія, сюжет стартує із середини події (*in medias res*), зосереджуючи увагу на моменті зламу або ключовому переживанні.

Вдале оповідання flash fiction характеризується сильним початком, який захоплює увагу читача, і несподіваним, часто відкритим фіналом. У короткому тексті надзвичайно важливою є точність кожного слова. Автори змушені уникати другорядних ліній і надмірного опису. Це призводить до посиленого використання непрямих характеристик — через дії, репліки, символи. Принцип «покажуй, не розповідай» (*show, don't tell*) реалізується через метафоричність, алегорії, еліпсис, символіку [2].

На рівні структури flash fiction використовує стилістичні фігури: паралелізм, градацію, анафору [2]. Ці прийоми служать не лише декоративним функціям, а створюють ритм, когезію, посилюють емоційне напруження. У

тексті «To Reduce Your Likelihood of Murder» А. Монсона паралельні конструкції структурують оповідь, нагнітаючи тривогу. У «Currents» Х. Боттомі повтор фрази «Before that...» організовує наратив як ланцюг спогадів у зворотному порядку. Концептуальні метафори мають композиційну функцію: у оповіданні «Bullhead» метафора LOVE IS TIMELESS організовує сюжет; у творі «Oliver's Evolution» Дж. Апдайка образ батька як дерева символізує захист, стабільність і неминучість змін [6]. Такі метафори несуть не лише образну, а й ідеологічну функцію — вони визначають головну ідею твору.

Значущість стилістичної конвергенції — одного з найпотужніших засобів foregrounding — особливо виявляється у flash fiction [2]. Як зазначає О.Ємець, конвергенція — це не просто сукупність стилістичних засобів, а їхнє взаємопідсилення у «сильних позиціях» тексту — переважно у фіналі, де зосереджується смислова кульмінація [3]. Конвергенція реалізується на тропеїчному, синтаксичному й фонетичному рівнях і дозволяє досягти емоційного «згустку» при мінімальному обсязі тексту. У статті «The Role of Stylistic Convergence in the Contemporary American Fiction» (2017) авторка підкреслює, що типові види конвергенції у flash fiction — це тропо-синтаксичні комплекси (метафора + повтор + еліпсис тощо), які часто втілюють концептуальні метафори та філософські узагальнення [3].

У перекладі оповідання «Whispers» ми мали справу саме з такою тропо-синтаксичною конвергенцією. Наприклад, у фрагменті: The waves do not care... They will whisper... They will call... — хвилі персоніфікуються, повторюється модальне дієслово will, реалізується анафора та синтаксичний паралелізм. У перекладі ці особливості передано повтором: «вони шепотітимуть», «вони кликатимуть», «вони манять» — збережено милозвучність, ритм і образність. При цьому було використано часткову трансформацію епітета bloated sun як «розпечене сонце» для збереження логіки тексту та концептуальної метафори «ПРИРОДА — ЦЕ ЛЮДИНА» [4].

Іншим прикладом є оповідання «Bigfoot Love», де сконденсована конвергенція досягається алітерацією [f], синекдохою («wings flapping in a panic»), паралельними структурами («sticks, twigs, acorns...») та метафорою природи як поля бою. У перекладі ми зберегли цю структуру за допомогою звуконаслідувальної лексики («з гуркотом падало», «панічно тріпочучи крилами») і перифрази «наближення загрози», що поступово конкретизується — «Бігфут». Водночас синтаксична симетрія дозволила відтворити початкову динаміку й тривожний темп сцени [6].

У перекладах «Whispers» і «Bigfoot Love» стилістична конвергенція реалізується через поєднання тропів, ритмічних повторів і синтаксичних фігур. Їх передано за допомогою синонімічних заміन, граматичних трансформацій і ритмічної адаптації. Відтворення таких елементів дозволяє зберегти стилістичну інтенсивність тексту та передати його інтонаційно-смислову єдність, що, своєю чергою, перегукується з іншими художніми характеристиками жанру [4].

Особливістю стилю є вживання теперішнього часу, що створює ефект присутності та актуалізує емоційне переживання. Прості речення чергуються з

ритмічно ускладненими — з асиндетоном, інверсією, анафорою, що посилює художній вплив [2]. Письменники зазвичай обмежуються кількома персонажами, іноді одним, фокусуючись на внутрішній динаміці. Герої зображуються через дії, репліки, контексти — а не опис. Часто вживаються дискурсивні зсуви: зміна оповідача, несподіваний перехід у стилістиці (наприклад, від іронії до трагічного тону). Це відповідає постмодерній концепції багатоголосся та поліфонії в літературі [1, с.193].

Жанр flash fiction активно функціонує в цифровому середовищі: платформи SmokeLong Quarterly, 100 Word Story, Wigleaf, Medium сприяють його поширенню. Завдяки компактності, ці твори ідеально підходять для публікацій у соцмережах. Це не лише формує нову читацьку практику, а й стимулює зміну жанрової парадигми. Популяризація жанру зумовлює зростання кількості авторських збірок. Серед авторів, що працюють у flash fiction — Ненсі Столман, Грант Фолкнер, Девід Гаффні, Роберт Скотелларо. Їхня творчість поєднує гумор, абсурд, соціальний коментар і психологічну напругу [5].

Семантична насиченість є однією з ключових характеристик жанру. Завдяки еліпсису, натякам, підтексту, кожен твір відкритий до множинної інтерпретації [2]. У тексті «The Orange» вся історія вибудовується на метафорі апельсина як центру всесвіту, створюючи ефект іронічного філософського узагальнення. У «The Death of the Short Story» метафора смерті жанру подається через лексику похоронної символіки [6].

Flash fiction виконує функцію мініатюрної психологічної драми або притчі, де зміст концентрується у фрагменті. Завдяки цьому твори поєднують риси поезії, прози та драматургії, що відкриває великі можливості для стилістичного аналізу — особливо в аспекті когезії, повторів, тропів, інверсій, еліпсисів [1, 196]. Аналіз прикладів перекладу оповідань «Whispers» і «Bigfoot Love» доводить, що емоційний вплив часто забезпечується саме завдяки багаторівневій стилістичній структурі, збереження якої є ключовим завданням перекладача [4].

Висновки. Flash fiction як жанр англомовної малої прози в XX–XXI століттях демонструє здатність до адаптації, стилістичної інновації та міжжанрової взаємодії. Його еволюція є відповіддю на соціокультурні виклики, зміни читацьких практик і розвиток цифрових медіа. Жанр відзначається семантичною насиченістю, структурною компактністю, використанням потужних стилістичних прийомів — від тропеїчної конвергенції до синтаксичного паралелізму. Flash fiction поєднує мистецтво літературного мінімалізму з емоційною глибиною, відкриваючи нові горизонти як для авторів, так і для дослідників. Приклади з оповідань «Whispers» і «Bigfoot Love» підтверджують, що адекватне відтворення стилістичної конвергенції у перекладі є не лише викликом, а й обов'язковою умовою збереження художньої вартості оригіналу. Це потребує гнучкого застосування перекладацьких стратегій, здатних відтворити складну взаємодію образних, синтаксичних і ритмічних засобів, які формують семантичну глибину й емоційну виразність флеш-фікшн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Луцик В. English Short Story: Structure and Literary Form Evolution // Актуальні питання гуманітарних наук. 2013. Вип. 7. С. 190–197.
2. Ємець О. Types and Functions of Foregrounding in the Contemporary Flash Fiction Stories // *SKASE Journal of Theoretical Linguistics*. 2019. Vol. 16. No. 4. С. 93–102. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.skase.sk/Volumes/JTL42/pdf_doc/06.pdf
3. Ємець О. B. The Role of Stylistic Convergence in the Contemporary American Fiction / О. В. Ємець // *Modern Science – Moderni Veda*. Praha, 2017. № 7. С. 102–108. Режим доступу: <https://elar.khmnmu.edu.ua/items/a4795d3c-12d8-4c92-9b3f-9e284eec837f>
4. Ємець О. В., Захарчук А. С. Strategies of Investigating and Translating Poetical Prose of the Classical and Contemporary English Short Stories // *SHS Web of Conferences*. 2021. Vol. 105. Article 01003. Режим доступу: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2021/16/shsconf_tita2020_01003/shsconf_tita2020_01003.html
5. Wikipedia. Flash fiction [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Flash_fiction
6. Zaharchuk A. Stylistic Convergence in Contemporary Flash Fiction Stories // *U-Lingua: Undergraduate Linguistics Association of Britain*. 2023. Режим доступу: <https://ulab.org.uk/conferences/conferences/42/presentations/507>

Карловська Ганна

Черкаський державний технологічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

У сучасному світі знання іноземних мов стає необхідністю для кожної освіченої людини. Воно відкриває двері до нових культур, сприяє кар'єрному зростанню та забезпечує більш глибоке розуміння глобальних процесів. Зі стрімким розвитком цифрових технологій усе частіше постає питання про ефективність використання віртуального середовища у процесі вивчення мов.

Віртуальне середовище у контексті мовної освіти — це поєднання різноманітних цифрових інструментів і платформ, що забезпечують взаємодію між викладачем та учнем у дистанційному форматі. Це може бути як простий відеозв'язок через Zoom або Google Meet, так і повноцінні онлайн-курси на платформах Coursera, EdX, Duolingo тощо. Окрім того, активно розвиваються середовища з елементами доповненої та віртуальної реальності, чат-боти на базі штучного інтелекту та інтерактивні освітні програми.

Основні переваги використання віртуального середовища для вивчення іноземної мови полягають у гнучкості, доступності та індивідуалізації процесу навчання. Студент має змогу обирати час і темп навчання, адаптувати програму під власні потреби та інтереси. Додаткову мотивацію створюють гейміфіковані елементи, які часто використовуються в мобільних додатках для вивчення мов. Наприклад, програми на зразок Quizlet або Memrise дозволяють закріплювати нову лексику в ігровій формі, що робить процес навчання більш захопливим.

Варто також відзначити роль технологій у створенні умов для мовного занурення. Віртуальні клуби, соціальні мережі, платформи для обміну мовною

практикою (наприклад, Tandem або Speaky) дозволяють спілкуватися з носіями мови або іншими учнями з усього світу. Це розширює межі традиційного навчального середовища та сприяє розвитку комунікативної компетенції [1].

Однак, попри численні переваги, існують і певні виклики. Відсутність фізичного контакту з викладачем і групою може призводити до зниження рівня мотивації. Також для ефективної роботи у віртуальному середовищі потрібні технічні засоби та стабільний доступ до інтернету, що не завжди є можливим для усіх категорій населення. Крім того, самостійна організація навчального процесу потребує високого рівня самодисципліни та відповідальності з боку студента.

На основі практичних досліджень і опитувань студентів можна зробити висновок, що змішане навчання (blended learning), яке поєднує віртуальні і традиційні форми, демонструє найвищу ефективність. Такий підхід дозволяє максимально використовувати переваги цифрових технологій, не втрачаючи при цьому цінність особистого спілкування та живої взаємодії.

Таким чином, можна стверджувати, що віртуальне середовище є потужним засобом у процесі вивчення іноземної мови. Його ефективне використання залежить від балансу між інноваціями та традиціями, а також від готовності як викладачів, так і учнів до постійного вдосконалення та відкритості до нових форматів освіти [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Канюк О. Л., Бокоч Т. П. Використання цифрових сервісів при вивченні іноземної мови студентами спеціальності «Прикладна лінгвістика». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2024. Випуск 1(54). С. 67-71.
2. Ірина Коробова. Віртуальна реальність у вивченні іноземних мов: теоретичний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 62, том 2. 2023. С. 236-241.

Комісарук Людмила

Державний університет «Житомирська політехніка»

УСПІХИ З ПЕРШОГО УРОКУ (З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ)

Майже кожен студент усвідомлює, що англійська мова на сучасному етапі відкриває додаткові можливості не лише легко подорожувати світом, насолоджуючись спілкуванням і вивченням культури інших країн, а також просувати свої ідеї на міжнародний ринок і досягати вершин у кар'єрі, отримуючи достойну грошову винагороду.

Протягом декількох років завдяки ініціативі Кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики (КТПЛ) і Факультету інформаційно-комп'ютерних технологій (ФІКТ) проводились навчальні заняття з англійської мови для студентів-початківців. З поміж усіх факультетів університету таке навчання було запроваджено лише для студентів ФІКТУ, бо мовою інформаційно-

комп'ютерних технологій є англійська і, відповідно, її знання, хоча б на рівні B1, – це ключик до успіху майбутніх фахівців комп'ютерної індустрії.

Так як у школі частина студентів вивчали німецьку або французьку мови, їм потрібно було опановувати англійську на рівні з тими студентами, які її вивчали протягом багатьох шкільних років двічі на тиждень, або навіть поглиблено, тобто майже щодня. Тобто, перед частиною студентів виникло занадто важливе і нелегке завдання – опанувати англійську мову у повному обсязі і наздогнати своїх співгрупників у знаннях та навичках рівнів B1 та B2.

Щоб допомогти нашій обдарованій молоді оволодіти говорінням, письмом, лексикою, граматикою у найкоротший термін і почуватися впевнено та з насолодою вивчати іноземну мову, наша кафедра ТПЛ розробила програму та запросила усіх бажаючих студентів ФІКТУ, які раніше не вивчали англійської у школі та тих, які мали занадто слабкі знання з предмету.

Дана інновація мала великий успіх. Студенти із задоволенням готувались до занять, з натхненням робили перші кроки, удосконалювали свої навички, формували нові скіли і раділи своїм досягненням.

Декілька років заняття проводила старший викладач кафедри Кур'ята Світлана Григорівна, потім естафета викладання перейшла до мене, Комісарук Людмили Іванівни. Я маю великий досвід викладання англійської мови, майже 30 років. Але уроки з початківцями завжди по-особливому надихали мене, заряджали неабияким позитивом і давали поштовх до навчання нових і нових груп початківців. Так я підтримала прогресивну ідею Центру післявузівської освіти у Житомирській політехніці і з радістю допомагала студентам АТО підвищувати їх рівень володіння англійською мовою протягом чотирьох років.

Кожен урок був витвором мистецтва для мене та моїх учнів - я поринала у нього з головою і урок минав як одна хвилина. Звичайно, переді мною був план, написаний напередодні, і мій учительський досвід і талант скеровував мої методики так, що студенти сприймали мої пояснення легко, без обтяжень, спрацьовувала віртуальна дошка та підручні предмети, і заняття проходили як одна мить. Підручник завжди виводився на великий екран у класі, що спрощувало пояснення нового матеріалу і спрацьовувало для закріплення правил, схем, щойно вивчених нових слів. Час від часу у нагоді ставала звичайна дошка з крейдою і використовувала я її за учительською інтуїцією. Година двадцять хвилин безумовних радощів навчання і викладання, наснаги, довіри. То були мої улюблені уроки, після яких студенти виходили щасливими, усміхненими, наповненими знаннями і трішки ближчими до свого грандіозного успіху. Уроки охоплювали вдосконалення слухання і говоріння, писемного мовлення і граматичних правил. Інколи я надсилала студентам ключі, які вони мали довести власними поясненнями правил. Студенти заучували цікаві розмовні кліше, інсценували запропоновані діалоги у класі, самі складали короткі розмови і демонстрували їх своїм одногрупникам. Студентам подобалось виправляти помилки один у одного, занотовуючи їх на папері, щоб представити їх згодом для уточнення чи корекції спікеру. Інколи я навмисне не виправляла помилки у спікерів і ставила цю задачу перед аудиторією слухачів, з

якою останні добре справлялись. Таким чином, мої студенти у межах уроку були також учителями, коригуючи своїх товаришів і мотивуючи їх до кращого вивчення предмету. Уже на першому уроці студенти, які до цього не розуміли англійської, спілкувались англійською з розумінням щойно засвоєної граматики та лексики. Це було прекрасним мотиватором до подальшого вивчення предмету і досягнення стабільного успіху.

За два роки поступового вивчення нової для них іноземної мови моїм студентам вдавалось 'дорости' і 'перерости' своїх однокласників – знавців англійської мови, і вже на третьому курсі вони повертались у свої групи досвідченими спікерами з достойними знаннями граматики, словотвору, говоріння і письма. Їх четвірка чи п'ятірка була нашою спільною гордістю, підтвердженням їх сили волі, працелюбності, жаги до знань, та віри у себе. Хтось опанував лише B1, але то був неймовірно трудомісткий процес, і вони впорались - вершина успіху, яку студенти досягли за шість занять у місяць протягом чотирьох семестрів. При цьому вони одночасно вивчали свої фахові дисципліни і розвивали інші свої таланти та вміння.

*Кондратенко Наталія, д. ф. н., проф.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ЛІНГВІСТИЧНА СЕМАНТИКО-ТЕКСТУАЛЬНА ЕКСПЕРТИЗА: ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лінгвоекспертологія як наука сформувалась в Україні в останнє десятиліття, що підтверджують ґрунтовні наукові (Л. Ажнюк [1], Т. Будко [2], Л. Компанцева [5], термінологічні (Д. Сизонов, Л. Шевченко, Д. Дергач [7]) та навчальні (Л. Шевченко і Д. Сизонов [6]) праці. Проте виокремлення нового напрямку в межах юридичної лінгвістики відбувалося поступово, хоч науково-методична база лінгвоекспертних досліджень була напрацьована ще за радянських часів, зокрема харківськими експертами Інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса (тепер Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса») у межах лінгвоекспертної школи проф. С. Вула. Питання лінгвоекспертології висвітлено у працях мовознавців (Б. Ажнюк, Л. Ажнюк, К. Голобородько, О. Доценко, Д. Сизонов, Л. Шевченко та ін.) та експертів-практиків (Т. Будко, Ю. Браїлко, С. Долинківська, Є. Ковкіна, Л. Свиридова та ін.).

Тривалий час у лінгвістичних експертизах домінувало авторознавство та авторознавчі лінгвоекспертні дослідження, але двадцять років тому поступово набули особливого значення семантико-текстуальні експертизи. З початком російсько-української війни з 2014 року семантико-текстуальні експертизи становлять основну частину досліджень і потребують розроблення методологічних підходів і відповідних методик аналізу. Загальні принципи проведення лінгвістичної експертизи регулюються Законом України «Про судову експертизу» [3], згідно з яким лінгвістичну експертизу уналежнено до

криміналістичних досліджень. За нормативними документами «семантико-текстуальною експертизою вирішуються завдання із встановлення змісту понять, лексичного значення слів або словосполучень, використаних у наданих на дослідження текстах або усних повідомленнях (за їх текстовими відтвореннями), їх стилістичної забарвленості, смислового навантаження, характеру інформації, що міститься в них (чи може така інформація розглядатися як образлива, чи містить вона загрозу конкретній особі (особам) тощо), тобто вирішення питань мовленнєвого характеру, не пов'язаних із встановленням фактичних даних про автора» [4].

Експертна діяльність здійснюється фахівцями на підставі відповідних професійних знань, підтверджених дипломом про вищу освіту спеціаліста або магістра, та спирається на затверджені методики. Методики представлені в реєстрі Міністерства юстиції України (<https://rmpse.minjust.gov.ua/>). Серед актуальних методик семантико-текстуальних досліджень у реєстрі такі: 1.2.17. Методика лінгвістичних досліджень висловлювань образливого характеру у писемному мовленні; 1.2.18. Загальна методика судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи; 1.2.19. Методика семантико-текстуальних досліджень висловлювань, виражених у формі закликів; 1.2.21. Методика семантико-текстуальних досліджень мовленнєвого акту «погроза»; 1.2.22. Методика семантико-текстуальних досліджень мовленнєвих актів пропозиції, обіцянки, прийняття або спонукання до надання будь-якої вигоди; 1.2.23. Методика проведення судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи у справах з розпалювання ворожнечі та нетерпимості на ґрунті національної належності і релігійних переконань.

Проте наявні методики не вичерпують основних напрямів семантико-текстуальних досліджень, передусім актуальних під час війни рф проти України. Серед питань, що не охоплені зареєстрованими методиками, такі, як-от: інформаційний та злочинний вплив, наявність мовних ознак пропаганди, заперечення та виправдовування збройної агресії рф та окупації України, порушення територіальних меж України тощо. До таких напрямів належать запити на проведення лінгвістичних експертиз за такими питаннями:

1. Заперечення і виправдовування збройної агресії рф проти України.

Мовними маркерами, характерними для виправдовування, заперечення збройної агресії РФ, представлення збройної агресії РФ проти України як внутрішнього громадянського конфлікту, виправдовування, заперечення тимчасової окупації частини території України є:

- твердження чи припущення, що агент (суб'єкт) повинен був вчинити певні дії (агресію, окупацію), аби не допустити гірших дій, вчинених кимось;
- пояснення певних дій (агресії, окупації) як вимушеного наслідку чиїхось інших дій;
- твердження чи припущення, що вчинені дії (агресія, окупація) сприятимуть якомусь позитивному результату;
- наявність евфемізму, який завуальовує, зменшує масштаб події (наприклад, «спецоперація») або трактує воєнні дії в Україні як подію іншого

масштабу, де Україна є безсуб'єктною (наприклад, як «війна Заходу проти Росії»);

- наявність евфемічної заміни концептів (наприклад, представлення окупації як возз'єднання чи звільнення).

2. Глорифікація агресорів та окупантів.

З погляду лінгвістичної експертизи термін «глорифікація» насамперед ґрунтується на дефініціях тлумачних словників. Глорифікацію (прославлення) тлумачимо як особливий мовленнєвий акт позитивної оцінки, що передбачає її найвищий рівень – найвищу позитивну оцінку певного суб'єкта. Крім того, для глорифікації характерний публічний характер дії, оскільки надання позитивної оцінки здійснюється для масового адресата опосередковано засобами масової адресації. Серед лексичних засобів вираження глорифікації переважають прикметники (*сильний, хоробрий, сміливий, величний, славний* тощо), іменники (*слава, хвала, гордість, герой* тощо), дієслова (*пишатися, гордитися* тощо). Серед граматичних засобів – спонукальні та окличні речення. Крім того, частотними є метафора, метонімія, епітети, зокрема в художніх текстах (віршах, піснях), що поширюються в публічному просторі. Глорифікація в семантико-текстуальній експертизі передбачає наявність позитивної оцінки на позначення відповідних суб'єктів. Лінгвістична експертиза має спиратися як на традиційні методи семантичного аналізу з виокремленням лексики позитивно-оцінного значення, так і на лінгвопрагматичний задля визначення специфічних мовленнєвих актів прославлення, що є вираженням найвищої міри позитивної оцінки.

3. Розмежування фактичних тверджень та оцінних суджень.

Цей напрям важливий для проведення експертиз щодо захисту репутації, честі та гідності, а також виявлення негативної інформації щодо певної фізичної або юридичної особи. Оцінне судження – це форма мислення, яка виражає суб'єктивну оцінку об'єкта, явища або дії на основі певних критеріїв, цінностей чи особистого ставлення. Таке судження відображає не лише фактологічну інформацію, а й емоційне, моральне чи інше оцінне ставлення суб'єкта до предмета обговорення. Особливого значення у визначенні оцінних суджень має лінгвопрагматичний параметр – комунікативна інтенція мовця, скерована на дискредитацію певної особи або осіб. Оцінне судження набуває форми розповідних, спонукальних та питальних речень. В оцінних судженнях наявна суб'єктивна оцінка, часто експресивно-емоційного типу. Вона є вираженням позиції мовця та його комунікативної інтенції – дискредитації певної фізичної чи юридичної особи. Ознакою оцінних суджень є наявність маркерів суб'єктивної модальності – вставних слів, словосполучень і речень, що вказують на вставлення мовця до повідомлення: *на мою думку, на моє переконання, я вважаю, напевно, можливо, безумовно* тощо. Мовні засоби вираження негативної оцінки в оцінних судженнях підпорядковані комунікативній інтенції мовця та його суб'єктивній позиції.

Фактичне твердження – розповідні речення, що передають певний факт або ситуацію дійсності без вираження до цього факту чи ситуації ставлення мовця.

Фактичні твердження містять повідомлення про певний факт дійсності, тобто є вербальним репрезентантом логічного категоричного судження, оскільки вони стверджують певний факт. До фактичних тверджень не належать питальні та спонукальні речення. У текстах і висловлюваннях негативної семантики фактичні твердження є розповідними реченнями з об'єктивною негативною оцінкою, напр.: *За офіційною інформацією його оголошено в міжнародний розшук як злочинця.*

4. *Пропаганда в умовах російсько-української війни, що має такі ознаки:*

- багатоканальність подання ідеологічно насиченої інформації (телебачення, електронні ЗМІ, телеграм-канали, соцмережі, ботоферми тощо), напр., створення ботів з «порожніми» профілями і вигаданими прізвищами, без підписників та інтересів у соцмережах, що «коментують» дописи українських блогерів і політиків наче від реальної особи;

- тиражованість і повторюваність – дублювання інформації в різних контекстах безперервно;

- підвищена емоційність – вплив не на раціональне сприйняття, а на емоційне, підсвідоме, що зумовлено неможливістю перевірки емоційно актуалізованих повідомлень («українські біолабораторії», «українці їдять снігурів», «розп'ятий хлопчик»); насамперед це імітація «свідків» реальних подій із залученням прийому сторітелінгу;

- використання авторитетних думок як аргументів: відомі журналісти, письменники, співаки, актори та інші та їхні вислови на підтримку війни в Україні, а до 2014 року – виправдання анексії Криму;

- залучення зарубіжних експертів з метою створення ефекту міжнародної підтримки російської пропаганди;

- заперечення фактів і викривлення доведеної інформації за допомогою залучення авторитетних думок;

- подання фейкової інформації як достовірної: використання фотографій та матеріалів, що не дотичні до поданої інформації (брехня, фотошоп, підміна фотографій тощо), напр., використання фотошопу для створення фейкової новини.

5. *Дослідження мультимодальних текстів* набуває актуальності в умовах поєднання нейтрального тексту з пропагандистськими фотографіями та малюнками, зокрема поширеними в соцмережах мемами, фотожабами, листівками. Нейтральна семантика текстової частини підпорядкована маніпулятивній комунікативній стратегії мовця, який у такий спосіб намагається уникнути звинуувачень у запереченні / виправдовуванні збройної агресії або розпалюванні ворожнечі. Витлумачення матеріалів дослідження як цілісного дискурсу з елементами різних знакових систем дає змогу дати відповіді на поставлені питання.

Отже, основні напрями проведення семантико-текстуальних лінгвістичних експертиз передбачають розроблення нових методик та охоплення ширшого кола питань. Передусім актуальними є питання порушення територіальної цілісності України, заперечення і виправдовування збройної агресії РФ проти

України, глорифікація її учасників, російська пропаганда, дослідження мультимодальних текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажнюк Л. В. Лінгвістична експертиза: статус і методологічні презумпції. *Мовознавство: Науково-теоретичний журнал Ін-ту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України та Українського мовно-інформаційного фонду НАН України*. 2012. № 3. С. 47–64.
2. Будко Т. В. Проблемні питання судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи мовлення та рекомендації щодо їх вирішення (на матеріалах кримінальних проваджень): монографія. Київ: Нац. акад. СБУ, 2017. 88 с.
3. Закон України «Про судову експертизу». Режим доступу: <https://goo.su/z3gz>.
4. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 року № 53/5 (у чинній редакції) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://goo.su/vcH7wPq>.
5. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж. Київ: Аграр Медіа Груп, 2018. 318 с.
6. Лінгвістична експертиза. Підручник. Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов. За заг ред. Л. І. Шевченко. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 244 с.
7. Юрислінгвістика: словник термінів і понять / укладачі: Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов, І.В. Шматко. Київ; ВПЦ «Київський університет», 2015. 348 с.

*Мако́та Анна, студентка бакалаврату
Ле́щенко Ганна, д. ф. н., проф.
Черкаський державний технологічний університет*

КРИТЕРІЙ ВИЗНАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОЇ ІДІОМАТИКИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ)

Лексичні ідіоми – це стійкі словосполучення, що відображають історичний і культурний досвід народу, надаючи мові образності та експресивності [3, с. 768]. В художніх творах їхнє смислове навантаження стосується не лише комунікативної, а й емоційної функції, що формують авторський стиль художнього твору. Аналіз англомовного оригіналу збірки Дж. Д. Селінджера «Дев'ять оповідань» дозволяє прослідкувати специфіку використання фразеологізмів та виявити труднощі, що виникають при їх перекладі українською мовою [2, с. 19; 4, с. 109–114].

Об'єктом дослідження виступають сталі вирази художнього тексту, а предметом – способи реалізації їхніх лексичних значень у сегменті тексту. Метою наукової розвідки є вирізнення лексичних значень лексичних ідіом та аналіз їх функціонального навантаження у творі.

Ідіоми визначаються як стійкі мовні блоки, що мають власне значення, яке не завжди можна отримати шляхом аналізу окремих складових [1, с. 143]. Їх основними характеристиками є метафоричність, образність і лексична стійкість [2, с. 19; 3, с. 768].

Існує чимало критеріїв класифікації ідіом. Одним із них є ступінь семантичної непрозорості або прозорості ідіоматичних виразів. У даному

дослідженні ми послуговуємося класифікацією, запропонованою Ч. Фернандо [7, с. 35-36], згідно з якою всі ідіоми поділяються на три категорії:

Чисті (або нелітеральні) ідіоми – усталені нелітеральні багатослівні вирази з конвенціоналізованим значенням, наприклад: *to hit the books* почати інтенсивно навчатися; *to lose one's head* втратити самовладання; *to turn a blind eye* ігнорувати тощо.

Напів-ідіоми – ідіоматичні вирази, які містять як літеральні, так і нелітеральні компоненти. У той час як один або декілька компонентів мають чітке літеральне значення, інші сприяють створенню нелітерального підтексту, наприклад: *to play it by ear* діяти на слух; *to lose the track of* втратити слід; *to keep an eye on* стежити за чимось тощо.

Літеральні (або прозорі) ідіоми – ідіоми, які можна інтерпретувати, виходячи зі значень їх окремих частин, наприклад: *to lend a hand* допомогти; *to change one's mind* змінити думку; *to lose one's temper* втратити самовладання тощо.

Ідіоматичність у лексичній системі демонструє її складну природу, адже ідіоматика будь-якої мови поєднує семантичну некопозиційність і формальну фіксованість багатослівних конструкцій, існуючих у мовному континуумі, від повністю вільних до максимально зв'язаних. Наукові дослідження з лексичної ідіоматики пропонують низку універсальних критеріїв [7, с. 36], які дають змогу чітко виокремити ідіоми з-поміж інших багатослівних виразів, а саме: (1) значення ідіоми не може бути виведене з композиційного поєднання її складових; (2) у випадку ідіоматичних конструкцій можливий омонімічний буквальний відповідник або принаймні певні компоненти з прямим значенням, хоча вся фраза не інтерпретується буквально; (3) такі одиниці зазнають трансформаційних обмежень, що унеможливлюють їх повноцінне граматичне варіювання; (4) вони функціонують як усталені вирази в межах певної мовної спільноти та (5) мають ознаки інституціоналізованості, оскільки закріплені у мовній практиці. Водночас ідіоми можуть характеризуватися різними ступенями семантичної нетранспарентності та структурної нерозкладності, зберігаючи тісний взаємозв'язок із колокаціями і виявляючи широку варіативність у конкретному мовленнєвому контексті, що особливо актуально при аналізі англomовних художніх текстів [7, с. 1336-1337].

Приклади наведених поділів ідіоматичних виразів встановлено на матеріалі збірки Дж. Д. Селінджера «Nine stories» (Дев'ять оповідань) та її перекладу українською мовою, здійсненого Е. Євтушенко. Згідно вищезазначеної класифікації англomовних ідіом випадки застосування першої групи сталих виразів, а саме чистих (нелітеральних) ідіом зазначено у наступних контекстах. Низка прикладів демонструють лексичне значення чистих (нелітеральних) ідіом: «*I've been worried to death about you. Why haven't you phoned? Are you all right?*» [8, р. 28] // «Я ледве не **померла від хвилювання**. Чому ти не дзвонила? У тебе все гаразд?» [5, с. 10] Вислів *to worry to death* має гіперболічну форму та не може бути інтерпретований буквально. Він є класичним прикладом чистої ідіоми, оскільки значення (надзвичайне

занепокоєння) формується виключно за конвенцією, а не через сукупність буквальних значень окремих слів.

В іншому випадку, а саме у фрагменті: «*Soon his ingenious criminal methods, coupled with his singular love of fair play, found him a warm place in the nation's heart*» [8, р. 69] // «Невдовзі його вигадливі злочинні методи у поєднанні з винятковою чесністю **здобули йому авторитет і любов народу**» [5, с. 65] Даний вираз є типовою чистою ідіомою, оскільки його семантичне наповнення повністю відрізняється від буквального трактування окремих слів.

У наступному реченні: «*Time and again, they tried leading the Laughing Man up the garden path*» [8, р. 70] // «Час від часу вони намагалися **завести** Людину, яка сміється, **на манівці**» [5, с. 65] Ідіоматичний вираз *to lead someone up* не має прямого буквального відношення до садових доріжок. Його значення формується завдяки сталості вислову, що дозволяє однозначно асоціювати його з поняттям обману.

Іншим прикладом використання нелітеральної ідіоми у тексті є фрагмент: «*Sometimes she talked a blue streak in the bus, sometimes she just sat and smoked her Herbert Tareyton cigarettes (cork-tipped)*» [8, р. 74] // «Часом в автобусі вона **без утаву молола язиком**, а часом просто їхала й курила свої цигарки «Герберт Терейтон» (із фільтром)» [5, с. 71] Чиста ідіома характеризується емоційною експресивністю і не має буквального сенсу, де метафоричне значення перевершує буквальну інтерпретацію.

У вислові: «*The Laughing Man was one for keeping an ear to the ground...*» [8, р. 69] // «Людина, яка сміється, вмів **нашорошувати вуха...**» [5, с. 64] Значення ідіоматичного виразу *to keep an ear to the ground* формується через конвенціоналізований образ уважності й готовності до отримання інформації, що робить її чистою ідіомою.

Після аналізу чистих ідіом, де значення формується виключно за конвенцією, логічно перейти до розгляду напів-ідіом. На відміну від чистих, напів-ідіоми поєднують буквальні та ідіоматичні компоненти, зберігаючи часткову прозорість, як-от: «*She walked for about a quarter of a mile and then suddenly broke into an oblique run up the soft part of the beach. She stopped short when she reached the place where a young man was lying on his back*» [8, р. 33] // «Вона пройшла із чверть милі, а тоді раптом **кинулася** бігти навскіс від води. Діставшись того місця, де лежав на спині молодий чоловік, дівчинка стала як укопана» [5, с. 17] Вираз *to break into an oblique* має буквальну основу й набуває ідіоматичного відтінку через несподіваність дії та її метафоричну характеристику.

У наступному випадку: «*Take my word for it, it couldn't've been," Eloise said. She thought for a moment, then added, «At least, you have a job. I mean at least you...»* [8, р. 49] // **Повір мені на слово**, не могло такого бути, — перебила її Елоїза. На мить задумалась, а тоді додала: — У тебе принаймні є робота. Ну, типу, в тебе принаймні...» [5, с. 38] Стала конструкція має частково буквальне значення («повір моєму слову»), проте завдяки сталій конвенції набуває ідіоматичного підтексту, який означає «повір мені без додаткових доказів».

У фрагменті «*Ginnie decided to come right out with it. The cab was nearly at Selena's street*» [8, р. 54] // «Джинні вирішила **німи навропростець**. Таксі наближалось до вулиці Селени» [5, с. 45] даний вираз має буквально значення, проте через сталість вживання набуває ідіоматичного підтексту, що характеризує його як напів-ідіому. Наступний приклад містить ідіому тієї самої якості: «*We then **pushed and punched our way** into the Chief's reconverted commercial bus, and he drove us (according to his financial arrangement with our parents) over to Central Park*» [8, р. 66] // «Тоді ми **проштовхувались і пробивались** до його пасажирського автобуса й він нів нас (втідно з його фінансовою угодою з нашими батьками) до Центрального парку» [5, с. 61], де сталий вислів *to push and punch someone's way* поєднує буквальний опис фізичних дій із образним підтекстом, що створює типовий напів-ідіоматичний ефект.

Фрагмент «*From there on in, he **got more and more high-handed** with his installments, entirely to the satisfaction of the Comanches*» [8, р. 69] // «Відтоді він **дедалі вільніше поводився** з сюжетом наступним частин — на превелике задоволення команчі» [5, с. 64] містить фразу «*high-handed*», що частково відображає буквально характеристику персонажа (зарозумілість) та набуває додаткового смислового відтінку завдяки контексту, створюючи напів-ідіоматичний ефект.

Після встановлення концептуальної диференціації між чистими та напів-ідіомами, наступним кроком є аналіз літеральних (або прозорих) ідіом. Літеральні ідіоми характеризуються високим ступенем семантичної прозорості, оскільки їхнє значення може бути безпосередньо виведене із значень окремих лексичних компонентів. Це свідчить про меншу конвенціоналізованість у порівнянні з попередніми категоріями. Даний тип висловлювань функціонує в англомовному тексті, фокусуючись на його специфічних семантичних і прагматичних особливостях, як-от: «*How're you **getting along with** her these days, anyway?*» [8, р. 40] // «— Як ти з нею, до речі, **знаходиш порозуміння** останнім часом?» [5, с. 26], де сталий зворот *to get along with someone* належить до літеральних (напівпрозорих) ідіом, оскільки значення конструкції частково витікає зі змісту її компонентів — *get* (отримувати, досягати) та *along* (рухатись уперед, ладнати). Водночас фраза має конвенційне значення "ладнати з кимось", яке не повністю збігається з буквальним перекладом, але є достатньо прозорим для інтерпретації в контексті міжособистісних стосунків.

Наступний випадок вживання сталої конструкції у тексті, а саме: «*I **kept my head, though***» [8, р. 67] // «Утім я **не втратив голову**» [5, с. 62] містить фразу, *to keep one's head* що є літеральною (напівпрозорою) ідіомою із лексичним значенням «зберігати самовладання».

Так само, наступний приклад: «*... and in no time at all he **had picked up** the bandits' most valuable **trade secrets***» [8, р. 69] // «... і дуже швидко **вивідав найцінніші ділові секрети бандитів**» [5, с. 64] містить сталий вислів *to pick up trade secrets*, із значенням літеральної (напівпрозорої) ідіоми, адже її окремі компоненти зберігають буквально значення («дізнатися», «отримати» та

«секрети»), але у поєднанні демонструють фігуральне значення, «засвоїти приховані знання або досвід», притаманне професійній або кримінальній сфері.

Словосполучення *to watch one's step* є літеральною (напівпрозорою) ідіомою у фрагменті: «*I had to do in 1928 was **watch my step***» [8, р. 71] // «*Та основним моїм обов'язком 1928-го було **остерігатися***» [5, с. 67], із поєднанням буквального значення («стежити за кроком») і фігуральної семантики, а саме «бути обережним, уникати помилок». У контексті оповіді вислів набуває значення самоконтролю та обачності, зберігаючи при цьому образність першоджерела. Напівпрозора ідіома *to take someone aside* у контексті уривку: «*He took Mary Hudson aside, just **out of earshot of the Comanches**, and seemed to address her solemnly, rationally*» [8, р. 73] // «*Він відвів Мери Гадсон убік, **подалі від** наших команчійських **вух**, і поважно, резонно заговорив до неї*» [5, с. 69] є прикладом, що базується на описі дії, але у контексті набуває фігурального значення — «ініціювати приватну розмову». У цій конструкції поєднано конкретну дію з комунікативною метою, що сприяє утворенню напів-ідіоматичної лексичної структури.

У фрагменті: «*It was the kind of whole certainty, however independent of the sum of its facts, that can make walking backwards more than normally hazardous, and **I bumped smack into** a baby carriage*» [8, р. 77] // «*Такі переконання, хай на чому вони ґрунтуються, можуть зробити ходіння задки небезпечнішим, ніж зазвичай, тож я **врізався в дитячий візочок***» [5, с. 75] вираз *to bump smack into something* є прикладом літеральної (напівпрозорої) ідіоми, в якій основне дієслово *bump* зберігає своє буквальне значення («зіштовхнутися, випадково зустріти»), а прислівник *smack* додає емоційно-експресивного забарвлення й сприяє частковій прозорості значення вислову, що набуває стилістичної виразності зазначених напів-ідіом.

Лексична ідіоматика відіграє ключову роль у формуванні художнього стилю, надаючи тексту емоційної глибини та культурної специфіки. Дослідження, засноване на класифікації Ч. Фернандо, підтвердило ефективність поділу ідіом на три категорії: чисті (нелітеральні), напів-ідіоми та літеральні (прозорі). Аналіз твору Дж. Д. Селінджера «Дев'ять оповідань» виявив переважання чистих ідіом (47,1%), що свідчить про їхню роль у створенні образності та експресивності. Напів-ідіоми (20,6%) та літеральні ідіоми (32,4%) демонструють поєднання буквальних і метафоричних елементів, забезпечуючи баланс між творчою свободою та зрозумілістю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської і української мов. Вінниця: Нова Книга, 2008. 248 с.
2. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Видавництво при Львівському державному університеті, Видавниче об'єднання «Вища школа», Редакція суспільно-політичної літератури, 1983. 156 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
4. Селіванова О.О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти): Монографія. К. Черкаси: Брама, 2004. 276 с.
5. Селінджер Дж. Д. Дев'ять оповідань / пер. з англ. Е. Євтушенко. Київ: BookChef, 2023. 200 с.

6. Ding F. Rethinking Approaches to Idioms and Idiomaticity. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, vol. 329. 4th International Conference on Contemporary Education, Social Sciences and Humanities (ICCESSH 2019). Ya'an : Sichuan Agricultural University, 2019. URL: https://www.scribd.com/document/758512954/125912053?language_settings_changed=English (дата звернення: 12.04.2025)
7. Fernando, C. *Idioms and Idiomaticity*. Oxford: Oxford University Press, 1996. 265 p.
8. Salinger J. D. *Nine Stories: Reprint Edition*. Boston: Little, Brown, 1991. 189 p.

*Марченко Глорія, студентка бакалаврату
Коваленко Ірина
Державний університет «Житомирська політехніка»*

ПЕРЕКЛАД ЯК МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

У добу глобалізації переклад виступає не лише засобом міжмовної трансмісії інформації, але й потужним інструментом міжкультурної комунікації. З огляду на це, переклад німецькомовних текстів різних жанрів на українську мову (і навпаки) потребує не лише лінгвістичної точності, а й глибокого розуміння культурного контексту, жанрової специфіки, стилістичних відтінків та соціокультурних конотацій. Ці тези спрямовані на виявлення основних викликів перекладацької діяльності в такому міжкультурному контексті, а також на розгляд ефективних стратегій, що дозволяють досягти комунікативної еквівалентності у перекладі.

Перш за все, варто звернути увагу на явище лексичних лакун — понять, які існують в одній мові, але не мають прямого відповідника в іншій. Німецька мова, з її характерною тенденцією до словоскладання (*Komposita*), часто породжує складні і водночас ємні одиниці лексики, які важко або й неможливо відтворити однозначно українською мовою. Наприклад, слово „*Fingerspitzengefühl*“ описує тонке відчуття ситуації, інтуїтивну обережність і дипломатичність — усе це в межах одного слова. В українській мові подібний концепт доводиться передавати описово: «інтуїтивне розуміння тонкощів», «відчуття міри й доречності». Такий переклад не лише збільшує обсяг тексту, а й ризикує втратити деяку семантичну глибину або емоційну конотацію. У подібних випадках перекладачеві доводиться балансувати між адекватністю й прийнятністю, орієнтуючись як на контекст, так і на цільову аудиторію [7].

Окрім лексичних труднощів, переклад німецькомовних текстів часто ускладнюється культурними відмінностями. Йдеться про фонові знання, які є очевидними для носіїв мови оригіналу, але можуть бути неочевидними або взагалі незрозумілими для іншомовної аудиторії. Наприклад, при перекладі художніх або публіцистичних текстів з німецької мови часто трапляються алюзії на події німецької історії, на специфічні соціальні практики (наприклад, система дуальної освіти), або ж на фольклорні мотиви. Переклад газетної статті з *Die Zeit*, яка містить іронічне порівняння сучасного політичного діяча з персонажем

німецької казки, потребує від перекладача не лише розпізнання алюзії, а й прийнятного її відтворення. У цьому контексті дослідники наголошують на важливості інтеркультурної компетентності перекладача [3], яка передбачає здатність адекватно інтерпретувати й адаптувати культурно марковані елементи мови джерела до мови перекладу.

Одним із ключових аспектів міжкультурного перекладу є жанрова адаптація. Перекладачеві доводиться враховувати не лише формальні ознаки жанру, але й очікування цільової аудиторії, типові стратегії сприйняття інформації, прийняті в культурному просторі мови перекладу. Приміром, юридичні тексти в німецькій мові тяжіють до складнопідрядної синтаксичної структури, надзвичайно точного формулювання правових норм, на відміну від української юридичної традиції, яка допускає певну стилістичну варіативність та структурну простоту. При перекладі договорів з німецької мови доцільно зберігати стилістичну лаконічність, притаманну українським нормативним документам, навіть якщо це вимагає певного переформулювання оригіналу [5]. У протилежному випадку — переклад українських правових текстів німецькою — виникає потреба у структурній ускладненості та використанні усталених правових формулювань, властивих німецькому праву. Окрему увагу слід звернути на переклад публіцистичних та медіатекстів, де важливу роль відіграють національні стилістичні особливості та очікування аудиторії. Наприклад, в німецькій журналістиці типово уникати надмірної емоційності, дотримуватись принципу фактологічної об'єктивності, що в українському інформаційному полі не завжди є домінантним стандартом. Отже, при перекладі таких текстів необхідно вирішувати, чи адаптувати текст до стилістичних норм української публіцистики, чи ж зберігати автентичність оригіналу. Перекладач, таким чином, опиняється в етичній дилемі між збереженням стилістичного характеру джерела та прагненням зробити текст зрозумілим і прийнятним для цільової аудиторії [1]. Ще складнішими є виклики, що постають при перекладі художньої літератури. Тут мова йде не лише про передачу змісту, а й про відтворення авторського стилю, ритму, алюзій, емоційного забарвлення. Наприклад, при перекладі романів Франца Кафки постає проблема передачі внутрішнього напруження й емоційної відчуженості, що досягається через синтаксичну довжину речень, повтори та ритміку фраз. У цьому випадку перекладач змушений шукати функціональні еквіваленти в українській мові, які дозволяють зберегти експресивність тексту, не вдаючись до калькування. Ці завдання часто вимагають інтерпретативного перекладу, у якому важливу роль відіграє суб'єктивне відчуття перекладача, що створює додаткову відповідальність і водночас відкриває простір для творчості [2].

З метою подолання зазначених труднощів сучасна перекладацька практика пропонує цілу низку стратегій, які дозволяють досягти максимальної комунікативної ефективності. Однією з таких стратегій є техніка доместикації, яка передбачає адаптацію культурних реалій до системи цінностей та очікувань цільової культури. Так, згадану вище лексему „Schultüte“ доцільно перекладати не дослівно («конус для школи»), а через описову конструкцію —

«подарунковий конус, який першокласник отримує в перший день школи» — з подальшим поясненням у примітці або коментарі. Водночас стратегія форенізації — тобто збереження культурної «іншості» оригіналу — також має право на існування, особливо в наукових, філософських та літературознавчих текстах, де саме збереження культурного контексту має надзвичайну вагу [6]. На рівні практичного застосування ці стратегії часто комбінуються залежно від жанру, мети перекладу та типу аудиторії. Перекладач адаптує або зберігає оригінальні елементи, виходячи з принципу динамічної еквівалентності — досягнення того ж ефекту, який мав оригінал у своїй культурі, в межах іншої культурної парадигми [4]. Зокрема, переклад освітніх матеріалів для українських учнів, які використовуються в рамках німецько-українських партнерських програм, вимагає збереження німецької педагогічної термінології з одночасним поясненням у дужках або коментарях, оскільки мета перекладу — не лише інформувати, а й занурити учня в іншу освітню культуру.

З огляду на викладене, можна зробити висновок, що переклад німецькомовних текстів різних жанрів — це складна міжкультурна діяльність, що вимагає від перекладача глибоких лінгвістичних знань, культурної обізнаності та комунікативної чутливості. Кожен текст, кожен жанр і кожна ситуація ставить перед перекладачем нові завдання, які не можна вирішити шляхом формального еквівалентного перекладу. Відтак переклад постає як процес постійного інтерпретування, переговорів між культурами і водночас — як творче завдання, що виходить за межі простої передачі змісту. Успішна реалізація перекладацької стратегії можлива лише за умови поєднання професійної майстерності з міжкультурною емпатією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bielsa, E., & Bassnett, S. (2009). *Translation in global news*. Routledge.
2. Eco, U. (2003). *Mouse or rat? Translation as negotiation*. Weidenfeld & Nicolson.
3. House, J. (2015). *Translation as communication across languages and cultures*. Routledge.
4. Nida, E. A. (1964). *Toward a science of translating: With special reference to principles and procedures involved in Bible translating*. Brill Archive.
5. Šarčević, S. (1997). *New approach to legal translation*. Kluwer Law International.
6. Venuti, L. (1995). *The translator's invisibility: A history of translation*. Routledge.
7. Venuti, L. (2012). *Translation changes everything: Theory and practice*. Routledge.

*Могельницька Людмила, к.ф.н., доц.
Державний університет «Житомирська політехніка»*

ЛЕКСИЧНИЙ АНАЛІЗ САМОПОЗИЦІОНУВАННЯ ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ НА ОФІЦІЙНОМУ ВЕБСАЙТІ

Самопозиціонування університетів у цифровому просторі відіграє важливу роль у формуванні їхнього іміджу та залученні студентів, викладачів і партнерів. У запропонованій розвідці досліджено лексичний склад сторінки *About* на офіційних вебсайтах чотирьох провідних університетів світу: Кембриджського, Оксфордського, Гарвардського та Массачусетського технологічного інституту

(MIT). Лексична структура текстів зазначеного розділу відображає стратегічні комунікативні наміри інституції, дозволяє виявити основні тематичні акценти, що вирізняють кожен університет, визначити, як університети презентують свої місію, цінності та досягнення; встановити спільні риси у виборі лексичних засобів.

Тексти розділу *About* Кембриджського та Оксфордського університетів вирізняються наголосом на історичній спадщині, традиціях та інтелектуальній спадкоємності. Часто вживані слова *tradition, excellence, research, global impact, heritage, historic institution, the oldest university* формують образ університету як установи з багатою історією та глибокими академічними традиціями: *Oxford is a unique and historic institution. As the oldest university in the English-speaking world, it can lay claim to nine centuries of continuous existence*. Самопозиціонування багатьох університетів будується довкола академічної спільноти: *The key financial objectives of the University are ... to enable it to provide additional support to its three core priorities of students, academic posts, and buildings*. У наведеному прикладі академічна спільнота представлена лексемами *students* та *academic posts* і в Оксфордському університеті вони є пріоритетом фінансової підтримки. Люди становлять найвищу цінність: *With more than 22,000 students, 13,000 staff and 230,000 alumni around the world, people are what make Oxford an internationally renowned university*. Оксфордський університет також акцентує увагу користувача вебсайту на унікальній структурі коледжів: *The 36 colleges and three societies are a core element of the University ... Each college is independent and self-governing*. Ключові слова *excellence, leadership, transformative education, impact, pioneering* на сторінці Гарвардського університету підкреслюють його статус елітного навчального закладу з акцентом на інновації та вплив, імідж університету створюється через ідею глобального лідерства та трансформаційної ролі освіти.

Массачусетський технологічний інститут (MIT) відзначається технократичним та інноваційним дискурсом. Тексти сторінки *About* містять такі ключові слова як *technology, engineering, discovery, future, problem-solving* що акцентують на технічному прогресі, застосуванні знань та вирішенні глобальних викликів: *The MIT community is driven by a shared purpose: to make a better world through education, research, and innovation. With ingenuity and drive, our graduates have invented fundamental technologies, launched new industries, and created millions of American jobs. MIT is profoundly global. Through teaching, research, and innovation, MIT's exceptional community pursues its mission of service to the nation and the world. The Institute is committed to generating, disseminating, and preserving knowledge, and to working with others to bring this knowledge to bear on the world's great challenges*.

Усі чотири університети використовують стратегію позитивного самопозиціонування, однак кожен має власний акцент. Кембридж і Оксфорд – на історичній спадщині, традиціях та академічній спільноті, Гарвард – на лідерстві та впливовості освіти, MIT – на інноваціях та технічному прогресі. Університети позиціонують себе як такі, що підтримують різноманіття культур та рівність

можливостей: *Through continued efforts in inclusion and belonging, Harvard has built a community comprising many backgrounds, cultures, races, identities, life experiences, perspectives, beliefs, and values. We (MIT) are ... welcoming to talented people regardless of where they come from.* Загальними для всіх є такі лексичні маркери, як *excellence, innovation, impact*, що вказує на загальну стратегію позиціонування як провідних освітніх установ.

Лексичний аналіз сторінки *About* чотирьох провідних університетів показав, що кожен із них використовує специфічний набір слів для формування власного унікального іміджу. При цьому загальні маркери академічної довершеності та інноваційності підкреслюють їхню конкурентоспроможність і глобальний вплив. У подальшому перспективним видається дослідження комунікативних стратегій і тактик створення і розвитку вебсайту університету.

ЛІТЕРАТУРА

1. About Harvard. Harvard University. URL: <https://www.harvard.edu/about/> (дата звернення: 04.06.2025).
2. About MIT. Massachusetts Institute of Technology. URL: <https://web.mit.edu/about/> (дата звернення: 04.06.2025).
3. About the University of Oxford. University of Oxford. URL: <https://www.ox.ac.uk/about> (дата звернення: 04.06.2025).
4. About the University. University of Cambridge. URL: <https://www.cam.ac.uk/about-the-university> (дата звернення: 04.06.2025).

Могілей Ірина

Черкаський державний технологічний університет

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ТЕКСТУ

Системні уявлення і знання про сучасний стан перекладознавчих студій є важливою часткою пізнавальних процесів у галузі теорії перекладу та його практик, що значною мірою визначило спрямування сучасних наукових суджень про еквівалентність [2, с. 20-28]. З метою категоризації цього поняття звертаємося до визначення перекладу О. О. Селівановою. Процес перекладу О. О. Селіванова кваліфікує як «цілеспрямовану лінгвопсихоментальну діяльність особистості перекладача як рекреативної системи, що поєднує інтерпретацію оригінального тексту та породження на підставі цієї інтерпретації тексту перекладу» [5, с. 541], адже у цьому цілісному процесі метою є встановлення еквівалентності оригіналу та перекладу, і «з огляду на це процес перекладу можна кваліфікувати як інтерпретаційну-породжувальний дискурс» [5, с. 541]. Еквівалентність обох текстів лишається важливим завданням будь-якого перекладу. О. О. Селіванова кваліфікує еквівалентність як «найоптимальніший баланс семантики і форми, денотативної, конотативної, стилістичної, культурної та прагматичної інформації текстів оригіналу і перекладу» [6, с. 456], і тому це визначення формує уявлення про комплексну відповідність тексту перекладу текстові оригіналу.

Теоретичні засади застосування усіх наявних умінь та характеристик перекладу у сучасних наукових дослідженнях залучають до аналізування текстів цілу низку правил і технік, серед яких основними є досягнення еквівалентності при перекладі.

Досягнення еквівалентності є метою і результатом перекладу, інструментом цього є застосування трансформацій, які, згідно із традиційною думкою, формують базовий комплекс модифікацій і замін у перекладі. За визначенням О. О. Селіванової, трансформації розглядаються, «як прийоми, що сприяють досягненню еквівалентності перекладу та передбачають процедуру перетворення з метою переходу від одиниць оригінального тексту до одиниць перекладу» [4, с. 683]. На думку дослідників, трансформації «характеризуються психологічною реальністю» [1, с. 16], тобто можуть бути прогнозованими у процесі перекладу. За класифікацією О. О. Селіванової, диференціація трансформацій передбачає поділ на формальні та формально-змістові трансформації, що встановлюється на усіх рівнях тексту оригіналу і тексту перекладу [6, с. 458-461], тому переклад англomовного тексту проаналізовано за принципами класифікації трансформацій О. О. Селіванової на фонетичному, граматичному, лексичному та прагматичному рівнях.

Своєрідність оригінальних текстів і їх інтерпретація при перекладі багато у чому залежать від жанрової специфіки оригіналу. Переклад художньо-публіцистичного твору містить еквівалентні одиниці і структури тексту оригіналу, встановлені на відповідних рівнях обох текстів, і відповідає особливостям художніх творів цього жанру.

Тексти художньої літератури є «створеними за специфічними законами еквівалентності» [3, с. 27], демонструють прагнення до зближення з оригіналом, часто за умови практично недосяжної тотожності, і тому відносна самостійність перекладу зумовлена не лише мовним, але й літературним середовищем.

Відтворення поетичного світу художніх творів вимагає особливих методів відображення реальності і виявляється у необмеженому застосуванні авторської фантазії, художньої вигадки, що надають авторові свободу створення художніх поетичних образів і обставин розвитку сюжету. У художній публіцистиці відбувається обмеження створюваних образів реальністю фактів, адже публіцистичний твір зрідка спирається на вигадки та домисли, адже оперує фактами, так само як авторськими здогадками та гіпотезами, висунутими на основі цих фактів [7].

Одним з предметів зображення художньої публіцистики є людська спільнота, окремі персоналії, характери, історичні долі людей і людства. Публіцистичний твір містить узагальнення, зроблені через призму зображення індивідуальності, що поєднується із поетичною матрицею публіцистики, а саме її образно-символьним прочитанням. Письменник-публіцист здатен в усьому бачити численні вираження реальності, тому присутність автора у публіцистичному творі зазвичай дуже відчутна, адже його власна особистість, формуючи образно-символьне прочитання дійсних фактів, подій та явищ виходить на новий рівень авторської інтерпретації реальності [7].

Переклади художніх текстів мають власні особливості досягнення еквівалентності оригіналу, тому що художні твори мають власного автора, демонструють своєрідний мовний матеріал і відтворюють його у власному мовному та літературному середовищі. Створення особливої еквівалентності художнього перекладу й дотримання жанрових і композиційних вимог оригіналу виявляють певні труднощі перекладу, а саме: лексико-граматичні відмінності мов, дотримання фонових знань щодо соціокультурного середовища, відображення ідіостилю автора оригінального тексту та створення власного перекладацького ідіостилю.

Ідіостилістичні характеристики авторської манери зумовлені світоглядом автора, його власним поглядом на світ, впливом сучасної йому естетики і використанням художніх засобів зображення у їхньому взаємному зв'язку. Усі ці властивості формують оригінальну манеру письменника, автора художньо-публіцистичного тексту, яка має бути відтворена при перекладі. Саме тому важливим елементом виконання перекладу є пильне вивчення літературного матеріалу, публіцистичного твору Девіда Мас Масумото, «Чотири Сезони Відчуттів» (*Four Seasons in Five Senses*, 2003) [8].

Одним з художніх засобів зображення твору, на думку американських рецензентів і оглядачів творчості Масумото, є описи процесів, що залучають усі органи чуття, адже, вдихаючи запах плодів, господар визначає час, коли персик готовий бути зірваним; очі фермера стежать за сезонними змінами врожаю; його дотик вимірює вагу плоду; на слух він розпізнає кожен голос, що долинає з садів; на смак він відчуває освіжаючий присмак фруктів у ідеальний час їх дозрівання [7]. Візуальний ефект публіцистики Масумото є очевидним, адже автор запрошує читача спостерігати за розквітлим деревами персиків, чути симфонію дозрілих фруктів, відчувати його зусилля від важкої праці у саду. Текст оригіналу містить численні описи збирання персиків, подробиці того, як збирачі зривають стиглий персик і змахують росу, вдихаючи його мускусний аромат. Автор посилює чуттєвий ефект своєї прози описуючи, як збирачі відкушують від стиглих фруктів, тому сприймання твору Масумото схоже на те, як п'ють фруктовий нектар, неначе добре витримане вино.

Художній світ твору Масумото вибудовано навколо своєрідного логічного «ядра», вроджених уявлень і уподобань автора про природу і сутність садівництва. Методи зображення різноманітних сторін каліфорнійського виробництва фруктів вимагають вживання виробничих, економічних та фінансових термінів, поряд із масштабними художніми описами зміни сезонів, особливостей збору врожаю, щоденної праці збирачів, ритейлерів, перевізників та менеджерів. Збереження і правильна інтерпретація складного англomовного оригіналу стали метою реалізації перекладу і застосування усіх можливих необхідних перетворень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карабан В.І. та ін. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми) Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 208 с.

2. Леал, Аліс. Еквівалентність. В: Енциклопедія перекладознавства: Т.3: пер. з англ. За ред. Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара; за заг. ред.: О.А.Кальниченко та Л.М. Черноватого. Вінниця: Нова Книга, 2021. 312 с. С. 20-28.
3. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 394 с.
4. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
6. Селіванова О.О. Світ свідомості в мові. Монографічне видання. Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
7. Four Seasons in Five Senses: Things Worth Savouring <https://www.amazon.com/Four-Seasons-Five-Senses-Savoring/dp/0393325369>
8. Masumoto, David Mas. Four Seasons in Five Senses: Things Worth Savoring. 2004. 286 p.

*Нікітчук Вікторія, студентка бакалаврату
Панченко Наталія
Державний університет «Житомирська політехніка»*

СЛЕНГ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ: БАР'ЄР ЧИ МІСТ ДО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ?

У наш час діджиталізації та активного міжкультурного обміну країни стають ближчими одна до одної, що посилює значення мовної комунікації як ключового елементу сучасного суспільного життя. Особливу роль у цьому процесі відіграє сленг – неформальний пласт мови, який активно використовується у повсякденному спілкуванні молоді, у медіапросторі та соціальних мережах. Проте виникає питання: чи сприяє використання сленгу міжкультурному порозумінню, чи, навпаки, створює нові бар'єри для взаєморозуміння?

Сленг як мовне явище виник й досі продовжує розвиватися під впливом різноманітних соціальних та економічних чинників. Термін «сленг» почав широко вживатися з 1850-х років, хоча спершу його називали мовою простолюдів. Лише з першої половини ХХ століття це слово набуло сучасного значення, яке асоціювалося з мовною практикою окремих соціальних груп. Загалом, думки науковців, які досліджували питання міжінтернаціональної комунікації, зводяться до того, що межа між живою, розмовною мовою та сленгом була і є дуже рухливою, перехідною.

Перші згадки про «сленг» було зафіксовано в англійській мові, де спершу він стосувався жаргону злочинців, а згодом ця форма мовлення трансформувалася в засіб самовираження та ідентифікації різноманітних соціальних спільнот. Соціальний розвиток сучасного світу, технічний прогрес, нові віяння в культурі є тими чинниками, які сприяють розвитку англійського молодіжного сленгу, який являє собою значний прошарок розмовної мови, що має тенденцію швидко трансформуватися, постійно змінюватися та оновлюватися.

У Франції аналогом сленгу став термін «argot», який з'явився в XIX столітті. Спершу він також був пов'язаний із мовою маргінальних груп, однак пізніше увійшов до літературної та побутової мови. Водночас у США сленг розвивався під впливом афроамериканської культури, військової термінології та геймерських спільнот.

У країнах, які раніше належали до колишнього радянського союзу, сленг розвивався в контексті так званої «блатної мови», яка мала своєрідний статус у культурному просторі. Згодом розвиток мас-медіа та поширення інтернет-культури стали новими джерелами для формулювання сучасного сленгу. Мовознавці наголошують, що в українському мовному середовищі активізація вживання сленгової лексики значною мірою зумовлена зростанням зацікавленості до англomовних культур та загальної популярності англійської мови.

Тобто, у контексті історичного розвитку сленгу, він виступає не лише мовним, а й культурним феноменом, що віддзеркалює дух часу.

Хоч деякі дослідники мови вважають, що сленг – це лексика, яка часто розглядається як порушення мовних норм, у нашому світі, де міжособистісна комунікація дедалі частіше відбувається в онлайн-просторі, сленг трансформується у своєрідний «місток», який дає змогу представникам різних країн та культур підтримувати спілкування у неформальному середовищі. Особливу роль у цьому процесі відіграє молодь, яка є активним користувачем інтернету та водночас основним генератором і носієм нових лексичних форм. Глобальний молодіжний сленг, що формується під впливом соціальних мереж, цифрових мемів та англomовного контенту, сприяє формуванню умовно універсального простору спілкування. Слід зазначити, що англійська мова виступає основним джерелом поширення сленгових виразів, які набувають популярності в усьому світі. Чимало таких лексичних одиниць стали зрозумілими для молоді з різних країн, незалежно від їхньої національності чи мовної приналежності. Це свідчить про високу адаптивність сленгу та його здатність сприяти мовному порозумінню. У цьому контексті сленг виконує не лише лінгвістичну, а й соціокультурну функцію, полегшуючи інтернаціональну комунікацію та розширюючи горизонти міжкультурної взаємодії.

Таким чином, сленг, зокрема у форматі молодіжного та цифрового дискурсу, є потужним інструментом культурної інтеграції, що демонструє здатність мови швидко адаптуватися до нових соціальних реалій і сприяти порозумінню в умовах різноманітності.

Незважаючи на беззаперечний потенціал сленгу як чинника міжкультурної інтеграції, його використання може ускладнювати комунікацію, виступаючи перешкодою на шляху до взаєморозуміння. Це зумовлено низкою особливостей, характерних саме для сленгової лексики, головною з яких є складність або неможливість її точного перекладу іншими мовами. На відміну від загальноновживаної лексики, сленгові вирази часто несуть глибоке культурне навантаження – алюзії на реалії, історичні події, соціальні стереотипи або популярні меми. Такі елементи мовлення можуть бути зрозумілими лише в

межах конкретної культурної чи соціальної спільноти. Додаткову складність становлять також сленгові аббревіатури, які важко піддаються перекладу або поясненню через свою багатозначність.

У випадках, коли сленг використовується без належного розуміння його значення та конотацій, це може призводити до серйозних комунікативних збоїв. Наприклад, носій іншої культури, вживаючи популярне сленгове слово поза контекстом, ризикує навмисно образити співрозмовника або створити враження нещирості чи непрофесійності. Аналогічно, в офіційному або міжкультурному діалозі вживання локального або молодіжного сленгу сприймається як недоречна лексика, що викликає непорозуміння або навіть комунікативний конфлікт.

Отже, хоча сленг є динамічним і живим компонентом мови, його використання у міжкультурному контексті вимагає обережності, врахування ситуації спілкування та розуміння правил етики комунікації. Без цих умов сленг із засобу комунікації може легко перетворитися на бар'єр, який заважає ефективному порозумінню та взаєморозумінню між представниками різних мовно-культурних середовищ.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що сленг водночас виконує функцію як «мосту», так і «бар'єру» у міжкультурній комунікації. Його вплив значною мірою визначається конкретною ситуацією спілкування, рівнем відкритості до інших культур та готовністю співрозмовників до глибшого взаєморозуміння. З одного боку, сленг слугує дієвим засобом налагодження комунікації, особливо серед молоді, яка активно використовує цифрові платформи та соціальні мережі. Завдяки поширенню англійських сленгових одиниць та створенню універсальних виразів у глобальному інтернет-просторі, формується спільне комунікативне поле, яке сприяє зближенню представників різних мовних середовищ. З іншого боку, сленг може спричинити труднощі у спілкуванні між представниками різних культур. Його значення часто вкорінене у специфічних культурних контекстах, містить алюзії, гумор чи соціальні підтексти, що важко піддаються перекладу або можуть бути сприйняті неоднозначно. Особливо це стосується випадків, коли відсутня культурна компетентність – здатність розуміти приховані значення, алюзії та соціальні конотації висловлювань.

Якщо розглядати ще й прикладний аспект, сленг відіграє значну роль у сферах медіа, перекладацької діяльності, міжмовних проєктах і викладанні іноземних мов. Це зумовлює потребу не лише у глибшому аналізі цього явища, але й у розвитку мовленнєвої та культурної компетентності для ефективного й доречного використання.

Отже, у сучасному світі сленг є динамічним і чутливим до змін мовним явищем, яке здатне як сприяти порозумінню, так і перешкоджати йому. Його успішне застосування у міжкультурному спілкуванні залежить від вміння адаптувати мовлення до контексту та розуміти культурну специфіку співрозмовника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк Л.В., Данілова Н.Р. Англійський молодіжний сленг як засіб самовираження та відображення світогляду тінейджерів. Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка. 2014. Випуск №2(74): Філологічні науки. С. 205-208. URL: <https://shorturl.at/mTuNP>
2. Науменко Л.М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення. Наукові праці кам'янець-Подільського національного університету. 2013. Випуск 34: Філологічні науки. С. 227-230. URL: <https://shorturl.at/hXl6w>
3. Яблонська К. Культура мовлення та молодіжний сленг. Видавництво «Наука. Освіта. Молодь». 2014. С. 246-247. URL: <https://shorturl.at/cBuOB>
4. Солдатова С.М., Козонак А.В. Лінгвістичний статус німецького молодіжного сленгу. «Молодий вчений». 2018. Випуск №4(56): Філологічні науки. С. 344-348. URL: <https://shorturl.at/jPQ7k>

Павленко Олена, д.ф.н., проф.

Маріупольський державний університет

Гречуха Леся, к.ф.н., доц.

Черкаський державний технологічний університет

ІНТЕГРАЦІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ДАНИХ У ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У сучасному освітньому просторі дистанційне навчання стало не лише альтернативою традиційним формам освіти, але й невід'ємною частиною навчального процесу. Особливо актуальною ця проблематика є в галузі викладання іноземних мов, де індивідуальний підхід та постійний моніторинг прогресу є ключовими факторами успіху. Використання цифрових технологій, зокрема інструментів візуалізації даних, відкриває можливості для індивідуалізації освітнього процесу та підвищення його ефективності.

Актуальність дослідження зумовлена низкою чинників. По-перше, сучасні реалії демонструють стрімке зростання попиту на дистанційні форми навчання іноземних мов, що вимагає розробки нових методологічних підходів та інструментів. По-друге, існує розрив між потенціалом технологій візуалізації даних та їх практичним застосуванням у лінгводидактиці. Попри підтверджену ефективність візуального представлення інформації, ці інструменти недостатньо інтегровані в навчальний процес. По-третє, персоналізація навчання є провідним трендом сучасної освітньої парадигми, особливо у сфері вивчення іноземних мов, де індивідуальні особливості студентів — тип сприйняття, попередній досвід, рівень мотивації — суттєво впливають на результати навчання. Візуалізація даних дозволяє адаптувати навчальні матеріали та траєкторії навчання до потреб конкретного здобувача освіти. По-четверте, цифровізація освіти зумовлює необхідність розвитку цифрової компетентності як викладачів, так і студентів, а використання візуалізацій сприяє формуванню цих навичок. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та практична розробка моделі інтеграції інструментів візуалізації даних у дистанційне навчання іноземних мов для забезпечення персоналізованого підходу. Завдання включають: аналіз

підходів до персоналізації у дистанційному форматі; вивчення можливостей і обмежень візуалізації в лінгводидактиці.

Сьогодні персоналізоване навчання іноземних мов набуває дедалі більшого значення. Такий підхід орієнтований на адаптацію освітнього процесу до потреб і цілей кожного здобувача освіти. Це означає не просто гнучке планування занять, а трансформацію самої логіки навчання: від єдиного стандарту — до індивідуального маршруту. До ключових складових належать диференціація матеріалів, індивідуалізація темпу, а також систематичний моніторинг і корекція освітньої траєкторії. Мотивація студентів значно зростає, коли контент заняття відповідає їхнім інтересам. Проте реалізація персоналізації в дистанційному форматі стикається з труднощами: обмежений контакт, технічні бар'єри, ризик зниження мотивації. Інструменти візуалізації дають змогу не лише покращити подання матеріалу, а й аналітично супроводжувати процес: здійснювати моніторинг, аналізувати прогрес, адаптувати контент.

Наукова література відзначає важливість індивідуального підходу до студентів з урахуванням їхніх цілей, інтересів та стилів навчання. Також підтверджується ефективність адаптивних систем, що аналізують освітню поведінку і допомагають вибудовувати індивідуальні траєкторії. Застосування дистанційних технологій має як переваги — доступність, повторюваність, автентичні ресурси — так і виклики: зниження мотивації, брак живого спілкування, складність об'єктивного оцінювання. Сучасні моделі дистанційного навчання пропонують вирішення цих проблем через комбінацію синхронних та асинхронних форматів, віртуальні середовища, автоматизовані моніторингові системи, розвиток цифрової грамотності.

У контексті персоналізації важливу роль відіграє візуалізація даних. Теорія мультимедійного навчання стверджує, що поєднання тексту та візуального ряду значно підвищує ефективність засвоєння інформації. В іноземній мові це може бути інфографіка, семантичні карти, графіки інтонації, меми, схеми граматичних структур. Візуалізація також розвиває метакогнітивні навички: самоаналіз, рефлексію, самооцінку. Окрім цього, вона стимулює внутрішню мотивацію та підвищує залученість. Методологія інтеграції візуалізації в дистанційне навчання має ґрунтуватися на засадах когнітивної лінгводидактики, освітньої аналітики, дизайн-мислення. Важливо не дублювати текстову інформацію, а візуально її доповнювати. Для розвитку лексики доцільні інфографіки й карти понять; для граматики — кольорові схеми та логічні послідовності; для аудіювання — візуалізація інтонацій; для прагматики — сценарні діаграми. Системи персоналізації, що використовують алгоритми освітньої аналітики, можуть автоматично добирати тип візуалізації відповідно до стилю навчання здобувача: візуального — інфографіка, аналітичного — таблиці й графіки. Такі системи можуть адаптувати контент на основі аналізу освітньої поведінки.

Отже, візуалізація даних у дистанційному навчанні іноземних мов сприяє глибшій персоналізації освітнього процесу, посиленню мотивації та підвищенню результатів. Запропонована модель має потенціал для масштабування та застосування в інших напрямках філологічної освіти. Подальші дослідження

можуть бути спрямовані на інтеграцію штучного інтелекту для створення персоналізованих маршрутів, адаптивних візуальних матеріалів і цифрових шаблонів для представлення мовного контенту.

Панькова Анна

Черкаський державний технологічний університет

ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ ТА АВТОРСЬКИХ СЛІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ

Будь-яка мова завжди знаходиться в процесі сталого розвитку. З тієї чи іншої причини в ній виникають нові слова, які ми називаємо неологізмами. Неологізм — це слово або мовний зворот, що створений для вираження нового поняття. Існують різні класифікації неологізмів за різними критеріями, але нас цікавлять саме авторські мовні новоутворення. Коли письменник не може підібрати звичне чи пересічне слово, він створює нові слова. Таким чином з'являються авторські неологізми. Тобто, неологізм — це новоутворене слово або вираз, який виник для називання нових явищ та понять або з естетичною метою. Авторський неологізм — це індивідуальний мовний новотвір, специфічний для творчості конкретного автора.

Безперечно, неологізми та авторські слова у художньому тексті створюють особливі виклики для перекладача, оскільки вони часто є продуктом мовної гри, словотворення або культурної специфіки. Переклад неологізмів вимагає високого рівня майстерності в передачі мовної гри та асоціативного мислення. [4]

Дослідник теорії перекладу Ігор Бик розрізняє наступні способи перекладу, які доцільно використовувати і під час перекладу неологізмів, а саме: 1) еквівалент; 2) аналог; 3) пояснювальний або описовий переклад. [1]

До основних способів перекладу такої лексики Пітер Ньюмарк та Мона Бейкер відносять наступні: калька, транскрипція, описовий переклад, адаптація, транслітерація, інновація. [4], [3]

Дослідники також наголошують, що «коли йдеться про значення нестандартних одиниць в оригіналі, що перекладається, і про передачу їх певними одиницями мови, на яку перекладається текст, звичайно не можна не зважати на контекст, в якому вони є в оригіналі і повинні бути в перекладі». [2]

Так, наприклад, дуже багато неологізмів, особливо авторських, містить роман авторки Джоан Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь»:

*«You're a wizard, Harry.» — «I'm a what?» — «A wizard, o' course. An' a thumpin' good'un, I'd say, once yeh've been trained up a bit. An' a **Muggle** like you wouldn't have stood a chance.» (1)*

Порівняємо оригінальні речення з їх перекладом на українську мову, який виконав Віктор Морозов.

— *Ти — чарівник, Гаррі. — Що я таке? — Ти — чарівник, звісно. І, гадаю, ще й добрий чарівник. Ще трохи повчишся — і все буде гаразд. А магл у твоїй шкурі й шансу б не мав.*(2)

Слово «muggle» — це авторський неологізм, який позначає «немагічну особу». Перекладач в даному випадку використав транскрипцію «магл», при цьому він зберіг стилістичну та звукову специфіку оригіналу.

В оригінальному реченні: «*The Dark Mark,*» he said, pointing to the sky. «*It's his mark, Voldemort's mark. It means **Death Eaters** are close by.*» (1) (переклад: *Темна Мітка, — пояснив він, показуючи в небо. — Це його знак. Знак Волдеморта. Це означає, що **Смертежери** десь близько. (2)) є складний неологізм з моторошним змістом *Death Eaters*. Його було перекладено як «Смертежер», шляхом компресивного калькування: «*death*» → «смерть», «*eater*» → «жерти», що передає жорстокість і культ насильства.*

В уривку «*What are they?*» Harry asked Ron, who had followed him out onto the grass. «*Thestrals,*» said Luna, turning to look at Harry. «*They're quite gentle, really... but people avoid them because they're a bit... different.*» і його перекладі «— *Що це? —* запитав Гаррі у Рона, який теж вийшов на траву. — **Тестрали**, — відповіла Луна, повертаючись до Гаррі. — *Насправді вони лагідні... Але люди їх бояться, бо вони... ну... незвичні.*», є авторський неологізм *Thestral*. Він позначає вигадану істоту. В перекладі ця одиниця була відтворена за допомогою транскрипції, яка передає звучання, зберігає «інакомовність» та відповідну магічну атмосферу.

Отже, як бачимо, в даному творі неологізми є стилістично важливими елементами, бо вони створюють світ магії. Перекладачеві потрібно або зберегти новизну неологізму (застосовуючи транскрипцію, кальку), або адаптувати його значення до цільової культури. Віктор Морозов демонструє переважно збереження авторських новотворів, використовуючи транскрипцію або креативне калькування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бик І. С. Теорія і практика перекладу III-IV (англійська мова). URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/course/teoriya-i-praktyka-perekladu>.
2. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm.
3. Baker Mona. In Other Words: A Coursebook on Translation. Routledge. 2011
4. Newmark Peter. A Textbook of Translation. Prentice Hall. 1988.

Фактичний матеріал:

1. Rowling, J. K. Harry Potter and the Philosopher's Stone. — London: Bloomsbury, 1997. — 223 p.
2. Ролінг, Дж. К. Серія книг про Гаррі Поттера / пер. з англ. В. Морозов. — Львів: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002–2007.

ТЕМИ-ТАБУ В РОМАНІ АНІ КАСТІЛЛО “ТАК ДАЛЕКО ВІД БОГА”

Тривалий час в житті американців домінувала концепція національної літератури як монолітної, наприкінці ХХ століття підхід до оцінки літературних явищ різко змінюється. Представники різних етнічних, расових, імміграційних груп, які до недавнього часу мало цікавили літературознавців, опиняються в центрі їх уваги, оскільки саме вони в значній мірі зумовлюють своєрідність літератури США.

Сьогодні література чикано (мексикано-американська література) привертає до себе увагу як американських так і вітчизняних науковців своєю нетрадиційністю. До її осмислення звертаються С.А. Червона, Т. В. Воронченко, А. В. Ващенко, Т. Н. Денисова, Б. А. Гіленсон, Верджил Сьюарес, Джон Лоу, Норма Аларкон, Рамон Сальдивар та інші.

Письменниці-чикана (жінки мексикано-американського походження) та представниці інших етнічних меншин протягом століть боролися за право виразити і довести законність жіночого космосу і жіночого досвіду. За останні десятиліття величезний доробок, що його внесли чикана-романісти до загальної мексикано-американської традиції спромігся розширити формально домінуючі соціально-політичні теми, включаючи проблему статей. Відтепер, мексикано-американський роман розкриває теми-табу, а саме фізичне і сексуальне зловживання, гетеросексуальність і лезбіянство. Звісно ці теми є досить бунтівними, а згодом можуть стати навіть нищівними. Як стверджує Альвіна Квінтана, звертаючись насамперед до праць Ані Кастілло “феміністка цікавиться детальним дослідженням припущення, що вкоріняє її особистий культурний вплив та розкриттям так званих традицій і політичних установ, які формують патріархальні відносини”[4,43].

Більшість чикана-романістів звертаються до подібних феміністських проблем, використовуючи доволі різні стратегії в своїх творах. Форма, тон, бачення з якими письменниці підходять до мети, демонструють різноманітність, що існує в творах літератури чикана.

Ми ставимо за мету зробити детальне дослідження факторів, які впливають на становлення жіночого “я”. Діана Реболедо зазначає важливість імені, оскільки воно відображає особливості людини і є інструментом влади через спроможність символічно обмежувати людину у рамках статевої індивідуальності. Ім’я виступає засобом самовизнання. Реболедо наголошує “жінки – чикана звертають особливу увагу на правильну вимову імен і приймають усі культурні і соціальні передумови, які приховані за ними”[5,68]. Роман Ані Кастілло відбиває позитивну динаміку імен. Есперанса/Надія, Карідад/Милосердя, і Фе/Віра – означають головні християнські ідеї. Доля ж кожної з цих героїнь є антитезами ідей, що вони їх символізують.

Есперанса, найволюбніша з сестер, присвячує життя рухові за права людини. Її смерть як журналістки безглузда. У читача немає жодної надії чи

краще сказати “есперанси” для спасіння цієї героїні. Фе – втілення традиції своєї культури, прагне слугувати патріархальному мандату суспільства – вийти заміж і стати опорою чоловікові. Перше випробування, розрив з нареченим, підриває її віру. Реакція дівчини на крах своїх ілюзій члени родини іронічно називають ерою “Великого крику”. Через напруженість голосових зв’язок Фе втрачає можливість говорити. Згодом дівчина вдало виходить заміж, на роботі її очікує підвищення. Отож, віра Фе в американське суспільство винагороджується. Але це так би мовити “підвищення” коштує дівчині життя, вона помирає від раку, спричиненого шкідливими речовинами. Врешті решт і віра, яка на думку Фе є підґрунтям будь – якого суспільства і культура зраджують її. Віра виявляється такою ж безглуздою як і надія. Після розриву з чоловіком Карідад стає майже повією, розкуте життя призводить до того, що її гвалтує і нівечить таємнича, жінконенависницька одухотворена особа, відома як “малогра”. Милосердя Карідад відносно чоловіків жорстоко покарано. Дівчина стає ученицею цілительки і під час релігійного паломництва закохується у жінку. Вона, яка так ніколи і не змирилась з своїми гомосексуальними почуттями, раптово і драматично падає зі скелі разом з коханою. Найбільш інтригуючою постаттю в романі є Ла Лока. Дівчинка помирає у 3 роки, в день похорон постає з мертвих і її вважають особою з чудодійною силою. Мешканці міста приймають її за Божественне видіння, нарікаючи іменем “свята Ла Лока”. Вона уникає людського контакту, але вже саме воскресіння робить її втіленням дива. Ла Лока зцілює сестер від тяжких недуг. З часом Ла Лока виявляється хворою на спід, хоч спілкувалась лише з матір’ю. Практично незрозуміла хвороба стає найруйнівнішим моментом в творі Кастілло. Прогалина між лінгвістичним і філософським зв’язком події призводить до неможливості інтерпретації тексту. Таке руйнування слугує для відкриття тексту чисельним можливостям, для того, щоб зробити його неперішувальним в той же час вимагаючим систематизації патріархальних пошуків. Після смерті, люди канонізують дівчину, проголошуючи покровителькою і заступницею наречених. Після загибелі надії, віри, милосердя -3-х богословських ідей церкви все, що залишається це мудрість Софії. Письменниця руйнує могутні моделі патріархального суспільства з метою побудування нових. Несмілива на початку роману Софія балотується на мера міста, створює угруповання і згодом громадяни починають розуміти політичні і матеріальні умови їх існування, стають класово свідомі. Засвоївши болісні уроки життя, вона надає владу жінкам і з їх допомогою намагається перебудувати суспільство. Її вчинки – це виклик жінкам повстати проти загальноприйнятих суспільних догм.

Жіночі характері слід аналізувати в опозиції до чоловічих. Останні представляють патріархальне систематичне домінування жінок, якого вони досягли і утвердили незважаючи на контроль культурних, соціальних, економічних засад з боку чоловіків. В романі “Так далеко від Бога” весь склад чоловічих постатей по суті безсилий. В образі Домінго, чоловіка Софії, авторка уособлює найнижчі людські бажання. Софія відмовляється від ролі покірної, мовчазної дружини. Домінго покійно йде з її життя. Її донька, Есперанса,

тривалий час знаходиться під контролем Рубена аж доки умудрена досвідом не залишає його заради кар'єри. Рубен стає жалюгідною, патетичною особою, сумною і самотньою. Есперанса відкрила для нього завісу життя, без неї він – нічого незначуща постать. Софія після розриву Тома з її донькою Фе, хоче дізнатися причини, що спонукали його до цього. Відповідь матері Тома – її син став жертвою переляку. Отже доля Тома – це вести самотнє, повне відчаю життя. З часом Фе виходить заміж за Казимира, освіченого і сумирного чоловіка. Вона дуже хвора, а чоловік занадто боязкий, щоб змусити дружину звернутись до лікаря, все очікує на втручання Софії, доки не стає занадто пізно. Найцікавіша в романі постать Франциско ель Пенітенте. В'єтнамський ветеран, після війни захоплюється наркотиками і веде розкуте життя, згодом починає робити статуетки святих і стає релігійним фанатиком, залишаючи земне життя для інших. Зустрівши Карідад, він безнадійно закохується в неї називаючи “служницею Христа”. Франциско бачить Карідад святою і незайманою, підтвердження віри Ани Кастілло в те, що суспільство спонукає жінок – чикана заперечувати свою сексуальність. “Більшість наших жіночих святих по суті наші моделі”- стверджує письменниця, “досягаючи божественності в результаті відмови від сексу”[1,114]. Тим не менш Франциско повністю протилежний своєму тезкові – Святому Франциско Асисі. Він невтомно переслідує Карідад, помітивши її потяг до жінок. В результаті жінки кидаються зі скелі. Подібно Іуді Іскаріоту, Франциско невмозмі пробачити собі наслідки свого діяння і покінчує з життям. Як видно, чоловічі постаті в цьому романі повністю позбавлені витривалості чи то фанатики, що заходять занадто далеко заради домінування чоловічої влади. На відміну від жінок чоловічі персонажі не проходять шлях духовного розвитку і вдосконалення.

В романі також досліджується найнепереможніша сила патріархального всесвіту – Католицька церква. В інтерв'ю з Мартою А. Наварро Ана Кастілло відмічає: “Один із ведучих принципів нашого життя є Католицизм. І як би ми не намагались не погодитись з цим, все ж він глибоко проникає в наші душі”[1,117]. Починаючи з назви роману і до базових догматів, які демонструє письменниця за допомогою споконвічних жіночих постатей, церква стає фокусом агресивної атаки. Отець Джером, священник міста, запитує чи є воскресіння Ла Локи Божественне чи диявольське. Софія відповідає на це зневагою. На противагу Франциско “фанатичного прибічника католицизму і його патріархальної структури”, Софія створює організацію Матерів Мучеників і святих. Ця чисто матріархальна відповідь визначає релігійні переконання жінок, що вступають до організації. Авторська позиція Кастілло робить очевидним те, що церковна сильна патріархальна позиція і її подвійна філософська система відчужує мексикано-американських жінок. Герої Кастілло шукають свободу дій і свободу думок в межах католицької церкви. Що знайшли жінки в романі “Так далеко від Бога” – це швидше осуд їх людяності аніж возвеличення.

Підсумовуючи, можна сказати, що на становлення жіночого “я”, жіночої індивідуальності впливають 3 фактори: обумовленість імені, відносини статей, церква. Так Ана Кастілло констатує сучасну алегорію, яка протистоїть

традиціям. Письменниця вводить в роман абстракції, які існують в суспільстві і представляє їх в формі головних героїнь. Софія і її доньки – прототипи, моделі мексикано-американського життя. Різниця в тому, що у жінок сьогодні є вибір наслідувати традиції чи розірвати будь – які зв'язки з ними. Оповідання “Так далеко від Бога” за словами Квінтани є “літературою нового бачення, що містить можливість для реальних змін і трансформації”. Читач несвідомо розуміє, Кастілло знищує абстракції, не людей. Кінець роману обіцяючий – потенціал Софії змінити суспільство.

Цілком слушно зауважила Діана Реболедо: “письменниці чикана створили не лише дискурс про протистояння домінуючій культурі чисельними нищівними засобами, але також і діалог підтвердження позитивних сторін себе, культури, громади”[5,35].

ЛІТЕРАТУРА

1. Castillo, Ana. Interview with Ana Castillo by Marta A. Navarro. Chicana Lesbians: The Girls Our Mothers Warned About. Ed. Carla Trujillo. Berkley: Third Woman P, 1991. Pp. 113-32.
2. Castillo, Ana. So Far From God. New York: Plume, 1994. 252 p.
3. Gonzalez – Berry, Erlinda. “Unveiling Athena: Women in the Chicano Novel.” Chicana Critical Issues. Ed. Norma Alarcon et al. Brekeley: Third Woman P, 1993. Pp. 33-34.
4. Lopez-Medina, Sylvia. Cantora. New York: Ballantine, 1993. 264 p.
5. Quintana, Alvina E. Home Girls. Chicana Literary Voices. Philadelphia: Temple UP, 1996. 165 p.
6. Rebolledo, Tey Diana. Women Singing in the Snow: A Cultural Analysis of Chicana Literature. Tuscon: U Of Arizona P, 1995. 251 p.

*Тарадай Дар'я, студентка
Ємець Олександр, к. ф. н., проф.*

Хмельницький національний університет

АНТИТЕЗА ЯК СТИЛІСТИЧНА ФІГУРА ПРОТИСТАВЛЕННЯ

Антитеза (від грецького ἀντίθεσις – протиставлення, суперечність) – є досить поширеною стилістичною фігурою, що використовується у публіцистиці, художній літературі, фольклорі, а також ораторському мистецтві [4, с. 48].

Основною, найважливішою рисою антитези є контраст. Як правило, він базується на використанні антонімів, або слів чи словосполучень, які у відповідних контекстах набувають протиставних характеристик. Також, антитетичні відношення можуть будуватися за допомогою використання інтонації чи синтаксичних засобів, як-от синтаксичний паралелізм. Тобто, антитеза є стилістичною фігурою, головною метою якої є протиставлення або зіставлення ситуацій, понять чи явищ шляхом поєднання їх мовних виражень у одному контексті задля досягнення певного виражально-зображального ефекту на читачів чи слухачів [5, с. 26].

Будучи важливою фігурою мовлення, антитеза є відомою ще з часів античності. Зокрема, давньоримські та давньогрецькі філософи застосовували її у своїх промовах, вважаючи досить вдалим і ефективним риторичним засобом. До прикладу, відомий давньогрецький мислитель Аристотель згадував антитезу

у третій книзі «Риторики», наголошуючи на важливості протиставлення ідей в ораторському мистецтві, а також описуючи її контрастну структуру. На його думку, розміщення двох протилежних висновків поруч автоматично доводить, що один із них є хибним, й таким чином підсвідомо спонукає слухачів бути більш упевненими в правдивості наших суджень. Себто людська психіка сприймає контрастне протиставлення значно гостріше за неконтрастне, тому, відповідно, реакція на нього буде більш виразною. Це надає антитезі особливого, значного місця серед арсеналу засобів художньої виразності [1].

З синтаксичної точки зору, види протиставлень, що використовуються для побудови антитези не є однотипними. Насамперед, антитетичні зв'язки можна утворити за допомогою пар антонімічних слів. Проте, не менш важливими є антонімічні словосполучення й предикативні одиниці у складному реченні, що перебувають у взаємозв'язку. Тобто логічним центром антитези є антонімія, що робить протиставлення причиною експресивності та емоційності цієї стилістичної фігури. [2, с. 17–19].

Однак, варто зазначити, що протиставлення, на яких ґрунтується антитеза, не завжди є безпосередньо контрастними. У певних випадках контрастні риси у ці слова або словосполучення неантонімічного характеру закладають самі письменники або ж оратори. Наприклад, О.В. Ємець у роботі «Лінгвістичний аналіз тексту: стилістичні та перекладацькі аспекти» наводив приклад наступних протиставлень: *high fees, light lessons* – *висока плата, легкі уроки*. Незважаючи на те, що *високий* та *легкий* не є прямими антонімами, їхні антитетичні відношення у даному виразі є доволі зрозумілими: ціна є високою, тоді як якісь – низькою. Такий вид антитези називають контекстуальною, адже протиставлення будується радше на контекстуальних антонімах, аніж на загальноновживаних [3, с. 19].

Антитеза, як правило, реалізується шляхом взаємодії та поєднання лексичних і синтаксичних засобів, а отже можемо спостерігати:

1. Протиставлення на лексичному рівні у простому реченні, де зв'язок між словами є підрядним. До прикладу: *Ми в раї пекло розвели* (Т. Шевченко). Структурування в подібних випадках відбувається за допомогою використання загальноновживаних лексичних антонімічних пар, а також контекстуальних антонімів.
2. Протиставлення на лексико-синтаксичному рівні у реченнях складного виду, реченнях з порівняльними зворотами та при сурядних, підрядних або безсполучникових зв'язках між словами. Тут має місце присутність певних сполучників, відповідного порядку слів, інтонації та конструкції речення: *Краще з розумним загубити, ніж з дурним знайти* (прислів'я).
3. Протиставлення на синтаксичному рівні за допомогою простого протиставлення або антиметаболи (поєднання антитези з хіазмом): *Треба їсти, щоб жити, а не жити, щоб їсти*. (Сократ) [5, с. 27]

Отже, антитеза є безспірно важливою стилістичною фігурою у публіцистичних та художніх текстах, а також в ораторському мистецтві. Її застосовують задля підкреслення контрасту між певними поняттями,

наголошенні на важливості тих чи інших аспектів теми, а також для створення емоційного впливу на аудиторію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Aristotle. Rhetoric / translated by W. Rhys Roberts. – The Internet Classics Archive, MIT. – Book III, Part 9. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://classics.mit.edu/Aristotle/rhetoric.html>. – Дата звернення: 18.05.2025.
2. Долман С. Є. Антитеза в мові художньої літератури / С. Є. Долман // Культура слова. – Вип. 24. – К. : Наук. думка, 1983. – С. 17–19.
3. Ємець О. В. Linguistic Text Analysis: Stylistic and Translation Aspects = Лінгвістичний аналіз тексту: стилістичні та перекладацькі аспекти : методичні вказівки для студентів спеціальності 035.041 «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)» – Хмельницький : ХНУ, 2020. – С. 19
4. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — С. 48.
5. Українська мова: Енциклопедія / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови; редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. — 2-ге вид., випр. і доп. — Київ : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 26-27

Філіппова Ніна, к. ф. н., доц.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА 5D: ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ КУРСУ "ВСТУП ДО ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ"

Актуальність цього повідомлення обумовлена, на наш погляд, тим, що вступ до спеціальності вважається обов'язковим професіональним курсом для студентів освітньої програми «Прикладна лінгвістика», спеціальності В 11 Філологія за спеціалізацією В 11.10 «Прикладна лінгвістика». Відомо, що прикладна лінгвістика в сучасному розумінні стала синтетичною гуманітарно-природничою наукою ХХІ століття, предметом якої є різномайття практичних завдань, обумовлених процесом реального функціонування мови для забезпечення сучасної життєдіяльності суспільства.

Мета курсу полягає у тому, щоб підготувати сучасного міждисциплінарного фахівця і забезпечити його системою знань у цій галузі. Відповідно, мета повідомлення - окреслити ключові підходи до укладання посібника "Вступ до прикладної лінгвістики". Завдання повідомлення пов'язані із: а) оглядом основних підходів до визначення поняття «прикладна лінгвістика» і навчально-методичної літератури, присвяченої першому знайомству з цим поняттям; б) поясненню методичних принципів, на яких базується побудова курсу; в) опису структури навчального посібника.

Огляд наукової і навчальної літератури наглядно демонструє, що сумарний об'єм ідей, підходів, методів, які накопичені в цій галузі знань, доводить, що незважаючи на той факт, що термін «прикладна лінгвістика» став відомий вже 100 років тому, а в 50-ті роки ХХ століття його почали використовувати радянські лінгвісти, не існує єдиного розуміння мети, завдань, методів

розв'язання прикладних лінгвістичних проблем: від перекладу і розробки та впровадження методик навчання рідної і іноземних мов до здійснення практичного лінгвістичного забезпечення для різноманітних сфер діяльності людини: науки, виробництва, національної культури тощо. В Україні з початку 60-х років виникла велика зацікавленість у використанні комп'ютерних технологій для опрацювання мовної інформації комп'ютерних мереж, укладання комп'ютерних словників, створення корпусу національної мови, побудова та вдосконалення засобів інтеркомунікації, навчання мов, визначення поняття *прикладна/застосовна лінгвістика* (роботи Н. Дарчук, Є. Карпіловської, В. Перебийніс, Е. Скороходько, А. Широкова та багатьох інших). За 25 років існування цієї спеціальності в нашому університеті ми познайомилися з різноманітними підходами до розуміння розбудови такого курсу. У вступі до спеціальності потенційно треба враховувати наступне: 1) теоретичні аспекти прикладної лінгвістики, її вплив на загальне мовознавство, предметні галузі використання текстових процесорів, проблеми побудови і експлуатації автоматизованих систем контент-аналізу, технологій гіпертексту та його використання в інформаційних системах, укладання текстових і словарних баз даних як об'єкту лінгвістичного дослідження, машинного перекладу; 2) оптимізацію викладання мов; 3) завдання мовної політики; г) завдання психо- і нейролінгвістики; 4) завдання комунікативних технологій; 5) сучасний стан і майбутнє комп'ютерної лексикографії. Але, оскільки рівень знань студентів першого курсу не дозволяє продемонструвати все різноманіття 5D прикладної лінгвістики, необхідно знайти інший підхід до вибору оптимального посібника або підручника. До початку повномасштабної війни ми рекомендували студентам два відомих посібника як допоміжні джерела отримання інформації для семінарів, рефератів, курсових робіт, проєктів: в одному з них, напевно, першому з прикладної лінгвістики, пропонується тридцять самостійних, не об'єднаних єдиним уніфікованим методологічним принципом, досить поверхневих, інформаційних оглядів, які стосуються теорії письма, орфографічних, фонетичних, синтаксичних аспектів моделювання мови, орфоєпії, методики навчання рідної мови, особливостям спеціального тексту як предмету прикладного мовознавства і прикладного термінознавства, штучного інтелекту, методів статистичного моделювання в лінгвістиці, психолінгвістики, лексикографії, стилеметрії, дешифровки, автоматизації обробки древніх текстів (за редакцією А.Герда); в іншому автор використав єдине розуміння визначення прикладної лінгвістики як галузі знань на основі оптимізації основних мовних функцій (когнітивної, епістемічної, комунікативної), але наукова мова автора не підходила для використання його як основного підручника для студентів першого курсу (А. Баранов). На відміну від них, З. В. Партико у навчальному посібнику «Прикладна і комп'ютерна лінгвістика» запропонував більш прозоре розуміння цих понять: інформація стосовно сучасного стану прикладної лінгвістики, об'єкта, предмета, мети, завдань, характеристики навчальної літератури; особливостей підготовки та працевлаштування фахівців, складових прикладної та комп'ютерної лінгвістики (різних аспектів прикладної фонетики,

письма, морфології, лексики, синтаксису, текстів, штучних мов, мовної комунікації, лінгвістичного моделювання) [6].

Загальний об'єм накопичених теоретичних методологій, методик, підходів для отримання релевантних прикладних лінгвістичних результатів достатньо вагомий [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10], що дозволило нам виділити основні методичні принципи для створення навчально-методичного посібника:

1. Історичне багатовекторне представлення різноманітності задач прикладної лінгвістики і, одночасно, відкритість списку цих задач.

2. Обов'язкова самостійна робота студентів із теоретичною літературою.

3. Практична спрямованість завдань.

Навчальний посібник "Вступ до прикладної лінгвістики" складається із 4 розділів: Розділ 1. Прикладна лінгвістика - основні підходи до визначення поняття; Розділ 2. Моделювання як інструмент прикладної лінгвістики (моделювання як принцип формалізації інформації про модель світу, мовні фонетичні, граматичні, лексичні, синтаксичні моделі, моделювання комунікативного процесу); Розділ 3. Методи лінгвістичного аналізу (потенційні можливості використання порівняльно-історичних, структурних, комунікативно-прагматичних, психолінгвістичних, когнітивних, математичних методів); Розділ 4. Сучасні напрями прикладної лінгвістики. Кожний розділ розпочинається із короткого вступу і завдань, які представляють хрестоматію і передбачають знайомство з теоретичними розвідками вчених, які аналізують, пропонують варіанти вирішення прикладних завдань. Список рекомендованої літератури дозволяє студентам глибше зануритися у запропоновану тематику, оскільки завдання демонструють тільки основні висновки виконання цих завдань. Список тем для виконання рефератів і самостійних проєктів «Інформаційне суспільство і лінгвістика» охоплює основні аспекти різних сфер опрацювання природної мови, що потребує допомоги прикладних лінгвістів.

Таким чином, специфіка відкритості прикладної лінгвістики як сучасної спеціальності, з одного боку, відкриває багато можливостей для інноваційних підходів для конструювання необхідних навчальних курсів, а з іншого, передбачає розробки уніфікованого розуміння їх змісту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біскуп І. П., Розвод Е. В. Основи прикладної лінгвістики: метод. рек. / І. П. Біскуп, Е. В. Розвод. - Луцьк: Вежа-Друк, 2020. - 28 с.
2. Волошин Комп'ютерна лінгвістика: навч. посібник. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. - 382 с.
3. Дарчук Н. Комп'ютерна лінгвістика (автоматичне опрацювання тексту): підручник / Н. Дарчук. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 351 с.
4. Карпіловська Є. Вступ до комп'ютерної лінгвістики / Є. Карпіловська. - Донецьк: ТОВ "Південь-Схід", 2003. - 184 с.
5. Корпусна лінгвістика / за ред Широкова В.А. - Київ: Видавництво "Довіра", 2005. - 472 с.
6. Мацюк Г. Прикладна соціолінгвістика. Питання мовної політики / Г. Мацюк. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. - 212 с.
7. Партико З. В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика. Вступ до спеціальності: навч. посібник / З. В. Партико. - Львів: ВПФ "Афіша", 2008. - 224 с.

8. Патрасова С. В., Хайрова Н. Ф. Сучасні інформаційні технології в лінгвістиці: навч. посібник / С. В. Патрасова, Н. Ф. Хайрова - Харків: "ХП", 2020. - 124 с.
9. Філіппова Н. М. Вступ до прикладної лінгвістики: навч. посібник. - Вид. 2-ге, доп. і перероб. / Н. М. Філіппова - Миколаїв: НУК, 2024. - 188 с.
10. Широков В. А. Феноменологія лексикографічних систем. / В.А.Широков. - К.: "Довіра", 2005. - 304 с.
11. Davies A., Elder C. The Handbook of Applied Linguistics. - Oxford: OUP, 2004. - 320 p.

*Хайлак Анастасія, студентка бакалаврату
Коваленко Ірина
Державний університет «Житомирська політехніка»*

МОВНІ ЗМІНИ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИКИ ТА ГРАМАТИКИ

Мова є динамічним явищем, яке постійно змінюється під впливом соціальних, культурних, економічних та технологічних трансформацій. Німецька мова як одна з провідних європейських мов демонструє низку лексичних та граматичних зрушень, які віддзеркалюють не лише внутрішню логіку мовної еволюції, а й зовнішні впливи глобалізації, цифровізації, політичної мобільності та міжмовної взаємодії. Ці тези мають на меті окреслити ключові напрями мовних змін у сучасній німецькій мові, акцентуючи увагу на порівняльному аналізі лексики та граматики, а також висвітлити, як такі зміни виявляються у різних соціолінгвістичних контекстах.

Одним із найбільш помітних векторів мовної трансформації є лексичні інновації, спричинені глобальним впливом англійської мови. Процес англіцизації німецької лексики не є новим, але за останні два десятиліття він набув нової інтенсивності, зокрема у сферах цифрових технологій, маркетингу, молодіжного сленгу та ЗМІ. Наприклад, слова на кшталт „liken“, „swipen“, „influencen“ та „googeln“ демонструють не лише лексичні запозичення, але й морфологічну адаптацію запозичених слів до граматичної системи німецької мови, зокрема через регулярне дієслівне відмінювання [5].

Окрім очевидного запозичення окремих слів, сучасна німецька лексика переживає зміни у структурі словотвору. Словотвірні моделі зазнають модифікацій під впливом нових реалій. Наприклад, утворення слів типу „Selfie-Stick“, „Homeoffice“, „Lockdownparty“ або „Clickworker“ засвідчує інтенсивне формування неологізмів, що поєднують англійські компоненти з німецькими морфемами. Такий гібридний характер лексики відображає мовну гнучкість і водночас викликає фахові дискусії щодо лінгвістичної чистоти та ідентичності мови [2].

У цьому контексті цікавим є також питання акультурації неологізмів у свідомості носіїв мови. Соціолінгвістичні дослідження [9] вказують на неоднозначне ставлення до англіцизмів, що коливається між мовним пуризмом і прийняттям як ознаки модерності. Це амбівалентне сприйняття підтверджується в опитуваннях, проведених серед студентів, які з одного боку часто

використовують англомовні лексеми, але з іншого — вважають їх загрозою для автентичності німецької мови.

Поряд з лексичними змінами не менш важливими є трансформації на рівні граматики. Хоча граматичні структури за своєю природою більш стабільні, ніж лексичні, спостерігається низка змін у синтаксисі, морфології та слововживанні. Одним із прикладів є зменшення вживання кон'юнктиву II у розмовному мовленні, який дедалі частіше замінюється конструкціями з модальними дієсловами, зокрема „würde + Infinitiv“ [6]. Традиційне речення „Wenn ich reich wäre...“ у сучасному мовленні все частіше набуває форми „Wenn ich reich würde...“, що свідчить про прагнення до більш регулярної, уніфікованої граматичної форми.

Іншим напрямом граматичних змін є спрощення структури речень, особливо у письмовому інтернет-спілкуванні. Використання парцелярних конструкцій, редукція підрядних сполучників та зникнення інверсії у питальних реченнях є свідченням того, як змінюється структура синтаксису під впливом усної комунікації в цифровому форматі. Наприклад, замість традиційного „Was hast du gestern gemacht?“ дедалі частіше зустрічається „Du, gestern? Kino!“ у чатах, форумах чи соцмережах, що вказує на тенденцію до розмовної граматичної редукції [3].

Також у центрі уваги опиняється інтенсивне вживання гендерно-інклюзивних форм, зокрема використання гендерних зірочок (Student*innen), слеш-форм (Student/innen) або новітніх нейтральних форм типу „Studierende“. Це є наслідком як політичної чутливості, так і прагнення до мовної інклюзії. Незважаючи на відсутність офіційної граматичної кодифікації таких форм, вони активно проникають у публічне мовлення, освітні матеріали та академічну комунікацію [8]. З граматичної точки зору це ставить під сумнів бінарність роду в німецькій мові та відкриває дискусію про можливу трансформацію морфосинтаксичної структури в майбутньому.

Практичний аналіз таких змін вимагає порівняльного підходу до мовного матеріалу. Наприклад, у дослідженні змін в академічному стилі текстів у 1990-х роках порівняно з 2020-ми роками, спостерігається суттєве зростання частоти використання англомовних термінів у наукових публікаціях з технічних і соціогуманітарних дисциплін. Такі терміни, як „peer review“, „impact factor“, „Open Access“ стали невід'ємною частиною наукового лексикону навіть у німецькомовних журналах, що свідчить про лексичну глобалізацію [1].

Не менш показовим є вплив цифрових платформ на граматичну норму. Служби миттєвого обміну повідомленнями, зокрема WhatsApp або Telegram, формують нові моделі мовної поведінки, де акценти зміщуються з граматичної точності на швидкість та емоційну експресивність. Часте використання емодзі, скорочень („lg“ замість „liebe Grüße“) або модифікованих форм („hab's gesehn“ замість „habe es gesehen“) вказує на формування альтернативної граматики повсякденної комунікації. Такі трансформації особливо помітні серед молоді, що засвідчують результати дослідження Digital Linguistic Lab (2022), де понад 60%

опитаних респондентів віком 16–25 років вважають, що мова в чатах є „своєю“, тобто відмінною від нормативної.

Примітно, що ці зміни не лише відображають нові реалії, але й впливають на мовну освіту. Учителі змушені адаптувати свої стратегії викладання німецької мови як рідної або іноземної до змін, що відбуваються в реальному мовному вжитку. Наприклад, сучасні підручники дедалі частіше включають тексти з елементами цифрової мови або приклади вживання інклюзивних форм, щоб підготувати учнів до аутентичного комунікативного середовища [7].

Суттєвим викликом у цьому процесі є розмежування між мовною інновацією та мовною помилкою. З одного боку, мовні зміни є природною еволюцією мовної системи, з іншого — порушення усталених норм може ускладнити взаєморозуміння між поколіннями або між різними соціальними групами. У цьому контексті важливою є роль кодифікуючих інституцій, зокрема Duden або Gesellschaft für deutsche Sprache, які мають визначати межі мовної варіативності, не блокуючи при цьому мовну динаміку.

Підсумовуючи, слід зазначити, що мовні зміни в сучасній німецькій мові охоплюють як лексичний, так і граматичний рівні та мають складну багатофакторну природу. Вони є результатом впливу цифрових технологій, глобалізації, соціокультурних процесів та мовної політики. Сучасна німецька мова демонструє як відкритість до запозичень і інновацій, так і прагнення до збереження мовної ідентичності. Порівняльний аналіз сучасного вживання лексики та граматичних структур у порівнянні з більш ранніми етапами розвитку мови дає змогу глибше зрозуміти закономірності мовної еволюції. У світлі цих тенденцій виникає потреба в нових дослідженнях, які поєднують лінгвістичний аналіз з соціологічними, психологічними та культурологічними підходами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ammon, U. (2001). *Die internationale Stellung der deutschen Sprache*. Berlin: De Gruyter.
2. Bańko, M. (2020). Anglizismen im Deutschen: Zwischen Modeerscheinung und Sprachwandel. *Zeitschrift für Germanistische Linguistik*, 48(3), 267–289. <https://doi.org/10.1515/zgl-2020-0015>
3. Dittmar, N. (2011). *Soziolinguistik: Eine Einführung*. Tübingen: Narr Francke Attempto.
4. Digital Linguistic Lab. (2022). Sprachwandel im Chat: Eine empirische Studie zu digitalen Kommunikationsformen. Universität Mannheim.
5. Eisenberg, P. (2013). *Grundriss der deutschen Grammatik: Das Wort*. Stuttgart: Metzler.
6. Helbig, G., & Buscha, J. (2001). *Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Leipzig: Langenscheidt.
7. König, E. (2019). Inklusives Deutsch: Sprache und gesellschaftlicher Wandel. *Sprachreport*, 35(4), 12–17.
8. Pusch, I. H. (2020). Gendergerechte Sprache im Wandel: Eine linguistische Perspektive. *Sprache im technischen Zeitalter*, 55(2), 102–119.
9. Spitzmüller, J., & Warnke, I. H. (2011). *Diskurslinguistik: Eine Einführung in Theorien und Methoden der transtextuellen Sprachanalyse*. Berlin: De Gruyter.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТІВ КЛАСИЧНОЇ ТА СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УКРАЇНСЬКІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ: МЕТА І ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ ЛІТЕРАТУРНИХ АЛЮЗІЙ У ЖУРНАЛІСТСЬКОМУ ДИСКУРСІ

Літературні алюзії є стилістичним прийомом, який полягає у свідомому використанні автором натяків на загальновідомі художні твори, образи, персонажі, історико-культурні події або концепти, що закріпились у культурній пам'яті суспільства. У публіцистичних текстах ці алюзії виконують надзвичайно важливі функції: поглиблюють змістове навантаження висловлювання, сприяють формуванню складної системи асоціацій, залучаючи читача до інтертекстуального діалогу.

Завдяки літературним алюзіям журналістський дискурс набуває додаткового смислового шару, що надає тексту глибини, підсилює емоційний вплив і допомагає автору опосередковано передати оцінки та позиції. У контексті сучасної мас-медійної комунікації літературні алюзії є не лише засобом естетизації мовлення, а й дієвим інструментом культурної легітимації повідомлення. Вони активно впливають на процеси формування громадської думки, оскільки апелюють до колективного досвіду та усталених культурних кодів, що дозволяє журналістам опосередковано впроваджувати ціннісні орієнтири, ідеологічні акценти та світоглядні установки. Таким чином, алюзія в журналістському тексті виступає як засіб семіотичного збагачення повідомлення і як культурний маркер, що вкорінює його в ширшому соціально-історичному контексті.

Відтак інтертекстуальність у ЗМІ розуміється як порушення стилю публіцистичного тексту. Але публіцистика – це науково-художня літературна діяльність, тому журналістика не уникає цих загальнокультурних постмодерністських тенденцій. До прикладу, «цитатність» і «пародійність» – звичне явище в журналістиці, то інші засоби інтертекстуальності, такі як пастіш (порушення стильової єдності), використання ненормативної лексики, зміщення змістового центру тощо прийшли в неї не так давно. З точки зору культури мови такі засоби є порушенням правил і норм певного функціонального стилю, оскільки мова журналістики традиційно вважалася такою, що прагнула нормативності. З іншого боку, оскільки публіцистика – це різновид творчої літературної діяльності, то порушення норм є до певної міри процес закономірний, новочасною тенденцією [1].

Концепт інтертекстуальності тісно пов'язаний із постмодерністським уявленням про буття. У межах цієї парадигми людська свідомість сприймається як текстуальна структура, а соціальні й історичні процеси інтерпретуються як текстові явища. Такий підхід формує уявлення про універсальну текстуальність світу, в якій література, культура і журналістика розглядаються як елементи великого тексту. У цьому контексті ЗМІ постає як суцільний інтертекст —

сміслові інформаційне поле, що передує будь-якому окремому тексту класичної та сучасної літератури і визначає його смислові координати.

Існують різні форми та види інтертекстуальності. Наприклад, І. Арнольд констатує «велике розмаїття розмірів, форм та функцій включення “іншого голосу”» [2]. Це може використовуватися і у дослідженнях медіа та рекламної комунікації.

Відмітимо, що інтертекстуальність зазвичай стає знаряддям рекламних війн або конкурентного протистояння. До прийомів інтертекстуальності можна віднести використання семіотичних кодів конкурентів, звернення до конкурентів, протиставлення власної рекламованої компанії рекламній компанії конкурентів, використання антитетичних конструкцій, синтаксичний паралелізм повідомлень, іронічне сприйняття конкурентів, обігрування / запозичення лексичних складників текстів конкурентів. Одна з найперших спроб класифікації інтертекстуальних елементів, або інтертекстем належить П. Торопу [3], яким було взято до уваги спосіб примикання мета-тексту до прототексту (фрагментарність чи цілісність тексту стверджувальний чи полемічний), рівень примикання (явний чи прихований), а також, що примикає.

Класифікація міжтекстових взаємодій належить французькому літературознавцю Жерару Женетту в його книзі «Палімпсести: література другого ступеня», де зазначено, що елементи старого тексту іноді поступаються у новому, тому звідси і популярна метафора – для позначення інтертекстуальних відносин. Жерар Женетт пропонує п'ятичленну класифікацію різних типів взаємодії текстів:

- інтертекстуальність як співперебування в одному тексті двох чи більше текстів (цитата, алюзія, плагіат і т. д.);
- паратекстуальність як відношення тексту до свого заголовка, післямови, епіграфа;
- метатекстуальність, що часто коментує і критичне посилення на своєму претексті;
- гіпертекстуальність як висміювання або пародіювання одним текстом іншого;
- архітекстуальність, що її розуміємо як жанровий зв'язок текстів [4].

На першому рівні аналізу інтертекстуальності у журналістських текстах, можна охарактеризувати як її базову форму, важливо чітко розмежовувати такі явища, як цитата та алюзія. Цитування передбачає відтворення фрагментів іншого (попереднього) тексту з максимальним або частковим збереженням первісної предикації, тобто смислової структури, яка фіксує певний стан речей у вихідному тексті. Цитата зберігає форму та значною мірою – семантичну цілісність джерела, незалежно від ступеня її трансформації. Вона виконує функцію реконструкції – підкреслює зв'язок між текстом-реципієнтом і текстом-джерелом, утворюючи ефект прямого діалогу з попереднім дискурсом. Натомість алюзія функціонує як більш тонкий інтертекстуальний інструмент: вона апелює лише до окремих елементів передтексту (лексичних, образних, ситуаційних), які розпізнаються реципієнтом, але інтерпретуються у новому

контексті. У цьому випадку відбувається переосмислення первинного сприйняття інформації у журналістських матеріалах: зміст алюзії модифікується відповідно до завдань нового тексту, і вона втрачає буквральність, стаючи елементом семантичного конструювання. Така форма запозичення реалізує конструктивну інтертекстуальність, що формує внутрішню організацію тексту, підкреслюючи його багатошаровість.

Особливим випадком алюзії є ремінісценція, яка полягає у непрямому відсиланні не стільки до тексту як такого, скільки до позатекстового культурного або біографічного контексту – події, факту, постаті, що має впізнавану конотацію. Така алюзія активізує фонові знання адресата, дозволяючи вводити додаткові смисли без прямого посилення. Так у журналістиці це є домінантою в художньо-публіцистичних жанрах (нарис, фейлетон, памфлет, есе).

Зазначимо, що алюзивний потенціал не обмежується лише лексичним рівнем. Інтертекстуальні сигнали можуть виявлятися на граматичному, словотвірному, фонетичному, орфографічному, пунктуаційному рівнях, а також у візуальній організації тексту – шрифтових рішеннях, композиції, розміщенні тексту на площині. Ці паралінгвістичні чинники також беруть участь у створенні міжтекстових зв'язків, посилюючи загальний інтертекстуальний ефект. Це притаманно таким журналісткам текстам: оглядова стаття, репортаж, розслідування, нарис, портрет тощо. Тому такі техніки активно використовуються у сучасному мас-медійному дискурсі, що функціонує в межах постмодерністського культурного контексту. Однією з головних характеристик цього підходу є принцип ігровості та іронії, які виникають як наслідок непередбачуваності введення в текст фрагментів іншого походження, що розширює простір можливих інтерпретацій. Інтертекстуальність, таким чином, стає засобом стилістичної гри, де багатозначність, алюзивність та відкрита структура повідомлення працюють на залучення читача до співтворення смислу.

Однак журналістський текст, що апелює до фактів і суспільно значущої інформації, має балансувати між постмодерною свободою тлумачень та відповідальністю за сприйняття повідомлення аудиторією. Тому журналісту важливо не лише майстерно використовувати інтертекстуальні засоби, а й передбачати можливі варіанти їхнього прочитання, зберігаючи при цьому достовірність і прагматичну ефективність повідомлення.

Резюмуємо, що у тексті класичної та сучасної літератури в українській публіцистиці насичені інтертекстуальністю, а в контексті сучасної журналістики інтертекстуальність виконує не лише естетичну, а й комунікативно-стратегічну функцію, слугуючи засобом культурної інтеграції, впливу та залучення цільової аудиторії до певного фактажу та інформації в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зражевська Н. Інтертекстуальна парадигма журналістського тексту. Електронна бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2135> (дата звернення: 23.05.2025).
2. Мантуло Н. Б. Інтертекстуальність текстів комерційної реклами в сучасній українській журнальній періодиці: функціональний і типологічний аспекти. Кваліфікаційна робота на

здобуття ступеню магістра / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2020. 59 с.
URL: <https://bit.ly/3YXm4jh> (дата звернення: 23.05.2025)

3. Праці за знаковими системами: Текст у тексті. *Transactions Of The Tartu State University. Works on Semiotics* / П. Х. Тороп. 567-ме вид. Tartu : Tartu State University, 1981. С. 33–45.
4. Thomson Cl. Gérard Genette, *Palimpsestes : la littérature au second degré*, Paris, Éditions du Seuil, 1982, 468 p. // *Études littéraires*. – 1986. – Vol. 19, № 1. – P. 159–163. – DOI: <https://doi.org/10.7202/500748ar>.

Щепетна Вікторія, студентка бакалаврату
Лещенко Ганна, д.ф.н., проф.
Черкаський державний технологічний університет

АНГЛІЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЙНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ: СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ

Біблеїзми, або **біблійні фразеологізми**, – це сталі вирази, що походять із текстів Біблії та використовуються в мові у переносному значенні [2, с. 1]. Вважають, що до англomовного наукового обігу термін «біблеїзм» уперше ввела американська дослідниця Луїза Сміт [1, с. 68]. Саме вона виокремила біблійні фразеологізми в окремий клас фразеологічних одиниць. Біблеїзми відіграють значну роль у формуванні фразеологічного фонду багатьох мов світу, зокрема й української. Сталість, образність та експресивність біблійних фразеологізмів роблять їх цінним об'єктом лінгвістичного дослідження.

Аналіз наукових розвідок, зосереджених на вивченні природи та функцій біблійних фразеологізмів, дозволяє зробити наступні висновки:

- Біблія є культурним надбанням, яке суттєво вплинуло на формування багатьох мов та культур світу;
- біблеїзми інтегрують глибокий культурний зміст, який може бути незрозумілим для людей, не знайомих із біблійними текстами;
- при перекладі біблеїзмів необхідно враховувати культурні відмінності між мовами та знаходити еквіваленти, які б передавали не лише значення, але й культурний контекст;
- біблеїзми часто мають переносне значення, яке може відрізнятися від буквального значення слів-компонентів;
- із плином часу значення біблеїзмів може змінюватися, що ускладнює їхній переклад;
- при перекладі необхідно враховувати семантичну еволюцію біблеїзмів та знаходити еквіваленти, які б передавали їхнє сучасне значення.

Біблеїзми в англійській та українській мовах мають спільне джерело – Біблію, що зумовлює використання схожих образів, сюжетів та фразеологічних одиниць, які знайшли своє відображення в літературі та мистецтві етносів. У різних культурах біблійні оповіді можуть набувати специфічних інтерпретацій, відображаючи національні особливості та історичний досвід. Біблеїзми також відіграють важливу роль у міжкультурній комунікації, слугуючи спільним

знаменником для людей різних віросповідань та культурних традицій. Вони створюють спільне мовне поле, що сприяє взаєморозумінню та діалогу.

Одним із найцікавіших питань дослідження біблійних фразеологічних одиниць є порівняння їх перекладу у різних мовах. Співставний аналіз біблеїзмів в англійській та українській мовах виявляє як спільні, так і відмінні риси, зумовлені культурними, історичними та мовними особливостями. Обидві мови запозичили багато фразеологічних одиниць із Біблії, яка є спільним культурним надбанням людства, і саме цим пояснюється наявність схожих за значенням та формою виразів у різних мовах. Наприклад, укр. «агнець божий» та англ. *'lamb of God'* в обох мовах позначають безвинну жертву. Багато біблеїзмів в обох мовах мають схоже переносне значення, що відображає спільні моральні та етичні цінності. Наприклад, англ. *'Sow the wind, reap the whirlwind'* та укр. «Що посієш, те й пожнеш» містять спільну морально-етичну настанову.

Водночас, різні культурні контексти можуть певним чином впливати на використання та сприйняття біблеїзмів, і деякі з них можуть мати додаткові конотації або відтінки значення в одній мові, яких немає в іншій. Наприклад, вираз *'prodigal son'* означає не тільки людину, що повернулася після тривалих поневірянь, але й таку, яка нерозважливо витрачає гроші, оскільки *'prodigal'* в англійській мові означає «марнотратний». Український вираз «блудний син» має сильніше морально-етичне забарвлення і вживається для характеристики людини, яка оступилася, відійшла від правильного шляху, але повернулася на нього.

Необхідно зазначити, що під час перекладу біблеїзмів часто з'являються труднощі, обумовлені певними чинниками. По-перше, для якісного перекладу біблійного виразу перекладачеві слід детально вивчити той фрагмент Біблії, якого стосується цей вираз. Доволі складно перекласти вислів *'Bombs on Earth, I'll Will to Man'*, якщо перекладач не матиме уявлення про виникнення цього виразу, пов'язаного з пророцтвом від Езекія: *'And I will bring him to judgment with pestilence and bloodshed; I will rain down on him, on his troops, and on the many peoples who are with him, flooding rain'* (38:22).

По-друге, труднощі перекладу біблійних фразеологізмів також полягають у їхній лексико-стилістичній маркованості: часто один і той самий біблеїзм може вживатися у позитивному або негативному, іронічному або гумористичному значенні. Наприклад: *to eat bread to the full; alpha and omega* тощо. У таких випадках перекладач має зрозуміти стилістичне навантаження виразу, і підібрати необхідний еквівалент, який має бути емоційно маркованим. Наприклад: Біблійний вираз *'the fleshpots of Egypt'* (казани із м'ясом у землі єгипетській) позначає матеріальний добробут, корисливі матеріальні блага, на які люди готові обміняти моральні цінності.

Біблеїзм *'to play Samson in the temple'* (вчинити, як Самсон у храмі) позначає «згубити ворогів або супротивників і при цьому загинути самому».

Біблеїзми набули статусу фразеологічних одиниць в обох мовах, але часто при їх використанні спостерігаються певні розбіжності, які можуть бути семантичними, граматичними, стилістичними.

Семантичні розбіжності полягають у тому, що еквіваленти в обох мовах (англійській та українській) відрізняються за обсягом значень і оцінного навантаження. Англійські біблеїзми, зазвичай, мають більше переносних значень, ніж українські, тому при тотожності основного значення переносні значення співпадають лише частково. Наприклад: ‘*Manna (of heaven; in the wilderness; in the desert)* – манна (небесна): 1) їжа, яку Ісус дав синам ізраїлевим під час їхнього подорожування в пустелі; 2) щось дрібне.

Граматичні розбіжності обумовлені наявністю різних синтактико-морфологічних моделей в обох мовах. Наприклад, англ. *Doubting Thomas* може вживатися як в однині, так і в множині, та дозволяє заміну компонентів (*Doubting Ernest; Doubted Thomas; Doubting Thomases*). Український еквівалент «Фома невіруючий» вживається лише в однині і не допускає заміну компонентів.

Таким чином, особливості відтворення англійських біблеїзмів українською мовою обумовлюють головну вимогу до перекладача – знати, яке значення має той чи інший біблійний фразеологізм, та вміти ідентифікувати його у різних контекстах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубравська З. Р. Етимологія, трансформація й класифікація біблеїзмів у сучасному англійському мовленні // Молодий вчений. 2019. № 4.2 (68.2) С. 68-71. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/4.2/17.pdf>
2. Лещенко Г.В., Гречуха Л.О. Сучасні класифікації біблійних фразеологізмів // Modern engineering and innovative technologies. 2024. (31-04). С. 146-152. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/2314-Article%20Text-1990-1-10-20240616%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/2314-Article%20Text-1990-1-10-20240616%20(3).pdf)

*Ahmadi Reyhane, MA Student
Basarati Ali, Assis. Prof.
VIZJA University*

THE ROLE OF AI-GENERATED FEEDBACK IN IMPROVING ENGLISH PRONUNCIATION OF EFL LEARNERS

Abstract

This research examines the efficacy of AI-provided feedback, that is, through ChatGPT, in enhancing non-native students' English pronunciation. Twenty-eight Polish EFL learners were assigned to control and experimental groups. Instruction and correct feedback were administered to both groups over the course of eight weeks, but corrective feedback by ChatGPT was administered to the experimental group only. Pre- and post-test measurements were taken of three most important aspects of pronunciation: accuracy, intonation, and linking. Results showed that the experimental group improved considerably more on all aspects studied compared to the control group. The findings suggest that AI-driven feedback is an appropriate supplement to traditional instruction, which can elicit more autonomous and focused pronunciation improvement.

Keywords: ChatGPT; pronunciation; AI feedback; non-native learners; language learning

1. Introduction

The artificial intelligence (AI) development has been changing the language learning process (Woo & Choi, 2021). In recent years, AI has become an inseparable part of students' education worldwide, helping them improve their language skills. As classrooms become more digitally facilitated, AI is no longer a futuristic and imaginative concept; rather, it is becoming a pivotal part of students' everyday learning experiences. For instance, in the field of language learning, studies indicate that different AI tools, such as ChatGPT, can enrich language inputs and create opportunities for language learners to boost their communicative competence (Hidayatullah, 2024). It is also shown that AI mobile applications have helped improve listening skills (Alrasheedi, 2024). In addition, another study shows that the students who used AI tools had significantly higher reading comprehension scores than the ones who were taught using traditional methods (Hidayat, 2024).

Recently, little attention has been paid to studying how AI can help improve pronunciation. As one of the sub-skills of speaking, pronunciation is a challenging part of language learning for non-native English learners. Thus said, apart from the importance of knowing the right words that match the context, the way they are pronounced is key to being understood in conversations.

Literature Review

Recent advancements in artificial intelligence have significantly influenced language education, particularly in the domain of pronunciation training for non-native English speakers. AI-generated feedback, especially through tools like ChatGPT, offers scalable, personalized, and instant support to learners. Julio (2024) highlighted the effectiveness of integrating ChatGPT into pronunciation practice by generating contextualized drills and responsive corrections, which improved learner autonomy and accuracy in spoken English. Similarly, Koka (2024) demonstrated that AI chatbots can provide real-time feedback that enhances both motivation and phonological awareness, leading to measurable gains in pronunciation. Takagi (2024) noted that students using generative AI received consistent, unbiased corrections on stress, intonation, and linking, which are crucial for speech fluency. Furthermore, Nuryah (2024) compared AI-generated feedback with teacher-led instruction and found AI to be effective in identifying persistent errors and tailoring exercises to specific learner needs. However, some scholars, such as Behzad (2024), caution that AI tools like ChatGPT may lack emotional nuance and cultural adaptability. Nevertheless, the cumulative evidence suggests that AI-driven feedback can be a valuable supplement to traditional teaching in pronunciation-focused learning environments.

2. Methodology

2.1. Research Design

This study employs an experimental design to investigate the extent to which AI-generated corrective feedback can enhance non-native English learners' pronunciation quality. Both experimental and control groups participated in pre- and post-tests. While all learners in the control group received the same pedagogical

materials, only the experimental group was provided with feedback generated by ChatGPT. The study was conducted over eight weeks, with two sessions held each week.

2.2. Participants

In this research, a total of 28 Polish non-native English learners participated. The Oxford Placement Test was used to assess their English proficiency levels. The results indicated that the participants' English skills fell within the B1 range according to the CEFR. The participants were between 14 and 18 years old, and all spoke Polish as their first language.

2.3. Study timeline and procedure

This study was conducted over 16 class sessions (8 weeks, with two sessions per week), during which all four language skills – listening, speaking, reading, and writing – were taught. However, the teaching approach was designed to be learner-centered, encouraging students to produce as much language as possible. Each session lasted 90 minutes, consistent with regular class durations. In both the control and experimental groups, teachers provided students with corrective feedback on their pronunciation. However, in the experimental group, the feedback was generated by AI and delivered by the teacher. In contrast, the control group received traditional correction, where the teacher asked students to repeat words after checking the correct pronunciation in a dictionary.

The study focused on three key speaking features: segmental features (consonants and vowels), intonation, and linking. These features were selected due to their measurability and their compatibility with AI-generated tools, which can effectively support, analyze, and provide targeted feedback on these aspects of pronunciation.

Both the control and experimental groups participated in pre- and post-tests to assess improvements in their speaking skills. In the pre-test, conducted in Week 1 (Session 1), students were recorded while taking a speaking test. Two well-trained teachers assessed these recordings using a standardized rubric that evaluates three areas: accuracy, intonation, and linking, with scores ranging from 0 to 10. The same procedure was repeated in the post-test during Week 8 (Session 16), where students read Text C aloud to measure their final improvement. In the experimental group, teachers analyzed student errors from the pre-test using the rubric and input them into ChatGPT to generate personalized feedback.

2.4. Instruments

The instruments used in this study included both pre-test and post-test speaking assessments designed to evaluate participants' pronunciation proficiency. A standardized pronunciation rubric, adapted from existing sources (specific citation to be added), was employed to assess three core areas: accuracy, intonation, and linking. This rubric used a 0–10 scoring scale and was applied consistently by two trained evaluators across both testing phases. For the experimental group, ChatGPT served as a tool for generating personalized feedback, including targeted pronunciation drills (e.g., minimal pairs, tongue twisters) and contextual speaking tasks. In contrast, the

control group received traditional teacher-written feedback, which was documented using standardized teacher feedback forms based on the same rubric criteria.

Findings

Results from the current experimental study suggest that AI-generated feedback improved pronunciation performance of non-native English learners in the experimental group relative to the control group. An interrater reliability analysis was done for the pre- and post-tests using a rubric for intonation and linking with scoring out of ten. Initially, all participants had aggregated sub-scores of “Pronunciation,” “Intonation,” and “Linking” at similar means across levels, indicating matching baseline performance medians.

After a period of eight weeks, the experimental group exhibited gains in all assessed areas relative to their control counterparts. In the pronunciation category for the experimental group, students improved their averages from 4.1 to a post-test average of 7.3, representing an upward shift from “average” to “good” band. In comparison, the control group’s average score also improved from 4.3 to 5.5, with average band still being their final placement.

Experimental group members also reported newfound success with intonation, with the group increasing their average score ranging from 3.8 to 6.9. The control group, in turn, improved slightly gaining 4.0 to 5.1. The experimental group also benefitted from improved expressive intonation due to drills focusing on rhythm and pitch at the sentence level to their recording output that were scripted in ChatGPT based on their capture.

With regard to linking, the experimental group increased from 3.5 to 7.0, suggesting a dramatic shift from minimal linked speech towards smoother and more natural prosody. The scores of the control group's linking increased by only a small margin, from 3.6 to 4.9. The computer-generated recommendations for practice at the word-to-word level of smoother transfer—particularly with contextual tongue twisters and phrasal reading drill—proved effective in creating fluency.

Qualitative feedback from teachers also confirmed that experimental group students were more involved with the AI-supported practice and more independent and motivated. Teachers observed more self-correction and higher involvement in speaking practice among this group. The control group students used more memorized corrections and habitual repetition of pronunciation patterns, with less internalization of feedback observable.

3. Discussion and conclusion

The findings suggest that the use of AI-generated feedback in pronunciation instruction has some pedagogical advantages. The significant improvement in all aspects covered by the experimental group, particularly linking and intonation, demonstrates the effectiveness of ChatGPT's specific, data-driven comments to create advanced speaking skills. Compared to traditional practices that primarily rely on repetition and generic correction, the AI can tailor responses to individual learner profiles.

REFERENCES

1. Alrasheedi, S. (2024). The Effect Of Using AI Applications To Develop Efl Listening Comprehension Skills Among University Students. *Conhecimento & Diversidade*, 16(44), 601-637.
2. Behzad, S. (2024). *Language learning meets generative AI: Utilizing large language models for metalinguistic explanations* [Doctoral dissertation, Georgetown University]. Georgetown University Institutional Repository.
3. Hidayat, M. T. (2024). Effectiveness of AI-Based Personalised Reading Platforms in Enhancing Reading Comprehension. *Journal of Learning for Development*, 11(1), 115-125.
4. Hidayatullah, E. (2024). The impact of TalkPal. AI on English speaking proficiency: an academic inquiry. *Journal of Insan Mulia Education*, 2(1), 19-25.
5. Julio, C. (2024). *Evaluation of speech recognition, text-to-speech, and generative text artificial intelligence for English as foreign language learning speaking practices*. Doctoral dissertation, Tokyo Denki University. TDU Institutional Repository.
6. Koka, N. A. (2024). An insight into the efficiency of artificial intelligence (AI)-chatbot as digital tutors for enhancing learners' motivation and performance in linguistics courses. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, 22(2), 19812–19830.
7. Nuryah, A. (2024). *The comparison between lecturer and AI-powered platform feedback in assessing English pronunciation* Undergraduate thesis, UIN Syarif Hidayatullah Jakarta. UINJKT Repository.
8. Takagi, N. (2024). Generative AI in English language education: An annotated bibliography. *Ibaraki Christian University Journal*, 58(1), 113–127.
9. Woo, J. H., & Choi, H. (2021). Systematic review for AI-based language learning tools. *arXiv preprint arXiv:2111.04455*.

*Alsaç Fatma Melike, MA Student
VIZJA University*

UNSTABLE MEANINGS, DEFERRED POWER: DECONSTRUCTING LANGUAGE, AUTHORITY, AND RESISTANCE IN ATWOOD’S THE HANDMAID’S TALE

Introduction

This study investigates the complex relationship between language and power in Margaret Atwood’s *The Handmaid’s Tale*, applying Jacques Derrida’s theory of deconstruction as its analytical framework. According to Derrida, “The impossibility of coexistence can be posited only on the basis of a certain coexistence, of a certain simultaneity of the nonsimultaneous” (Derrida, 1994), emphasizing that texts inherently contradict themselves. Deconstruction challenges the notion of language as a stable medium of communication by revealing its inherent instability, multiplicity, and constant deferral of meaning. This paradox is captured in Derrida’s iconic assertion that “There is nothing outside of the text,” (1967) highlighting that meaning is never fixed or self-contained but always open to reinterpretation and disruption. In *The Handmaid’s Tale*, the Republic of Gilead exemplifies how totalitarian regimes weaponize language as a mechanism of ideological control. Gilead manipulates language to regulate identity, gender roles, and social behavior. However, the novel simultaneously exposes the fragility of these constructed meanings. Offred’s personal narrative—recorded through her secret diary—serves as a deconstructive critique of both Gilead’s language and the broader social conventions it reflects. Her ironic and

ambiguous use of language challenges the regime's-imposed certainties, revealing language as a site of both oppression and resistance. Derrida's claim that "Language is chaotic, and meaning is never fixed, unstable, undecided, provisional, and ever-deferred" (Mendie, 2020) underpins the core inquiry of this study. The research seeks to examine how *The Handmaid's Tale* portrays the political manipulation of language and explores the ways in which the instability of meaning operates as a subversive force. Specifically, the study investigates the following research question:

RQ: In what ways does language function as both a tool of oppression and a space of resistance in the fictional regime of Gilead?

By analyzing narrative strategies such as irony, ambiguity, and discursive shifts, this study aims to contribute to the broader discussion of language, power, and resistance in dystopian literature through a deconstructive lens.

Literature Review

Margaret Atwood's *The Handmaid's Tale* has been the subject of extensive scholarly analysis, particularly within feminist and dystopian literary studies. Scholars such as Amy (2020) and Taylor & Francis (2005) have illuminated the novel's engagement with themes of bodily autonomy, surveillance, and patriarchal oppression. These studies emphasize how Gilead functions as a dystopian state that institutionalizes gender-based violence and systematically strips women of their agency. "The Handmaid's Tale represents a unique phenomenon in its widespread celebration as a feminist text. Its transnational responses are punctuated with comments that the series speaks to an increasingly visible resistance against misogynistic and conservative heteropatriarchal ideologies, and it thereby marks a historical moment in popular culture and politics" (Boyle, 2020). While such interpretations have significantly advanced our understanding of the novel's sociopolitical critique, they often prioritize thematic readings over linguistic and structural analyses. On the other hand, Scholar such as Shirley (2006) and Alwan (2023) have explored the use of religious and political doctrine to enforce control. And The concept of dystopia as a reflection of contemporary fears and anxieties. Notably absent from much of the existing scholarship is a sustained focus on the role of language as a site of both ideological enforcement and subversion, particularly through the lens of Jacques Derrida's deconstruction. Derrida's concept of *différance*, (1967) which posits that meaning is never stable but perpetually deferred and contingent, challenges the totalitarian aspiration for linguistic control. While prior research—such as Bacci (2017)—has observed how Gilead manipulates key terms like "freedom," "love," and "purity" to legitimize its authoritarian regime, these studies often stop short of interrogating the internal contradictions and instabilities that deconstruction reveals within such manipulations. This study seeks to address this gap by building on and extending these earlier analyses. By applying a deconstructive framework, it moves beyond surface-level observations of language as a tool of control, to explore how *The Handmaid's Tale* itself performs linguistic resistance through irony, narrative fragmentation, and semantic ambiguity. Such an approach reveals that the regime's language is not only oppressive but also inherently fragile, constantly threatened by the very instability it seeks to suppress. In doing so, this research positions itself at the intersection of literary

theory and ideological critique, offering a fresh contribution to existing debates on language, power, and meaning in dystopian fiction.

Methodology

This study adopts a qualitative, interpretative research methodology to examine the interplay between language, power, and resistance in Margaret Atwood's *The Handmaid's Tale* through the lens of Jacques Derrida's theory of deconstruction. Recognizing language as a political tool rather than a neutral medium, the research interrogates how the novel both constructs and destabilizes ideological systems through its narrative strategies. Grounded in Derrida's conceptual framework—particularly the notions of deconstruct, *différance*,—the study explores how Atwood's text exposes the contradictions inherent in binary oppositions such as authority versus resistance, male versus female, and truth versus fiction. These deconstructive principles guide the analysis of how linguistic structures in the novel undermine the apparent coherence of Gilead's totalitarian discourse.

The primary data for this research is the novel *The Handmaid's Tale* itself, analyzed as a self-contained literary artifact. Secondary sources, including scholarly articles, critical essays, and theoretical works on Derridean deconstruction and Atwood's fiction, are utilized to provide theoretical grounding and interpretative depth. This layered approach ensures that the analysis is both textually focused and theoretically informed.

The methodological approach combines textual analysis and discourse analysis. This study particularly focuses on how Atwood's narrative techniques—such as irony, ambiguity, and fragmented narration—depict language as a site of both oppression and resistance. The analysis explores how the manipulation of language in Gilead creates and enforces hierarchical power relations, while Offred's narrative simultaneously exposes linguistic instability as a subversive force.

This study is limited in scope to a single-text analysis of *The Handmaid's Tale* and does not engage in comparative readings with other dystopian or postmodern works. Furthermore, the theoretical focus remains exclusively on Derrida's deconstruction, without extending to other poststructuralist theories. Given its qualitative nature, the findings are interpretative and do not claim generalizability, but rather aim to offer a nuanced understanding of the novel's linguistic and ideological complexities.

Findings

The analysis demonstrates that the Gileadean regime uses language as a tool of control, enforcing rigid categories such as ownership through names like "Offred" and embedding religious rhetoric into political discourse. However, these structures reveal internal contradictions. Offred's fragmented, unreliable narration—marked by shifts in tense, irony, and wordplay—disrupts Gilead's binary oppositions such as holy/sinful and obedient/rebellious. The novel's layered narrative, filled with memories and textual revisions, further exposes the instability of meaning. Rather than reinforcing fixed ideology, *The Handmaid's Tale* reveals language as fluid, open to reinterpretation, and capable of resisting totalitarian control.

Discussion and Conclusion

The analysis of *The Handmaid's Tale* reveals that language functions not as a neutral medium, but as an instrument of ideological control within the Gileadean regime. Through Derrida's deconstruction, it becomes evident that Gilead's linguistic practices rely on the illusion of fixed meaning, using religious and pseudo-scientific rhetoric to legitimize oppression. Yet, as Derrida argues, meaning is never stable; it is always deferred and open to reinterpretation. Atwood's narrative highlights this instability through fragmented structure, irony, and shifting chronology. Offred's unreliable narration disrupts the regime's claims of absolute truth, exposing the fragility of its discursive authority. These narrative strategies create space for resistance, showing that even in totalitarian systems, language remains fluid, negotiable, and capable of subversion. Furthermore, the text highlights the paradoxical coexistence of authority and resistance, a key theme in Derridean thought. Even as the regime seeks to dominate language, traces of contradiction and subversion remain embedded within the very codes it uses. The performative utterances and ritualistic language of Gilead, intended to normalize oppression, ultimately expose their artificiality and ideological contractedness.

From a broader perspective, the findings of this study underscore the ongoing relevance of deconstruction in analyzing contemporary power structures, especially in a global context increasingly shaped by manipulation of language, disinformation, and ideological polarization. Atwood's novel not only reflects the dangers of linguistic totalitarianism but also illuminates the inherent cracks within any system that seeks to fix meaning and control narratives.

In conclusion, this study affirms that *The Handmaid's Tale*, when examined through Derrida's deconstruction, powerfully illustrates the dynamic interplay between language, ideology, and resistance. The novel's literary structure challenges binaries, undermines authoritative discourse, and invites the reader to question what is presented as truth. By making the instability of meaning visible, Atwood opens a space for critical consciousness and symbolic rebellion—offering both a warning and a form of hope in the face of linguistic oppression.

REFERENCES

1. Alwan, R. M. (2023). The feminist dystopian themes in Margaret Atwood's *The Handmaid's Tale*. *Journal of Critical Studies in Language and Literature*.
2. Boyle, A. (2020). "They should have never given us uniforms if they didn't want us to be an Army": The Handmaid's Tale as Transmedia Feminism ." *Journal of Women in Culture and Society*, 2020. <https://journals.uchicago.edu>
3. Neuman, S. (2006). Just a backlash: Margaret Atwood, feminism, and *The Handmaid's Tale*. *University of Toronto Quarterly*.
4. Mendie, J. G., & Udofia, S. N. (2020). A philosophical analysis of Jacques Derrida's contributions to language and meaning. *PINISI Discretion Review*, 4(1), 1–8. <https://doi.org/10.26858/pdr.v4i1.14528>
5. Derrida, J. (1976). *Of grammatology* (G. C. Spivak, Trans.). Johns Hopkins University Press. (Original work published 1967)
6. Derrida, J. (1994). *Specters of Marx: The state of the debt, the work of mourning, and the new international* (P. Kamuf, Trans.). Routledge.
7. Bacci, F. (n.d.). The originality of *The Handmaid's Tale* and *The Children of Men*: Religion, justice, and feminism in dystopian fiction. *Metacritic Journal for Comparative Studies and Theory*, 2, 154–172. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=594496>

MERELY: EXPLORING INTENSIFICATION AND FOCUSING (A CORPUS-BASED STUDY)

The paper analyzes the adverbial functions of *merely* in three Present-Day English (PDE) variations (British, American and Canadian) based on International Corpus of English (ICE) attempting to investigate convergent and divergent features of its functioning in the language variations with a particular focus on its major collocates and part of speech distribution. Based on the fact that grammatical features are insignificantly affected in the language varieties, the investigation attempts to prove that there can be notable changes between them when it comes to part of speech distribution of the same lexico-grammatical unit.

Entries from OED indicate that *merely* can have the following senses: a) without admixture or qualification; purely; exclusively; b) without the help of others; solely; c) absolutely, entirely; quite, altogether; d) without any other quality, reason, purpose, or view; e) as a matter of fact, actually [12]. Thus, its major meanings show its functioning either as a focusing adverb (*solely, purely, exclusively, etc.*) or an intensifier (*actually*). These two types of adverbial senses are oftentimes hard to distinguish, hence the major differential characteristics need further clarification with regard to focusing and intensifier identification.

Focusing adverbs (FAs) were firstly singled out by the authors of “*A Comprehensive Grammar of the English Language*”, who define them as a class of words that aim at highlighting the essence of the utterance [13, p. 604]. In alternative semantics [3, p. 251] they are identified based on their functions, presupposition and descriptive content, serving a comment or an answer to the Current Question [6; 15]. The meaning of FAs can be described with reference to effect on the truth condition of sentence presupposition [9]. Taking this into account this class of adverbs is subdivided into restrictives (exclusives and particularizers) and additives (scalar and non-scalar).

The peculiarity of restrictives allows them to correlate with all types of XPs, i.e., NPs, VPs, AdjPs and PPs functioning as focus indicators [1; 2]. In other words, FAs highlight the most meaningful sentence elements functioning not only on a “local”, but also on a “global” level [8] interacting with the information structure (IS) of the sentence and correlating with the allotment of focus and background components of the sentence [9]. Their varied positions in the clause aligns with the aim of the speaker who chooses relevant alternatives to introduce one’s own arguments, e.g.:

(1) *I wasn't complaining, I merely **said** that I was tired.*

(2) *These columns have no function and are merely decorative.*

Adverb *merely* in Present-Day English is associated with restrictives (exclusives and particularizers), which are identified on the basis of their influence on the truth condition, excluding all further alternatives [9, p. 26].

The term intensifier refers to “a class of adverbs which have a heightening or lowering effect on the meaning of another element in a sentence”, e.g. *very, terribly, just*, etc. [7, p. 198]. In accordance with Quirk et al. [13] intensifiers express the

semantic role of degree and have an expressive meaning being the indexical of the speaker's personal evaluation [5]. Intensifiers serve to "convey the degree or the exact value of the quantity expressed by the item they modify" [10, p. 213]. They adjust the intensity of word meanings and can also highlight the sentence focus (usually emphatic). As an intensifier *merely* has a heightening, maximizing effect [11], and its meaning in example (3) can be interpreted as *absolutely, entirely; quite*.

(3) *It's merely impossible to do it.*

The current research, as highlighted above, is primarily based on 3 PDE ICE language corpora: British (ICE-GB), American (ICE-USA) and Canadian (ICE-CAN). This allowed conducting the comparative analysis and finding the common ground between the records of XX-XXI cen. English texts. The corpora have been selected due to their relevance in time frames, similar genre distribution, and length. The latter has the following characteristics: ICE-GB (500 files, 1,061,264 tokens), ICE-CAN (506 texts, 1,119,892 tokens) and ICE-USA (401 texts, 434,336 tokens).

The retrieved sentences with *merely* are analyzed with the help of #LancsBox software package, which allows visualizing the data and calculating the concordance of lexical units under analysis by means of the following packages: KWIC, Words, GraphColl, etc. [4]. Apart from automated analysis the manual analysis of ICE Corpora is additionally conducted to obtain more accurate data of *merely* allotment in texts.

The study of ICE Corpora has shown that the search term is not widely spread in the texts and belongs to low-frequency words. Thus, *merely* occurs 84 times (0.821 per 10k) in ICE-GB in 72 out of 500 texts, in ICE-USA its frequency is even lower: 29 times (0.668 per 10k) in 23 out of 401 texts; in ICE-CAN the search term occurs 26 times (0.232 per 10k) in 23 out of 506 texts. The further research is based on the collocates frequency with *merely* in all three ICE corpora, which calculated based on the following formula: 01 - Freq (5.0), L5-R5, C: 5.0-NC: 5.0. As collocational networks show *merely* is more frequently used in ICE-GB and is represented by the greater variety of collocates, which amount to 25 different variations, while in ICE-USA they only reach 10 items and in ICE-CAN *merely* is represented by 9 collocates. The most frequent collocates with *merely* in all 3 varieties are *the, of, to, not, a, it*. In ICE-GB *merely* most typically collocates with *he, was and but*, which is not registered in two other variations. Specific collocates with *merely* for ICE-CAN are *is and are*. For ICE-USA they are *as and or*. ICE-CAN and ICE-USA have also a common collocates of *merely*, which are not registered with ICE-GB samples. From this can be assumed that ICE-USA and ICE-CAN demonstrate a greater similarity of *merely* usage.

The distribution of *merely* regarding its part of speech allotment is not evenly represented in ICE corpora. Thus, the lexeme can function as an exclusive descriptive, exclusive scalar, particularizer and intensifier. The data indicate *merely* in its descriptive identification is sporadically observed only in ICE-USA amounting to 3.45%, however this is not characteristic of ICE-GB and ICE-CAN tokens. In all three language variations the lexeme is predominantly applied for focusing exclusive scalar identification, reaching 87.5% in ICE-GB. The number of such usages is considerably lower in ICE-USA and ICE-CAN reaching 68.97% and 65.39% respectively. Focusing

particularizer function of *merely* is more characteristic of ICE-USA and ICE-CAN, amounting to 24% and 23% respectively, while such instances in ICE-GB are twice lower, viz. 11%. Interestingly, that ICE-CAN samples demonstrate the abundance of intensifier-*merely* illustrations, which is atypical of ICE-GB and ICE-USA. Indicative is, however, that the part of speech distribution of the lexeme is more similar in ICE-USA and ICE-CAN (See: Table 1) when comparing the three language variations.

Table 1

A Part of Speech Distribution of *merely* in ICE Corpora

<i>merely</i>	<i>exclusive/descriptive</i>	<i>exclusive/scalar</i>	<i>particularizer</i>	<i>intensifier</i>
ICE-USA	3.45%	68.97%	24.13%	3.45%
ICE-CAN	0%	65.39%	23.07%	11.54%
ICE-GB	0%	87.5%	11.11%	1.39%

Therefore, the study has indicated that the meaning of *merely* significantly differentiates in three major English language variations when it comes to its non-dominant functions. ICE-USA and ICE-CAN show the greater convergence of the functions of the adverb unlike ICE-GB. The further investigation of this phenomenon requires the analysis of larger corpora, i.e. COCA, BNC and Strathy to prove the preliminary observations.

Acknowledgements

This work is supported by the Nationale Akademie der Wissenschaften Leopoldina (Das Leopoldina Ukraine Distinguished Fellowship) provided to Olena Andrushenko.

REFERENCES

1. Andrushenko, O. (2022). Exclusive adverb in Old English? A corpus-based study of an(e). *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*, 2 (97), 30–44.
2. Andrushenko, O. (2023). Particularizing focus markers in old English: Just a case of adverb polysemy? *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*, VIII (2), 2–14.
3. Beaver, D. & Clark, B. (2009). *Sense and sensitivity: How focus determines meaning*. Blackwell Publishing.
4. Brezina, V., Timperley, M., & McEnery, T. (2018). #LancsBox 4.x [software]. Retrieved July 27, 2022 from <http://corpora.lancs.ac.uk/lancsbox>.
5. Bühler, K. (1934). *Sprachtheorie: Die Darstellungsfunktion der Sprache*. Gustav Fischer.
6. Coppock, E. & Beaver, D. (2014). Principles of the exclusive muddle. *Journal of semantics*, 31 (3), 371–432.
7. Crystal, D. (1997). *English as a global language*. Cambridge University Press.
8. De Cesare, A.-M. (2015). Defining focusing modifiers in a cross-linguistic perspective. A discussion based on English, German, French and Italian. In K. Pittner, D. Elsner & F. Barteld (Eds.), *Adverbs – Functional and diachronic aspects* (pp. 47–81). Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publ.
9. König, E. (2017). Syntax and semantics of additive focus markers from a cross-linguistic perspective: A tentative assessment of the state of the art. In A.-M. De Cesare & C. Andorno (Eds.), *Focus on additivity: Adverbial modifiers in Romance, Germanic and Slavic languages* (pp. 23–43). Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publ.
10. Méndez-Naya, B. (2008). Special issue on English intensifiers. *English Language and Linguistics*, 12 (02), 213–219.

11. Napoli, M. & Ravetto, M. (eds.) (2017). *Exploring intensification: synchronic, diachronic and cross-linguistic perspectives*. Philadelphia: John Benjamins.
12. Oxford English Dictionary (OED) (2021). Retrieved January 21, 2023 from <https://www.oed.com>.
13. Quirk, R., Greenbaum, S., Leech, G. & Svartvik, J. (1985). *A comprehensive grammar of the English language*. Longman.
14. Roberts, C. (2011). “Only”: A case study in projective meaning. In B. Partee, M. Glanzberg & J. Skilters (Eds.), *Formal semantics and pragmatics: Discourse, context and models* (pp. 1–59). Manhattan, KS: New Prairie Press.
15. Wiegand, M. (2017). Exclusive morphosemantics: Just and covert quantification. In G. Bennet, L. Hracs & D.R. Storoshenko *West Coast Conference in Formal Linguistics (WCCFL) 35, April 28–30, 2017*, University of Calgary. Somerville: Cascadilla Proceedings Project.

Belovodskaja Anastasija, PhD (Philology), As. Prof.
Vilnius University

WHEN CULTURE FAILS IN CODE: “CULTURAL HALLUCINATIONS” OF MULTIMODAL AI SYSTEMS

Introduction

This paper explores generative artificial intelligence (AI) as an emerging cultural agent, with a focus on the phenomenon of *cultural hallucinations*. This term builds on the better-known concept of *AI hallucinations* – cases where a model generates false or invented information. However, cultural hallucinations refer to outputs that may be factually accurate, but do not match the cultural patterns a reader or viewer expects.

As globalised generative AI systems – trained on large-scale, predominantly Western datasets and capable of producing text, images, audio, and video in many languages – become increasingly widespread, they play a growing role in shaping how cultural ideas are formed and discussed. In this context, the ability to interpret and critically assess AI-generated content through the lens of cultural patterns becomes essential. This is particularly relevant in education, media, and intercultural communication, where cultural accuracy, representation, and authenticity matter.

1. Multimodality and Cultural Identity

The effectiveness of any communication depends on the cultural backgrounds of the communicators. Cultural background, which can be described as “a set of semiotic systems, a set of systems of meaning, all of which interrelate” [2, p. 4], is inherently multimodal. It is shaped not only by the language we speak, but also by the music we grow up with, the architecture of our cities, and the food we eat [3]. These everyday experiences form *cultural patterns* – stable, culturally conditioned ways of expressing complex cultural concepts. Their multicomponent nature reflects the multimodal character of cultural identity and corresponds to *multimodality* as a natural feature of human communication that combines different semiotic resources – *modes* – to create meaning.

Kress defines a *mode* as “a socially shaped and culturally given semiotic resource for making meaning” [4, p. 79]. Because modes are socially constructed, they

are also culturally relative: “What counts as a mode is what a community has developed into and uses as a mode” [1, p. 78].

This is why *multimodal literacy* – together with *AI literacy* and awareness of the risk of *cultural hallucinations* – has become a key element of contemporary communication.

2. Multimodal and AI Literacy as Essential Skills in Today’s World

Multimodal literacy refers to the ability to interpret, understand, and create meaning using multiple semiotic resources, such as visuals, sounds, gestures, and texts. However, as educational researcher Nik Peachy points out, traditional education often focuses excessively on textual analysis, potentially overlooking important multimodal dimensions of communication [6].

The emergence of multimodal generative AI models makes multimodal literacy even more relevant, as it applies to the interpretation of all types of texts – whether created by humans or by machines. This growing relevance brings multimodal literacy into close connection with AI literacy, which involves understanding how artificial intelligence functions, including an awareness of its strengths, limitations, and potential biases. In the context of generative models, AI literacy focuses on the ability to critically evaluate AI-generated content – not only by checking for factual inaccuracies in text, but also by identifying culturally inappropriate or inconsistent multimodal elements that AI systems may produce.

3. Identifying Cultural Hallucinations: A Case Study

To illustrate the points discussed above about the importance of combining multimodal and AI literacy, let us consider a case study involving the Lithuanian cultural concept of *knygnešiai* – book smugglers who secretly transported books and newspapers across borders during the period of the Russian ban on Lithuanian publications (1864–1904) [5].

ChatGPT was asked to generate a video concept to introduce this cultural phenomenon to an international audience. The result was impressive: the script respected historical facts and followed the expected structure of the cultural pattern at all levels. The narrative accurately described the historical period, the political context, and the cultural significance of the *knygnešiai* for Lithuania. It also included detailed descriptions of the visual and audio components:

- **VISUALS:** Scenes of the Lithuanian countryside and daily life at the end of the 19th century. A *knygnešys* secretly preparing for a journey and carefully hiding forbidden books. A tense and dangerous journey through shadowy forests, across rivers, and past guarded borders. An encounter with Tsarist officials. Historical glimpses: authentic old books, documents, and photographs of *knygnešiai*.
- **SOUND EFFECTS:** The soft rustling of hidden bags, a distant dog barking in the night, the heavy footsteps of soldiers, and the quiet turning of book pages.

However, in the next step, when a video generation tool (InVideo AI) was used to visualise the script, something unexpected occurred. The visual content significantly diverged from cultural expectations: some frames included inaccurate clothing, modern-looking settings, or elements completely out of place in 19th-century Lithuania. These multimodal inconsistencies – particularly in the visual and spatial

modes – are examples of what can be defined as *cultural hallucinations*. These are not simple factual mistakes; rather, they reveal deeper issues in how AI systems interpret and represent cultural patterns. Such hallucinations occur when multimodal content is generated using global or generic datasets that lack sufficient exposure to localised, culturally specific material.

4. The Reasons for Cultural Hallucinations

Let us now try to explore why *cultural hallucinations* occur. One key reason lies in how generative AI constructs its “understanding” of the world. Meaning-making in human communication is deeply embodied, socially shaped, and culturally situated. Human cognition is inherently multimodal – we perceive and make sense of our surroundings through a combination of senses: sight, hearing, touch, smell or taste. In contrast, generative AI systems do not perceive the world through sensory experience. Instead, they rely on statistical modelling. These systems process texts, images, sounds, or videos as sequences of data points – numerical vectors representing patterns in training datasets. They learn correlations between elements but lack embodied or culturally contextualised understanding. This means that AI-generated outputs are shaped not by lived experience, but by the frequency and co-occurrence of tokens in the training data.

Another central factor is *data bias*. Most global generative AI models (such as GPT, Claude, or Gemini) are trained primarily on large-scale, internet-based datasets dominated by English-language content and Western-centric cultural material. While these datasets are vast, they are not culturally balanced. Minority or localised knowledge systems are underrepresented or simplified. Consequently, when such models are prompted to generate content related to culturally specific concepts – especially from smaller, or linguistically minor cultures – they often “hallucinate” representations that align more with dominant global discourses than with the authentic context.

These hallucinations can affect all modes of generation – text, image, sound, and video – and often manifest in subtle ways: stereotyped imagery, incorrect material culture, anachronisms etc.

Thus, *cultural hallucinations* reveal the structural asymmetries in global AI development. They emerge not simply from model failure, but from the absence of diverse, culturally specific data – and from the lack of interpretive frameworks that would allow AI to distinguish between global generalisations and local meanings.

5. Addressing Cultural Hallucinations: National AI Models

Given these insights, how can we address or minimise *cultural hallucinations*? One promising direction is the development and implementation of national or culturally specific AI models. Can the rise of national AI models help overcome the limitations of global models by incorporating culturally specific datasets? The main advantages of national LLMs include:

- **Supporting and preserving local languages**, especially those at risk of extinction or underrepresented in digital communication.
- **Reducing cultural hallucinations** by training AI on multimodal datasets that reflect local cultural, historical, and social contexts.

- **Enhancing cultural authenticity** in AI-generated educational, communicative, and creative content.
- **Improving national participation in global discourse** by enabling high-quality, culturally sensitive automatic translation and content creation.

By integrating culturally specific knowledge directly into their training pipelines, national models can significantly lower the risk of cultural hallucinations and increase the accuracy and cultural relevance of generated content.

However, national AI models also pose potential challenges. These include intensified international competition and geopolitical tensions surrounding technological development, as well as concerns related to data privacy, censorship, and ethical oversight. Without transparent frameworks for governance and accountability, national models may reinforce political agendas or introduce new forms of bias. Therefore, while national LLMs present a powerful tool for cultural representation, they must be developed within ethical and critically informed frameworks to truly address the limitations of global models.

Conclusion

To summarise, generative AI has already become a powerful cultural agent, influencing how collective narratives and identities are formed. However, this influence comes with the risk of *cultural hallucinations* – multimodal distortions of culturally expected patterns that result from biases embedded in globally dominant datasets and models.

Understanding cultural hallucinations draws attention to the fundamental differences between human and artificial cognition. While humans build a multimodal understanding of reality through lived sensory experience, AI relies on statistical pattern recognition. Therefore, in order to minimise cultural hallucinations and enhance cultural authenticity, we must develop *multimodal* and *AI literacies* that enable individuals to critically assess and creatively engage with AI-generated content. The development of national and culturally specific AI models offers a promising approach to addressing cultural misrepresentation, preserving linguistic diversity, and supporting more inclusive digital representation. By incorporating locally grounded knowledge into training data, such models can help produce content that is both accurate and culturally meaningful.

Ultimately, the study of cultural hallucinations reveals not only the limitations of AI systems, but also important insights about ourselves – our cultural assumptions, our interpretive frameworks, and the semiotic resources through which we construct and communicate our identity.

REFERENCES

1. Bezemer, J., & Kress, G. (2014). *Touch: A resource for making meaning*. *Australian Journal of Language and Literacy*, 37(2), 77–85. <https://doi.org/10.1007/BF03651935>
2. Halliday, M. A. K., & Hasan, R. (1985). *Language, context, and text: Aspects of language in a social-semiotic perspective*. Deakin University Press (Republished 1989 by Oxford University Press). <https://search.worldcat.org/title/813777493>
3. Hendriksen, B., & Kress, G. (2012, March 15). *Why adopt a multimodal approach?* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=rZ4rMVCWkQs>

4. Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203970034>
5. Mukienė, D., et al. (2005). *The Lithuanian Word* [Multimedia project]. Retrieved May 16, 2025, from <http://www.spaudos.lt/knygnesiai/knygnesys.en.htm>
6. Peachey, N. (2023, November 2 approx.). *Multimodal literacy: Why and how* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=T592xTVpk6k>

Chernenko Daria, MA Student
Basarati Ali, As. Prof.
VIZJA University

FOSTERING INDEPENDENT LEARNING THROUGH AI- SUPPORTED ONLINE COMMUNITIES IN EFL CONTEXT: PRACTICAL INSIGHTS FROM A TUTOR’S EXPERIENCE

Abstract: This study explores the integration of ChatGPT, a generative AI chatbot, into an English as a Foreign Language (EFL) classroom and examines its impact on learner autonomy and social-emotional factors. Adopting a qualitative case-study approach, the research introduced ChatGPT as a writing and communication support tool for secondary- level EFL students during online classes. Data were collected through the teacher's observation notes, transcripts of student–ChatGPT interactions, and students’ written reflections. The findings indicate that ChatGPT can serve as a valuable learning aid: students used it to generate ideas, practice writing, and notably as a “confidence booster” to reduce social anxiety before participating in live discussions. This observation suggests that AI tools can help lower communication worry by allowing anxious learners to go over or approve their responses privately. At the same time, the study observed varying degrees of learner autonomy in using ChatGPT, and highlighted the importance of digital literacy in preventing over-reliance on AI. These results have practical implications for incorporating AI in language education to support student confidence and autonomy, and theoretical implications for understanding the social-emotional dimensions of learner–AI interaction. The study acknowledges its small-scale scope and context-specific nature, and calls for further research on the pedagogical strategies and guidelines needed to maximize the benefits of AI tools like ChatGPT in language learning while encouraging potential defects.

Keywords: AI in education, digital literacy, online communities, independent learning, EFL teaching, ChatGPT, learner autonomy.

Introduction

The rise of advanced AI tools is transforming language education. In particular, the introduction of ChatGPT has attracted reasonable attention for its potential to assist English language learners with writing, brainstorming, and practice dialogues. Educators are keen to understand how such tools can be leveraged to enhance learning outcomes while addressing challenges such as student engagement and communication anxiety. Social anxiety can hinder learners’ class participation and willingness to communicate in a second language, an issue well documented in applied

linguistics (e.g. low willingness to communicate is associated with communication apprehension. At the same time, promoting learner autonomy – students’ ability to take charge of their own learning – is a central goal in language education (Benson, 2011). The convergence of these concerns raises important questions: Can AI tools like ChatGPT foster greater learner autonomy, and might they also alleviate some social- emotional barriers to communication? This study aims to explore these questions by examining the use of ChatGPT in an EFL classroom setting. By observing how students interact with ChatGPT and how it affects their confidence and independent learning behaviors, the research seeks to shed light on the practical relevance and original pedagogical implications of integrating AI into language teaching.

Literature review

Learner autonomy has long been recognized as vital for effective language learning. Benson (2011) defines autonomous learners as those who take responsibility for their own learning. Encouraging autonomy often involves providing learners with tools and strategies to self-direct their study, and digital technology can play a key role in this process. The proliferation of online learning platforms and resources has expanded opportunities for autonomous learning, but it also requires sufficient digital literacy on the part of learners. A recent study by Izzati and Kheryadi (2024) investigated EFL students’ perceptions of integrating digital technologies into collaborative learning, finding that technology offers substantial support and convenience, such as quick access to information, thereby enhancing the learning experience. However, the same study cautions that easy access to AI-driven solutions may encourage passivity, as some students might rely on immediate answers from technology instead of actively engaging in learning tasks. This highlights the importance of guiding students to use AI tools in ways that *complement* rather than replace their own effort, ensuring that digital literacy includes the ability to critically and ethically use AI in learning.

In parallel with concerns about autonomy and digital skills, the integration of AI in language education is gaining momentum. ChatGPT and similar large language models have been at the forefront of this trend. Early research has begun to document both the possibilities and challenges of using ChatGPT in EFL contexts. For instance, Han et al. (2023) developed an interactive platform called *RECIPE* to incorporate ChatGPT into EFL academic writing instruction. In their study, over two hundred university students engaged with ChatGPT to revise essays, reflecting the growing interest in leveraging AI to enhance writing skills and providing preliminary evidence of improved writing processes and learner engagement. These emerging studies suggest that AI can act as a form of stage or virtual tutor in language learning. However, the social-emotional dimension of AI use – such as how interacting with a chatbot might affect a learner’s confidence or anxiety – remains under- explored. This study seeks to contribute to the literature by focusing on that dimension, building on the above research to investigate not only academic outcomes but also how AI tools cross with learners’ affective experiences and autonomy in an EFL classroom setting.

Methodology

I designed this research as a qualitative exploratory case study of an EFL class where ChatGPT was introduced as a learning aid. The participants were 15 secondary-school EFL students (ages 14–16) at an intermediate English level. The study was conducted over a four-week period during which regular online classes. Google Meet and Microsoft Teams were used for live class meetings, while a Google Classroom platform supported asynchronous learning activities and material distribution. The teacher integrated ChatGPT as a tool for various tasks: for example, students were encouraged to consult ChatGPT for generating ideas on a writing assignment, practicing conversation prompts, or obtaining feedback on grammar in their drafts. The teacher provided clear guidelines to the students on using ChatGPT ethically – as a support for learning rather than a shortcut for completed work –emphasizing that they should critically evaluate the AI’s suggestions.

Data collection focused on appropriating both the process and the students’ perceptions of using ChatGPT. Observation notes were kept by the researcher during each live session, documenting how and when students advantaged ChatGPT and any notable changes in participation or behavior.

Additionally, I gathered select student–ChatGPT interaction logs: for instance, students shared screenshots or transcripts of their chatbot conversations when they used ChatGPT to prepare for class activities. These interaction examples provided insight into the ways students engaged with the AI (e.g., asking for translations, brainstorming ideas, practicing responses). Finally, at the end of the four weeks, students submitted written reflections responding to open-ended prompts about their experience with ChatGPT. In these reflections, they discussed how they felt about using the AI, whether it affected their confidence or learning habits, and any concerns or benefits they perceived.

All qualitative data – observations, interaction samples, and reflections – were analyzed using thematic analysis. The researcher coded the data for recurring themes related to learner autonomy (e.g. instances of independent problem-solving or over-reliance on the AI), social-emotional factors (e.g. expressions of confidence or anxiety), and general attitudes toward the technology. Triangulation of these data sources helped ensure that the multiple forms of evidence accepted the findings.

Findings

The analysis revealed several key findings regarding the role of ChatGPT in the EFL class. First, in terms of learner autonomy, most students used ChatGPT as a supplementary resource rather than a crutch. Many participants demonstrated agency in deciding *when* and *how* to use the tool. For example, students often consulted ChatGPT to check vocabulary usage or to get ideas for rephrasing a sentence, and then proceeded to revise their work independently. This behavior suggests that, with proper guidance, students can incorporate AI assistance in a way that supports their own decision- making and learning processes. There were noted that a few cases of over-reliance – such as one student who copied large portions of ChatGPT-generated text into an assignment without much modification – indicating that a minority of learners might lean towards letting the AI do the work.

This aligns with the caution from Izzati and Kheryadi (2024) about the risk of passivity when students opt for quick AI solutions. However, overall class performance on writing tasks did not decline; in fact, the teacher observed improvements in complexity and accuracy in many students' drafts, which the students partly attributed to iterative help from ChatGPT (e.g. getting grammar suggestions and then learning from those corrections).

Secondly, and most notably, the study found that ChatGPT functioned as a confidence booster for socially anxious students. Several students who were normally shy during live discussions became more visibly engaged after having the opportunity to practice or formulate their thoughts with ChatGPT beforehand. In their reflections, these students explained that interacting with the AI tutor helped them "rehearse" their answers in a low-pressure setting. One student wrote that using ChatGPT to try out an English response to a discussion question reduced the fear of "*saying something wrong in front of everyone.*" Another student described ChatGPT as a "*safety net*" for checking grammar or wording before volunteering to speak. This use of the AI as a preparatory dialogue partner appeared to ease social anxiety, thereby indirectly increasing the learners' willingness to communicate in the class. The researcher's observation notes corroborated this trend: previously quiet students started to respond more frequently during the video conferences, and their spoken contributions were often more extended and confident than before. This finding is particularly novel because it points to an emotional-social benefit of AI integration that has not been widely reported in the literature so far. It suggests that beyond academic assistance, AI tools might play a role in the affective domain – for instance, by providing a form of non-judgmental practice space that can empower students who struggle with language anxiety.

Finally, the students' attitudes toward ChatGPT were generally positive, with some sign. In their reflective feedback, most participants expressed enthusiasm about having an AI "assistant" accessible at any time. They appreciated the immediate answers and examples ChatGPT could provide, which supported their learning outside of teacher contact hours. However, a few students also raised concerns about accuracy and academic integrity. They noticed that ChatGPT's suggestions were not always correct or appropriate for the context, highlighting the necessity of critical thinking and digital literacy when using such tools. Students further noted that excessive reliance on AI-generated responses could potentially hinder meaningful learning, highlighting the ongoing need to prioritize the development of authentic language competencies. These nuanced perspectives suggest that students are aware of both the benefits and the pitfalls of ChatGPT in learning. Importantly, the class discussions around proper use seem to have instilled a reflective approach in the learners, where they value ChatGPT as a helpful resource but remain cautious about overusing it or bypassing their own effort.

Conclusion

Looking back on this experience, I believe that AI-supported online communities have real potential to help students become more independent and

engaged language learners. These tools can open up new opportunities for practice, collaboration, and exploration outside of the classroom.

At the same time, my experience also showed that these tools are not a "magic solution." Teachers still play a key role in helping students develop the digital literacy skills they need to use AI effectively. It's important to guide students in questioning, reflecting, and making thoughtful use of the technology available to them.

One unexpected insight from my practice is the potential for AI to play a social-emotional role in learning, helping students build confidence before interacting with real people. This could open new opportunities for research into how AI can support not only linguistic but also emotional aspects of learner development.

REFERENCES

1. Benson, P. (2011). *Teaching and researching autonomy* (2nd ed.). Pearson Education.
2. Han, J., Yoo, H., Kim, Y., Myung, J., Kim, M., Lim, H., Juho, K., Lee, T. Y., Hong, H., Ahn, S.-Y., & Oh, A. (2023). RECIPE: How to integrate ChatGPT into EFL writing education. In *Proceedings of the Tenth ACM Conference on Learning@Scale* (pp. 416–420). <https://doi.org/10.1145/3573051.3596200>
3. Izzati, A. N., & Kheryadi. (2024). Digital literacy with EFL students: Discovering Banten's students' perception about integrating digital technologies in collaborative learning. *Wiralodra English Journal*, 8(1), 40–53. <https://doi.org/10.31943/wej.v8i1.264>
4. MacIntyre, P. D., Clément, R., Dörnyei, Z., & Noels, K. A. (1998). Conceptualizing willingness to communicate in a L2: A situational model of L2 confidence and affiliation. *The Modern Language Journal*, 82(4), 545–562].

*Chernysh Oxana, PhD (Philology), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University*

THE HISTORY OF LINGUISTIC PROFILING: FROM ANCIENT TESTS TO MODERN FORENSICS

Linguistic profiling, which involves identifying a speaker's social and ethnic background through linguistic features, has a rich and intricate history that has evolved from ancient identification methods to advanced modern forensic science. This article delineates the evolution of linguistic profiling, examining its origins in antiquity, the foundational contributions of dialectology and sociolinguistics, its applications within law enforcement, and contemporary methodologies. Furthermore, it reviews prominent figures in the field, assesses ethical considerations, and proposes future research directions. By utilizing historical records, academic studies, and case analyses from various nations, this paper offers a comprehensive overview of linguistic profiling as both a sociolinguistic phenomenon and a tool for forensic application.

1. Introduction. Language constitutes far more than a mere vehicle for communication; it serves as a reflection of identity, culture, and social affiliations. Linguistic profiling, defined as the auditory identification of an individual's social characteristics through speech, has emerged as a significant, albeit contentious, tool within the fields of sociolinguistics and forensic science. Initially developed to examine language variation, linguistic profiling has since found applications in criminal

investigations, housing discrimination disputes, educational contexts, and beyond. This article provides a comprehensive overview of the historical progression of linguistic profiling, examines key methodologies, highlights influential scholars in the field, and explores its varied applications alongside the associated ethical considerations.

2. Early Traces of Linguistic Profiling in History. The concept of "linguistic profiling," although contemporary in terminology, has its roots in practices that date back several millennia. One of the earliest documented occurrences can be found in the Old Testament, specifically in the Book of Judges, Chapter 12. Following a conflict, the Gileadites were able to identify fleeing individuals from Ephraim by requiring them to pronounce the term "shibboleth." This linguistic test proved challenging for the Ephraimites due to their distinct dialect. The consequent mispronunciations resulted in the execution of approximately 42,000 individuals (Coulthard & Johnson, 2007). This historical event vividly demonstrates how dialectal variation has been employed in extreme and consequential ways.

A comparable instance occurred during the Sicilian Vespers uprising of 1282, in which revolutionaries utilized the pronunciation of the term "ciciri" (chickpeas) to identify French occupiers who were unable to articulate the Sicilian /ch/ sound. Individuals who failed this linguistic assessment faced execution (French, 2018). These historical examples illustrate the socio-political significance embedded in language and dialect as essential markers of identity and group affiliation.

3. Foundations in Dialectology and Sociolinguistics. The academic study of linguistic profiling originated with dialectology, which examines geographic variations in language. In the 19th century, dialect surveys systematically recorded speech patterns, thereby establishing an implicit connection between language and social as well as ethnic identity (Chambers & Trudgill, 1998). The 20th century marked a significant paradigmatic shift with the emergence of sociolinguistics.

William Labov, widely recognized as the pioneer of sociolinguistics, fundamentally transformed the discipline by illustrating that African American Vernacular English (AAVE) constitutes a systematic and rule-governed dialect, rather than a deficient variant of English (Labov, 1972). His research highlighted the connection between linguistic variation and the formation of social identity. Labov's contributions established a scientific basis for analyzing social characteristics, including race, class, and regional origin, as reflected in speech patterns.

4. The Rise of Forensic Linguistics and Profiling in Law Enforcement. By the late 20th century, linguistic profiling had become a crucial component of forensic linguistics, a field that employs linguistic methodologies to address legal matters. The use of linguistic evidence for authorship attribution, voice identification, and criminal profiling has become increasingly common (Coulthard & Johnson, 2007). John Baugh, a seminal figure in this domain, introduced the term "linguistic profiling" and highlighted its discriminatory applications within housing and employment sectors. Through controlled experiments involving telephone interactions, Baugh demonstrated that landlords and employers exhibited discriminatory practices against African American and Mexican American speakers based on their dialects (Baugh, 2000). His research illuminated the tangible effects of linguistic bias and heightened awareness of

speech-based discrimination. Contemporary law enforcement agencies employ linguistic profiling to identify suspects, refine investigative leads, and elicit confessions. However, the application of this technique presents significant ethical challenges, particularly concerning racial or ethnic bias and the potential for wrongful profiling.

5. Key Figures and Theoretical Contributions. Several scholars have made significant contributions to the field of linguistic profiling. William Labov established a sociolinguistic framework that articulates the relationship between language and social identity. John Baugh introduced the term "linguistic profiling" and highlighted its discriminatory applications. Dennis Preston further advanced the discipline through his work in perceptual dialectology, investigating how individuals perceive and evaluate dialects subjectively (Preston, 1989). Roger Shuy underscored the critical role of linguistic evidence in legal contexts (French, 2018). The collective contributions of these scholars have created a multidisciplinary foundation for both the scientific and practical study of linguistic profiling.

6. Cross-National Case Studies. Linguistic profiling is a phenomenon observed globally, exhibiting diverse manifestations across different countries:

- In the United States, research conducted by Baugh and colleagues has identified systemic discrimination in housing and employment, influenced by variations in speech (Baugh, 2000). In the United Kingdom, accents significantly influence social perceptions, leading individuals to modify their speech patterns to mitigate potential stereotyping (Chambers & Trudgill, 1998).

- In the Netherlands, language analysis is employed in the Determination of Origin (LADO) process for asylum cases; however, the reliability of this method remains a subject of debate (French, 2018). Germany utilizes forensic linguistics for the purpose of speaker identification in criminal investigations.

- In Australia, speakers of Aboriginal English encounter discrimination within both educational and judicial contexts. The ongoing Ukraine conflict has accentuated the role of language as a marker of political allegiance, with Ukrainian soldiers using phonetic distinctions to differentiate themselves from Russian speakers—an illustrative example of linguistic profiling in a wartime scenario (Taranenko, 2022).

7. Contemporary Methodologies and Technologies. Modern linguistic profiling employs advanced interdisciplinary methodologies. Acoustic Phonetics examines various elements, including pitch, intonation, and rhythm. Sociophonetics investigates the social factors that influence phonetic variation. Furthermore, Computational Linguistics and Natural Language Processing (NLP) facilitate the automated identification of patterns within both spoken and written language. The integration of Machine Learning and Big Data significantly enhances the accuracy of profiling by analyzing extensive linguistic datasets (French, 2018). However, it is essential to acknowledge that while these tools improve precision, they also raise concerns regarding data bias and potential ethical misapplications.

8. Applications Across Domains. Linguistic profiling has a variety of applications across multiple sectors:

- Law Enforcement: Voice analysis and dialect identification play a crucial role in identifying suspects.

- Housing and Employment: Speech-based discrimination remains a significant challenge, as profiling can significantly influence decision-making in these domains.

- Education: Individuals who communicate using non-standard dialects frequently encounter biases that may adversely affect their academic achievements.

- Military: In contexts such as Ukraine, linguistic cues are utilized to distinguish allies from adversaries.

- Technology: Voice assistants and artificial intelligence systems occasionally perpetuate accent-related biases due to inherent algorithmic limitations (Baugh, 2000; Taranenko, 2022).

9. Ethical Considerations and Future Directions. The practice of linguistic profiling necessitates thorough ethical consideration due to its significant implications:

- Bias and Discrimination: Linguistic profiling has the potential to reinforce detrimental stereotypes and marginalize already disadvantaged groups.

- Data Privacy: The collection and analysis of speech data pose significant legal and privacy concerns.

- Misidentification Risks: Inaccurate profiling may result in wrongful accusations or injustices, further compounding societal issues.

Future research should prioritize promoting fairness and transparency in linguistic profiling. This endeavor must involve collaboration among linguists, ethicists, technologists, and policymakers to mitigate the risks of misuse and to safeguard individual rights.

10. Conclusion. The field of linguistic profiling has evolved from ancient shibboleths to contemporary forensic applications, becoming a complex and interdisciplinary domain. While it provides valuable insights into individual identity and aids legal and social processes, it also presents significant risks related to discrimination and error. It is imperative to navigate these challenges responsibly, particularly as societies continue to diversify and technologies become increasingly sophisticated.

REFERENCES

1. Baugh, J. (2000). *Beyond Ebonics: Linguistic prejudice and the education of African American children*. Oxford University Press.
2. Chambers, J. K., & Trudgill, P. (1998). *Dialectology*. Cambridge University Press.
3. Coulthard, M., & Johnson, A. (2007). *An Introduction to Forensic Linguistics: Language in Evidence*. Routledge.
4. French, P. (2018). *Language in Forensic Contexts*. Bloomsbury Publishing.
5. Labov, W. (1972). *Sociolinguistic Patterns*. University of Pennsylvania Press.
6. Preston, D. (1989). *Perceptual Dialectology*. De Gruyter Mouton.
7. Purnell, T., Idsardi, W., & Baugh, J. (1999). Perceptual and phonetic experiments on American English dialect identification. *Journal of Language and Social Psychology*, 18(1), 10-30.
8. Taranenko, A. (2022). The language dimension of the Russian-Ukrainian war: A sociolinguistic perspective. *Nationalities Papers*, 50(6), 1184-1200.
9. Zentella, A. C. (2014). *Latinos, Language, and Social Policy in the United States*. Multilingual Matters.

COMPARATIVE EDUCATION APPROACHES TO INTERCULTURAL COMPETENCE DEVELOPMENT

The integration of advanced technologies and innovative pedagogical practices into educational systems has precipitated significant curricular transformations, with a pronounced emphasis on the development of professional competencies. The reforms are intended to provide students with the requisite knowledge, skills, and abilities for effective participation in future professional environments. This modernization is further supported by the broader process of educational integration, which fosters international collaboration, enhances economic and scientific cooperation, and supports the establishment of responsive educational frameworks tailored to the evolving demands of a globalized society. Economic, political, and social factors play a pivotal role in shaping these transformations, which emphasize competency-based education (CBE), learner-centered pedagogy, and holistic curriculum design. This evolution necessitates the deliberate selection of teaching methods, digital tools, and organizational strategies aligned with contemporary paradigms emphasizing the professional development of higher education students.

A fundamental component of these educational reforms is the advancement of intercultural competence, guided by international and national regulatory documents, including the *Universal Declaration of Human Rights*, the *European Convention on Human Rights*, and the *Law of Ukraine on Education*, among others. These frameworks highlight the significant role of intercultural education in mitigating discrimination, fostering religious tolerance, and preventing socio-cultural conflict. Moreover, intercultural education promotes global cooperation, facilitates intercultural dialogue, and informs the development of educational programs that enhance learners' awareness of multicultural realities. As a pedagogical objective, intercultural competence encompasses the capacity to navigate culturally diverse environments, communicate effectively in multilingual contexts, and apply acquired knowledge in both local and professional spheres.

Comparative education employs cross-cultural analysis to evaluate pedagogical approaches, policy frameworks, and curricular designs. It reveals valuable insights into the diverse strategies employed across nations to cultivate intercultural competence. By analyzing educational practices, policies, and outcomes across national contexts, educators and policymakers can identify effective models and adapt them to local needs. According to Mark Bray's research, several key groups contribute to the implementation and understanding of comparative education: adults who compare educational systems in search of better opportunities for their children; teachers seeking innovative teaching methods to enhance their pedagogical expertise; researchers exploring global trends and developments in education; and government officials working to develop strategies that support the professional growth of younger generations (Bray, 2014, pp. 20–23).

Although there is no universally defined set of comparative approaches, studies have identified several widely used methodologies in comparative education research. These include philosophical, historical, integrated, descriptive, thematic, case study, and cross-national comparative approaches, as well as those incorporating Social and Emotional Learning (SEL), among others. These approaches help define how different countries integrate intercultural competence into their educational frameworks. Notably, many European countries have adopted the Council of Europe's *Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*, which advocates for the integration of intercultural values into national curricula [1]. Canada, for instance, with its official policy of multiculturalism, serves as a model of an educational system in which cultural recognition and inclusion are embedded at all levels.

The cross-national comparative approach involves the direct comparison of educational systems across countries to understand how intercultural competence is developed and implemented within each context. Such comparative analyses reveal the diverse ways nations embed intercultural competencies in their curricula and guide researchers and policymakers in designing educational programs that reflect both local cultural contexts and global best practices.

Social and Emotional Learning (SEL) has emerged as a complementary framework for fostering intercultural competence. SEL emphasizes the development of self-awareness, emotional regulation, social awareness, relationship skills, and responsible decision-making competencies that are vital for effective intercultural interaction [3]. In Canada, SEL is embedded in provincial educational strategies, particularly in urban and multicultural contexts. In Edmonton, Alberta, social and emotional learning (SEL) is incorporated into post-secondary education approaches to foster a welcoming and inclusive learning atmosphere. Institutions such as the University of Alberta prioritize SEL through initiatives that include peer mediation, collaborative projects, and restorative practices. These strategies aim to enhance empathy, improve conflict resolution skills, and promote a deeper understanding of cultural diversity among students [4].

The integration of advanced technologies and innovative pedagogical practices has led to profound curricular transformations that prioritize the acquisition of professional competencies essential for addressing current global challenges. Comparative education approaches involve diverse methodologies and cross-national analyses to identify and apply effective strategies for cultivating intercultural competence in varied educational contexts. The implementation of established frameworks and the integration of SEL further support the development of intercultural interaction.

REFERENCES

1. Candelier, M., Daryai-Hansen, P., Schröder-Sura, A., & Aalto, S. (Eds.). (2012). *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures (FREPA)*. Council of Europe / European Centre for Modern Languages. Retrieved from: <https://www.ecml.at/Resources/ECMLPublications/tabid/277/PublicationID/62/language/en-GB/Default.aspx>

2. Mark Bray, Bob Adamson and Mark Mason (Eds.) *Comparative Education Research: Approaches and Methods* (2nd edition). Hong Kong: 2014. 453p.
3. Rimm-Kaufman, S. E., & Sandilos, L. E. (2016). Social and emotional learning in the context of school and classroom interactions. *Educational Psychologist*, 51(2), 126-144.
4. University of Alberta. (n.d.). *Student Services: Social and Emotional Learning*. Retrieved from: <https://www.ualberta.ca>

Florko Artem, MA Student
Dienichieva Olha, PhD (Pedagogy), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

THE IMPACT OF GAME-BASED LEARNING ON ENGLISH GRAMMAR PROFICIENCY: A DUOLINGO CASE PERSPECTIVE

Research on gamification in English grammar instruction highlights its ability to enhance learner motivation, engagement, and comprehension. Duolingo, a widely used gamified language-learning application, incorporates features such as points, badges, progress tracking, and immediate feedback, which foster intrinsic motivation and create an interactive learning environment [3;11]. These game-like elements make grammar instruction more dynamic, enabling students to practice language structures in a low-stress context that encourages active participation and sustained interest [3].

Gamified learning tools like Duolingo are grounded in constructivist theories, self-determination theory, and mobile-assisted language learning (MALL), emphasizing portability, accessibility, and learner autonomy [4]. Grammar proficiency, particularly at early stages, benefits from repeated exposure and trial-based correction, and apps like Duolingo foster grammar accuracy through contextual examples, translation tasks, and instant feedback [3;12]. However, the lack of explicit grammar instruction remains a significant limitation, especially for users who benefit from rule-based explanations [7;11].

The researcher's practical experience with Duolingo supports these observations. The app was used not as a primary language acquisition tool but to maintain an intermediate (B1) level of English. While it effectively reinforced grammar through repetition and contextualized input, grammar concepts were often presented solely through examples without theoretical overviews. For instance, in the present continuous section, learners had to insert missing verbs into pre-written phrases without any structural explanation. Furthermore, syntactically correct but semantically awkward or artificial phrases, presumably generated by AI, were frequently encountered. This diminished the naturalness of language exposure and highlighted the app's limitations for learners preferring explicit grammar instruction [6;8].

The gamification system — including XP, streaks, and levels — encourages habitual practice and increases motivation, especially for beginners and low-intermediate learners. Duolingo facilitates retention through spaced repetition, translation-based tasks, and rapid feedback, fostering self-directed learning [1;3;9]. Pedagogically, these elements reduce anxiety and promote consistent exposure to grammatical forms. Frequent use of sentence matching, word order tasks, and basic

translation activities also helped reinforce subject-verb agreement and tense formation [2].

Research shows that Duolingo use leads to measurable improvements in grammar skills, particularly in sentence construction, verb usage, and reducing grammatical errors [2;10;12]. It offers structured progression, repeated input, and clear correction, all of which contribute to improved learner outcomes [5;9]. However, several limitations remain. The absence of explicit grammar explanations often forces learners to infer rules inductively, leading to confusion or fossilization of incorrect forms [7;8;11;12]. Its interface, focused heavily on speed and gamification, sometimes compromises depth and precision, limiting its effectiveness for more advanced learners [9].

Another concern is the use of AI-generated content. While scalable, AI output can lead to unnatural or awkward phrasing, reducing grammatical fluency and frustrating users [6;8]. The researcher's experience aligns with these criticisms, as many AI-generated sentences were syntactically correct yet contextually odd. Moreover, Duolingo's focus on beginner content creates a ceiling for more advanced users, and its limited speaking practice and lack of authentic dialogue further restrict its use for comprehensive grammar development [7;8;11].

In summary, Duolingo illustrates the potential of game-based learning to support grammar acquisition. Its engaging, low-pressure environment and structured content benefit beginner learners and promote repetition-based learning. Nonetheless, the lack of explicit instruction, shallow content for advanced learners, and over-reliance on AI-generated material suggest that Duolingo is best used as a supplementary tool alongside formal instruction.

REFERENCES

1. Dehghanzadeh H., Fardanesh H., Hatami J. Using gamification to support learning English as a second language: a systematic review. *Computer Assisted Language Learning*. 2019. Т. 34, вып. 7. С. 934–957.
2. Fadhilawati D. The Utilization of Duolingo to Boost Students' Grammar Mastery in Senior High School. *JARES (Journal of Academic Research and Sciences)*. 2023. Т. 8, вып. 2. С. 37–52. URL: <https://doi.org/10.35457/jares.v8i2.3034>.
3. Fatmawati I., Sudirman, A., and Munawaroh, T. The Effect of Using Duolingo Application towards Students' Grammar Mastery in Simple Present Tense / I. Fatmawati, A. Sudirman, T. Munawaroh. *JEPAL (Journal of English Pedagogy and Applied Linguistics)*. 2023. №3(2). С. 77–85.
4. Klopfer E. *Augmented Learning: Research and Design of Mobile Educational Games*. 55 Hayward Street, Cambridge, MA 02142-1493, USA: MIT Press, 2008. ISBN 978-0262113151.
5. Laura De La Cruz K. M., Franco Noa L. M. Gamification for Understanding English Texts for Students in a Public School in Peru. *International Journal of Development Research*. 2020. Т. 10, вып. 8. С. 41787–41791. URL: https://www.journalijdr.com/sites/default/files/issue-pdf/20319_0.pdf (дата звернення: 15.05.2025).
6. Lung N. Duolingo More Than Doubles Courses as 'AI-First' Push Draws Heat. *Bloomberg Technology*. 14.04.2025. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-04-30/duolingo-more-than-doubles-courses-as-ai-first-push-draws-heat?sref=cus85deZ> (дата звернення: 15.05.2025).

7. Nushi M., Eqbali M. H. Duolingo: A Mobile Application to Assist Second Language Learning. *The Journal of Teaching English with Technology*. 2017. Т. 17, вип. 1. С. 89–98. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1135889.pdf> (дата звернення: 15.05.2025).
8. Rehman Z., Iqbal A. Investigating the Challenges of Using Duolingo for Language Learning: A Simplified Review. *CONTEMPORARY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE REVIEW*. 2024. Т. 2, вип. 4. С. 863–878. URL: <https://callej.org/index.php/journal/article/download/477/415/1512> (дата звернення: 15.05.2025).
9. Suryani E. R. Increasing English Language Skills in Terms of Grammar by Using Duolingo Application. *Proceeding english national seminar "critical thinking in english education for a just society*, Pacitan, Indonesia, 6 жовт. 2023. 2023. С. 68–70. URL: <https://repository.stkippacitan.ac.id/id/eprint/1308/1/Increasing%20English%20Language%20Skills%20Eka%20Restu%20Suryani.pdf> (дата звернення: 16.05.2025).
10. Syahputra M. Duolingo Gamification: Does it Reduce Students' Grammatical Errors in Writing? *Getsempena English Education Journal*. 2019. Т. 6, вип. 1. С. 1–12. URL: <https://doi.org/10.46244/geej.v6i1.858>.
11. The Benefits and Drawbacks of Using Duolingo to Learn English: A Study with Young ESL Learners / M. I. Vizcarra та ін.; ред. K. M. A. Velázquez. Street 613nw 15th, in Amarillo, Texas: Editorial Tecnocientífica Americana, 2021. ISBN 978-0-3110-0010-4. URL: <https://etecam.com/index.php/etecam/article/view/28/32> (дата звернення: 15.05.2025).
12. Zahra N. S. The Effectiveness of Using Duolingo Application Towards Students' Mastery in Making Simple Present Tense at the Second Grade Students of SMP El-Syihab Bandar Lampung at the First Semester in the Academic Year of 2021/2022 : diss. Bachelor's Degree in English Education / UIN Raden Intan Lampung. Lampung, 2022. 30 с. URL: <https://repository.radenintan.ac.id/id/eprint/20920> (дата звернення: 15.05.2025).

Hoichuk Diana, BA Student
Haydanka Diana, PhD (Philology)
Uzhhorod National University

RENDERING OF WORDPLAY IN THE TV SERIES “FLEABAG”

Key words: *wordplay, translation, ‘Fleabag’, humour, telecinematic discourse*

Introduction

Humour is a universal language that cuts across cultural boundaries. In human interaction, humour relieves tension in difficult situations and allows us to express playfulness, regardless of our state of mind. We express admiration or criticism through humour, often saying things that might otherwise remain unspoken. This fundamentally verbal activity, closely intertwined with language and thinking, draws on our shared understanding of words, contexts, and cultural references to create meaning and evoke emotional responses. S. Attardo claimed that “recently, within the field of humor research, a consensus seems to have emerged, whereby humor is being used as the umbrella term to indicate the complex of humorous phenomena.” [1, p. 31-32]

People of all ages and backgrounds find humour to be enjoyable. And laughter is an everyday and universal experience. Some of the typical characteristics of humour are exaggeration, hyperbole, ambiguity, contradiction or paradox, irony, sudden insight, superiority, surprise or shock, tension and relief, a trick or a gag, wordplay, gimmick, pun, unexpected associations. In particular, humour serves several functions: entertainment, education, relaxation, healing, showing superiority, asserting status or

control, arguing, persuading, or convincing, networking, supporting social change, or maintaining prestige.

People exchange humorous expressions in everyday meetings because humour has a remarkable effect on people's daily relationships, consequently, it removes boredom and makes speech interesting and fruitful. [5, p. 329]. The use of humour is noticed in different fields such as comics, "mass media, radio, TV, stand-up comedy, and in sitcoms." [6, p. 430].

Moreover, humour is firmly grounded in linguistic and cultural nuances, such as wordplay, irony, sarcasm and culture-specific allusions which makes it challenging enough to render. The translator's task here is not only to reproduce the meaning accurately but also find equivalent means to recreate the comic effect in a different linguistic and cultural background. An inadequate translation of a joke, for instance, can lead to misunderstanding or even loss of its original meaning.

D. Chiaro (2005) notes that translating humour is "a notoriously arduous task, the results of which are not always triumphant" [2, p. 576]. This challenge is complicated even more when the humour takes the form of wordplay. K. Spanakaki (2007) in her journal mentioned, "When trying to translate humour, culturally opaque elements and language-specific devices are expected to make the translator's work difficult, while some elements are ultimately not transferred at all". [7, p. 4]

The present study endeavours to identify more specific case of humour, such as wordplay, in the British series "Fleabag" (2016–2019), which is based on the theatre play of the same name. Phoebe Waller-Bridge is the author of the script and the lead actress in the play and the series. The show is a great example of sharp wit, dark humour, and meta-narrative techniques, including frequent breaking of the fourth wall. These elements make "Fleabag" a suitable research study on how translators deal with linguistic ambiguity and cultural particularities of comedy.

The study aims to:

- Identify and classify the examples of wordplay in the series "Fleabag".
- Examine the translation strategies applied in the Ukrainian version and evaluate their effectiveness in conveying the intended meanings.
- Compare original and translated examples to define the degree of equivalence and loss or gain of meaning, humour, and stylistic nuance.

The findings of this study are expected to contribute to both translation theory and practice.

Results

Wordplay is an essential linguistic and stylistic phenomenon that is commonly used in film discourse to create comic, ironic, or dramatic effects. It is grounded in the ambiguity of words, phonetic similarity of expressions, grammatical transformations, or cultural connotations that cause a double or unexpected interpretation of a saying.

The Oxford Advanced Learner's Dictionary defines wordplay in which the essence of humour is clearly evident: "making jokes by using words cleverly or amusingly, especially by using a word that has two meanings, or different words that sound the same". [4, p. 1759]

D. Chiaro, for example, tells us that wordplay is “the use of language with intent to amuse”. But whether or not a joke will make you laugh depends on various factors. The most important one is the surroundings and the context of the joke. [2, p. 578]

The classification of various types of wordplay is quite difficult due to the fact that they are formed by numerous linguistic processes. It is also worth remembering that most examples of wordplay contain not one, but several linguistic techniques at the same time. We follow the classification of D. Delabastita (1996) who states: “Wordplay is the general name for the various textual phenomenon in which structural features of the language(s) used are exploited in order to bring about a communicatively significant confrontation of two (or more) linguistic structures with more or less similar forms and more or less different meanings”. Phonological wordplay involves relationships between words through homonymy (exact spelling and sound, different meanings), homophony (same sound, different spelling), and paronymy (similar spelling and sound). Wordplay can also arise through lexical development (polysemy, idioms, metaphors, etc.), morphological development (abbreviations, derivation and composition) and syntactic ambiguity. [3, p. 347-353]

Delabastita furthermore proposes strategies for translation of wordplay, the order isn't taken into account. They are:

PUN > PUN, where the wordplay in the source text (ST) is replaced by a wordplay in the target text (TT);

PUN > NON-PUN, when a direct wordplay cannot be rendered and loss of the humorous effect follows;

PUN > PUNOID replaces the wordplay with another rhetorical device;

PUN > ZERO, the wordplay may be omitted at all;

DIRECT COPY, the ST wordplay is copied directly into the TL;

NON-PUN > PUN introduces wordplay where there was none;

ZERO > PUN adds completely new wordplay;

EDITORIAL TECHNIQUES, when footnotes or comments are used to explain the wordplay. [3, p. 347-353]

In the subtitles of the series “Fleabag” we have such examples of wordplay:

Example 1

*ST: “Or perhaps, like, a little **cocky-tail**?” (Episode: S1E1)*

*TT: “Чи може **коктейль**?”*

The above example was taken from a dialogue in a bar between Fleabag and a man she had previously met that day. This is a paronymy-based wordplay that blends “*cocktail*” (a drink) and “*cocky*”. Vocabulary.com Dictionary gives the meaning of “overly self-confident” for the word “*cocky*” [9]. The joke relies on phonetic similarity because “*cocky-tail*” sounds nearly identical to “*cocktail*.” Semantically, the meaning behind it, that the man wants to offer a drink in a playful manner. Having seen the result of the translation of ST, the technique applied in the wordplay is categorised as pun into non-pun. The Ukrainian literal translation completely loses the connotation of “*cocky*” and playful awkwardness, reducing it to a literal drink. Thus, the wordplay in the ST resulted in non-wordplay in the TT. The translator chooses to translate it literally

so the sense of the wordplay can not be found in the TT, as Ukrainian lacks a phonetic equivalent for “cocky-tail”.

Example 2

ST: “**Madame Ovary’s** telling me to run back to safe place...” (Episode: S1E2)

TT: “**Мої інстинкти** наказують шукати прихистку...”

The line is spoken during an unsatisfactory sexual encounter, when Fleabag distances herself and thinks about her previous sex partner. She jokingly accuses her ovaries of wanting to return to a “safe place” (her ex – Harry), punning on the idea that romantic decisions are made on the basis of primal instincts. “*Madame Ovary*” is wordplay that was created as metaphor for “the ovaries” (a biological term for female reproductive organs). It is also can be considered as an euphemism. The wordplay belongs to lexical type of development, because it substitutes a term “ovaries” with a playful phrase “*Madame Ovary*”. It uses polysemy—the double meaning of “ovary” (women organ vs. metaphorical figure). Here the strategy of pun into non-pun was used again. The translator omits the wordplay and replaces it with a straightforward phrase (“my instincts”). The translation’s loss of euphemism diminishes Fleabag’s humor and self-mockery.

Example 3

ST: “Just use your phone, you have a **Sat Nav** on your phone.” ST: “Do you know what the lesbian app for Grindr is called? **Twat Nav**.” (Episode S1E4)

TT: “А знаєш, як називається лезбійська версія **навігатора**? **Вагінамор**.”

The line is delivered during a car ride with her sister. The original phrase creates wordplay through phonological development specifically homophony (words that sound alike but differ in meaning). The original pun in the ST (“*Twat Nav*”) is a play on “*Sat Nav*” (UK colloquialism for GPS navigation system, short for Satellite Navigation). The key to understanding wordplay is in replacement of “*Sat Nav*” with “*Twat*” that is common vulgar slang for vagina in the UK. This is also an example of lexical-semantic wordplay, as it plays on brand name Grindr, a gay dating app. The Ukrainian translation “*Вагінамор*” follows Delabastita’s strategy of pun into pun, replacing the original with a culturally adapted one. Ukrainian equivalent is a wordplay too, but merges from morphological development, to be more exact from blending. It blends “вагіна” (vagina) + “навігатор” (navigator). In this instance translator did a good job. The rendering retains the humorous intent and maintains phonetic similarity.

Conclusion

Translating wordplay poses numerous challenges due to its dependence on linguistic and cultural nuances. By analysing puns, this study highlights the difficulties between maintaining humour and ensuring comprehension. As regards translation strategies, rendering prioritises semantic equivalence and naturalness in the target language. However, there are cases when the wordplay is lost because there is no equivalent in Ukrainian, resulting in a non-wordplay.

REFERENCES

1. Attardo, S. (Ed.). (2014). Encyclopedia of humor studies. Sage Publications.
2. Chiaro, D. (2008). Verbally expressed humor and translation. na.

3. Delabastita, D., & Henry, J. (1996). Wordplay and translation: A selective bibliography. *The Translator*, 2(2), 347-353.
4. Dictionary, O. (2000). Oxford advanced learner's dictionary. Retrieved from Oxford Learner Dictionaries.
5. Lefcourt, H. M. (2001). *Humor: The psychology of living buoyantly*. Springer Science & Business Media.
6. Martin, A. (2007). Rod. *The Psychology of Humor: An Integrative Approach*. Burlington.
7. Spanakaki, K. (2007). Translating humor for subtitling. *Translation Journal*, 11(2), 1-24.
8. TV Show Transcripts. (2025). Retrieved April 30, 2025, from <https://tvshowtranscripts.ourboard.org/search/>
9. Vocabulary.com. (n.d.). Cocky. In Vocabulary.com Dictionary. Retrieved April 30, 2025, from <https://www.vocabulary.com/dictionary/cocky>

*Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University*

TRANSLATING REALIA IN POPULAR FICTION: STRATEGIES AND APPROACHES

Understanding of literary translation as translations from culture to culture, not only from language to language, has become the core idea nowadays. The concept of the cultural approach is specifically focused on the strategies of rendering realia in fiction. Realia, as culturally significant objects, reflect the everyday life, traditions, institutions, and material culture of a particular country. These vocabulary units present one of the most delicate challenges in the translation of popular fiction. Their presence in a literary text serves not only to localize the narrative but also to immerse readers in a culturally rich setting. However, these culturally specific items often lack direct equivalents in the target language, making their translation a matter of strategic choice rather than straightforward linguistic transfer [3; 8; 9]. Also, while choosing the approaches and techniques, the translator has to define the needs of the target readership and perceive the specific features of the text, and the role of each single item in the whole narrative.

Popular fiction, with its focus on vivid storytelling and wide reader engagement, tends to be densely packed with realia — from names of foods and clothing items to references to social institutions, brands, or customs. All this creates the atmosphere of the setting and of the narrative itself. Those vibes should be rendered by a proper culture-based translation with a suitable preservation of the reader's comfort. The translator is tasked not only with conveying meaning but also with mediating cultural experience [6]. Drawing on my long-term teaching and translation practice, this paper outlines the most effective strategies for translating realia in popular fiction, with special attention to how these choices influence target audience reception and cultural adaptation.

The term 'realia' in translation studies is regarded as the words or phrases 'closely bound with the source culture reference sphere' [3, p. 185]. This lingo-cultural phenomenon has been the focus of scholars like Newmark, Aixela, Leppihalme

[3;5;8;9]. Realia are generally defined as words and expressions that denote objects, phenomena, or concepts characteristic of a particular nation, country, or people. These elements can be grouped into several categories:

- Geographical (e.g., place names, landscape features),
- Ethnographic (e.g., clothing, food, traditions),
- Political/social (e.g., institutions, titles, historical references),
- Everyday life (e.g., currency, brands, social norms).

Translators generally rely on a spectrum of strategies when approaching realia [5; 14]. The most frequently discussed include:

- Transcoding (transcription/transliteration), used when maintaining the original form is essential (e.g.: 'Mrs' – 'micic').
- Calque (loan translation) as direct translation of components (e.g.: 'The Globe theatre' – 'театр "Глобус"').
- Adaptation or substitution, replacing the realium with a culturally appropriate equivalent (e.g.: 'town hall' – 'ратуша/мерія').
- Descriptive or explicative translation – offering an explanatory phrase or a footnote (e.g.: 'a cartoon of Ribena' – 'і пакетик "Рібени", вітамінного напою, який всі дбайливі матері додають до шкільних сніданків').
- Omission or generalization, employed when the realium is too obscure for the target reader or just redundant (e.g.: 'Sainsbury' – 'супермаркет'; 'Maglite' – 'великий довгий ліхтар').

These strategies reflect two overarching approaches identified by Lawrence Venuti [12]: domestication (bringing the source culture closer to the reader, e.g.: 'Mr Smith' – 'пан Сміт') and foreignization (preserving the foreignness of the text 'Mr Smith' – 'містер Сміт'). The translator's choice depends on several factors, including genre, target audience expectations, and publishing context. Considering the specific of popular fiction with its wide target audience, we have to choose the most balanced approach, preserving the realia, recreating the source culture, but not overloading the text with translator's footnotes (e.g. explaining every single toponym) or false adaptations (e.g. 'сільрада' for 'village hall').

In translating popular fiction, realia often appear in contexts where cultural immersion is essential to the reader's experience. Over the years, both in translation practice and in the classroom, I have encountered numerous instances where the handling of realia significantly shaped the reception of the text. This section highlights several representative cases that illustrate the application of key strategies.

A. Food and cuisine as cultural anchors

Food-related realia are among the most recognizable cultural markers in fiction. For example, the term 'scones' in British fiction may be transliterated for authenticity (which is more likely) or substituted with a culturally equivalent pastry in the target language to evoke a similar emotional resonance ('содові коржики'). In Josie Silver's *Two Lives of Lidia Bird* (2020) the protagonist is returning to her normal social life after having a long period of mourning. Her mother packs a lunchbox for her as an emotional support gesture. All the foods inside are the same, as they were in Lidia's school years, and there is a 'cartoon of Ribena' among them [11, p.180]. This realium

is an important feature in the story, as this black currant sugar-free juice was very popular in the British parents' community and a necessary component of the school lunchboxes; in the novel, it is the evidence of Mom's love and care. But this product is unfamiliar to Ukrainian readers. Thus, the best strategy for the translation here should be the descriptive or explicative translation, and the explanatory phrase is offered in the footnote: 'Усі дбайливі матусі гадали, що цей напій — невичерпне джерело вітаміну С; набув популярності в 2010-х' [4, p.115].

B. Social, Institutional, and Historical References

The job titles, especially academic and police ranks, are real challenges for a popular fiction translator due to the differences in the related systems. 'Constable' in English has many more rank references than 'констебль' in Ukrainian, though the word was borrowed and widely used in detective stories. Such high ranks as 'Chief Constable', 'Deputy Chief Constable' (DCC) or 'Assistant Chief Constable' (ACC) are unknown to a Ukrainian reader, thus, the hierarchy is difficult to render. The strategy here is the combination of adaptation and descriptive approaches: 'замісник старшого констебля' and 'помічник старшого констебля'. Translating the police ranks demands deciphering the abbreviation, as they are not informative for the target audience, and a specific domestication approach in rendering the job titles. E.g.: 'Crime Scene Investigator' (CSI) may be rendered as 'експерт-криміналіст', 'Senior Investigative Officer' (SIO) – 'старший слідчий/старша слідча', 'Detective Inspector' (DI) – 'детектив-інспектор/ детектив-інспекторка'.

As for the social references, the translator should consider the function of the given realia. E.g., a term 'village green' (an area of grass in the middle of an English village [7]) which historically refers to a common space in the village centre, a place for cattle pasturing and a venue for local festivals, has a very close equivalent in Ukrainian country life – 'вигін' (a common space for pasturing and social gatherings), but this one is situated in the village outskirts and cannot be applied. While translating Simon Beckett's *The Chemistry of Death* (2006), I replaced these realia with various words, according to the narrative context: 'центр села', 'галявина в центрі села', 'галявина', etc [1].

C. Units of Measure, Proper Names, and Address Forms

Names of places, characters, or even titles (e.g., Mr or Mrs) often include embedded realia. Whether to retain the original form or adapt it to the target audience is a common dilemma. In my experience, popular fiction presents some of the most vivid cases, where names must retain flavour but remain readable. For example, while translating contemporary detective stories, set in the English countryside, it sounds logical to preserve all the local units of measure like 'stone' (20 kilos), 'yard' (0,91 m), etc. In some cases, when the exact distance or weight is not important for the understanding of the context, a translator may use a simple transcoding ('на невеликій відстані, дець, за декілька ярдів'). But when the distance is strictly defined and is important for the narrative, you should supply the word with a footnote: 'на відстані якихось двадцяти ярдів(*)/ (*)Приблизно 18 метрів (1 ярд = 0,91 м)'. This is the way to preserve the local atmosphere and the narrative context. Such an example

demonstrates the balanced approach, which should be guided by the publisher's style guide.

For sure, no single strategy is universally applicable. The decision often hinges on genre, target age group, translator's brief, and the intended function of the text. In particular, in the fantasy novels, where the fictional world is created by the author, the domestication approach might seem more favourable. That is why calquing of the proper names or domestication of titles sounds more appropriate than in the texts with real settings.

In translation pedagogy, realia serve as an effective entry point for teaching students about the intersection of language and culture. In my experience, engaging students with authentic, realia-rich texts, particularly from popular fiction genres, helps foster both linguistic awareness and cultural sensitivity. Working with realia in translation assignments, our students often develop a deeper understanding of cultural nuance, especially when asked to justify their strategic choices in writing or discussion. But the primary task here is to teach the students to identify realia and choose the approach.

One of the most effective approaches in the classroom involves comparative analysis of multiple translations of the same text. For instance, students are asked to examine how different translators handled culturally loaded elements such as holidays, school terms, or forms of address. These tasks often lead to insightful discussions on reader expectations, norms of the target culture, and the translator's responsibility in balancing accuracy with accessibility.

I also ask students to analyse the excerpts from texts that I work with and facilitate a full-class discussion, including brainstorming, based on the provided background context information. Such discussions often lead to brilliant, inventive versions, seeming more appropriate than already published texts.

One more method involves rewriting activities, where students are given short excerpts containing realia and asked to produce two versions: one domesticated, one foreignized. This encourages them to reflect critically on the implications of each choice and articulate their reasoning. In some cases, I also incorporate guided use of translation memory tools or corpus searches to expose students to recurring solutions used in professional practice. I also provide a template to memorize the main strategies, based on one particular case. For example, 'a cartoon of Ribena' allows for illustrating all the possible techniques, based on the corpus search:

- Transcoding (transcription/transliteration) – 'It's a Capri Sun and Ribena cocktail. / Це коктейль з Рібени и Капрі Сан'.
- Calque – 'Ribena / чорна смородина' (in Italian).
- Specification – 'популярний негазований напій – рібена'.
- Omission (generalization – V. Karaban puts it [2, p.24]) – 'No, there's only Ribena. / Ні, друже, тільки сік'.
- Adaptation or substitution – 'Drink Ribena like it's your birthday! Пий сік "Садочок" на свій день народження!'

- Descriptive or explicative translation (modulation) – 'a cartoon of Ribena' /'і пакетик "Рібени", вітамінного напою, який всі дбайливі матусі додають до шкільних сніданків').

Realia challenge for students is over-reliance on literal or dictionary-based translations, especially with terms that seem familiar but are culturally bound. I address this through targeted mini-lessons on background knowledge, including the historical or societal context of realia. For example, a brief overview of the UK social system can clarify terms like village green, town council, the Hall, city hall, etc. Through these methods, students begin to recognize that translating realia is not merely about linguistic accuracy, but about mediating cultural knowledge. This understanding is essential not only for literary translation but also for subtitling, localization, and intercultural communication more broadly. It is important to understand that basic translating skills formed through the training in fiction translation can be applied in any field of the language service providing industry. Starting training from the richer and more expressive texts, the students develop professional skills and master their language and cultural tools.

Translating realia in popular fiction demands more than linguistic competence — it requires cultural insight, strategic thinking, and sensitivity to audience expectations. As this paper has shown, realia often serve as narrative anchors that enrich the text, and the translator's choices in rendering them directly affect how readers perceive the cultural landscape of the story. A range of strategies — from foreignization to domestication, from calques to descriptive substitution — may be used depending on context, genre, and readership. Drawing from practical translation cases and classroom experience, it is clear that flexibility, awareness of cultural dynamics, and critical reflection are key competencies in training translators to handle realia effectively.

REFERENCES

1. Бекетт С. Хімія смерті. Перше розслідування. пер. Є. Канчури. Харків. КСД. – 2022 – 384 с.
2. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця. Нова книга. – 2003. – 608 с.
3. Леппігальме Р. Реалії /Ритва Леппігальме, .пер. Ребрій, О. / Енциклопедія перекладознавства, т.2. Вінниця: Нова Книга. – 2020. – С.185-190.
4. Сільвер Дж. Два життя Лідії Берд. пер. Є. Канчури. Харків: КСД. – 2021. – 432 с.
5. Aixela J. F. Culture-Specific Items in Translation // Translation, Power, Subversion / ed. by R. Alvarez, M. Carmen-Africa Vidal. – Clevedon: Multilingual Matters, 1996. – P. 52–78.
6. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. – 3rd ed. – London: Routledge, 2018. – 376 p.
7. Beckett S. The Chemistry of Death. London : Bantam Press. – 2006. – 448p.
8. Leppihalme R. Culture Bumps: An Empirical Approach to the Translation of Allusions. – Clevedon: Multilingual Matters, 1997. – 193 p.
9. Newmark P. A Textbook of Translation. – New York: Prentice Hall, 1988. – 292 p.
10. Pedersen J. Subtitling Norms for Television: An Exploration Focussing on Extralinguistic Cultural References. – Amsterdam: John Benjamins, 2011. – 225 p.
11. Silver J. Two Lives of Lidia Bird. London : Penguin Random House. – 2020. – 448p.
12. Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. – London: Routledge, 1995. – 312 p

PROTO-LANGUAGE STATES ACROSS DIFFERENT CHRONOLOGICAL STRATA AND THE DETERMINATION OF THEIR GENEALOGICAL AFFILIATION: A DIACHRONIC-PANCHRONIC PERSPECTIVE

Introduction

The study of proto-languages—hypothetical reconstructions of ancestral languages—lies at the heart of historical linguistics. These linguistic constructs, which are not attested in written form, are typically reconstructed through comparative methods applied to descendant languages. The notion of a “proto-language” (PL) represents an abstract linguistic state, ideally reflecting a relatively homogeneous speech community that gave rise to a set of related daughter languages. However, proto-languages must not be considered static entities confined to a single chronological point. Instead, they can be understood as evolving states that span across different temporal layers. This necessitates a diachronic-panchronic approach that synthesizes chronological evolution with cross-linguistic structural patterns to determine genealogical affiliations.

This article aims to examine proto-language states across distinct chronological strata and explore the methodological challenges in assigning their genealogical status. Drawing upon comparative-historical linguistics, panchronic typology, and recent developments in phylogenetic modeling, the discussion focuses on reconstructive practices, internal variation, and macro-family hypotheses.

The Nature of Proto-Languages: From Snapshots to Stratified Systems

A proto-language is often conceptualized as the last common ancestor of a set of languages. This traditional view is rooted in the Neogrammarian framework, which emphasizes regular sound correspondences and systematic comparison [5]. However, this view may oversimplify linguistic reality. Languages, like biological species, evolve and exhibit both synchronic variation and diachronic shifts.

Indeed, a single proto-language, such as Proto-Indo-European (PIE), is likely to have existed not as a monolithic code but as a dialect continuum. Within such a continuum, internal variation may reflect different chronological stages. For instance, early PIE, middle PIE, and late PIE can each be reconstructed to varying degrees, with correspondences to archaeological and anthropological findings [9].

The concept of stratification is particularly salient in cases like Proto-Semitic, where early strata may retain archaic features that were lost in later dialects. These strata offer insights into the linguistic evolution of societies before their recorded history [8].

Diachronic vs. Panchronic Analysis

The diachronic method reconstructs change over time and is central to classical comparative linguistics. In contrast, panchronic analysis, as proposed by typologists such as Greenberg and Bybee, focuses on universal tendencies and cross-linguistic stability, irrespective of specific periods [4].

A diachronic-panchronic perspective seeks to combine these insights by asking: Which features of a proto-language are typologically rare, stable, or prone to change? For instance, the presence of a complex system of ablaut in Proto-Indo-European (PIE) or ejective consonants in Proto-Caucasian can be evaluated both historically and typologically [11].

This synthesis is particularly valuable when assessing macro-family hypotheses such as Nostratic, which aims to unify Indo-European, Uralic, Altaic, Afroasiatic, and other families. Critics argue that the evidence for such families is speculative, given the extensive time depths involved (beyond 10,000 years) and the confounding effects of borrowing and convergence [6].

Proto-Language Reconstruction Across Time Depths

Reconstructing proto-languages at various time depths poses significant challenges. Shallow reconstructions, such as Proto-Romance or Proto-Slavic, benefit from relatively rich documentation and well-understood sound laws. In contrast, deeper reconstructions, such as Proto-Eurasiatic or Proto-Afroasiatic, must rely on limited and often ambiguous evidence.

The reliability of reconstruction diminishes exponentially with time depth due to lexical attrition, semantic shift, and contact phenomena [12]. Furthermore, the further back we attempt to reconstruct, the more the reconstructed language resembles an abstract model rather than a reflection of actual historical speech.

Phylogenetic methods from evolutionary biology have been adapted for use in linguistics to address this issue. Bayesian phylogenetics and computational cladistics enable the modeling of language family trees based on shared innovations, albeit with caveats regarding data quality and tree rooting [7].

Determining Genealogical Affiliation

Determining the genealogical affiliation of a proto-language involves distinguishing inherited traits from areal or typological features. The comparative method remains the gold standard, requiring regular correspondences across core vocabulary and grammatical structures.

However, in regions of long-standing contact, such as the Caucasus, Balkans, or ancient Near East, borrowed features may masquerade as genealogical evidence. This complicates the classification of languages like Etruscan or Sumerian, whose affiliations remain disputed [1].

One of the more controversial issues is the classification of so-called "language isolates" (e.g., Basque, Burushaski, or Ainu). Some macro-comparative approaches suggest remote affiliations for these languages, often through the lens of hypothesized proto-languages that existed many millennia ago [3]. While intriguing, such approaches must strike a balance between bold hypotheses and empirical rigor.

Case Studies

1. Proto-Indo-European

PIE exemplifies a well-developed reconstruction across multiple chronological strata. Scholars have proposed pre-PIE and post-PIE stages, with varying phonological and morphological profiles. The laryngeal theory, for instance, emerged from both

internal reconstruction and typological parallels with Semitic and Caucasian languages [2].

2. Proto-Afroasiatic

Proto-Afroasiatic, with its enormous time depth (estimated 11,000–13,000 years), illustrates the challenges of deep reconstruction. The distribution of root structures, consonantal templates, and grammatical gender is widely cited in support of Afroasiatic unity. Yet, the internal classification of branches (e.g., Omotic vs. Cushitic) remains a topic of debate [10].

3. Proto-Nostratic and Beyond

The Nostratic hypothesis seeks to trace linguistic connections across Eurasia and Northern Africa. Though comparative lists show intriguing similarities in pronouns, numerals, and basic lexicon, critics question the robustness of such evidence across vast temporal and geographical gaps [13]. Still, the hypothesis fuels discussion about long-range comparison and the plausibility of proto-macro-languages.

Toward a Diachronic-Panchronic Methodology

To reconcile diachronic precision with panchronic generalizability, we advocate for a comprehensive methodological framework that integrates multiple strands of linguistic analysis. This approach begins with the chronological stratification of proto-languages, which involves identifying internal developmental stages based on observable phonological, morphological, and lexical patterns. By distinguishing early, middle, and late phases within a proto-language, scholars can better account for the internal evolution of the linguistic system over time.

The second component of the framework focuses on typological benchmarking. This entails comparing reconstructed linguistic features against a broad array of cross-linguistic data to evaluate the relative stability, rarity, or universality of structures. Such a typological evaluation helps to determine whether specific traits are likely to have persisted over long periods or are more susceptible to diachronic change.

In the third stage, phylogenetic modeling is employed to visualize genealogical relationships among languages and test branching hypotheses. Computational tools, such as Bayesian inference and cladistic analysis, enable researchers to construct probabilistic language trees, which provide insights into the divergence timelines and hierarchical structures of language families.

Another essential element of the methodology involves analyzing areal influences and contact phenomena. In regions characterized by intense language contact, distinguishing inherited features from borrowed ones is critical to avoiding erroneous genealogical conclusions. Careful examination of convergence zones helps to isolate genuine linguistic inheritance from structural mimicry.

Finally, the framework includes a critical review of cognate sets, prioritizing core vocabulary items that are known to be more resistant to replacement over time. Words referring to basic human experiences—such as kinship terms, body parts, and numerals—are especially valuable in long-range comparisons and offer relatively stable anchors for reconstruction efforts [14].

Taken together, this integrated framework strengthens the empirical foundation of proto-language reconstruction and enhances the reliability of genealogical classifications across both shallow and deep linguistic time scales.

Conclusion

Proto-languages are not fixed points in the past but complex, evolving linguistic systems. Recognizing their stratified nature allows for a more nuanced understanding of language change. A diachronic-panchronic approach—combining historical depth with typological breadth—offers a promising path forward in reconstructing linguistic ancestry and evaluating genealogical affiliations. While long-range comparisons must be approached with caution, they also open the door to broader insights about human prehistory and the evolution of communication.

REFERENCES

1. Baldi, P. (1990). *An Introduction to the Indo-European Languages*. Southern Illinois University Press.
2. Beekes, R. S. P. (2011). *Comparative Indo-European Linguistics: An Introduction* (2nd ed.). John Benjamins.
3. Bomhard, A. R. (2008). *Reconstructing Proto-Nostratic: Comparative Phonology, Morphology, and Vocabulary*. Brill.
4. Bybee, J. (2001). *Phonology and Language Use*. Cambridge University Press.
5. Campbell, L. (2013). *Historical Linguistics: An Introduction* (3rd ed.). Edinburgh University Press.
6. Campbell, L., & Poser, W. J. (2008). *Language Classification: History and Method*. Cambridge University Press.
7. Gray, R. D., & Atkinson, Q. D. (2003). Language-tree divergence times support the Anatolian theory of Indo-European origin. *Nature*, 426(6965), 435–439.
8. Huehnergard, J. (2004). Afro-Asiatic. In R. D. Woodard (Ed.), *The Cambridge Encyclopedia of the World's Ancient Languages* (pp. 225–246). Cambridge University Press.
9. Mallory, J. P., & Adams, D. Q. (2006). *The Oxford Introduction to Proto-Indo-European and the Proto-Indo-European World*. Oxford University Press.
10. Diakonoff, I. M. (1988). *Afrasian Languages*. Nauka.
11. Nichols, J. (1992). *Linguistic Diversity in Space and Time*. University of Chicago Press.
12. Rankin, R. (2003). The Comparative Method. In B. D. Joseph & R. D. Janda (Eds.), *The Handbook of Historical Linguistics* (pp. 183–212). Blackwell.
13. Ringe, D. (1995). “Nostratic” and the Factor of Chance. *Diachronica*, 12(1), 55–74.
14. Swadesh, M. (1952). Lexico-statistic dating of prehistoric ethnic contacts. *Proceedings of the American Philosophical Society*, 96(4), 452–463.

*Korol Vladyslav, BA Student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr State Polytechnic University*

ACCELERATING LARGE LANGUAGE MODEL PRETRAINING WITH META LEARNING

One of the most long-standing problems in large language models (LLMs) is the fact that it takes enormous data to pretrain them until they become anywhere close to being useful for human-assisted applications. We propose a novel approach to accelerate the training of language models by applying model-agnostic meta learning

(MAML [1]) during the pretraining phase as a means of inducing inductive bias towards language proficiency.

We make an observation that language models (including, but not limited to GPT variants, Claude, Llama, etc.) take significantly more data to reach convergence compared to humans. Kaplan et. al [2] suggest that as models get larger and more capable, it takes proportionally longer to pretrain them, and Chinchilla scaling laws [3] even further estimate the specific figure of 20 tokens per parameter to converge. This makes model pretraining prohibitively expensive for small teams or universities and consolidates the market on artificial intelligence around a few key players (OpenAI, Google, Anthropic, and Meta).

We also note that despite the computational challenges, humans learn language in orders of magnitude faster than AI systems do. We attribute most of this ability to evolutionary inductive biases as humans evolved throughout millions of years to communicate with each other, instilling the ability to speak genetically. The observation that every human baby learns language after just a few years of exposure supports this claim. On the other hand, language models begin with tabula rasa (blank slate), an analogy of a clear state where they do not have any predetermined biases but learn language from scratch and first principles.

Our approach boils down to utilizing meta learning, more precisely model-agnostic meta learning, in order to induce linguistic inductive biases onto language models. Our method describes a learning pipeline that consists of two learning loops: in the inner loop, the model learns to predict the next token using cross-entropy loss, AdamW optimizer, and learning rate scheduler, as most LLMs are trained. In the outer loop, we optimize the model to learn language faster, with fewer examples, more robustly and reliably, using MAML. We frame the hypothesis that since humans learn language from fewer examples, and since meta learning makes models learn downstream tasks more efficiently, applying meta learning during pretraining would induce similar inductive biases on language models, just like humans do, which would make large language models cheaper and more accessible to train to the public. This would democratize and diversify the LLM scene and lead to further innovation in the domain.

Finally, we note that meta learning techniques have already been used with language models, albeit in fine-tuning stages to make models faster to adapt to specific domains than traditional fine-tuning. ProtoMAML, meta datasets [4], and few-shot prompt organization [5] demonstrate that meta learning is well-equipped to optimize language models, further strengthening the methodology outlined above.

Meta learning pretraining stands as the unexplored frontier in the domain of artificial intelligence that reveals profound implications for the future of the industry.

REFERENCES

1. Finn C., Abbeel P., Levine S. Model-agnostic meta-learning for fast adaptation of deep networks. / C. Finn et al. ArXiv. 18.06.2017. URL: <https://arxiv.org/pdf/1703.03400>.
2. Scaling laws for neural language models / J. Kaplan et al. ArXiv. 23.01.2020. URL: <https://arxiv.org/pdf/2001.08361>.

3. Training compute-optimal large language models / J. Hoffmann et al. ArXiv. 29.03.2022. URL: <https://arxiv.org/pdf/2203.15556>.
4. Meta-dataset: a dataset of datasets for learning to learn from few examples / E. Triantafillou et al. ArXiv. 08.05.2020. URL: <https://arxiv.org/pdf/1903.03096>.
5. Comparing transfer and meta learning approaches on a unified few-shot classification benchmark / V. Dumoulin et al. ArXiv. URL: <https://arxiv.org/pdf/2104.02638>.

Kovshun Tetiana, BA Student
Kapranov Yan, Dr. Habil., Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University / VIZJA University

SEMANTIC FRAMES AND MENTAL MODELS: A STUDY OF WAR-RELATED VOCABULARY IN UKRAINIAN MEDIA

The Russian full-scale invasion of Ukraine in 2022 sparked not only military conflict but also an intense *media war* over how events are described. News outlets serve as key “gatekeepers” of war language, and their lexical choices can frame the conflict in divergent ways. According to framing theory, the media do not merely report facts but rather highlight certain aspects of reality, thereby guiding interpretation [3, p. 52]. War-related terms (e.g., *invasion*, *occupation*, *liberation*, *aggressor*, *freedom*, *unity*) carry rich cultural and emotional connotations. This study asks: What semantic frames do Ukrainian media evoke through their war vocabulary, and how might these frames influence the public's mental models of the conflict?

The study addresses this by combining Charles Fillmore’s Frame Semantics with cognitive theories of discourse comprehension. Frame Semantics posits that words evoke structured “frames” of knowledge, comprising scenarios with roles, props, and relations, grounded in human experience. For example, “*liberation*” evokes a frame of rescuing and freedom, whereas “*invasion*” evokes a frame of aggression and threat. In parallel, cognitive psychology (Johnson-Laird, 1983; van Dijk & Kintsch, 1983) suggests that readers construct mental models or situation representations of events as they process text (Johnson-Laird, 1983; van Dijk & Kintsch, 1983, p. 4). Together, these theories predict that war vocabulary will prime specific mental scenarios: a word like “*invader*” will trigger a cognitive model of enemy aggression, while “*resistance*” triggers one of grassroots defense.

Focusing on Ukrainian media is essential because it represents the perspective of the invaded, and because Ukrainian outlets explicitly attempt to shape the narrative, as evidenced by their avoidance of Soviet terms. For instance, a *Kyiv Independent* editorial harshly criticized foreign media for repeating Russia’s euphemisms, such as referring to the invasion as a “special operation” rather than “war” [7]. By analyzing such choices, we reveal how Ukrainian outlets construct a persuasive image of the war.

Theoretical Framework

The framework synthesizes Frame Semantics and discourse and psychological models of comprehension. Fillmore’s Frame Semantics (1976, 1982) argues that “meaning” resides not in words alone but in the frame or schema they evoke [4, p. 111]. Words like “*occupier*” or “*hero*” activate encyclopedic knowledge (past wars,

morality, law), shaping interpretation. In the media, frames are the lenses that highlight specific interpretations. As Entman (1993) notes, framing “involves selection and salience” – choosing aspects of reality and making them more prominent, thus defining problems, causes, moral judgments, and remedies [3, p. 52]. In war reporting, the chosen vocabulary serves as framing cues.

Cognitively, understanding a report involves constructing a mental model of the situation in the reader’s mind. Van Dijk and Kintsch (1983) emphasize that both the witness and the listener build a mental representation of the described events [6, p. 12]. They argue that to comprehend a story, we must “represent what it is about”. Applying this to the media: if an article describes “*Russian invaders shelling cities*,” the audience mentally simulates that scenario, inferring roles (civilians under fire, defending soldiers). Johnson-Laird (1983) similarly posits that people apprehend the world via “inner mental replicas” of relations among events [5]. Thus, when Ukrainian media use the term “*invader*,” readers’ mental models include hostility and unlawfulness, whereas the term “*special operation*” would downplay those.

Previous research in cognitive linguistics and media studies supports this approach. Emotive and metaphorical framing have been shown to prime readers’ conceptualization of conflict [8]. Frame analysis has been used to reveal ideological slants in war discourse (e.g., Sharaf Eldin, 2020, found that Russian versus Ukrainian outlets use contrasting frames). Our study builds on this by explicitly linking frames to mental models in the Ukrainian context.

Methodology

The study uses a qualitative corpus analysis of Ukrainian news coverage, supplemented by key speeches. We compiled texts from (1) Ukrainian news websites (*Kyiv Independent*, *Ukrainska Pravda*, *Radio Svoboda*, and leading TV transcripts) and (2) official statements, such as President Zelenskyy’s addresses. The time frame spans from February 2022 through 2024, covering the full-scale invasion and subsequent events. We conducted keyword searches for prominent war-related terms (in both Ukrainian and English versions), such as “*attack*,” “*invasion*,” “*occupier*,” “*liberate*,” “*partisan*,” “*terrorism*,” and “*hero*,” among others. This yielded hundreds of relevant passages.

The analytical approach is based on Critical Discourse Analysis (CDA) and frame semantics. CDA helps uncover how language reflects power and ideology by examining word choice, metaphors, and narrative roles [2, p. 58]. In practice, we coded examples of war vocabulary and identified the semantic frames each word invoked. For instance, every instance of “*invader*” was noted to see its context and implied scenario and contrasted with alternative terms used in parallel texts. Frame assignments drew on Fillmore’s original frame descriptions and culturally relevant schemas, such as the “*War*” frame and the “*Defense*” frame. We also attended to lexical bundles and collocations (e.g., “*brutal occupier*,” “*heroic defenders*”), since framing often spans multi-word units.

Because mental models are not directly observable, we infer their content by considering the frames activated. In other words, if the frame of “*occupation*” is invoked, we assume that readers are led to imagine a model involving an aggressor

controlling territory, civilians under duress, and so on. This inference is supported by prior studies, which show that emotionally laden words tend to prime consistent imagery [10, p. 25]. Throughout, we cross-check our findings; for example, when analyzing *Kyiv Independent* editorials, we compare them to international media reports on the same event to identify divergences in framing.

Key Findings

The analysis revealed several salient framing patterns in Ukrainian media war discourse. The following examples illustrate how vocabulary choices instantiate different frames and implied mental models:

“Special military operation” vs “full-scale invasion.” This contrast emerged clearly. Dozens of international outlets initially used Russia’s euphemism “*special operation*”, but Ukrainian media explicitly rejected this. As one editorial noted, calling it an “invasion” or “war” (and not “*operation*”) is the “*correct*” factual frame. The frame of “*invasion*” foregrounds illegitimacy and aggression, suggesting a model in which Ukraine is assaulted without cause. In contrast, “*special operation*” would imply a limited, justified military action. Ukrainian outlets trained readers’ mental models to focus on the first frame by consistently using terms like “*invade*,” “*aggressor*,” and “*occupier*.” This insistence shapes a model of Ukraine defending itself against an unprovoked enemy [7].

“Occupier” vs “liberator.” Ukrainian leaders (e.g., President Zelenskyy) frequently label Russian forces as “*the occupier*.” For instance, at the UN General Assembly, Zelenskyy urged that “*the occupier must return to their land*” [1]. The noun “occupier” activates a frame of territorial wrongdoing and foreign domination and invites a mental model of exploited Ukrainian communities. Conversely, Ukrainian forces are framed as “*liberators*.” In media reports on recaptured towns, phrases like “*liberated by [city name] defenders*” appeared regularly. The juxtaposition of *occupier* versus *liberator* starkly frames two opposing models: one of subjugation and the other of heroic freedom fighting. This polarity is emotionally potent and has been noted by analysts. Zhabotynska and Brynko (2022) describe how the emotive lexicon “facilitates priming and entrenchment of the intended biased image in the reader’s mind” [8].

Moral and emotional vocabularies. War coverage also employed vocabulary from moral and religious domains. Phrases like “*holy war*”, “*martyr*”, “*heavenly hundred*” (a reference to 2014 Maidan victims) appeared in some narratives. Such terms evoke frames of sacred struggle and sacrifice, as Shildrick (2023) notes; for other conflicts, framing war as a cosmic battle of Good versus Evil can be powerful. In Ukrainian media, this trope surfaced especially in nationalist and church-affiliated outlets, reinforcing a mental model of existential defense. On the other hand, Russian-aligned texts sometimes employed historical or religious frames (e.g., “*protectors of Orthodox values*”), again illustrating the variation in frame choice.

Conflict vs. crisis vs. full-scale war. Early on, some outlets, including foreign press, used neutral terms like “*conflict*” or “*crisis*.” Ukrainian media almost uniformly rejected such understatement. An editorial in *The Kyiv Independent* explicitly argued that labeling it a mere “crisis” or “separatism” dilutes reality [7]. This framing (crisis vs. war) corresponds to different mental models: a “crisis” suggests diplomacy and

civil strife, whereas “war” implies open warfare and national mobilization. By insisting on “war”, Ukrainian media aligned audiences’ mental models with the urgency of total defense.

Discussion

The results can be understood by combining frame semantics with discourse-comprehension models. The consistent use of charged terms means that specific semantic frames are activated in readers’ minds. For instance, the “Occupation” frame includes elements like an *invading army*, *plundered civilians*, and *national territory*. When Ukrainian media repeatedly use “*occupier*” and “*restore territorial integrity*,” they cue precisely that frame. According to mental-model theory, readers then construct an internal simulation of the war, imagining a situation in which specific individuals possess the properties or relations indicated by the text [6, p. 44]. Thus, the audience’s mental model will depict Russians as violators and Ukrainians as resisting, aligning with the intended narrative.

This interplay of language and cognition aligns with Entman’s insight that frames operate at multiple levels (speaker, text, audience) to make some ideas salient [3, p. 55]. Here, the “problem definition” and “moral evaluation” functions of frames are prominent: Ukrainian media define the situation as an unjust invasion, condemn aggressors, and valorize defenders. Empirical work on cognitive framing supports this: emotive language in war coverage increases accessibility of particular schemas [8].

The study also illustrates how different frames can conflict with one another. Russian sources (and some social media) have portrayed the war in their frames (e.g., “*liberation*” of Russian-speaking populations, labeling Ukrainians as “*extremists*”). The Ukrainian press deliberately avoids those frames to prevent readers from adopting them. Instead, they reinforce frames consistent with a defensive mental model. In summary, the data support the claim that frame semantics and mental models together explain the media’s influence on cognition: by choosing words, media shape the “mental simulation” that audience members build of the war [6], [3].

Conclusion

In an era of mediatized conflict, language choice is a front in warfare. This study demonstrates that Ukrainian media employ frame-rich war vocabulary to solidify the public’s mental model of events. Grounded in Fillmore’s theory, we see that words carry entire scripts: describing Russian forces as “*occupiers*” immediately situates them within an aggression frame, whereas “*peacekeepers*” or “*portrayal-as something-else*” would suggest very different scenarios. By our analysis, Ukrainian outlets overwhelmingly favor frames of illegitimate aggression (invasion/occupation), heroism (liberation/resistance), and moral clarity (fight for freedom), while avoiding passive or sympathetic labels for the enemy. These frames prime audiences to mentally construct the conflict as a justified defense against evil.

Theoretically, this case study illustrates the usefulness of combining frame semantics with cognitive discourse models: frames do not merely categorize words but actively shape how listeners imagine situations. Practically, the findings underscore the role of language in maintaining public morale and consensus during war. Future research could extend this work by quantitative corpus analysis or audience studies

(e.g., testing how exposure to different terms affects perception). Nonetheless, the current analysis highlights a clear conclusion: the semantic framing of vocabulary in Ukrainian media is a deliberate cognitive strategy that constructs a mental model of the war aligned with Ukrainian national interests.

REFERENCES

1. Baczyńska, G., & Nichols, M. (2023, September 19). Zelenskiy addresses U.N.: The occupier must return to their own land. Reuters. <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-zelenskiy-tells-un-general-assembly-russian-occupier-must-return-own-2023-09-19>.
2. Eldin, A. A. T. (2020). A linguistic study of the media war between Russia and Ukraine. *Wadi Al-Nile Journal (Humanities)*, 58. https://www.researchgate.net/publication/374718522_A_linguistic_Study_of_the_Media_War_between_Russia_and_Ukraine.
3. Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://fbaum.unc.edu/teaching/articles/J-Communication-1993-Entman.pdf>.
4. Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In *The Linguistic Society of Korea (Ed.), Linguistics in the morning calm* (pp. 111–138). Hanshin.
5. Johnson-Laird, P. N. (1983). *Mental models: Towards a cognitive science of language, inference, and consciousness*. Harvard University Press.
6. Kintsch, W., & van Dijk, T. A. (1983). *Strategies of discourse comprehension*. Academic Press. <https://discourses.org/wp-content/uploads/2022/06/Teun-A-van-Dijk-Walter-Kintsch-1983-Strategies-Of-Discourse-Comprehension.pdf#:~:text=Suppose%20someone%20witnesses%20a%20car,of%20construction%20and%20its%20memorial>.
7. Kyiv Independent. (2022, September 29). Stop using Russia's propaganda language to talk about its war in Ukraine [Editorial]. Kyiv Independent. <https://kyivindependent.com/editorial-stop-using-russias-propaganda-language-to-talk-about-its-war-in-ukraine>.
8. Zhabotynska, S., & Brynko, A. (2022). Emotive lexicon of the political narrative: Ukraine and the West in Chinese media. *Cognition, Communication, Discourse*, 25.

*Kumar Dinesh, As. Prof
Dyal Singh College*

IMPACT OF ICT ON 21ST CENTURY ENGLISH LANGUAGE TEACHING SKILLS: A CRITICAL OVERVIEW

Without any shadow of doubts, ICT has a profound and prominent impact on English language teaching skills, personalized learning experiences, enhancing engagement and accessibility. Catering to the individual learners' needs, ICT allows for diverse teaching methods and provides access to a wide range of materials. Besides, ICT tools also accelerate real-life communication environment, interactive learning, as well as development of 21st century skills. Among the most important applications of ICT in the 21st century-multimedia, online platforms, interactive software and multimedia facilitate learning more engaging, motivating and dynamic for the students to learn.

Taking into the viewpoint the factors of accessibility and inclusivity, there is no doubt that ICT enlarges access to learning resources and opportunities, also enable the

learners from various backgrounds as well as with diverse learning styles to participate effectively. ICT also fosters interaction with authentic materials and real-world scenario, enhancing practical language skills. It also facilitates among the students critical thinking, problem-solving ability, collaboration and creativity which are the key-concerns for success in the contemporary scenario.

In addition to it, ICT also plays a significant role in the individual instruction which also serves a key aspect to some specific learning needs and paces. It also provides all the teachers with tools to enhance lesson planning, assessment, presentation and feedback. ICT also facilitates to a vast amount of learning materials, comprising grammar guides, language learning websites and online dictionaries. ICT also enables communication with native speakers through video conferencing, language exchange programmes coupled with video conferencing.

It is also a fact that ICT also helps the learners for more flexible and autonomous learning which also enables the students to learn at their own pace as well as according to their own terms. Through all these factors, ICT makes learning process in an easy way and to learn the things with enjoyment and engagement through interactive games, social media platforms and quizzes.

It is a fact that in the 21st century, some ICT tools including online platforms, virtual classrooms offer dynamics and engaging contents, interactive apps are constantly making language learning adaptable and more interactive. These tools are allowing individualized instruction which cater to different learning styles and paces. Further, we come across that ICT plays a vital role to provide access to a vast assemblage of authentic language resources which include videos, audio clips, and online articles giving the students an exposure to real world language use.

In addition to it, ICT also facilitates collaborative learning through virtual whiteboards, learning through online forums as well as project-based learning projects. But, it is also a fact that access to technology and internet can cause a digital divide leading to hindrance of equitable access to quality education. Moreover, the ICT tools are very helpful in analyzing texts, draw conclusions, and evaluate information and fostering critical thinking skills. For the crucial success in the 21st century, the integration in English language teaching equips students with essential literacy skills.

Besides all these advantages, there are also numerous challenges and considerations which are faced by the English learners. The first and the foremost is the high cost of infrastructure which requires big investment. It is because implementing ICT integration in schools is very costly and expensive. The teachers to impart the knowledge of ICT integration should be efficient in handling the technology and integrating it into their day to day practices. To develop a balance while dealing with ICT traditional teaching methods and excessive dependence on technology at the expense of face-to-face interaction and social skills development.

There is no doubt that ICT offers numerous opportunities to enhance English language teaching and learning in the 21st century. By embracing technology strategically and addressing potential challenges, educators can leverage ICT to create more engaging, effective, and equitable learning experiences for all students.

REFERENCES

1. Chu, S. K. W., Reynolds, R. B., Tavares, N. J., Notari, M., & Lee, C. W. Y. (2021). 21st century skills development through inquiry-based learning from theory to practice. Springer International Publishing.
2. Henriksen, D., Mishra, P., & Fisser, P. (2016). Infusing creativity and technology in 21st century education: A systemic view for change. *Journal of Educational Technology & Society*, 19(3), 27-37.
3. Kimmons, R., Graham, C. R., & West, R. E. (2020). The PICRAT model for technology integration in teacher preparation. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 20(1), 176-198.
4. Patel, K. V. (2020). Challenges for the teachers in 21st Century-ELT and ICT interface. *GAP GYAN: A Global Journal of Social Sciences*, 3, 15-17.

Krylas Viktoriia

Zhytomyr Polytechnic State University

PECULIARITIES OF COVERAGE THE THEME OF CHILD RESCUE IN 'SCAR LITERATURE' (BASED ON THE SHORT STORY 'THE CLASS TEACHER' BY LIU XINWU)

Chinese 'scar literature' 伤痕文学 (also known as 'Wound Literature') is a literary movement that emerged in China in the late 1970s after the Cultural Revolution. The term is used to describe literature that focuses on the authors' personal experiences during traumatic historical events, particularly during the Cultural Revolution.

'Scar Literature' takes its name from the Chinese word '伤痕', which translates to "wound" or 'scar'. This literature became a platform for authors who wanted to express their personal traumatic experiences, as well as to criticise the political repression and abuse that occurred during the Cultural Revolution.

The focus of 'scar literature' is on the individual experiences of the authors, such as physical and emotional trauma, mental disorders, and social hardships they have endured. Often this literature has a strong autobiographical character and includes touching, intimate details from the writers' lives.

This literature differs from classical Chinese literature in its variety of styles and themes, as well as its intense use of metaphors, symbolism and imagery to convey the feelings and emotions of the authors.

Continuing, the 'literature of scars' brought with it changes in Chinese society, as it gave voice to those who were victims of political repression and systematic violence during the Cultural Revolution. These works helped to reveal the themes of general suffering, trauma and social inequalities that occurred during this period. The literature of 'scars' increased awareness of the political events of the time, helping to understand how they affected the individual experiences of people. This strand of literature has allowed people to recreate, tell and explore their stories, which has enabled them to bring traumatic experiences to light and improve the healing process.

Many of the authors of the 'literature of scars' have become well-known national and international literary figures, such as Yu Hua, Bai Yan and Mao Dong. Their works

played an important role in shaping contemporary Chinese literature and drew attention to the traumatic events that took place in China.

Despite the influence of the 'literature of scars', its distribution and popularity were limited in China due to the sensitivity of topics related to the Cultural Revolution. Official policy suppressed this area of literature for some time. However, despite this, the influence of the 'literature of scars' remains visible and its significance is studied as part of Chinese literary history.

The famous Chinese writer Liu Xinwu is often regarded as one of the leading representatives of the 'literature of scars' in China. He lived and worked between the late 19th and early 20th centuries and became known for his works that highlight social issues, political repression and human suffering. Liu Xinwu witnessed numerous political, social and economic changes in China, including the Cultural Revolution. His works reflected the pain and suffering that resulted from these events. He ridiculed corruption, inequality and powerlessness in his stories, essays and novels.

In particular, one of Liu Xinwu's most famous works is the short story 'Untitled' (often translated as 'Without a Name') written in 1921. This story tells about the cruelty and ruthlessness of the authorities, the abuse of people living on the margins of society. It has become one of the most famous examples of the 'literature of scars' and has a strong influence on the Chinese literary scene.

Liu Xinwu was recognised as a brilliant writer and critic. His works were marked by a sharp analysis of social inequalities and political repression, making him an important figure in the 'literature of scars'. He became a symbol of protest and criticism and was highly influential on subsequent generations of writers in China.

The theme of rescuing children in China's 'scar literature' is an important aspect, as it highlights the traumatic effects of political repression and social dislocation that affected children during this period. In the "literature of scars", authors focus on the fate of children who have been victims of violence, political persecution and social change. They depict children suffering from physical, emotional and psychological trauma, family loss, divorce, hunger and other hardships.

Writers create characters who show courage, solidarity and bravery to help children survive and find hope. These characters may be other children, adults, or even children themselves, facing challenges and resisting negative influences. Stories and novels belonging to the 'literature of scars' provide a space for expressing the desire to change the fate of children, to resist violence and injustice. They emphasise the importance of protecting children's rights, their safety, education and development. These works promote the idea of reforming society to give children a better future. The works of 'scar literature' reveal various ways of saving children. It can be through the individual actions of heroes who risk their lives and freedom to save children from violence or danger. Such characters show courage, bravery and sacrifice despite the risks, sometimes even using their own experiences of trauma to understand and support children.

In addition, the theme of saving children can also be expressed through collective action and solidarity. A group of people can come together to protect children, provide them with shelter, education and hope for the future. These can be teachers, parents,

staff of orphanages or activists who create special programmes and institutions to protect and rehabilitate children affected by political violence. Such works reflect hope and belief in changes in society, where children can be saved from trauma and hardship. They emphasise the importance of supporting, preserving childhood and creating safe and normal conditions for their development. Thus, the theme of rescuing children in the 'literature of scars' not only highlights trauma and suffering, but also provides hope for change and correction of society, where children can have a chance for a happy and safe future.

Liu Xinwu's short story 'Classroom Teacher' is one of the most prominent works in the 'literature of scars' in China. This story tells the story of a classroom teacher who tries to save his students from political repression during the Cultural Revolution.

The author portrays the hero as a person who risks his own life and safety to protect his students from political violence. The class teacher, although an influential member of the party himself, refuses to support the brutal political repression and instead chooses to stand by the of his students.

The story clearly shows the traumatic impact of political violence on children. The students face fear, injustice and security threats, and are victims of political persecution and social division. But thanks to the deft guidance of their class teacher, they find a way to survive and maintain their dignity. This story emphasises the importance of compassion, solidarity and humanity in difficult times. It evokes a sense of empathy for the suffering of children and shows how they are able to come together and support each other in the most difficult moments. Analysing The Class Teacher, we can see that the story promotes the idea of the power of the public and moral values in the fight against violence and injustice.

Liu Xinwu's short story 'Class Teacher' also emphasises the importance of education and knowledge in the context of change and transformation in society. The class teacher separates himself from political ideology and tries to provide his students with objective education and knowledge. He sets himself the task of developing critical thinking and independence of students, regardless of political influences.

The story also emphasises the contradictions and conflict that arise in a society during political change. It reflects the shortcomings of a system where children are manipulated and victimised in an ideological struggle. The author questions the fairness of these political repressions and challenges readers to reflect on the depth of the impact of politics on people's lives, especially children.

The Classroom Teacher skilfully uses language and imagery to convey the emotional state of the characters and create an atmosphere of pressure and danger. It uses tragic events to make readers think about the consequences of political repression and violence, especially in the context of children's lives.

Liu Xinwu's short story 'The Class Teacher' is notable for a number of features of its coverage of the theme of saving children in the context of the 'literature of scars'.

1) Realistic depiction of traumatic experiences: Liu Xinwu attaches importance to detail to realistically portray the fear, security threats, and physical and emotional experiences of children. He describes in detail the situations in which children find themselves and evokes an emotional response to their suffering.

«谢惠敏咬住嘴唇，眯起眼睛，不满地望着石红，心里怦怦直跳。»(1)

2) The contrast between the innocence of children and the violence of the adult world: Liu Xinwu emphasises the innocence and vulnerability of children caught in the middle of

political conflicts and repression. He compares their naivety and helplessness with the cruelty and filth of the political world, which enhances the drama of the story.

"Aren't you afraid of the poison that unrecommended books contain? Today, everyone is fighting against moral decay. Our activists should not set a bad example for others!"(1)

3) The characters of the reverse heroes: Liu Xinwu uses reverse heroes who risk their lives and safety to protect the children. The classroom teacher, as the protagonist, evokes sympathy and admiration

for his actions, putting himself in the line of fire to ensure the safety of his students.

« 张老师心中掀动着激昂的感情波澜。当他刹住车，在谢惠敏家门口站定时，心中的计划进一步明朗起来：不仅要从小事入手，来帮助谢惠敏消除 « 四人帮的流毒，而且，还要以揭批» 四人帮»为纲，开展有指导的阅读活动，来教育包括宋宝琦在内的全班同学...»(1)

4) Criticism of the political regime: The story is a critique of the political regime and its impact on children's lives. It reveals the flaws in the system and shows how political violence can harm young people.

5) Emotional power and a sense of hope: Liu Xinwu conveys great emotional power in the narrative by drawing attention to the children's suffering and their inner world. He shows how children face traumatic events, but at the same time gives them hope for rescue and survival. This evokes strong emotions in readers and encourages them to sympathise and support the characters in the story. 'I realised today what the problem is,' said Zhang. "It's not about whether or not to accept Song Baoqi into our school. Maybe we should open a special school for people like him, or maybe we should just put them all in the first grade and start teaching them all over again... But this is not the main thing! The mess that has been brewing around Sun Baoqi reflects, as in a mirror, the damage that has been done to our younger generation. Some things I hadn't noticed or understood before, but now I have thought about them a lot and it is clear to me that this spring, the spring of 1977, is a wonderful and happy time, but what a struggle and what hard work awaits us! More and more is required of us now..." (1)

6) Symbolism and metaphors: The author uses symbolism and metaphors to emphasise the importance of saving the children. For example, the story has images (in the story 'The Class Teacher' these are different books that our heroes get acquainted with) that symbolise the freedom that children seek during political repression. This adds depth and artistic value to the story, enhancing its impact on readers.

7) Emphasis on moral values and humanism : The story 'The Class Teacher' questions the moral foundations of the political regime and emphasises humanistic values. It emphasises the importance of mutual assistance, compassion and humanity in conflict resolution and rescuing children in the face of political repression.

In general, Liu Xinwu's short story 'Class Teacher' highlights the theme of rescuing children in the 'literature of scars' through a realistic portrayal of traumatic experiences, criticism of the political regime, and an emphasis on moral values and humanism. Special attention was paid to symbolism and metaphors that emphasise the importance of saving children. The story contains images that symbolise the freedom and hope that children seek to find during political repression. This adds depth and artistic value to the story, enhancing its impact on readers.

The Classroom Teacher can be seen as a critique of authoritarianism, political regime and injustice. It reminds readers of the importance of fighting for the freedom, rights and dignity of every human being, especially children, who are the most vulnerable category in society.

REFERENCES

1. <https://www.rain8.com/wenzhang/2232.html>.
2. <https://bkrs.info/slovo.php?ch=伤痕文学>
3. https://chtyvo.org.ua/authors/Xun_Lu/Tvory/
4. Lu Xun / N. A. Kirnosova // Encyclopaedia of Modern Ukraine [Electronic resource] / Edited by I. M. Dziuba, A. I. Zhukovsky, M. H. Zhelezniak [et al: <https://esu.com.ua/article-58904>
5. Chinese Literature of the VII-XIII centuries: a textbook./ Y. V. Shekera. - Kyiv: Kyiv University Publishing and Printing Centre, 2013. - 351 p.
6. Lu Xin. Selected works / translated from the Chinese by I. Chirko - Kyiv: Goslitvydav of Ukraine, 1961. 312 p.

Kukharonok Svitlana

Zhytomyr Polytechnic State University

INTEGRATING AI TOOLS INTO ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN HIGHER EDUCATION: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES

In the digital age, the integration of Artificial Intelligence (AI) in education is transforming traditional approaches to teaching and learning. English Language Teaching (ELT), particularly at the university level, is no exception. AI-based tools such as ChatGPT, Grammarly, QuillBot, and Text Inspector are gaining popularity among educators and learners due to their capacity to personalise instruction, enhance writing skills, and support autonomous learning. This paper explores how AI tools can be effectively implemented in university English classrooms to improve learner outcomes and foster student engagement.

The relevance of the topic lies in the growing demand for digital literacy and the rapid evolution of educational technologies, which are reshaping teachers' roles and students' expectations. According to recent studies, AI-driven applications can significantly improve students' writing fluency, vocabulary range, and grammatical accuracy when used strategically in classroom tasks [1].

The main body of this study is based on a review of theoretical frameworks, practical implementation cases, and reflective analysis of classroom experiences. It highlights how AI tools can be integrated into various aspects of English language instruction:

- *Writing improvement*: Applications like Grammarly and QuillBot help students self-edit their texts, reducing mechanical errors and increasing language variety.
- *Speaking and pronunciation practice*: AI-powered platforms such as ELSA Speak provide personalised feedback on pronunciation, stress, and intonation patterns [2].
- *Reading and vocabulary development*: Tools like Text Inspector and Rewordify allow learners to simplify and analyse complex texts, making academic reading more accessible.
- *Collaborative learning*: AI chatbots and digital assistants can simulate conversations, support brainstorming, and facilitate peer interaction in task-based learning [2].

Despite their benefits, AI tools present certain challenges. Overreliance on AI-generated content may limit students' critical thinking, and privacy concerns regarding data use remain unresolved. Moreover, there is a pressing need for educators to develop digital pedagogical competencies to incorporate these tools effectively and ethically.

In conclusion, integrating AI into ELT holds great potential for modernising language education, increasing learner motivation, and individualising instruction. However, successful implementation depends on teacher preparedness, clear pedagogical goals, and thoughtful tool selection. Further research and professional development are necessary to ensure that technology complements rather than replaces the human element of teaching.

REFERENCES

1. Godwin-Jones, R. (2022). Partnering with AI: Intelligent writing assistance and instructed language learning. *Language Learning & Technology*, 26(2), 10–25.
2. Li, J. (2023). Chatbots in English language education: A systematic review. *Computer-Assisted Language Learning*.

Kutsa Olha, Romaniuk Anastasiia, BA Students
Kapranov Yan, Dr. Habil., Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University / VIZJA University

THE INFLUENCE OF FRENCH AND ENGLISH ON THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LEXIS IN MODERN UKRAINIAN

Daily communication is not always accompanied by awareness of the origin of words. Most speakers do not think about how this or that word was formed, where it came from or what history it has. Active interaction between countries and the development of a common information and cultural space contribute to the emergence of borrowings in vocabulary. Foreign words increase the vocabulary, update outdated vocabulary and enrich speech. In the Ukrainian language, about 10% of the vocabulary is borrowed, which indicates deep cultural influences.

Language reflects not only everyday communication, but also national identity. The Ukrainian language has been influenced by many cultures, but this study focuses on the influence of only two languages — French and English. It is these languages

that have a pronounced influence on modern Ukrainian vocabulary, especially in the fields of fashion, technology, politics, art and youth communication. The analysis of this influence allows us to better understand the linguistic transformations that occur under the influence of globalization processes [1].

The "Europeanization" of the Ukrainian state has led to a real expansion of borrowings in recent years. The largest percentage of them (83%) are from English [3]. Anglicisms are words or linguistic turns of any language borrowed from English, or words or phrases created after their example. In Ukrainian linguistic terminology, synonyms for the term "anglicisms" are often "English-language lexeme" or "English-language borrowing".

The main reasons for the entry of Anglicisms into the system of the Ukrainian language are, first of all, the lack of appropriate words in the latter to denote new concepts, objects, actions and processes that arose and received a name in the English language. Other main reasons for borrowing include the need for new units of nomination, the need to distinguish concepts within a certain terminosphere, the desire to designate a holistic concept in one word (language economy), as well as socio-psychological factors. Linguists also note that the replenishment of the Ukrainian language with anglicisms is facilitated by the processes of universalization and internationalization of vocabulary, which is manifested in the use of short, and therefore economical in terms of speech efforts, lexemes. The use of foreign words and expressions can significantly change the stylistic shade of the text, which contributes to the development of stylistic features of the modern Ukrainian language. Anglicisms can give the text a more modern, international character or be used to emphasize fashionable, trendy elements in speech. Also, the use of foreign borrowings often depends on the speaker's desire to stand out from others, to demonstrate his erudition or level of proficiency in a foreign language.

In linguistics, it is generally accepted to distinguish four types of adaptation of foreign words to the recipient language: phonetic (adaptation to the sound system and stress), graphic (spelling in accordance with orthographic norms), morphological (compliance with grammatical rules) and semantic (adaptation to the lexical system of the Ukrainian language). Regarding the course of mastering lexical borrowings, there are initial, in-depth and full mastering stages, each of which corresponds to a certain degree of adaptation: low, medium and highest. These stages are structured according to the features characteristic of all levels of the recipient language: phonetic, lexical-semantic, morphological (including word-forming), semantic and communicative [2].

Anglicisms are actively penetrating into various spheres of public life. Let us give examples of the penetration of anglicisms into the main spheres of the modern Ukrainian language:

1. Technology and the computer world: These are words and terms related to computers, programming, software, the Internet, etc. The use of anglicisms in the IT field has become the norm, as many new terms originate from English-speaking countries. Examples: веб-сайт (website), блог (blog), сервер (server), хакер (hacker), код (code), краудсорсинг (crowdsourcing), хмарні технології (cloud technologies), бекенд (backend), інтерфейс користувача (user interface), аналітика даних (data

analytics). IT professionalisms: backend developer, frontend developer, full-stack developer, DevOps engineer, data scientist, cybersecurity analyst, UI/UX designer.

2. Business and marketing: Terms describing business processes, management, marketing strategies, financial sphere. Anglicisms here reflect globalization and the international nature of activities. Examples:

3. бренд (brand), маркетинг (marketing), цільова аудиторія (target audience), стратегія (strategy), маркетингові дослідження (market research), продажі (sales), ROI (Return on Investment), брендинг (branding), цільове позиціонування (target positioning), акційний план (action plan), аналіз SWOT (SWOT analysis).

4. Mass culture: Music, film, television, fashion are areas that affect mass perception. Anglicisms denote concepts, styles and concepts popular in this field, reflecting the influence of English-speaking culture. Examples: хіт (hit), серіал (TV series), стрімер (streamer), блокбастер (blockbuster), трейлер (trailer), фешн (fashion), селебріті (celebrity), спойлер (spoiler), інфлюенсер (influencer).

5. Science and technological progress: New discoveries, scientific terms, innovations. Anglicisms make science more accessible to the international community, allow you to formulate new ideas. Examples:

6. генетика (genetics), біотехнологія (biotechnology), нанотехнологія (nanotechnology), каталізатор (catalyst), полімер (polymer), суперпровідність (superconductivity).

7. Social sphere: Terms associated with changes in society. The military sphere after the full-scale invasion is separately noted. Examples include:

8. кібервійна (cyber warfare), інформаційна війна (information warfare), дрон (drone), контрснайпер (counter-sniper), тактичний ракетний комплекс (tactical missile system), джавелін (Javelin) [2].

9. Teenage slang: musical styles (popса — попса, trance — транс, house — хаус, techno — техно, rapper — репер); cinema, music, TV (showbiz — шоу-біз, superstar — супер стар, Ukrainian Fashion Week — юкрейніан фешн вік, Faina Ukraina — файна Юкрайна, Comedy Club — комеді клуб, movie — муві, fake — фейк, style — стайл); sports (to do fitness — пофітнеситися, bodybuilding — бодібілдинг, arm wrestling — армреслінг, quest — квест, paintball — пейнтбол, snowboard — сноуборд); household items (shoes — шузи, iced tea — айс-ті, fast food — фаст-фуд, Nike — найк); money (money — мані, bucks — бакси); emotions, politeness (sorry — сорі, thank you — сенк'ю, okay — окей, happy birthday — хеппі б'юздеі, bye — бай, yes — ес, best — бест, crazy — крейзі). [4].

These examples illustrate the impact of new technologies and the specifics of different areas. Anglicisms contribute to the unity of terminology and simplify the international communication of specialists. These areas most actively fill the Ukrainian language with new words and concepts that expand its lexical composition.

Scientists note that English-language borrowings are reproduced in the Ukrainian language in different ways:

1. In Latin: At the initial stage, the original name can be reproduced in the texts by the graphic system of the source language: USB, skill, meeting, skype, nice, lol, cool, what, sure.

2. Transliteration: Mechanical reproduction in Ukrainian graphics (Cyrillic) of the graphic form of the prototype word, often without accurate reproduction of sounds, with lexical and semantic adaptation: android – андроїд, bag – баг, benefit – бенефіт, development – девелопмент, developer – девелопер, content – контент, level – левел, link – лінк, spam – спам.

3. Transcription: The phonetic sound of the word is reproduced using the graphic system of the recipient language: like – лайк, coachsurfing – коучсерфінг, reposts – репостити, email – імейл [2].

The influence of Anglicisms on the modern Ukrainian language has both positive and negative consequences. On the one hand, the use of English words enriches the vocabulary, complements the language with new concepts, facilitates communication with foreigners and promotes integration into the international environment. The use of English constructions can violate the syntactic correctness of sentences and cause misunderstanding.

Words borrowed from the French language (according to neologue lexicographers, they make up about 9%) entered the Ukrainian language in different ways: through an intermediary language (Polish, Russian), as well as directly through literature, works of art, and direct contacts. The borrowing of French words occurs systematically, that is, they are represented not by single words, but by lexical and semantic groups, within which they interact with specific Ukrainian vocabulary or borrowings from other languages [3].

For the first time, French borrowings, Gallicisms, came into the Ukrainian language in the XI century, when Anna, the daughter of Yaroslav the Wise, married King Henry I of France. The XIX-XX centuries became prosperous for France, as the countries of Europe were fond of its art, fashion, culture, politics and other spheres of life. Because of this, the French heritage to a certain extent came to the Ukrainian language, and took root well in it [1].

French borrowings have significantly enriched the Ukrainian language, penetrating into various spheres of life. The largest number of them is observed in the cultural field (acteur — актор (actor), emploi — ампуа (role type), ballet — балет (ballet), bohème — богема (bohemia), chef-d'œuvre — шедевр (masterpiece), vernissage — вернісаж (art preview), genre — жанр (genre), chanson — шансон (chanson), rôle — роль (role), entracte — антракт (intermission), esquisse — ескіз (sketch), silhouette — силует (silhouette), ensemble — ансамбль (ensemble), album — альбом (album)), economy (actionnaire — акціонер (shareholder), coupure — купюра (banknote), aval — аваль (endorsement), avance — аванс (advance), balance — баланс (balance), budget — бюджет (budget), bureaucrate — бюрократ (bureaucrat)), politics (autoritaire — авторитарний (authoritarian), diplomate — дипломат (diplomat), pacifiste — пацифіст (pacifist), armée — армія (army), alliance — альянс (alliance), attaché — аташе (attaché), visite — візит (visit), politique — політика (politics), parlement — парламент (parliament), régime — режим (regime),

carrière — кар'єра (career), département — департамент (department), bulletin — бюлетень (ballot)), everyday life (jalousie — жалюзі (blinds), bigoudi — бігуді (curlers), portefeuille — портфель (briefcase), portemonnaie — портмоне (wallet), chaise longue — шезлонг (deckchair), banquet — бенкет (banquet)), as well as in military and naval vocabulary (avant-garde — авангард (vanguard), hangar — ангар (hangar), armée — армія (army), arsenal — арсенал (arsenal), base — база (base), barricade — барикада (barricade), bombe — бомба (bomb), brigade — бригада (brigade), garnison — гарнізон (garrison), garde — гвардія (guard), capitaine — капітан (captain), parachute — парашут (parachute), flotte — флот (fleet)). [1,3].

French words are especially widely represented in cooking (côtelette — котлета (cutlet), casserole — каструля (saucepan), galette — галета (galette), sauce — соус (sauce), mayonnaise — майонез (mayonnaise), conserve — консерви (preserves), gelée — желе (jelly), margarine — маргарин (margarine), cognac — коньяк (cognac), champagne — шампанське (champagne), champignon — шампіньйон (mushroom), marinade — маринад (marinade), meringue — безе (meringue), entrecôte — антрекот (entrecote), vinaigrette — вінегрет (vinaigrette), garniture — гарнір (side dish), dessert — десерт (dessert), gélatine — желатин (gelatin), filet — філе (fillet)), and in the names of food establishments (bistro — бістро (bistro), cafétéria — кафетерій (cafeteria), gastronomie — гастроном (grocery store), restaurant — ресторан (restaurant), café — кафе (café)), and even a Ukrainian analogue has been created for the "bistro" — the "Shvydko" chain.

French borrowings are also actively used in the names of television and radio programs ("Rendezvous with the Stars", "Tête-à-tête", "Beau Monde", "Fashion Seasons", "Defile", "Scam", "Radio Chanson", "Nostalgi"), banks ("Aval"), shops ("Furshet", "Passage"), travel agencies ("Voyage") and coffee shops ("Chapito", "Visit"), as well as in the field of clothing and fabrics (blouse, veil, velor, hood, coat, suit, felt) [3].

French borrowings, getting into the Ukrainian language, are organically integrated into its word-forming system. This testifies to the active creation of derived words using Ukrainian morphemes. The following characteristic trends are observed:

Replacement of non-typical suffixes. French suffixes often give way to more familiar counterparts for the Ukrainian language. For example, coquette transforms into кокетка, débutant into дебютантка, friteuse into фритюрниця.

Gender change of nouns. Borrowings ending in -o, -e, -y — sounds that do not denote grammatical gender in French — acquire the form of neuter gender in Ukrainian. This is due to adaptation to the grammatical structure of Ukrainian, where such endings traditionally correspond to the neuter gender: шоце, пагу, пюре, манто, драже.

Simplification of complex words. French compound words sometimes undergo structural simplification, becoming non-derived lexemes in the Ukrainian language. For example, rendez-vous turns into рандеву, and vis-à-vis — into візаві [3].

Thus, the study highlights the significant impact of French and English on modern Ukrainian vocabulary, reflecting cultural, social, scientific, technical, and economic changes. English, as the language of globalization, actively enriches

Ukrainian with terms of IT, business, mass culture and slang, demonstrating Ukraine's integration into the world space. French, thanks to its long-standing connections, influenced art, fashion, cooking and social life, its borrowings organically entered the language. The influence of both languages is important for the development of Ukrainian vocabulary, expanding it and reflecting international relations and global processes. Further study of these linguistic contacts contributes to the understanding of the development of the Ukrainian language and the preservation of its identity.

REFERENCES

1. Boyko M. S. The Influence of the French Language on the Modern Ukrainian Language: Abstracts of the Report / M. S. Boyko. – Ternopil: TNPU named after V. Hnatiuk, 2022. – 3 p. – URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/25502/1/Boiko.pdf>
2. Pavelkiv K. The Influence of Anglicisms on the Modern Ukrainian Language: Spheres of Penetration /K. Pavelkiv // Scientific Collection "Actual Issues of the Humanities". Series: Linguistics. Literary Studies. – 2023. – Vol. 2 (63). – P. 125–130.
3. Todor O. (2009, September 22). French borrowings. URL: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine60-4.pdf>
4. Dmytrenko O., Kokhan S. The Influence of Anglicisms on Modern Ukrainian Youth Slang // *Linguistic Studies*. – 2020. – Vol. 40, No. 2. – P. 49–56. – URL: <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2020.40.2.6>

*Leshchenko Hanna, DCs (Philology), Prof.
Cherkasy State Technological University*

APPLIED LINGUISTICS: EVOLUTION OF THE CONCEPT

In modern academic discourse, applied linguistics is viewed as a dynamic, transdisciplinary field that not only integrates traditional branches of linguistics but also actively interacts with information technologies, cognitive science, sociology, pedagogy, and the philosophy of language [3]. The concept of applied linguistics has significantly expanded compared to its initial understanding in the mid-20th century, when it was mainly associated with foreign language teaching, textbook development, and dictionary compilation.

The origins of applied linguistics as an independent scientific field are traditionally associated with the post-war period (1950s-1960s), when there was an urgent need for effective language instruction in the context of globalization, diplomacy, economic cooperation, and international security. During this time, applied linguistics was shaped under the influence of behaviorist psychology, the audiolingual method, and the structural approach to language [2].

However, by the 1970s-1980s, new vectors began to emerge: cognitive, communicative, and sociolinguistic paradigms that shifted the focus from formal structures to the processes of speech production, perception, and interpretation. New areas such as psycholinguistics, discourse analysis, and pragmalinguistics emerged, which emphasized not only the structure of language but also how it is used and understood.

In the United States, applied linguistics was initially oriented toward the needs of the military and diplomacy, and later toward immigration challenges and mass language education (TESOL – Teaching English to Speakers of Other Languages, TOEFL – Test of English as a Foreign Language). In the United Kingdom, it developed within functional linguistics and pedagogy, closely related to the practice of teaching English as a foreign language (EFL – English as a Foreign Language). The German tradition focused on linguistic expertise, terminology, and language policy. In the post-Soviet space, applied linguistics was long equated with mathematical methods of language analysis, automated translation, and engineering linguistics.

By the turn of the 21st century, applied linguistics began to transform rapidly in response to societal needs, technological innovations, and paradigm shifts in knowledge production [3; 1]. The discipline evolved from a classical model, in which language was studied as an isolated system, to one where language is seen as an integral component of social, cultural, professional, and digital interaction.

In the contemporary context, applied linguistics encompasses the following key areas:

- Language Didactics: theory and practice of language teaching/learning, development of teaching materials, testing, intercultural competence;
- Computational Linguistics and Natural Language Processing (NLP): development of algorithms for syntactic analysis, speech recognition, machine translation, and text generation;
- Sociolinguistics and Discourse Linguistics: study of social factors affecting language, language policy, and discourse related to gender, ideology, and national identity;
- Language Engineering and Terminology Management in IT: creation of text corpora, ontologies, terminology databases, and interface specifications;
- Forensic Linguistics: language analysis in legal and forensic contexts, authorship identification, and speaker profiling;
- Critical Applied Linguistics: exploration of language as a tool of power, control, discrimination, and identity formation;
- Multimodal Linguistics: study of language in combination with visual, gestural, digital, and other communicative modes.

As a result of analyzing contemporary approaches, *applied linguistics* is conceptualized as a transdisciplinary field of linguistics that investigates, models, and applies language-based tools and approaches to solve communicative, social, educational, technological, and legal problems in real and digital environments.

Modern applied linguistics actively integrates information and communication technologies. The development and use of electronic text corpora, automated translation systems (e.g., Google Translate, DeepL), and large language models (e.g., GPT – Generative Pre-trained Transformer, BERT – Bidirectional Encoder Representations from Transformers), as well as educational platforms (e.g., Moodle, Duolingo, Grammarly, Wordwall), have become standard practice in research and language instruction [1; 4].

In Ukraine, applied linguistics is actively developing at leading institutions of higher education such as Taras Shevchenko National University of Kyiv, Lesya Ukrainka Volyn National University, V. N. Karazin Kharkiv National University, Zhytomyr Polytechnic State University, Cherkasy State Technological University implements programs in innovative translation, terminology management, and digital language didactics.

Today, applied linguistics is not merely ‘linguistics in use,’ but a platform for addressing complex real-world communicative challenges. It builds bridges between linguistic theory, information technologies, educational practices, and societal needs. Key challenges include ensuring ethical use of AI in education and language analysis, inclusiveness of language policies, and adaptation of research strategies to rapidly evolving technological contexts. Applied linguistics must respond to wartime challenges, particularly concerning terminology security, information hygiene, and the linguistic representation of social trauma.

REFERENCES

1. Crystal D. Language and the Internet. Cambridge University Press, 2006. 318 p.
2. Grabe W. Applied Linguistics: A Twenty-First Century Discipline // The Oxford Handbook of Applied Linguistics (ed. R. B. Kaplan). Oxford University Press, 2010. URL: https://www.academia.edu/21592829/Applied_Linguistics_A_Twenty_First_Century_Discipline
3. The Handbook of Applied Linguistics. (eds. A. Davies, C. Elder). Blackwell Publishing, 2004. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9780470757000>
4. Kukulska-Hulme A., Shield L. An Overview of Mobile Assisted Language Learning // ReCALL. 2008. 20(3). P. 271-289. URL: https://www.researchgate.net/publication/42795774_An_Overview_of_Mobile_Assisted_Language_Learning_From_Content_Delivery_to_Supported_Collaboration_and_Interaction

*Makarchuk Maxim, BA Student
Verhun Tetiana
Zhytomyr Polytechnic State University*

INTEGRATING AUTHENTIC MATERIALS INTO ENGLISH LANGUAGE TEACHING: PEDAGOGICAL STRATEGIES AND LEARNING OUTCOMES

In recent years, the use of authentic materials in English language teaching (ELT) has gained increasing attention among language educators, particularly in the context of fostering communicative competence, motivation, and cultural awareness. Authentic materials—such as news articles, podcasts, videos, social media content, and real-life correspondence—offer real-world language input and provide learners with valuable exposure to the linguistic and cultural complexities of the target language.

The present study explores effective pedagogical strategies for integrating authentic materials into language learning programs for undergraduate students, particularly pre-service teachers. Based on classroom observations, student feedback, and curriculum development experience, this paper highlights how authenticity in input can enhance learners’ engagement and performance across all four language skills.

Authentic materials provide contextualized, meaningful language input and expose learners to diverse vocabulary, syntax, discourse styles, and cultural norms. They support key principles of:

- **Communicative Language Teaching (CLT)** – focusing on interaction and meaning;
- **Task-Based Language Teaching (TBLT)** – using language as a tool to accomplish real-world tasks;
- **Constructivist learning** – emphasizing active knowledge construction through real engagement.

Scholars such as Gilmore (2022) and Mishan (2020) argue that authentic input enhances learner motivation, deepens cultural understanding, and develops functional language skills [2; 3].

Among the approaches discussed are:

- **Task-Based Language Teaching (TBLT)**, where tasks involve authentic outcomes, such as planning a real trip using English-language websites.
- **Project-based learning**, in which learners create digital portfolios or presentations based on current events from English-language news portals (e.g., BBC Learning English, Voice of America) [1].
- **Critical media literacy activities**, such as analyzing social media posts or advertising campaigns in English.

The study also discusses the challenges of selecting appropriate materials, aligning them with language proficiency levels, and ensuring cultural relevance and sensitivity.

Key outcomes from implementing authentic materials in the classroom include:

- Increased motivation and learner autonomy;
- Improved receptive (listening and reading) and productive (speaking and writing) skills;
- Greater cultural awareness and critical thinking.

This research underscores the value of authenticity in language education and suggests practical guidelines for educators seeking to enrich their instructional design with real-life content. Authentic materials help bridge the gap between classroom knowledge and real-world communication, preparing learners for practical language use beyond academic settings. Their thoughtful integration fosters not only linguistic competence but also learners' adaptability and confidence in multicultural environments.

REFERENCES

1. BBC Learning English. (2025). Retrieved from: <https://www.bbc.co.uk/learningenglish>
2. Gilmore, A. (2022). *Authentic materials in English language teaching: Theory and practice*. Cambridge University Press.
3. Mishan, F. (2020). *Materials development for TESOL*. Edinburgh University Press.
4. Thorne, S. L., Reinhardt, J. (2021). The pedagogical implications of digital communication and social media. *ELT Journal*, 75(1), 10–18. <https://doi.org/10.1093/elt/ccaa063>
5. Timmis, I. (2023). *Corpus Linguistics for ELT: Research and Practice*. Routledge.
6. Voice of America – Learning English. (2025). Retrieved from: <https://learningenglish.voanews.com/>

DOMESTICATION IN ROSTYSLAV BUCHKO'S TRANSLATION OF *100 MOTHER GOOSE NURSERY RHYMES*

Mother Goose nursery rhymes are a cornerstone of English-language children's literature and a vital part of the cultural heritage of the English-speaking world [9]. Ukrainian translators have made numerous efforts to render these texts accessible to Ukrainian audiences. Notable figures who have translated or adapted them include Mykola Lukash, Oleksandr Mokrovolsky, Viktor Marach, Gennadiy Melamed, Rostyslav Buchko, Yulita Ran, Valentyn Kornienko, Oleh Korol, Oleksa Negrebetsky, Ivan Malkovych, Yuriy Andrushevych, and Natalia Zabila [6, p. 25-27].

Particular attention is paid to the bilingual collection of Rostyslav Buchko's bilingual collection *100 Mother Goose Nursery Rhymes*, which stands out for its extensive adaptation of the source text's cultural realia to the Ukrainian context, while maintaining access to the original English versions. This approach enables Ukrainian readers – especially younger ones – to compare the adapted and original texts, fostering opportunities for intercultural dialogue.

The primary focus of this analysis is R. Buchko's translation strategies, with particular attention to lexical transformations, especially in the rendering and adaptation of cultural references. In his classification of lexical transformations, Viacheslav Karaban identifies the following types: calquing, transcoding, concretisation, generalisation, and modulation [3, p. 282-314]. Employing domestication as his dominant strategy, R. Buchko makes use of six types of lexical transformations:

- **Direct translation** of English cultural elements: *The queen was in the parlour* – *Королева хліб із медом їла дець на танку*; *The butcher, the baker, The candlestick-maker* – *Пекар, шинкар і майстер-свічкарь*; *There was a jolly miller once* – *Млинар веселий хату мав*.
- **Pure domestication**, defined as the replacement of the original cultural reference with a Ukrainian equivalent: *Oh, The grand old Duke of York* – *Вів хоробрий гетьман з Чигирини*; *The King of Spain's daughter* – *Донька царя Гішпанського*; *One for the master, And one for the dame* – *Перша торба – для газди, Друга – для таздині*.
- **Domestication with specification**, where a neutral English word is replaced by a culturally specific Ukrainian term with a narrower meaning: *And let the king and his men pass by!* – *Королю зі своїм військом їхать треба!*; *The man in the wilderness asked me* – *Раз питаються у мене гуцули*.
- **Domestication with generalisation**, involving the replacement of a culturally specific English word with a neutral term in Ukrainian: *Hot cross buns! Hot cross buns!* – *Пампушки! Пампушки!*; *Eating her curds and whey* – *І їв кананки малі*.
- **Domestication with modulation through functional correspondence**, in which the translator selects a relatively equivalent term from a similar category of usage,

though not a direct translation: *But killed the mice in his father's **barn*** – *Ще й мишею в **льо́ху** ловила*; *And put it in his **pocket*** – *І взяв собі в **торбину***.

- **Omission or addition** of textual fragments at the translator's discretion, though not a standard practice, is acceptable in poetic translation as it helps preserve form and supports the core functions of children's verse – ease and comfort of perception: 1) ***Baked apples** she sold, and cranberry pies* – *Пекла пироги та бабуся смачні*; *Why his **hen could swim** and his pig could fly* – «А чому свиня уміє літати?»; 2) *While master fiddles his fiddlingstick, And knows not what to do.* – *Пан скрипаль візьме смичка І ушкварить **гопака!***; *I saw a black man upon a black horse*; – *Дивлюсь – чорний вершник, на ньому **жулан***.

Each approach is implemented in two or even three forms: the translator employs standard Ukrainian vocabulary, as well as archaisms and dialectisms—specifically, lexemes from Western Ukrainian dialects.

In the majority of cases, the translator adapts the text to the Ukrainian context; however, certain elements remain unchanged, which may be regarded as isolated instances of foreignization. For example, *Dame Trot* – *дама* (the surname is omitted, and «dame» is retained as «дама», not as, for example, «пані/панна»). Accordingly, domestication accounts for approximately 96% of the translated cultural realities, while foreignization represents only 4%.

The analysed realia are categorized according to domains of human life: Onyms (Proper names, 57), Food (28), Social Roles (21), Buildings (10), Clothing (9), Animals (6), Public Places (4), Household Items (3), Music/Dance (3), Units of Measurement (3), Holidays (2). The most frequently translated elements are personal names (40%), elements of cuisine (20%), and social roles (13%). See the figure 1:

Figure 1: Realia categories in *100 Mother Goose Nursery Rhymes*.

Drawing on the analysis of the translator's strategy, the statistical distribution cultural realia, and the classification of translation transformations, the study introduces a new term: **radical domestication (радикальна домести́кація)** [6, p. 59]. This term denotes a translation strategy in which culturally specific elements of the source text are fully replaced by culturally equivalent items from the target culture. Despite such substitutions, the original content and structure of the text are maintained. Radical domestication is particularly effective in children's literature, where clarity and cultural familiarity are crucial for young readers.

Rostyslav Buchko's *100 Mother Goose Nursery Rhymes* can thus be regarded as a clear example of radical domestication. Its bilingual format enables deep cultural adaptation while also maintaining the original text, making it a unique tool for both immersion into Ukrainian culture and exposure to the English-language tradition. Future research could explore correlations between thematic categories of cultural references and the translation strategies employed in various works of children's literature.

REFERENCES

1. Бучко Р. 100 казок Мами Гуски / Ростислав Бучко. – Харків: Крокус, 2019. – 64 с.
2. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози) / Роксоляна Петрівна Зорівчак. – Львів: Видавництво при Львівському державному університеті, 1989. – 218 с.
3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця, Нова книга, 2004. – 576 с.
4. Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей : підручник / Т. Б. Качак, Л. М. Круль. – К. : Академвидав, 2014. – 416 с. – (Серія «Альма-матер»).
5. Корунець, І. Доместикація як засіб збагачення національних мов і літератур / І. Корунець // Всесвіт : Незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний місячник. - 2012. - N 5/6. - С. 177-186.
6. Маслова Д. А. оместикація в перекладах дитячої ігрової поезії на прикладі збірки *Mother Goose* (кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 035 «Філологія») / Д. А. Маслова. – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024. – 71 с.
7. Alchin L. The Secret History of Nursery Rhymes / Linda Kathryn Alchin. – Babyseen Limited, 2010. – 95 с.
8. Baker M. Encyclopedia of Translation Studies / M. Baker, G. Saldanha. – London & New York: Routledge, 2009. – 661 с. – (2 edition).
9. Opie I. The Oxford Book of Nursery Rhymes / I. Opie, P. Opie. – Oxford: The University Press, 1951. – 552 с.

*Mudriiivska Anastasiia, MA Student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr State Polytechnic University*

PRACTICAL ANALYSIS OF SATIRICAL STRATEGIES IN *GOING POSTAL* AND *MAKING MONEY*

Terry Pratchett, in his novels *Going Postal* (2004) [11] and *Making Money* (2007) [12], offers a satirical portrayal of institutional systems through the fantasy reality of Discworld. These works centre around Moist von Lipwig, a charismatic con artist who unexpectedly becomes a reformer of public institutions. The satire employed by Pratchett is not merely comedic; it serves as a critical lens for exposing the flaws of real-world social and economic structures. According to Northrop Frye [7], satire is “a myth of scorn,” aimed at exposing and transforming societal or moral shortcomings. In this light, Pratchett's use of irony, paradox, and exaggeration provides an incisive critique of bureaucracy and capitalism.

Through his transformation, Pratchett creates a satirical allegory for how systems work, how they fail, and how they might be reinvented — not through structural reform, but through individual cunning, irony, and charisma. The practical analysis of *Going Postal* and *Making Money* shows how social satire in these novels serves as a tool for critically examining the structures and contradictions of bureaucracy and capitalism.

The Ankh-Morpork Post Office is portrayed in *Going Postal* as the quintessential example of a dysfunctional bureaucracy, complete with enormous volumes of undeliverable mail, antiquated practices, and internal hierarchies that no longer serve the public interest. Max Weber's [14] theory that bureaucracy, despite its rationalizing goals, frequently turns irrational and self-perpetuating, is directly reflected in this story. Moist's interventions, full of theatrical spectacle and fast-talking persuasion, contrast with the inertia of the institution he is meant to reform. These tensions echo Michel Foucault's [6] notion that institutions maintain power through ritual and documentation, rather than through actual efficacy.

Pratchett turns his attention to economic structures in *Making Money*, examining the creation and manipulation of value in contemporary financial systems. The introduction of paper money by Moist, which was motivated more by popular trust than by tangible support, is reminiscent of Karl Marx's [10] criticism of commodity fetishism, which hides social ties beneath business dealings. As Kjellberg [9] highlights, Pratchett exposes that economic "truths" are frequently based on myths and delusions rather than reality, mocking the trust society places in abstract systems like banking.

A linguistic examination of both works shows how discourse is used to exert authority. When analysing the contrast between the flexible, humorous rhetoric used by Moist and the haughty, rule-bound speech of bureaucratic characters, Norman Fairclough's [5] theory of critical discourse analysis is useful. The latter undermines authority through language itself and becomes a means of manipulation and resistance. According to Zborovský [15] (2013), Pratchett's satire frequently uses linguistic performance to undermine the authority of formal organizations.

Narrative structure plays a vital role in reinforcing this satire. Gérard Genette's [8] model of narrative voice and focalization helps explain how Pratchett uses a semi-omniscient, ironic narrator who constantly comments on the action, inviting readers to adopt a critical distance. Duncan [4] argues that this technique enhances Pratchett's political satire, transforming fantasy from a realm of escapism into a space for reflection on real social dysfunctions.

The notion that systemic reasoning must lead to reform is contested by satirical themes in both books. Pratchett frequently demonstrates how marginalized people, like Moist, who do not support the system but are aware of its workings, are the ones who bring about genuine change. Sorter [13] talks about how satire allows these antiheroes to function inside systems that are faulty while also gently changing them. Their accomplishments cast doubt on the authority of conventional leadership and emphasize the value of moral adaptability and originality over formality.

Crucially, the surreal and gruesome aspects of these books highlight rather than hide actual issues. Britton [1] highlights how Discworld satire uses humour and exaggeration to encourage introspection. This is furthered by Chesters [2], who contends that golems and automatons, among other monstrous or quirky characters, serve as narrative devices to symbolize repressed or marginalized forms of agency within hierarchies of power.

Last but not least, Pratchett handles satire in a way that is both profoundly moral and hilarious. Dahlbacka [3] points out that his story defies institutional cynicism as well as moral absolutism. Rather, it presents a view of human agency that is both hopeful for improvement and critical of power. Satire is used in the Moist von Lipwig novels to both critique and envision more compassionate alternatives to the structures that govern our society.

REFERENCES

1. Britton S. Thoughtful Laughter: Fantasy and Satire as Social Commentary in Terry Pratchett's "Discworld" : Bachelor's thesis / S. Britton. – University of North Carolina at Asheville. Режим доступа: <https://surl.li/urvmol>
2. Chesters S. Laughing with the Bogeyman – Monstrous Agency in Metamodern Satire : Doctoral thesis / S. Chesters. – Royal Holloway, University of London – 2017. – Режим доступа: <https://surl.li/ccgdoziu>
3. Dalbaka V. Authenticity in Terry Pratchett's Discworld : Master's thesis / Dalbaka V.; scientific supervisor: Prof. T. Helm. – Helsinki : University of Helsinki, Faculty of Theology, Master's Programme in Theology and Religious Studies, 2023.
4. Duncan A. L. Political Satire in Terry Pratchett's Discworld : Undergraduate thesis / A. L. Duncan. – Elon University. – 2008. – Режим доступа: <https://surl.li/pyhxss>
5. Fairclough, N. Discourse and Social Change. / Fairclough. // Cambridge Polity Press. – 1992.
6. Foucault M. Discipline and Punish: The Birth of the Prison / M. Foucault. – New York : Vintage Books. – 1977.
7. Frye N. Anatomy of Criticism: Four Essays / N. Frye. – Princeton : Princeton University Press. – 1957.
8. Genette G. Narrative Discourse: An Essay in Method. / Genette. // Cornell University Press. – 1980.
9. Kjellberg R. Comedy Gold: How Humour is Used as Social Criticism in Terry Pratchett's "Making Money" / R. Kjellberg ; Institutionen för Språk, Litteratur och Interkultur; Faculty of English Literature; Advisor: Johan Wijkmark & Åke Bergvall. – 2014. – 10 грудня. – Режим доступа: <https://surl.li/ezpsga>
10. Marx K. Capital: Critique of Political Economy. Vol. I / K. Marx. – Hamburg : Otto Meissner Verlag – 1867.
11. Pratchett T. Going Postal / Terry Pratchett. – London : Corgi Books, 2004. – 474 p.
12. Pratchett T. Making Money / Terry Pratchett. – London : Corgi Books, 2008. – 480 p.
13. Sorter S. Truth! Freedom! Justice! And a Joke! Finding the Political in Pratchett : Capstone thesis / S. Sorter. – University of Michigan. – 2022. – Режим доступа: <https://lsa.umich.edu/.../theses-2022/...>
14. Weber M. Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology / M. Weber. – Berkeley : University of California Press – 1978.
15. Zborovský J. Satire in Terry Pratchett's Discworld Series : Bachelor's thesis / J. Zborovský. – Masaryk University. – 2013. – Режим доступа: <https://is.muni.cz/th/ekz6u/>

THE SOCIO-CULTURAL IMPACT OF UKRAINIAN DUBBLING

Ukrainian dubbing has a significant sociocultural impact, as it normalizes the sound of the Ukrainian language in the popular media space and instills in viewers the habit of perceiving it as a language of entertainment. Through creative translations and the use of dialects, dubbing spreads modern vocabulary, destroys stereotypes about regional dialects, and strengthens linguistic identity. For young people, dubbed lines from films turn into memes and slang expressions, creating linguistic and humorous trends for Generation Z. Moreover, the export of Ukrainian-language content is a soft power tool for representing Ukrainian culture internationally.

An analysis of 13.2 million tweets (2022-2024) recorded an increase in Ukrainian-language content from 25% to 52%; Researchers partly explain this change by the regular viewing of dubbed films, which “normalizes” the Ukrainian language in the entertainment sector [5, p. 44].

A survey of teenagers conducted by the Institute of Mass Information (IMI) (November 2024, n = 1024) showed that 62% of respondents more often reproduce lines from the Ukrainian dubbing than the original English quotes [6, p. 12].

A sociolinguistic study conducted by A. Smirnova (San Francisco State University) reveals a positive correlation between the choice of Ukrainian language in everyday life and regular consumption of Ukrainian-language media content, including dubbed films; Updated data from 2024 confirm that this connection has strengthened [7, p. 58].

The use of the Hutsul dialect in the film “Mavka: Forest Song” (2023) and Transcarpathian intonations in the film “Hotel Transylvania 4” (2022) increased the audience’s perception of dialects: 48% of respondents reported a more favorable attitude towards regional varieties of the Ukrainian language after viewing [6, p. 18].

In the Nimdzi100 report, Ukrainian studios Postmodern and Respeecher stand out among the “new leaders” of the European localization market; Ukrainian-dubbed versions of animated films are sold to the Baltic and Balkan countries as “high-quality Slavic voice acting” [8, p. 7].

Systematic dubbing in Ukrainian has evolved from a simple translation service into a multi-level socio-cultural phenomenon that:

- increases the use of Ukrainian language in the digital space;
- determines linguistic and humorous trends of Generation Z;
- serves as a tool of “soft power” and integrates regional dialects into popular culture.

REFERENCES

1. Malenova, E. D. (2015). Translating subtitles – translating cultures. *Siberian Federal University Journal: Humanities & Social Sciences*, 12, 2891–2900.
2. O’Sullivan, C. (2011). *Translating popular film* (pp. 1–256). Palgrave Macmillan.

3. Porokhivnytsya. (2023, July 2). *The history of Ukrainian dubbing formation*. Retrieved from https://porokhivnytsya.com.ua/2023/07/02/ukrainian-dubbing_history/
4. SIL Media. (n.d.). *Ukrainian dubbing in cinemas: From prohibition to prosperity*. Retrieved from <https://sil.media/p/ukrayinskii-dubliazh-v-kinoteatrakh-vid-zaboroni-do-rozkvitu-825028-10703>
5. Dudko, O. (2022). *Ukrainian dubbing and national identity* (84 pp.). KM Academia.
6. Institute of Mass Information. (2024). *Media language trends among Ukrainian teens* (28 pp.). IMI.
7. Smirnova, A. (2024). Ukrainian language choice and media consumption patterns among young adults. *Journal of Sociolinguistics*, 28(2), 45–63.
8. Nimdzi Insights. (2025). *Nimdzi 100: The state of the language services industry 2025* (56 pp.).

Muskyi Bohdan

Zhytomyr Polytechnic State University

LINGUISTIC SKILLS IN IT COMMUNICATION SPHERE

In the rapidly evolving world of IT technical expertise alone is no longer sufficient. Today, having strong communication and interpersonal skills also pays off in this ever-changing field [1]. Linguistic skills have become a crucial component of successful communication within the IT sphere. As teams grow increasingly international and work becomes more collaborative, the ability to express complex ideas clearly and accurately, both orally and in writing, is essential for project success, customer satisfaction, and professional growth.

Language is the core of all communication. In IT, it serves as a bridge between developers, project managers, clients, and end-users. Whether writing technical documentation, participating in team meetings, responding to customer inquiries, or reporting progress, IT professionals rely on clear, concise, and correct language. Miscommunication can lead to technical errors, project delays, and loss of credibility. However, this can be a challenge for some employees, as well as for senior management, to recognize the crucial role communication plays in the common business success.

The study aims to define linguistic skills that are most commonly used and required for smooth and effective communication between all sides of business cooperation, such as project managers, developers, and clients. The paper includes a review of the cases and various linguistic skills usage in the IT environment, defines the frequency of their application, and analyzes some common peculiarities or patterns.

According to Southern New Hampshire University's soft skills list [2], the skill of communication stands in the primary position. This is a clear sign of communication importance. However, if you're the one working in IT "you'll need to adapt your communication for a variety of different audiences" [3]. Primarily, the flexibility at this point is needed because of the strong technical element presence.

Key linguistic skills in IT are:

- Technical writing. IT professionals, such as QAs, developers, and project managers, must write some technical documentation that includes bug reports, manuals, or software documentation. When writing this, a responsive person should be

able to form the structure logically, be precise and clear in order for the information to be easily understandable even for a non-technical audience.

- **Email and Chat Etiquette.** Written communication via emails, workspaces, or corporate messengers, e.g., Slack or Teams, or task trackers must be professional, polite, and efficient. This includes appropriate tone, structure, and clarity.

- **Presentation and Speaking Skills.** From morning meetings to client demos and ready product presentations, IT specialists must be able to explain their work clearly, often to non-technical stakeholders. Good pronunciation, vocabulary, and confidence matter.

- **Cross-cultural Communication.** As globalization runs post-haste and working teams can often consist of people of different nations and cultures, cultural sensitivity, tone awareness, and understanding of linguistic nuances become important to avoid misunderstandings.

The problems non-technical specialists face working in the IT field are often common for the whole sphere. These are:

- Overuse of technical jargon with non-technical users;
- Poor grammar or sentence structure in documentation;
- Ambiguous instructions in user manuals or bug descriptions;
- Language barriers in multicultural teams.

In order to overcome the problems listed above, communication skills improvement is needed. To accomplish this, a person can increase the time of speaking practice by attending speaking clubs, taking part in respective language courses, and communicate more with native speaker professionals from the similar working sphere. The last point can be easily achieved by attending conferences or using appropriate social networks (e.g. LinkedIn).

In conclusion, linguistic skills are as important as programming languages in IT communication sphere. They empower professionals to express ideas clearly, collaborate effectively, and deliver value to clients and users. As technology continues to globalize, strong communication skills — especially in English — will remain a key to success in the digital world.

REFERENCES

1. Navigating Digital Landscapes: Key Communication skills for IT professionals. The University of Memphis Global. 26.10.2024. URL: <https://bit.ly/4mFcde6> (дата звернення: 21.05.2025).
2. Communication in IT: Why Soft Skills Matter. Southern New Hampshire University. 20.06.2023. URL: <https://bit.ly/3H2VDT4> (дата звернення: 21.05.2025).
3. The Importance of Communication in IT Management: How Diverse Communication Strategies Can Strengthen IT Outcomes. University of Minnesota: Driven to Discover. URL: <https://bit.ly/3SJNYLV> (дата звернення: 21.05.2025).
4. What Are Communication Skills?. Purdue Global. 21.02.2025. URL: <https://www.purdueglobal.edu/blog/information-technology/communication-skills-for-it/> (дата звернення: 21.05.2025).

MULTIMEDIA ASPECTS OF LANGUAGE THROUGH VIDEO AND TV RESOURCES

Learning English through videos and TV programs offers a dynamic and effective approach to language acquisition. In today's interconnected world integrating videos into language learning can significantly enhance students' proficiency. This method not only improves listening skills but also enriches vocabulary, grammar, and cultural understanding.

Benefits of Using Videos for Language Learning

1. **Authentic Language Use:** Videos expose learners to authentic language as it is spoken by native speakers in real-life situations. This helps learners grasp natural pronunciation, intonation, and colloquial expressions.

2. **Visual Contextual Cues:** Visual content provides contextual clues that aid comprehension. Learners can infer meaning from gestures, facial expressions, and body language, enhancing their overall understanding of the language.

3. **Diverse Content:** Videos cover a wide range of topics and genres, catering to different interests and learning styles. From news broadcasts and documentaries to movies and TV series, learners can choose content aligned with their preferences and proficiency levels.

4. **Interactive Learning Experience:** Many educational videos and platforms offer interactive features such as subtitles, quizzes, and discussion forums. These elements engage learners actively, fostering deeper comprehension and retention of language skills.

Strategies for Effective Use of Videos in the Classroom

1. **Pre-Viewing Activities:** Before watching, introduce key vocabulary and concepts related to the video topic. Discuss predictions and set learning objectives to focus students' attention. The aim of these activities is to prepare your child for the English they are going to hear. Then when they watch the video/TV show they will have a better understanding of what is happening.

2. **During-Viewing Tasks:** Encourage active listening by assigning specific tasks such as identifying main ideas, noting key vocabulary, or summarizing key points. Pause the video periodically for reflection and clarification.

3. **Post-Viewing Discussions:** Facilitate discussions where students share their thoughts, analyze content, and express opinions. This promotes fluency in speaking and encourages critical thinking in English.

4. **Follow-Up Assignments:** Assign projects or writing tasks that build upon the video content. For example, students can create summaries, analyze characters' motivations in a series, or compare cultural perspectives presented in different videos. Students can practice using new words and phrases in writing, use them in the right context in a real-life scenario.

Conclusion

Incorporating videos and TV programs into English language teaching enriches the learning experience by providing authentic language input, fostering cultural awareness, and engaging students actively. This approach aligns with contemporary educational practices that emphasize multimedia integration for effective language acquisition.

REFERENCES

1. Oxford University Press. (n.d.). Using Video in Language Teaching. Retrieved from <https://elt.oup.com> (<https://elt.oup.com/>)
2. British Council. (2023). Using Video in the Classroom. Retrieved from <https://www.teachingenglish.org.uk> (<https://www.teachingenglish.org.uk/>)

Panchenko Daniil, MA Student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

LOST IN STYLE: GRAMMAR AND IMAGE RISKS IN ENGLISH TRANSLATIONS OF BAR MENUS

The quality of English translations in public spaces often serves as an unofficial marker of a venue's professionalism and cultural sensitivity. As we claimed in our previous paper, 'a correct translation enhances clarity for international visitors, improves the establishment's reputation, and helps avoid communication misunderstandings' [3]. The errors may result in unpredictable situations, even in dangerous ones, causing visitors' health problems, a restaurant's reputation risk, or legal issues. An efficient way to avoid such problems is a detailed analysis of the menus, collecting and correcting the errors, and making suggestions to the restaurant owners. The first task after the error collection is their categorization, which helps not only to improve the available menu, but to ensure the proper menu design in the future.

This study explores the grammar and style-related translation errors found in the English versions of bar menus in Zhytomyr. While seemingly minor, such errors can significantly affect the institution's reputation and international appeal.

The research focuses on two main types of errors:

- 1 Reputation risks (errors of minor severity):
 - 1.1 Grammatical inaccuracies (e.g., article misuse, verb tense errors, plural/singular confusion);
 - 1.2 Stylistic inconsistencies and register mismatch (e.g., awkward wording, excessive literalism, inappropriate tone).
- 2 Potentially dangerous, incorrect meaning (major/critical errors) (e.g.: vocabulary, incorrect presentation of the ingredients, lack of nutritional awareness, etc).

The authors collected and analysed real-life examples of erroneous menu items from the local bars and categorized the mistakes based on their impact on customer perception. Particular attention is given to how such errors may project unprofessionalism, cultural detachment, or even unintentionally humorous meanings.

Among the various bars located in Zhytomyr, only three of them have their menu in English: Pleasantville, Dim Trybelia, and Mario Pizza. We present the results of the case study of the bar at Pleasantville, and the error categories with the appropriate explanation.

1 Reputation risks (errors of minor severity):

- Capitalization (e.g.: "The original" instead of "The Original" – title capitalisation; "light with a currant-violet..." – initial word in the sentence) [4];
- Clarity and readability (e.g.: "refreshing drink based on rhubarb-grapefruit puree with passion fruit flavor" – overly formal or unusual constructions, the excessive use of complex or obscure words and complicated sentence constructions [5]; "unusual taste of the fruits of the Brazilian grape tree in combination with grapefruit juice" – too wordy [2]);
- Punctuation (e.g.: absence of periods at the end of descriptions);
- Overuse of phrases such as "based on" or "flavor"[5].

2 Potentially dangerous, incorrect meaning (major/critical errors):

- Incorrect identification of drink/ingredient (e.g.: "Captain Morgan Dark" (This is not the correct name, in the picture and according to the description it is rum BUMBU [1])
- Lack of translation: "alcohol" (without translation);
- Possible discrepancy between description and actual taste (Descriptions of taste qualities e.g.: "strong, bitter, and astringent taste", "vanilla-apple notes, reminiscent of American apple pie", "delicate, sweet aftertaste", "almond and tropical notes");
- Risks of incorrect content (e.g.: "date vodka" and "tropical fruits" – these terms may not be specific enough for customers with allergies or specific taste preferences).

Though the errors of the first category are much more frequent, they can be qualified as errors of minor severity, because they do not damage the client's health. The percentage of such errors is 85%, while the major errors, caused by the incorrect translation, can really lead to serious consequences. In particular, an incorrect cocktail name can lead to confusion and disappointment for the customer expecting a specific taste or composition. The absence of translation may be incomprehensible to some customers. Although subjective, an inaccurate or misleading taste description can disappoint the customer. An incorrect product name can lead to the customer receiving something they didn't expect, especially if they are familiar with these brands.

Each mistake is accompanied by suggested corrections, with explanations referencing credible English grammar sources (e.g., Cambridge Grammar, Purdue OWL). The study emphasizes the importance of using context-appropriate language and consulting native-level references when preparing multilingual materials for public use.

Ultimately, the findings advocate for greater attention to linguistic quality control in hospitality and service industries, where every word can shape the customer experience.

REFERENCES

- 1 Difford's Guide for Discerning Drinkers. URL: <https://www.diffordsguide.com/> (дата звернення: 24.05.2025).
- 2 How to write in an academic style. University of Sheffield. StudySkills@Sheffield. URL: <https://bit.ly/3Zy98Am> (дата звернення: 24.05.2025).
- 3 Kanchura Ye., Panchenko D. Principle and Analysis of the Bar Menu Translation in Zhytomyr. in: Current Trends in Young Scientists' Research: XII All Ukrainian Scientific and Practical Conference (April 25, 2024) – Zhytomyr: Zhytomyr Polytechnic State University, 2025. – 272p. P.73-76
- 4 Konya K. Capitalization in Titles and Headings. Grammarly. 16.01.2024. URL: <https://bit.ly/4mwBhSj> (дата звернення: 24.05.2025).
- 5 Research Guides. University of Southern California. USC Libraries. URL: <https://bit.ly/3НахВ8Н> (дата звернення: 24.05.2025).

Pankovyk Natalia

Zhytomyr Polytechnic State University

PROSODIC FEATURE ACQUISITION IN UKRAINIAN EFL STUDENTS: A COMPARATIVE ANALYSIS USING PRAAT

The acquisition of English prosodic features presents a significant challenge for Ukrainian EFL students, particularly for those training to become English teachers. These learners must not only develop their own prosodic competence but also acquire the analytical skills necessary to help future students achieve native-like English pronunciation.

At the heart of this challenge are the fundamental differences between the prosodic systems of Ukrainian and English. Ukrainian is characterized by a syllable-timed rhythm, where syllables tend to have relatively uniform duration. In contrast, English is a stress-timed language, marked by alternating strong and weak syllables and greater variation in pitch and rhythm. This divergence in temporal organization, stress patterns, and pitch range creates systematic interference when Ukrainian speakers learn English, resulting in persistent transfer of native language features into their English speech (5, 3).

As David Crystal (1987) explains, when we encounter a foreign language, our natural inclination is to perceive and produce it using the familiar sounds and patterns of our mother tongue. This phenomenon, known as phonological interference, means that learners often interpret and articulate the target language differently from native speakers. For Ukrainian EFL students, this leads to noticeable differences in how prosodic features—such as stress, intonation, and rhythm—are realized in English.[2, p. 372]

PRAAT, a powerful tool for acoustic analysis, enables both researchers and learners to systematically examine these differences. By visualizing and quantifying pitch contours, stress placement, and rhythmic patterns, PRAAT provides objective evidence of L1 interference and highlights specific areas where Ukrainian learners diverge from native English prosody. This analysis not only deepens our understanding

of the acquisition process but also informs more effective instructional strategies for developing authentic English prosody in Ukrainian EFL contexts. [1]

This study employs PRAAT acoustic analysis software to achieve three primary objectives:

- 1 Quantify prosodic differences between Ukrainian EFL students and native English speakers through comprehensive acoustic measurement
- 2 Identify systematic L1 transfer patterns in prosodic feature acquisition among Ukrainian learners
- 3 Develop evidence-based pedagogical recommendations for PRAAT-enhanced pronunciation instruction tailored to Ukrainian learners' specific needs

The investigation utilized a comparative acoustic analysis design, examining recordings of Ukrainian EFL students alongside native English speaker models. [4] Participants included Ukrainian 1st year EFL teacher trainees from Zhytomyr Polytechnic State University. (Fig.1 and Fig.2)

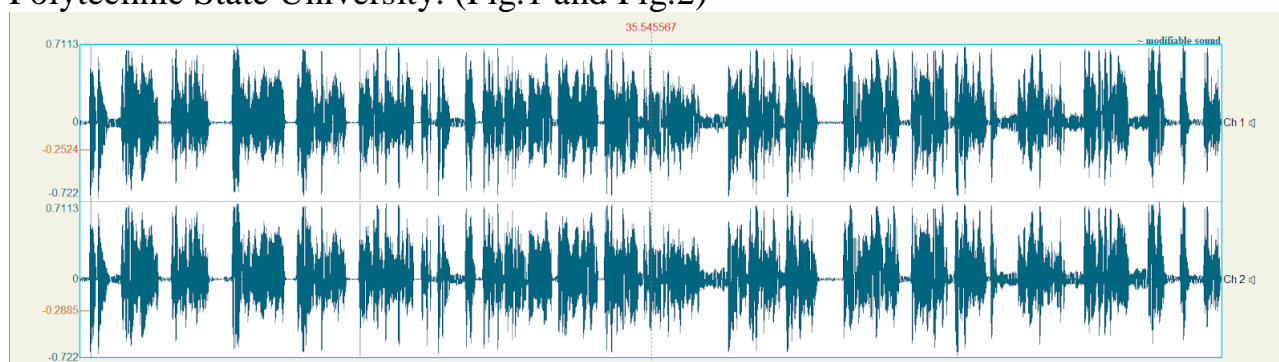

Fig.1. “I am”, a poem by John Clare read by native speaker.

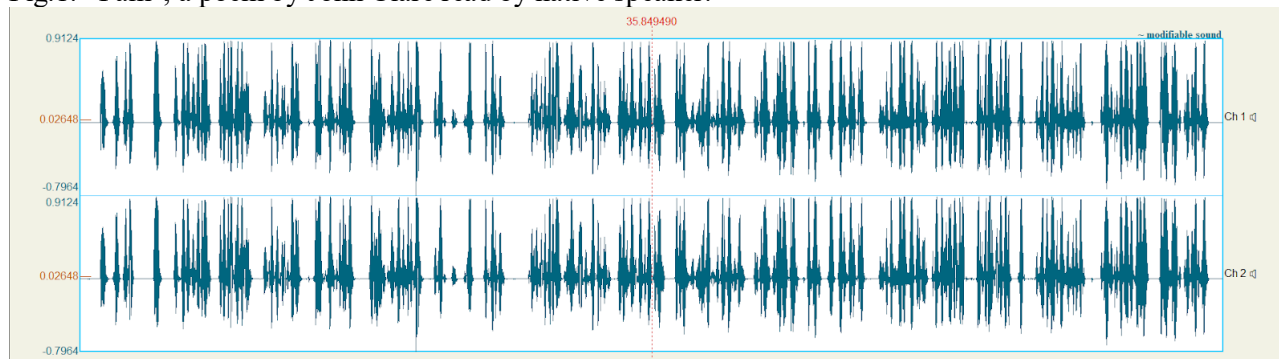

Fig.2. “I am”, a poem by John Clare read by a Ukrainian student.

PRAAT Analysis Protocol encompassed multiple prosodic parameters:

- Pitch Analysis: F0 range measurement, pitch contour tracking, intonation pattern identification
- Temporal Analysis: Speech rate calculation, pause detection and measurement, rhythmic timing assessment
- Intensity Analysis: Amplitude variation measurement, stress pattern identification
- Comparative Visualization: Side-by-side spectrographic and waveform analysis

Data collection utilized poetry reading tasks, selected for their prosodic richness and cultural relevance, including works by prominent English and American poets. Native speaker reference models were provided through professional recordings, enabling systematic comparison across identical textual material.

Pitch and Intonation Patterns: PRAAT analysis revealed dramatic differences in pitch utilization between Ukrainian students and native speakers. Ukrainian learners demonstrated significantly narrower F0 ranges (approximately 50-80 Hz) compared to native speakers (100-150 Hz), representing a 50-80% reduction in pitch dynamism. Visual analysis showed flatter, more monotonic pitch contours in Ukrainian speakers, with limited emotional expression through prosodic variation. Intonation group boundaries showed systematic deviations, with Ukrainian speakers exhibiting distinct tonal patterns that reflect L1 prosodic structure.

Temporal and Rhythmic Organization: Waveform analysis provided clear evidence of syllable-timing interference in Ukrainian speakers' English production. Ukrainian students showed more uniform amplitude across syllables, contrasting sharply with native speakers' clear stress-timing patterns visible through distinct amplitude variations. Temporal analysis revealed compressed reading pace in Ukrainian speakers, with different pause distribution patterns and shorter silent intervals compared to native models.

Stress and Accentuation Patterns: Spectrographic analysis demonstrated systematic differences in vowel reduction patterns, with Ukrainian speakers maintaining clearer formant patterns in unstressed syllables rather than the vowel reduction characteristic of native English. This finding supports previous research indicating Ukrainian speakers' tendency to fully pronounce unstressed vowels, contributing to altered rhythmic perception.

Statistical analysis of acoustic parameters showed significant differences across all measured prosodic features:

- Pitch variability coefficients: Ukrainian speakers showed 60-70% less variation
- Intensity standard deviation: Native speakers demonstrated significantly higher amplitude variation
- Temporal compression ratios: Ukrainian speakers exhibited 15-20% faster reading rates
- Pause-to-speech ratios: Different temporal organization patterns

The research findings support a three-phase PRAAT-based training:

Phase 1: Awareness Building - Students examine side-by-side PRAAT comparisons of their recordings with native models, developing visual literacy in acoustic analysis and understanding specific prosodic targets.

Phase 2: Feature-Specific Training - Targeted exercises address identified interference patterns: pitch training (to expand pitch range), rhythm training (exercises for developing stress-timing patterns), activities for appropriate pacing and pause placement.

Phase 3: Integration Practice - Comprehensive prosodic training with objective progress tracking through acoustic measurements rather than subjective assessment.

This study provides acoustic documentation of Ukrainian-specific prosodic patterns in English acquisition. The research demonstrates PRAAT's effectiveness as both an analytical tool for identifying systematic prosodic differences and a pedagogical instrument for providing objective feedback.

The acoustic analysis confirms Valihura's (2009) findings about Ukrainian prosodic interference, including "narrowing of tonal range", "monotonic pronunciation", and temporal organization differences. [5] Visual PRAAT evidence provides concrete support for theoretical claims about Ukrainian syllable-timing influence on English rhythm acquisition.

The research demonstrates clear practical value for Ukrainian EFL instruction. PRAAT analysis enables: objective assessment of prosodic competence through quantifiable acoustic measurements, targeted instruction addressing specific Ukrainian L1 transfer patterns, progress monitoring through comparative acoustic analysis over time, self-directed learning through visual feedback on prosodic performance.

This investigation establishes PRAAT acoustic analysis as an invaluable tool for documenting and addressing EFL students' prosodic challenges. The research bridges theoretical understanding of phonetic interference with practical pedagogical applications. The findings demonstrate that Ukrainian students exhibit predictable, quantifiable prosodic differences that can be systematically addressed through technology-enhanced instruction.

The study's integration of acoustic analysis with pedagogical intervention offers both theoretical insights and practical tools for improving learner outcomes. These contributions have implications extending beyond Ukrainian contexts to the broader field of L2 pronunciation pedagogy, particularly in demonstrating how objective acoustic feedback can enhance traditional pronunciation instruction methods.

REFERENCES

1. Benus, Stefan. (2021). Investigating Spoken English: A Practical Guide to Phonetics and Phonology Using Praat. 10.1007/978-3-030-54349-5.
2. Crystal, D., 1987. The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Kochubei V. Ukrainian English accent: roots, reasons and basic features. *Linguistische Treffen in Wrocław*. Vol. 2019 (II), no. 16. pp. 271-279. <https://doi.org/10.23817/lingtreff.16-20>
4. Poems read by Tom Hiddleston. Режим доступу: URL
5. https://www.youtube.com/watch?v=GooJaG0CtaU&ab_channel=ZsuzsannaUhlik
6. Валігура, О. (2008). Фонетична інтерференція в англійському мовленні українських білінгвів. Монографія. Тернопіль. с. 288–292.

Pereguda Yelisaveta, MA Student
Mohelnytska Liudmyla, PhD (Philology), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

CULTURALLY DETERMINED FACTORS IN THE PRACTICE OF TRANSLATION OF DERIVED TERMS IN THE FIELD OF IT IN ENGLISH AND UKRAINIAN

The translation of IT terminology between English and Ukrainian often reveals deep culturally determined factors that shape word formation, term adaptation, and lexical choices. This abstract explores how cultural and linguistic norms influence the

translation of derived IT terms, particularly those formed through affixation in both languages [1, p. 3].

English, as an analytical language, forms terms primarily through suffixation and prefixation, favoring concise and universal expressions [2, p. 18]. Ukrainian, a synthetic language, adapts terms by applying a richer morphological system that includes native suffixes like -ув, -анн, -енн, and borrowed -ацій, integrating both local and international elements. Cultural emphasis on preserving national identity leads Ukrainian translators to prefer semantically transparent and morphologically domestic equivalents over direct borrowings when possible.

The research reveals that suffixes like -tion/-ation in English regularly correspond to -ацій in Ukrainian, yet some terms (e.g., “*customization*”) are translated descriptively rather than derivationally, reflecting cultural preferences for clarity and natural language flow. Moreover, while English favors brevity (e.g., “*uploading*”), Ukrainian equivalents (e.g., “*завантаження*”) tend to be longer but more semantically detailed, aligning with stylistic tendencies of the target culture.

When dealing with derived terms, translators must navigate between preserving the semantic structure of the source and ensuring the term functions naturally in the target language. This duality is often influenced by culturally determined norms such as linguistic purism, clarity expectations, and the syntactic preferences of the Ukrainian language.

Polysemantic terms such as “*application*” and “*alignment*” require contextual disambiguation in Ukrainian, where cultural usage conventions and domain familiarity guide term selection. The translation of professional roles (e.g., “*developer*” → “*розробник*”) also illustrates culturally specific derivational patterns, influenced by syntactic norms and societal values [4, p. 119].

One critical cultural factor in Ukrainian translation is the emphasis on linguistic transparency. Where English allows for compound neologisms and clipped forms, Ukrainian translations often reintroduce etymological clarity. This ensures that even non-specialist users can infer meaning from form, which is particularly important in educational and public sector translations [1, p. 6]. For instance, “*customization*” is often rendered descriptively as “*налаштування під користувача*,” avoiding heavy borrowing and aligning with cultural values of accessibility and clarity.

In contrast, Ukrainian sometimes employs calques to reflect both semantic transparency and syntactic logic. For instance, “*input/output*” becomes “*ввід/вувід*” rather than a transliterated “*інпут/аутпут*.” This strategy supports standardization while reinforcing national linguistic identity.

Another important cultural factor is the treatment of borrowed elements. Ukrainian language policy and practice often favor adapting borrowed terms with native affixes rather than using raw loanwords. “*Encryption*” becomes “*шифрування*,” using the Ukrainian suffixes -ув, and -анн to domesticate the term. This aligns with broader cultural efforts to preserve and develop the national language within technological discourse.

In conclusion, culturally determined factors play a pivotal role in the translation of derived IT terms from English into Ukrainian. These include preferences for clarity

over brevity, resistance to excessive borrowing, emphasis on functional semantics, and attention to user comprehension [2, p. 75]. As technology evolves and terminology expands, the interplay between linguistic derivation and cultural adaptation becomes increasingly significant in ensuring effective, respectful, and accurate communication across languages.

REFERENCES

1. Bozdechova I. Word-formation and technical languages / I. Bozdechova. – [Electronic resource]. – 2015. – Retrieved from: <https://sites.ff.cuni.cz/ucjtk/wp-content/uploads/sites/57/2015/11/Word-formation-and-technical-languages.pdf>.
2. Platonova M. Term Formation and Application in the Thematic Field “Environment and Ecology” : Doctoral thesis / M. Platonova. – 2011. – Retrieved from: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35192/1/ways%20of%20IT%20terminology%20formation.pdf>.
3. Vavrik N. Ways of IT Terminology Formation / N. Vavrik. – 2018. – Retrieved from: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35192/1/ways%20of%20IT%20terminology%20formation.pdf>.
4. Karaban V.I. Pereklad anhliyskoyi naukovoï i tekhnichnoï literatury / V.I. Karaban. – Vinnitsa : Nova Kniga, 2004. – 603 p.

*Pizhol Pavlo, MA Student
Topachevskyi Serhii, PhD (Philology), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University*

VIDEO GAME LOCALIZATION: ADAPTING VIDEO GAMES FOR GLOBAL PLAYERS

The article delves into the world of video game localization. Underscores its crucial role in the worldwide growth of the gaming sector. Localization goes beyond translation; it involves an adjustment of game elements to suit different global audiences culturally and linguistically. By combining perspectives with real life examples, in this study highlights the hurdles in strategy implementation and creative adaptation faced during video game localization.

Key components of localization include translating dialogue and narrative, modifying user interfaces, adapting sound and voiceovers, and realigning cultural references and humor to fit local contexts.

Localization, as defined by Francesca Sorrentino (2024) [3], is not just the translation of language but a full adaptation of a game’s content - including audio, visuals, UI elements, and gameplay - to align with the linguistic, cultural, and legal expectations of different regions. Sorrentino outlines the essential collaboration between developers, translators, and marketing teams, highlighting the value of early integration of localization into the game development cycle.

Alena Porokh (2023) [2] reinforces this by stating that effective localization enhances emotional engagement, fosters inclusion, and ensures a game content to the cultural norms, idioms, and player expectations of the target audience. She emphasizes

the importance of accurately localizing humor, cultural references, and sensitive content, maintaining narrative integrity while respecting local values and regulations.

Arezu Heidarzade (2025) [1] adds a data-driven perspective, stating that 75% of gamers prioritize localization over price, and localized games generate 2.8 times higher lifetime revenue. Her analysis underlines localization as a key business strategy, not only for maximizing profits but also for building loyal player bases in diverse markets. She presents successful case studies such as *The Witcher 3: Wild Hunt* and *Assassin's Creed: Origins*, which deeply adapted cultural elements and character portrayal, significantly increasing player engagement in regional markets.

Francesca Sorrentino and Heidarzade both highlight technical and logistical challenges: delayed communication between stakeholders, insufficient context for translators, and a lack of adequate time for language quality assurance (LQA). They emphasize the necessity of strategic planning and the use of localization platforms like Phrase to streamline the workflow and ensure high-quality outcomes.

Case studies from the gaming industry vividly illustrate the decisive influence localization has on a game's success. Titles that invest in detailed, culturally sensitive adaptation often outperform those that overlook this process. Games that align their narratives, aesthetics, and user experience with regional expectations not only receive more favorable player feedback but also achieve broader market penetration. Conversely, games that lack proper localization frequently encounter criticism, resulting in reduced player satisfaction and limited commercial traction. These contrasting outcomes highlight the importance of localization as a core component of international game development strategy.

In conclusion, localization is not merely a translation task but a strategic, creative, and culturally sensitive process that is indispensable to the global appeal and commercial viability of video games. The path forward involves embedding localization into game design from the outset, fostering interdisciplinary teamwork, and leveraging advanced tools to deliver resonant, globally accessible gaming experiences.

REFERENCES

1. Heidarzade A. Why Game Localization is the Key to Global Gaming Success. [Електронний ресурс] / Heidarzade Arezu // negativefive.vs. – 2025. <https://negativefive.vc/game-development/why-game-localization-is-the-key-to-global-gaming-success/>
2. Porokh A. Video Game Localization: Adapting Video Games For International Players. [Електронний ресурс] / Porokh A // kevrugames.com. – 2023. <https://kevrugames.com/blog/video-game-localization-adapting-video-games-for-international-players/>
3. Sorrentino F. Video Game Localization: How to successfully expand globally. [Електронний ресурс] / Sorrentino Francesca // phrase.com. – 2024. <https://phrase.com/blog/posts/video-game-localization/#what-is-video-game-localization>

LITERARY TRANSLATION IN THE AGE OF AI AND MACHINE LEARNING

In recent years, artificial intelligence (AI) and machine learning technologies have significantly transformed the field of translation. Tools such as Google Translate, DeepL, and AI-based language models like Chat GPT are now widely accessible and capable of producing increasingly fluent translations. However, while these tools demonstrate remarkable progress in handling technical and everyday texts, the question remains: Can AI meaningfully contribute to literary translation, a task that requires sensitivity to nuance, ambiguity, voice, and style?

Literary translation goes beyond lexical equivalence; it involves recreating the tone, rhythm, cultural references, and emotional resonance of the source text in a new language. Such tasks demand creative intuition and interpretive judgment — skills traditionally attributed to human translators [1, p. 45]. AI models trained on massive multilingual corpora can imitate syntactic patterns and vocabulary usage, but they often lack the interpretive depth and contextual sensitivity required for literature.

To assess the role of AI in literary translation let's compare AI and human renderings of selected literary passages. Consider the final line of "The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald: "So we beat on, boats against the current, borne back ceaselessly into the past."

Two Ukrainian translations are compared: one produced by DeepL and another by Volodymyr Panchenko [2]:

- AI Translation (DeepL): І ось ми пливемо, човни проти течії, безупинно віднесені назад у минуле.
- Human Translation (Panchenko): Тож ми пливемо вперед, мов човни проти течії, невинно віднесені назад у минуле.

While both translations convey the literal content, only the human version captures the symbolic rhythm and tone of Fitzgerald's sentence. Panchenko introduces «мов» ("like") to preserve the simile, and the verb «невинно» maintains a more lyrical quality than the AI's «безупинно». The AI rendering is mechanically competent, but stylistically inert — an example of how machines may grasp the structure but not the soul of a literary text.

The use of AI in this context should not be viewed as a threat but as a tool to assist human translators. Recent studies suggest that post-editing AI drafts can enhance productivity in some domains [3, p. 296], but this process raises ethical questions in literature. Who holds the copyright of an AI-assisted translation? Can a translator claim authorship after editing machine-generated output?

In conclusion, AI will not replace literary translators, but it is reshaping the process. The challenge now lies in striking a balance between technological assistance and human creativity, ensuring that literature in translation retains its emotional, cultural, and aesthetic force.

REFERENCES

1. Bassnett, S. Translation Studies. 3rd ed. London: Routledge, 2002.
2. Fitzgerald, F. S. The Great Gatsby. Trans. by Volodymyr Panchenko. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 2013.
3. Moorkens, J. "Under Pressure: Translation in Times of Artificial Intelligence." Translation Spaces, vol. 7, no. 2, 2018, pp. 291–306.
4. DeepL Translator. <https://www.deepl.com/translator>

*Potapenko Liudmyla, PhD (Philology), As. Prof
Cherkasy State Technological University*

LINGUISTIC DISGUISE IN POLITICAL SPEECH: THE FUNCTIONS OF EUPHEMISMS

The challenges of a modern globalised world create the necessity to introduce a fundamentally new model of interaction between political actors and their audiences, which is focused on programming the recipients' behaviour and shaping their political and social orientation through communication influence. This influence is of a hidden nature, it appeals to people's subconscious and is aimed at adjusting their views, motivations and goals in accordance with the strategic course of the authorities. Linguistic trends in contemporary political discourse are characterised by the growing frequency of the use of language tools that allow to veil, soften or disguise reality. In linguistic practice, this phenomenon is denoted by the term 'euphemism'.

Modern political communication appears as a multilevel system of communication tools that aims to create a picture of the world in the public consciousness that is relevant and favourable to the political actor, and to form a positive image of the speaker. To achieve their communication goals, politicians actively use a wide range of strategies and tactics, accompanied by the use of specific speech techniques. Effective use of stylistic and rhetorical means in political speech helps to increase the impact on the addressees. In the current global situation, many politicians avoid openly expressing their position on sensitive issues, which leads to the actualisation of techniques of manipulating facts and mass consciousness in order to maintain political legitimacy. One of the most common tools of such influence is euphemism, the process of deliberately obscuring information. As a result, the content of the message either remains undisclosed or is perceived in a way that is favourable to the politician.

Euphemisms constitute a separate layer of vocabulary of the modern English language, which has deep historical roots and accompanies both everyday and public speech at different stages of the social development. These linguistic units are neutrally coloured substitutes for words and expressions with negative, taboo or unpleasant meanings. Each particular society has its own system of euphemisms, which reflects the socio-cultural specifics of the community.

Political communication, due to its semantic ambiguity, theatricality and saturation with various rhetorical techniques, creates favourable conditions for the formation and functioning of euphemisms. In this context, they act as tools to neutralise

negative perceptions, contributing to the formation of positive images in the minds of recipients.

Oxford Learner`s Dictionary provides the following definition of the concept under study: euphemism (for something) an indirect word or phrase that people often use to refer to something embarrassing or unpleasant, sometimes to make it seem more acceptable than it really is [2].

Cambridge Dictionary provides the following definition: euphemism is a word or phrase used to avoid saying an unpleasant or offensive word [1].

Euphemisms are used by politicians as a means of influencing the formation of public opinion, imposing their views by obscuring the essence of negative phenomena. Here are examples of such euphemisms from political speeches by Joseph Biden, who shared the tendency to avoid the direct nomination of ‘war’:

- *We won’t always be able to advertise everything that our partners are doing to support Ukraine in its **fight for freedom*** [4].
- *We’re sending it directly to **the frontlines of freedom**, to the fearless and skilled Ukrainian fighters.....* [6].
- *And now, in **the perennial struggle for democracy and freedom**, Ukraine and its people are on the frontlines fighting to save their nation* [5].
- *In the years before the **invasion**, we, America, had sent over \$650 million in weapons to Ukraine, including antiair and anti-armour equipment* [5].
- *America’s goal is straightforward: We want to see a democratic, independent, sovereign and prosperous Ukraine with the means to deter and defend itself against further **aggression*** [3].
- *The United States is with you in this **fight**. We understand we are with you afar... The **pressure** you will all get will be immense.* [3].

Considering the unambiguous, rough, categorical concept of ‘war’, the American leader preferred metaphorical phrases such as «fight for freedom», «frontlines of freedom», «struggle for democracy and freedom», «invasion», «aggression», «fight», «pressure» to describe it.

It is obvious that the communicative tasks set by a diplomat or politician cannot be solved without using hints, omissions, and so-called linguistic camouflage. That is why people in these professions actively use euphemisms in their work.

However, it is a mistake to consider euphemisms as a means of concealing something undesirable, negative or taboo. In modern communication, including political communication, euphemism is increasingly acquiring the function of political correctness. The use of politically correct vocabulary ensures inclusive communication, promotes respect for human rights and supports ethical standards of intercultural dialogue.

REFERENCES

1. Cambridge Dictionary. URL: <http://bit.ly/43OokuO> (дата звернення: 15.05.2025)
2. Oxford Learner`s Dictionaries. URL: <https://bit.ly/456ZvMT> (дата звернення: 15.05.2025)
3. President Biden: What America Will and Will Not Do in Ukraine. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/> (дата звернення: 03.04.2025).

4. Remarks By President Biden Providing an Update on Russia and Ukraine. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/> (дата звернення: 03.04.2025)
5. Remarks by President Biden on the United Efforts of the Free World to Support the People of Ukraine. The White House. URL: <https://www.whitehouse.gov/> (дата звернення: 03.04.2025).
6. Statement from President Biden on Ukraine Independence Day. U.S. Embassy in Ukraine. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/> (дата звернення: 03.04.2025).

Serdiichuk Olena, BA student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

PROBLEMS OF AUTOMATED TRANSLATION IN EVERYDAY USE

In today's globalised world, scientific and technological progress is leading to the automation of most human activities.

Over the past decades, artificial intelligence technologies have been particularly developed in the field of translation. While machine translation still not considered to be very efficient, automated translation systems have become one of the most popular tools. [5, p. 4]

There are numerous advantages to using automated text translation software for users. First. time efficiency. Thanks to automated text translation, you can significantly reduce the time that would be spent on manual translation. Secondly, cost savings. Using automated translation software can help reduce the cost of professional human translators or translation agencies. Thirdly. scalability. Automated translation software can process large volumes of text simultaneously. [3, p. 15 — 16]

However, a number of limitations and challenges may arise when using an automated text translation program.

1. Polysemy and context. One of the biggest challenges in automated translation is distinguishing between polysemous words and correctly identifying the context. Polysemous words can have different meanings in different contexts, and accurate translation depends on understanding this context.
2. Grammar and stylistic errors. Automated translation programs are not always able to accurately reproduce the grammar and style of the original text. This is especially noticeable when translating complex phrases, idioms, or phraseology. It is important to edit and proofread the translation to ensure correct grammar and style.
3. Cultural and interlingual differences. Each language has its own unique cultural and linguistic characteristics. This can cause difficulties in accurately reproducing nuances and idiomatic expressions from one language to another. Automated translation software may need additional adjustment to account for these peculiarities.

Despite the above mentioned challenges, automated text translation programmes are becoming more accurate and efficient due to advances in machine learning and artificial intelligence.[3, p. 16 — 17]

In this regard, the best results when using machine and automated translation can be achieved for texts with purely logical content written in technical and formal

business style. However, in a number of cases translation of technical and formal business texts requires post-editing by a human translator.[2, p. 293 — 305]

Attempts to translate fiction texts have not yet been successful. Texts written with a certain degree of artistry are usually beyond the capabilities of machine and automated translation systems: the latter do not have the ability to understand subtle linguistic nuances, allusions, hints or wordplay.[5, p. 46 — 47] Consequently, for high-quality translation, systems require the intervention of a human translator to edit the text.

In the field of automatic language processing, tools have been developed that allow artificial intelligence to understand, generate and interact with language structures.[4, p. 31]

When AI creates a translation, it searches for patterns in hundreds of millions of documents and compares millions of corpora to provide the user with the best possible option. To improve the quality of the software, parallel text corpora and translation memory collections are required. Working with bilingual corpora is complicated by the specifics of the languages under consideration. If differences both in the structure of languages and in the sets of their grammatical forms and constructions are considerable, it does not contribute to the creation of certain universals.[1, p. 86]

Taking all the above mentioned into consideration, we can conclude that a software translation product facilitates and speeds up the work of a translator, but it cannot replace it to a full extend. [1, p. 89]

Given the pace of development of this industry, we can expect a rapid increase in the quality of translation software products in our market.

REFERENCES

1. Bashmanivskyi, O. L. (2016). Problems of automated translation of business correspondence using free software products. Society. Document. Komunikaitsiya, (2), 79-90.
2. Danilov, G., Balakireva, V., & Vasilenko, K. (2021). Machine translation, machine translation systems and their specifics.
3. Lyubimova, S. A. (2024). Problems of automated translation (lecture notes for applicants for higher education at the second (master's) level in the speciality: 035 Philology (Germanic languages and literature (translation inclusive)).
4. Piskun, K. S. (2024). Problems and challenges in the application of artificial intelligence.
5. Turchyna, M. V. (2020). Trends in the development of artificial intelligence technologies: translation aspect (Master's thesis, Sumy State University).

Shabelnyk Denys, MA Student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

TRANSLATING TASTE: CATEGORIZING AND CORRECTING CRITICAL VOCABULARY ERRORS IN UKRAINIAN RESTAURANT MENUS. CASE STUDY: MAIN DISHES SECTION

In the globalized hospitality industry, the accuracy of English translations in restaurant menus is more than a matter of language correctness — it is a matter of

customer safety and trust. This is especially true in the context of main dishes, where poor translation choices can lead to serious misunderstandings related to ingredients, preparation methods, or dietary restrictions. In Ukrainian restaurants, particularly in non-tourist regions like Zhytomyr, many English-language menu translations still suffer from lexical inaccuracies that risk confusing or misleading foreign guests [4]. This study focuses on identifying and categorizing such vocabulary errors in the “Main Dishes” sections of local menus, highlighting how they affect the customer’s experience and potentially the restaurant’s credibility. Special attention is given to mistranslations that may result in health-related risks (e.g. allergens) or flavour misrepresentation. The research also includes suggestions for accurate reformulations, supported by reliable online dictionary entries and context-appropriate equivalents.

The provided "Pleasantville" menu offers a practical case study for understanding the nuances and potential pitfalls of menu translation. While generally comprehensible, the original text exhibits several areas for improvement, highlighting common errors and the importance of linguistic precision and cultural awareness.

Analyzing the corrections and feedback provided, we can categorize the errors as follows:

1. Reputational Risks:

- 1.1 Grammatical Errors: The inconsistent use of "Serve with" instead of the standard "Served with" (passive voice) is a prime example. While seemingly minor, such inconsistencies can detract from the menu's professionalism. The correction to "Borscht with Ribs" ("Serve with" sour cream corrected to "Served with" sour cream) directly addresses this. The passive voice is standard in menus when describing how a dish is accompanied or served [6].

- 1.2 Stylistic Errors: The phrase "on a pillow of Borodino bread" for the "Paste" dish is noted as "poetic but not standard." While creative, it lacks the clarity and directness expected in a menu, potentially confusing customers. The correction to "on a bed of Borodino bread" is more conventional and easily understood. Menus generally favour clear and direct language over overly figurative or poetic phrasing to ensure easy comprehension [1].

- 1.3 Spelling and Punctuation Errors: The missing Oxford comma [10] in ingredient lists ("green oil and walnuts" corrected to "green oil, and walnuts" in "Hummus") and inconsistent capitalization [5] (e.g., "caesar sauce" corrected to "Caesar dressing") fall under this category. These errors, though small, can impact readability and the overall impression of care and professionalism.

- 1.4 Inconsistent Terminology: The use of "salad mix" in several dishes, which is corrected to the more standard "mixed greens," demonstrates a lack of consistent culinary terminology. Similarly, the fluctuation between "Caesar sauce" and "Caesar dressing" points to this issue. Using consistent and widely accepted culinary terms avoids ambiguity and ensures that customers understand what they are ordering [8, p. 96].

- 1.5 Awkward Phrasing and Poor Flow: Phrases like "slices of lightly salted salmon" are identified as "wordy" and improved to "lightly salted salmon" for better

flow and conciseness [2]. The restructuring of the "California" salad description also aims for improved phrasing and readability.

1.6 Standard English Usage: Choosing between British ("omelette") and American ("omelet") English highlights the need for consistency based on the target audience or the restaurant's branding [9].

2. Critical errors, leading to misunderstanding, are potentially harmful to the customers:

2.1 Likely Mistranslation: The note regarding "blue onions" likely being a mistranslation of "red onions" is a critical point [8, p. 101]. Incorrectly identifying an ingredient can mislead customers about the dish's flavour profile.

2.2 Lack of Description: The original entry for "Fishmak" lacks any description beyond weight, posing a significant risk of misinterpretation. Customers have no idea what they are ordering, potentially leading to dissatisfaction. The suggested addition provides crucial information ("Fish pâté made from herring and vegetables. Served chilled."). Providing sufficient information ensures clarity and manages customer expectations. This relates to the grammatical principle of completeness in communication.

2.3 Redundancy and Accuracy: The original "Julius" salad description using "Caesar sauce dressing" is redundant, as "dressing" is inherent to "Caesar." This highlights the need for precise and accurate language.

2.4 Terminology issues:

2.4.1. Terminology familiarity: The clarification of "Dorblu" as "(blue cheese) sauce" caters to an international audience who might not be familiar with this specific cheese [3, p.138].

2.4.3. Avoiding outdated terms: Replacing "alligator pears" with the more common "avocado" [7] reflects the need to use contemporary and widely understood language.

The case study demonstrates a number of errors of minor (reputational risks) and major (potentially harmful) severity. The latter are not as numerous as the minor ones. To summarize, the "Pleasantville" menu corrections exemplify several key linguistic aspects of menu translation: register and style, terminology standardization, grammatical norms, and clarity and conciseness. It is important to highlight that menus typically employ a clear, concise, and slightly formal register. The move from poetic ("on a pillow") to standard ("on a bed") reflects the appropriate stylistic choice. Also, the consistent use of established culinary terms like "mixed greens" and "Caesar dressing" over less common or incorrect terms is crucial for clarity and avoiding confusion among an international audience. An important reputational issue is adhering to standard grammatical rules, such as the use of passive voice for descriptions of how dishes are served ("Served with"), which ensures professionalism and readability. As for the stylistic recommendations, we recommend removing unnecessary words ("slices of lightly salted salmon") and restructuring sentences for better flow improves comprehension and makes the menu more user-friendly. While not explicitly detailed, some corrections hint at the importance of considering cultural differences

By analysing the menu and its corrections, we gain valuable insights into the various aspects of menu translation, emphasizing the need for linguistic accuracy, stylistic appropriateness, clarity, and cultural sensitivity to create effective and professional menus.

REFERENCES

1. Clear and Concise Writing | Grammarly Spotlight. Grammarly. 16.10.2020. URL: <https://www.grammarly.com/blog/writing-tips/concise-writing/> (дата звернення: 24.05.2025).
2. Colonia J. Conciseness Unveiled: Writing with Impact and Efficiency. Grammarly. 16.01.2024. URL: <https://bit.ly/3SX6e4t> (дата звернення: 24.05.2025).
3. Goldstein, D., Merkle, J. (Eds.). Culinary Cultures of Europe: Identity, Diversity and Dialogue. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2014. 232 p.
4. Kanchura Ye., Shabelnyk M. Errors in Zhytomyr Restaurants' Menu Translation: Lingo-Cultural Approach. In: Current Trends in Young Scientists' Research: XII All Ukrainian Scientific and Practical Conference (April 25, 2024) – Zhytomyr: Zhytomyr Polytechnic State University, 2025. – 272p.-P.80-83.
5. Konya K. Capitalization in Titles and Headings. Grammarly. 16.01.2024. URL: https://www.grammarly.com/blog/sentences/title-case-sentence-case/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 24.05.2025).
6. Passive Voice. the Oxford Learner's Dictionary. URL: <https://bit.ly/4mtTpMI> (дата звернення: 24.05.2025).
7. Robinson M. The Reason America Stopped Calling Avocados Alligator Pears. Tasting Table. 29.07.2022. URL: <https://bit.ly/4duKzds> (дата звернення: 24.05.2025).
8. The Culinary Institute of America. / The Culinary Institute of America. New York : Wiley, 2011. 1232 с.
9. Ticak M. Is It Omelet or Omelette?. Grammarly. 16.08.2022. URL: <https://www.grammarly.com/blog/commonly-confused-words/omelet-omelette/> (дата звернення: 24.05.2025).
10. Your Guide to Proper Punctuation. Grammarly. URL: <https://bit.ly/3FoCNW3> (дата звернення: 24.05.2025).

Shadura Valentyna
Zhytomyr Polytechnic State University

MEME TRANSLATION AND LOCALIZATION: APPLIED APPROACH

Internet memes have emerged in the contemporary digital age as a unique and influential way of communication that blends text, image, and cultural references to convey humor, critique, and social commentary. Their viral essence and cultural features make memes both powerful tools of expression and sophisticated objects of translation. The study considers the translation and localization of memes through an applied, comparative approach, with a particular focus on English and Ukrainian-language contexts.

Memes often contain layers of meaning that stem from linguistic puns, references to pop culture, political events, and sociohistorical symbols. These characteristics pose significant challenges for translators who must render the content linguistically and preserve its humorous, contextual, and cultural relevance for a potential audience. However, traditional translation approaches are frequently

not appropriate for memes, requiring a hybrid approach combining audiovisual translation, transcreation, and localization principles.

The research combines theoretical findings with practical analysis. To frame the discussion, it employs the key translation theories, such as Skopos Theory, Relevance Theory, and the domestication vs. foreignization model. The methodology involves collecting and analyzing a corpus of memes from Ukrainian and English social platforms, focusing on those with high engagement and clear cross-cultural potential. Three primary dimensions are explored: (1) linguistic humor and wordplay, (2) culturally specific imagery and symbolism, and (3) socio-political commentary. The study identifies dominant translation strategies for each dimension, discusses potential vulnerabilities, and suggests adaptable solutions.

The findings prove that successful meme translation relies on the translator's deep knowledge of source and target cultures and willingness to prioritize engagement with the audience over textual accuracy. The research emphasizes the value of creativity, cultural intuition, and visual awareness in meme translation. It highlights the growing significance of this skill in areas such as digital marketing, political communication, online education, and cross-cultural discourse.

Ultimately, this study contributes to the emerging work in digital translation studies and offers practical insights for translators, educators, and content creators working in multilingual and multicultural online environments.

REFERENCES

1. Vermeer, H. J. (1989). Skopos and Commission in Translational Action. In A. Chesterman (Ed.), *Readings in Translation Theory* (pp. 173–187). Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.
2. Gambier, Y., & van Doorslaer, L. (Eds.). (2016). *Handbook of Translation Studies: Vol. 4*. Amsterdam: John Benjamins.
3. Chiaro, D. (2010). *Translation and Humour, Volume 1: Theory and Practice*. London: Continuum.

Shapar Viktoriia, BA Student
Baranivska Nataliia
Zhytomyr Polytechnic State University

WORLDVIEW AS A LINGUISTIC AND COGNITIVE PHENOMENON: CULTURAL, ETHNOLINGUISTIC AND PSYCHOLINGUISTIC DIMENSIONS

Language has a crucial role in determining human's understanding of the world. While it may initially appear as a neutral tool for exchanging information, language in fact operates as a powerful mechanism through which individuals and communities interpret, construct, and navigate their social and cognitive realities. The notion of worldview—the culturally and psychologically conditioned framework through which people make sense of their existence—is central to understanding the deeper functions of language. This concept is widely explored across various linguistic disciplines, each

offering distinct but complementary perspectives on how language encodes, reflects, and even generates diverse interpretations of reality.

Linguistics, as a field of study encompasses a wide range of branches, each dedicated to analyzing language from a particular angle. These branches are not only theoretical, they represent practical and epistemological functions that contribute to a fuller understanding of how language operates in human life. Among them, cultural linguistics, cognitive linguistics, ethnolinguistics, and psycholinguistics are especially significant in the context of worldview formation [2, p.89].

Each of these fields explores a unique dimension of how language interacts with cognition, culture, ethnicity, and psychological processes to influence how people see and describe the world around them. In the following discussion, we will examine the significance of these four branches of linguistics in shaping worldviews and consider their relevance and impact in the context of the modern world.

Cultural Linguistics is a one of the subdivisions of linguistics that examines the relationship between language, culture, and conceptualization. It is mainly focused on a cultural knowledge specific meaning, which is reflected and communicated through language. This discipline draws heavily on cognitive linguistics, emphasizing that cognition is culturally embedded. The term and foundational ideas of Cultural Linguistics were first introduced by Ronald Langacker, who highlighted the importance of cultural knowledge in meaning. It was Gary B. Palmer who explicitly developed Cultural Linguistics as a distinct field, applying cognitive linguistic principles to the study of language and culture in his 1996 work *Toward a Theory of Cultural Linguistics* [1, p.34].

The direct relevance of Cultural Linguistics lies in its role as a branch of linguistics that investigates intercultural communication between nations through the lens of language and its usage. This function significantly facilitates human interaction, particularly in the context of international communication. The interpretation of words and traditions by linguistic culture enables a transition to a new level of interconnection between the real and cultural worlds, fostering mutual understanding between actual and conceptual entities.

Cultural Linguistics plays a vital role in world by exploring how language shapes cultural knowledge. It is especially important in the context of globalization, where communication across cultures is more necessary than ever. This field reduces misunderstandings and helps to createan effective intercultural communication. Overall, it builds a foundation for mutual respect, cultural awareness, and deeper human connection by emphasizing the inseparable link between language, thought, and culture.

Cognitive linguistics is the study of how language and thought are connected to each other. Unlike traditional linguistics, which often concentrates on grammar and syntax, cognitive linguistics looks at the mental concepts that shape how language is used. Cognitive linguistics may also investigates various aspects of language, including sentence structure, semantics, subtle word meanings, metaphors, and ways of organizing information. The primary data source for this research is language corpora — large collections of texts or spoken language that reveal patterns in communication.

Nonetheless, despite its innovative focus, cognitive linguistics still embraces some traditional aspects, since it is rooted in class

This area of study developed in the late 20th century, thanks mainly to the work of researchers like Ronald Langacker, George Lakoff, and Leonard Talmy. Together, they helped establish the idea that language is closely linked to human thought, and that meaning comes from how we mentally represent our experiences and bodily interactions with the world.

Cognitive linguistics plays a leading role in shaping the understanding of a person's worldview through the lens of language. This field uncovers the connections between verbal expressions and nonverbal cognition using specialized methodologies. Additionally, cognitive linguistics greatly supports psycholinguistics by identifying specific human and mental behavioral tendencies, which complement each other and deepen our understanding of how language and thought interact.

Ethnolinguistics is the study of how language connects to culture and ethnicity. It looks at how people in different cultures use language to show their values, beliefs, and ideas about the world [4, p.67].

The study of ethnolinguistics started in the early 1900s with linguists like Edward Sapir and Benjamin Lee Whorf. They suggested that the language we speak can affect how we think and perceive our world.

Ethnolinguistics also studies how language changes when cultures change. When people move, learn new things, or change their society, the meanings of words can change too. Language is not only part of culture but also its guide that shapes culture.. It studies how people keep their culture alive through language or how they change it over a long period of time. Nowadays this kind of linguistics is connected with other ones [5, p.67].

Ethnolinguistics plays an important role in the global context. It analyzes how language influences the development of culture both globally and locally. Thanks to the knowledge in this field, humanity can understand how language and its development can affect changes within society.

These changes often include either degradation or progress in human behavior, shifts in relationships between different social groups, and their impact on cultural development worldwide.

Another important function of ethnolinguistics is to preserve traditions and cultural history. It helps us remember the past while constantly providing new foundations for various types of future research in the linguistic and cultural context.

Psycholinguistics is a branch of linguistics and psychology that focuses on the relationship between language and the human mind. It explores how people understand, produce language on a mental level. One of the most interesting aspects of psycholinguistics is that it seeks to uncover the hidden mental processes involved when people speak, listen, read, or write. The field became especially influential in the mid-20th century with American linguist Noam Chomsky . Chomsky's ideas marked a major turning point in both linguistics and psychology, laying the foundation for modern psycholinguistics. However, the term "psycholinguistics" was first used earlier in the 20th century. Nowadays psycholinguistics is an interdisciplinary field,

combining linguistics, cognitive science, neuroscience, and education to better understand how language functions in the humans minds [3, p.140].

In the modern world, this branch of linguistics plays a significant role, just like the other fields mentioned above. It helps study language from a psychological perspective, which is an important driving force in researching various aspects of life. For example, psycholinguistics helps to understand the features of language development in children, which in turn improves fields such as methodology for studying children's speech processes. It is also important to note that psycholinguistics is closely connected with neurolinguistics, which studies language alongside the brain functions responsible for speech. Although these sciences approach the brain from different angles, they still harmoniously complement each other. This is a crucial step for the psycholinguistic world, as it lays the foundation for many new and significant studies globally. It is also important to remember that psycholinguistics is an interdisciplinary integration of fields such as linguistics, psychology, cognitive science, and neuroscience.

In conclusion, the fields of cultural linguistics, psycholinguistics, ethno linguistics, and cognitive linguistics collectively deepen our understanding of the complex relationship between language, culture, and society. Together, these branches illustrate that language is not merely a tool for communication but a fundamental part of a culture. They demonstrate the inseparable links between thought, language, and cultural context, and they inform a wide range of applications—from improving language learning and translation to advancing neuroscience and artificial intelligence. As our world grows increasingly interconnected, the interdisciplinary insights from these fields become ever more crucial.

REFERENCES

1. Sharifian, F. (2017). Cultural linguistics and linguistic relativity. *Language Sciences*, 59, 83-92.
2. Peeters, B. (2009). Language and cultural values: The ethno linguistic pathways model. *FULGOR: Flinders University Languages Group Online Review*, 4(4).
3. Traxler, M. J. (2011). Introduction to psycholinguistics: Understanding language science.
4. Kasper, G., & Wagner, J. (2014). Conversation analysis in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 34, 171-212.
5. Baggio, G., Van Lambalgen, M., & Hagoort, P. (2012). Language, linguistics and cognition. *Handbook of the Philosophy of Science*, 14, 325-355.

Shpak Anastasiia, BA Student
Andrushenko Olena, Dr. Habil., DSc (Philology), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

CORPUS OPPORTUNITIES FOR LANGUAGE LEARNERS AND RESEARCHERS: GRAC

As the field of digital linguistics advances quickly, work with annotated corpora is an essential part of the process. Annotated corpora are structured collections of texts with linguistic annotations that allow researchers, educators, and technologists to study and explore language in a data-based way as well as instinctively. In Ukrainian, this

function is increasingly performed by GRAC — the General Regionally Annotated Corpus of Ukrainian [1]. GRAC is an open access digital resource that boasts a wealth of grammatically tagged data from real usage of Ukrainian language, offering new opportunities for the research of language, direct instruction of language, and language processing in digital modalities.

Introduced by a team of individuals including Maria Shvedova, Ruprecht von Waldenfels, and others, GRAC runs in response to a long-felt need for a modern, accessible, and linguistically substantial Ukrainian corpus [2, p. 2]. An important milestone in the history of Ukrainian digital resources, it represents a stride toward the representation of Ukrainian in the digital sphere, comparable to other significant world languages in terms of corpora and resources.

Corpus linguistics as a scientific method underwent resurgence in the late 20th century with the advent of linguistic research that utilized empirical and replicable data. Corpora like the British National Corpus and the Russian National Corpus have long been invaluable for academic and technological purposes. However, for many years, Ukrainian did not have a comparable large-scale and publically available corpus providing exhaustive grammatical tagging.

To address this gap, the GRAC project was established to gather a range of contemporary Ukrainian texts, whole texts, and apply a uniform morphological and syntactic annotation as described by international guidelines such as Universal Dependencies.

The GRAC is a balanced corpus of texts from multiple genres and registers. The genres and registers include journalistic writing, fiction, scientific writing, official writing, educational materials, and varieties of spoken or informal language. There are presently over 400,000,000 tokens in the corpus, covering almost all genres of written texts [2, p. 2].

This genre diversity guarantees that the corpus accurately represents both the standardized reference point of the Ukrainian language and the fluid use of the language in everyday contexts. This distinction is important for theoretical linguistics or even language technology applications.

The multiplicity guarantees that the corpus appropriately reflects the fixed, reference point of the Ukrainian language and the squirrely use of the language more broadly. This distinction is crucial for theoretical linguistics or even language technology.

Syntactically, the corpus is parsed using dependency grammar, which models sentence structure as a hierarchy of words connected by grammatical relationships. For example, the word “йшов” (was walking) is annotated as follows: йти VERB Aspect=Imp|Gender=Masc|Mood=Ind|Number=Sing|Tense=Past|VerbForm=Fin. Such annotation allows for advanced searches and linguistic analysis based on grammatical patterns, not just keywords.

In addition to morphological and syntactic tagging, GRAC has added a semantic annotation layer, using the Ukrainian Semantic Lexicon (USL) and the TagText tagger as a basis for that annotation. The most frequent lemmas, around 1,000, have been given semantic tags, making this the basic underlying lexicon in the corpus. This open

the corpus up to more advanced searching and analysis features that are meaning based, which we hope will improve the corpus for linguistic and computational need [3, p. 4].

GRAC [1] is also available on an online site, which facilitates searching and analyzing the corpus in an easy manner. Users can search by lemma, word form, part of speech or grammatical features, while also filtering the results by genre or source, see examples of words being used in real life situations, and export their search results and analyze offline.

Developers and researchers in natural language processing (NLP) will appreciate GRAC's API capability that allows users to access its data in a computationally-based environment, such as a spell-checker, language translator, or text-classifier.

GRAC developers and researchers in natural language processing (NLP) will enjoy GRAC's API functionality, which enables users to access GRAC data within a computationally-based environment (e.g. a spell-checker, language translator, or text-classifier).

In education, GRAC is a source of authentic materials that are useful for the teaching of the Ukrainian language. For example, you can use GRAC to devise exercises, grammar explanations, vocabulary inventories, and readings that fit naturalistic contexts. This is particularly significant when we think about teaching Ukrainian as a foreign language, where you do have limited access to samples of natural, annotated language.

In the NLP context, GRAC provides raw data for training language models, developing syntactic parsers, and developing dialogue systems. It aids in the development of software using grammatical understanding, analysis, and generation of Ukrainian text - a requirement for modern AI apps.

Even though GRAC is already a strong and flexible resource, it represents a major opportunity to grow and improve. Some of the most exciting possibilities are:

- Increasing the representation of spoken Ukrainian in the form of transcribed conversations.
- Incorporating multimedia content (like audio, subtitled video)
- Developing bilingual and multilingual aligned corpora (like Ukrainian-english, Ukrainian-polish)
- Improving the user interface specifically for non-specialist users like school teachers and students
- Developing language learning applications based on the corpus like smart dictionaries, grammar trainers and AI tutors.

These areas of investment would position GRAC as a pillar of both academic linguistics and equitable and technologically driven education in languages.

The GRAC corpus represents a landmark achievement in the digital structuring of Ukrainian language. It freely searchable grammatically and semantically annotated information, well suited for linguists, educators, students and software developers alike. It combines linguistic rigor with technological accessibility, meaning that Ukrainian will have a future as a live and wholly participating language in the digital world. Its future growth and expansion will be essential to enhancing the global

presence of the Ukrainian language, and involve innovation in the areas of Slavic and computational linguistics.

REFERENCES

1. Shvedova, M., von Waldenfels, R., Yarygin, S., Rysin, A., Starko, V., Nikolenko, T., et al. (2017–2025). *General regionally annotated corpus of Ukrainian*. Kyiv, Lviv, Jena. Retrieved from <http://uacorporus.org>
2. Shvedova, M., von Waldenfels, R., Yarygin, S., Kruk, M., Rysin, A., Starko, V., & Woźniak, M. (2020). *The General Regionally Annotated Corpus of Ukrainian (GRAC): Architecture and Functionality*. CEUR Workshop Proceedings, 2604, 1–8. Retrieved from <https://ceur-ws.org/Vol-2604/paper36.pdf>
3. Starko, V. (2021). *Implementing Semantic Annotation in a Ukrainian Corpus*. CEUR Workshop Proceedings, 2870, 1–10. Retrieved from <https://ceur-ws.org/Vol-2870/paper32.pdf>

Sibova Daria, MA Student
Chernysh Oxana, PhD (Philology), As. Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

LANGUAGE AS AN INDICATOR OF PERSONALITY TRAITS: INTEGRATING PHILOLOGICAL ANALYSIS INTO PROFILING

Language functions not only as a medium of communication but also as a reflection of one's personality. How individuals select words, construct sentences, and communicate ideas can reveal their cognitive styles, emotional conditions, and psychological characteristics. Recent interdisciplinary research has underscored the significance of philological analysis in assessing personality, indicating that linguistic patterns may serve as reliable indicators of individual differences [2; 5].

From a philological standpoint, the notion of idiolect—defined as the unique linguistic habits exhibited by an individual—serves as a foundational element for personality analysis. Each individual utilizes vocabulary, syntax, and stylistic choices that tend to remain relatively consistent across various contexts. These linguistic characteristics are not arbitrary; they frequently correlate with persistent personality traits, rendering them significant data points for profiling [4].

The lexical hypothesis, widely recognized in psychology, posits that significant individual differences are encoded within natural language. This theory underlines the notion that language serves as a reflection of personality traits. For instance, individuals who exhibit a high degree of openness to experience are more inclined to utilize abstract and metaphorical language. Conversely, those who display elevated levels of neuroticism tend to employ a greater frequency of negative emotion words and personal pronouns. Written language, in particular, offers a rich reservoir of linguistic cues that can illuminate traits such as extraversion, agreeableness, and conscientiousness, among others [5].

Paralinguistic features, including tone, speed, rhythm, and hesitation patterns, provide valuable insights into psychological states within spoken language. For example, frequent pauses or fluctuations in pitch may indicate anxiety or a lack of self-

confidence, while consistent fluency may reflect assertiveness and emotional stability. Automated speech analysis research has revealed significant correlations between vocal attributes and the Big Five personality traits [1].

Analyzing philological elements plays a significant role in developing personality profiles by scrutinizing various linguistic components. A critical focus is on deictic expressions—words that denote personal, temporal, or spatial references, such as pronouns and adverbs. The frequency and patterns of their usage can provide insights into levels of self-awareness, interpersonal orientation, and emotional distance. For instance, individuals who predominantly utilize first-person singular pronouns may exhibit a greater tendency towards self-focus or introspection [5; 6].

Furthermore, syntactic complexity and grammatical preferences may indicate cognitive styles. Individuals who construct lengthy, compound-complex sentences often demonstrate higher openness and dual engagement levels. In contrast, those who employ simpler sentence structures may prefer concrete thinking and direct communication. These linguistic patterns can be effectively identified through content analysis and natural language processing tools [7].

The integration of philological and psychological methodologies facilitates the advancement of psycholinguistic profiling, an emerging discipline focused on creating multidimensional personality profiles derived from linguistic data. This innovative approach has significant practical applications across various sectors, including forensic linguistics, human resource management, educational contexts, and mental health evaluations. In forensic scenarios, linguistic profiling is instrumental in identifying anonymous authors of threatening communications and in gaining insights into the psychological states of suspects through their written or spoken expressions [2, 7].

In conclusion, language functions as a significant indicator of personality traits. By integrating the disciplines of philology and psychological theories, researchers and practitioners can attain a more profound understanding of individual identities. The incorporation of linguistic analysis into profiling not only enhances accuracy but also contributes to a comprehensive understanding of human behavior.

REFERENCES

1. Kim, Y., & Lee, S. (2021). Speech characteristics as indicators of personality traits. *Applied Sciences*, 11(18), 8776. <https://doi.org/10.3390/app11188776>
2. Litvinova, T. A. (2012). Written text author's characteristics ascertainment (profiling). *Philology. Theory & Practice*, 2, 90–94.
3. Mairesse, F., Walker, M. A., Mehl, M. R., & Moore, R. K. (2007). Using linguistic cues to recognize personality in conversation and text automatically. *Journal of Artificial Intelligence Research*, 30, 457–500.
4. Ochirova, I. N. (2015). The concepts of "personality" and "language personality," and the possibility of their modeling in a literary text. *Research Result. Theoretical and Applied Linguistics*, 1(4), 18–21. <https://doi.org/10.18413/2313-8912-2015-1-4-18-21>
5. Pennebaker, J. W., & King, L. A. (1999). Linguistic styles: Language use as an individual difference. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1296–1312.
6. Schwartz, H. A., Eichstaedt, J. C., Kern, M. L., Dziurzynski, L., Ramones, S. M., Agrawal, M., ... & Ungar, L. H. (2013). Personality, gender, and age in the language of social media: The open-vocabulary approach. *PloS One*, 8(9), e73791.
7. Shymko, V. (2025). Psycholinguistic profiling as a scientific field: Theoretical foundations and interdisciplinary methodology. *Psycholinguistics*, 37(1), 177–199. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2025-37-1-177-199>

ACCENT MATTERS: POLISH EFL STUDENTS' PREFERENCES FOR BRITISH VS. AMERICAN ENGLISH IN TRANSLATION PRACTICE

In Polish classrooms where English is taught as a foreign language (EFL), learners are routinely exposed to two prestige accents: Received Pronunciation (RP), typically associated with British English, and General American (GA). These accents are presented through textbooks, listening exercises, and teacher modeling, but often without explicit reflection on their sociolinguistic value or contextual appropriateness. While EFL instruction tends to prioritize grammatical accuracy and phonetic intelligibility, practical language use, such as translation tasks, requires learners to make real-world lexical and stylistic decisions that reflect deeper preferences, associations, and attitudes.

One such decision arises when translating culturally embedded vocabulary or spelling variants. For instance, translating the Polish word “*winda*” may prompt the student to choose between “*lift*” (RP) and “*elevator*” (GA). This lexical bifurcation is not merely a matter of linguistic correctness but rather a sociolinguistic act shaped by media exposure, perceived prestige, identity, and contextual awareness. Against this backdrop, the present study investigates which accent variant Polish EFL students prefer in translation tasks, what attitudinal dimensions inform these preferences, and whether the use of one variant over another has any measurable impact on translation accuracy.

Theoretical Background and Previous Research

The study is grounded in two foundational frameworks that illuminate the complexity of learner attitudes and global English variation. First, Kachru's influential World Englishes model [6] challenges the notion of a single “standard” English by introducing a tripartite classification: the inner circle (native-speaker contexts like the UK and USA), the outer circle (post-colonial contexts like India), and the expanding circle (EFL settings like Poland). This model legitimizes diverse Englishes and invites an understanding of RP and GA not as superior forms but as sociolinguistic options with context-specific salience.

Second, Gardner's socio-educational theory of language learning [3] emphasizes that motivation and identity are integral to the acquisition process. According to this model, learners are more inclined to adopt a variety they perceive as prestigious, intelligible, or personally appealing. This theory has been expanded by Bernaus and Gardner [2], who observed that teacher encouragement, media influence, and peer interaction all shape students' motivational orientation toward specific language models.

In terms of pronunciation and accent perception, Derwing and Munro [4] have demonstrated that attitudes toward accents significantly influence learners' willingness to engage with certain forms of input and output. Complementing this, Jenkins [5] argues for an English as a Lingua Franca (ELF) perspective, proposing that accent

diversity is inevitable, and that intelligibility should take precedence over conformity to native norms. However, when students face translation tasks, the stakes shift. Lexical items such as “*flat*” versus “*apartment*” or “*tyre*” versus “*tire*” are not simply matters of pronunciation—they require the translator to navigate cultural resonances, intended audience, and register. Yet, despite the centrality of such decisions, research has rarely explored how Polish EFL learners make these choices in translation practice.

Translation theorists such as House [7] and Venuti [10] have emphasized the need to evaluate translation quality through both formal equivalence and cultural adaptation, but have not discussed accent-based lexical divergence. Munday’s comprehensive overview of translation theory [8] similarly acknowledges the semantic-pragmatic challenges in translation but does not address the nuanced issue of accent-influenced vocabulary selection. This study, therefore, fills a notable gap by focusing on how variant preferences—RP vs. GA—affect lexical choices and learner reasoning in translation.

Methodology

The study employs a sequential explanatory mixed-methods design, combining quantitative analysis of translation tasks with qualitative insights from focus-group interviews. Seventy advanced EFL undergraduates from two Warsaw-based universities (ages 20–24) participated, all of whom had received at least four years of tertiary-level English instruction. In the first phase, participants completed a translation task comprising three 200-word passages originally written in Polish. Each passage contained several embedded lexical items with variant-specific forms (e.g., *lorry* / *truck*, *programme* / *program*, *colour* / *color*). Students were free to choose either the RP or GA form in each case. Their translations were then independently assessed by two qualified raters, who coded the variant usage and evaluated translation accuracy (inter-rater reliability $\kappa = 0.88$).

Immediately after completing the translation task, participants were asked to complete a 15-item Likert-scale questionnaire designed to measure their attitudes toward RP and GA. The questionnaire assessed four dimensions: perceived prestige, intelligibility, modernity, and personal affinity—dimensions aligned with Gardner’s model of integrative and instrumental motivation [3]. Descriptive statistics, Pearson correlations, and paired-sample t-tests were used to analyze the relationship between attitudes and lexical choices.

In the second phase, sixteen participants (eight with strong GA preferences and eight favoring RP) were invited to participate in semi-structured focus group interviews. Thematic prompts addressed issues such as media exposure (e.g., YouTube vs. BBC), imagined audiences (e.g., blog readers vs. academic examiners), and classroom expectations. Interview transcripts were analyzed using Braun and Clarke’s six-step method of thematic coding [1], allowing for rich, inductively derived insights.

Results and Interpretation

The findings reveal a clear trend in favor of General American lexical choices. Across all translations, GA variants accounted for 64% of selections. The preference for American forms was especially pronounced in technology-related or informal

contexts, where 78% of participants selected GA words such as *elevator* over *lift*. In contrast, RP variants were favored (58%) in contexts with academic or cultural overtones, as in the translation of *programme* in an educational setting.

Attitudinal data revealed that GA was rated highest in modernity ($M = 4.2$) and media familiarity ($M = 4.0$), whereas RP scored highest in perceived prestige ($M = 4.1$) and correctness ($M = 4.0$). Pearson correlations ($r \geq 0.43$, $p < .01$) confirmed strong relationships between these attitudinal ratings and actual variant choices during translation. These findings corroborate Gardner's assertion that attitudes shape linguistic behavior [3] and further support Jenkins' claim that accent selection often reflects learners' global orientation and media landscape [5].

Interestingly, a paired-samples t-test showed no significant difference in translation accuracy when students used non-preferred variants ($t(69) = 1.02$, $p = 0.31$), indicating that variant selection is a stylistic and sociolinguistic choice rather than a reflection of linguistic competence. These finding echoes Venuti's argument that stylistic decisions are culturally embedded rather than strictly rule-governed [10].

The qualitative interviews yielded three dominant themes. First, students expressed a strong emotional connection to GA, often citing daily exposure to Netflix shows, Instagram influencers, and American pop music as shaping their internal language models. Second, RP was viewed as the more "correct" or academic option, often associated with textbooks, exams, and formal writing assignments. Finally, students demonstrated a high degree of contextual sensitivity, as many reported switching between General American (GA) and Received Pronunciation (RP) depending on the imagined audience or genre. For instance, an *apartment* was used for translating a casual blog post, while a *flat* was preferred in a simulated academic abstract.

Pedagogical Implications

The results suggest that Polish EFL learners can make informed, context-sensitive accent choices, even in the absence of explicit instructional guidance. This points to the pedagogical value of integrating accent awareness into translation and writing courses. Teaching materials should label lexical items with variant markers (e.g., [RP], [GA]) and provide contextual notes to foster metalinguistic reflection. Furthermore, teacher training programs should emphasize accent diversity and prepare instructors to model and explain both variants authentically, moving beyond the implicit privileging of Received Pronunciation (RP) in coursebooks.

Conclusion

Accent preference in translation is not a superficial or stylistic detail—it reflects a deeper set of learner attitudes, sociocultural affiliations, and strategic judgments. This study demonstrates that Polish EFL students do not passively adopt textbook norms; instead, they engage critically with accent choices, basing them on context, perceived prestige, and media influence. The absence of accuracy penalties for using non-preferred variants further underscores that translation quality is not diminished by accent variation. Instead of enforcing uniform standards, language educators should equip students to navigate the sociolinguistic richness of English in its global forms.

REFERENCES

1. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
2. Bernaus, M., & Gardner, R. C. (2008). Teacher motivational strategies, student self-confidence, and student motivation. *Learning and Individual Differences*, 18(3), 165–175.
3. Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold.
4. Derwing, T. M., & Munro, M. J. (2005). Second language accent and pronunciation teaching: A research-based approach. *TESOL Quarterly*, 39(3), 379–397.
5. Jenkins, J. (2007). *English as a Lingua Franca: Attitude and Identity*. Oxford: Oxford University Press.
6. Kachru, B. B. (1992). *The Other Tongue: English Across Cultures* (2nd ed.). Urbana: University of Illinois Press.
7. House, J. (1997). *Translation Quality Assessment: A Model Revisited*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
8. Munday, J. (2001). *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. London: Routledge.
9. Queen, R. (2014). Teaching pronunciation to English language learners: A reflexive approach. *Language Teaching Research*, 18(2), 214–233.
10. Venuti, L. (1995). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London: Routledge.

Sukhovetska Svitlana

Zhytomyr Polytechnic State University, Ukraine

DEVELOPING MULTICULTURAL COMPETENCE IN LANGUAGE LEARNING THROUGH VIDEO MATERIALS

Modern linguistics pays considerable attention to studying the reflection of national culture and history in a particular language, given the significant role of language in accumulating cultural achievements. Language reflects the national character and creates a unique worldview for people who use it as a means of communication, preserving the cultural values and heritage of the people in vocabulary, grammar, folklore, literary works, and more.

Therefore, it is no coincidence that one of the goals of teaching a foreign language in a higher educational institution is the formation of linguosociocultural competence among students. Video materials are a particularly valuable tool for developing this competence.

The problem of forming linguosociocultural competence is highlighted in the research of scholars such as M. Natsyuk, I. Bronetko, L. Horodetska, K. Antipova, O. Vozniuk, I. Beam, R. Gurevich, S. Nikolayeva, V. Safonova, V. Maslova, A. Hordeeva, N. Borysko, and others.

First, it should be noted that developing students' sociolinguistic competence fosters motivation for independent language learning and facilitates conscious material acquisition.

Sociocultural competence is a set of knowledge about the rules and social norms of behaviour of speakers of the studied language, their traditions, history, culture, social system, and national organization [1, 183–186]. In the process of learning a foreign language, the teacher introduces students to a new culture; thus, the ability to understand cultural features, observe norms of behaviour and etiquette, and recognize cultural stereotypes when communicating with native speakers is essential.

The use of video materials in the educational process significantly facilitates the understanding of the material, allows the visual presentation of interesting facts within a relatively short time, enables observation and analysis of native speakers' correct pronunciation, promotes the development of mental processes, and engages multiple channels of information perception simultaneously. According to Panova, 60% of information is absorbed during audiovisual perception [4, p. 158].

The created video materials can be used at any stage of the lesson, and the exercises can be varied: phonetic exercises, listening to texts for introducing new lexical units, short videos on language structures, and more.

Using video materials to develop the foundations of linguosociocultural competence is undoubtedly effective for several reasons:

1. Increasing motivation.
2. Visualization (setting, characters, actions, objects).
3. Better understanding of vocabulary (visualization of vocabulary, guessing the meaning during viewing, better memorization).
4. Improving grammar and pronunciation.
5. Immersion in the cultural environment.

It is also essential to consider the requirements for video materials when developing linguosociocultural competence. The main criteria for selecting videos are:

1. Authenticity.
2. Sociocultural component.
3. Motivational component.
4. Informational value.
5. Rich vocabulary series [5, 132–133].

The importance of incorporating video materials in foreign language learning is emphasized, as contemporary language education can significantly benefit from innovative components facilitated by modern computer technologies.

REFERENCES

1. Bronetko I.A. Metodyka formuvannja linghvosociokuljturnoji kompetenciji uchniv zaghaljnoosvitnikh shkil [Methods of formation of linguistic and sociocultural competence of secondary school students]. Naukovi zapysky Nizhynsjkogho derzhavnogho universytetu im. Mykoly Ghogholja. Ser.: Filologichni nauky [Research Notes. Nizhyn Mykola Gogol State University. Series "Philology"]. 2014. Kn. 3. S. 183–186. [in Ukrainian].
2. Nikolajeva S.Ju. Cili navchannja inozemnykh mov v aspekti kompetentnisnogho pidkhodu [Objectives of learning foreign languages in the aspect of competence approach]. Inozemni movy [Foreign Languages]. 2010. № 2. S. 11–17. [in Ukrainian].
3. Nikolajesku I.O. Formuvannja socialjnoji kompetentnosti uchniv zaghaljnoosvitnikh navchaljnykh zakladiv vidpovidno do vymogh novykh derzhavnykh osvitnikh standartiv: Naukovo-metodychnyj posibnyk [Formation of social competence of students of general educational institutions in accordance with the requirements of new state educational standards: Scientific and methodological manual]. Cherkasy: OIPOP, 2014. 76 p. [in Ukrainian].
4. Metodyka navchannja inozemnykh mov u zaghaljnoosvitnikh navchaljnykh zakladykh: pidruchnyk [Methods of teaching foreign languages in general educational institutions: a textbook] / Panova L.S. ta in. K.: VC "Akademija", 2010. 328 p. [in Ukrainian].
5. Sukhovetska S., Mohelnyska L., Shadura V. The formation of foreign linguosociocultural competence of students of language specializations by means of video materials. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2024. № 1. pp. 129–134.

DIGITAL OPPORTUNITIES: THE WAY TECHNOLOGY CONTRIBUTES TO THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE LITERACY

The relevance of the topic of second language literacy in the modern world is driven by rapid globalisation, the development of international communications and the need for intercultural communication. Today, second language proficiency is not just a useful skill, but a vital necessity that opens up wide opportunities for personal, professional and social development.

Second language literacy helps a person to effectively perceive, process and use information from various sources, which is especially important in the information society. Knowledge of a second language expands access to knowledge, science, culture and international experience, promotes critical thinking, creativity and flexibility of mind.

In today's world, English, as the most widely spoken second language, has become the key to international communication, business, education and science. Its knowledge opens doors to global labour markets, academic programmes and cultural exchange. Learning a second language builds tolerance, understanding of other cultures and promotes peaceful coexistence of peoples, which is of great importance in the face of global challenges.

In addition, knowledge of a second language improves social connections, widens the circle of communication, and increases the chances of success in political, diplomatic and international activities. Thus, the development of second language literacy is an important factor in personal growth and integration into the global community. Thus, the relevance of the topic lies in the fact that second language literacy is the foundation for successful adaptation in the modern globalised world, ensuring competitiveness, cultural openness and social mobility of the individual.

The development of language literacy is an urgent task in modern education, especially in the context of the digital transformation of the learning process. Modern technologies, such as open learning platforms and distance learning tools, significantly expand the opportunities for effective second language acquisition.

Open Online Platforms and Distance Learning Tools in Second Language Acquisition

Open online platforms such as Coursera, Busuu, Mondly, and BBC Learning English offer a wide range of courses for foreign language learning. These platforms provide high-quality multimedia content, interactive lessons, and opportunities to practice communication with native speakers. For instance, Busuu supports the learning of 12 languages and includes features for interaction with native speakers, while Mondly employs virtual and augmented reality technologies to immerse learners in a language environment. Coursera, in turn, offers courses developed by leading global universities, thus enabling users not only to acquire language skills but also to develop professional competencies [6].

To support the development of accurate pronunciation in a foreign language, various audio and video resources are considered particularly effective. These tools enable learners to listen to native speakers, imitate their speech, and practice prosody and rhythm.

Currently, a broad selection of audio resources is available for pronunciation training:

BBC Learning English offers audio lessons and podcasts, including the *6 Minute English* series, in which native speakers discuss various topics in an accessible format. This aids in enhancing both comprehension and natural pronunciation.

Randall's ESL Cyber Listening Lab provides listening exercises, dictations, and pronunciation training categorized by difficulty levels, allowing for gradual improvement in auditory perception and sound reproduction skills.

Voice of America (VOA) features news and educational materials tailored for English learners, characterized by a moderated speech rate that facilitates pronunciation practice in the context of current topics.

Radio Lingua (Coffee Break Podcasts) includes language-learning podcasts with a slow and clear pace, ideally suited for pronunciation and intonation training.

Speechling is a mobile and web-based application offering recordings by native speakers and enabling users to submit their own pronunciation for personalized feedback from language coaches.

The most effective video resources for pronunciation training include:

University of Iowa Phonetics Flash Animation Project, an interactive video guide with animations that illustrate English sound articulation, assisting learners in understanding correct sound formation.

YouTube channels dedicated to pronunciation exercises, featuring simple and effective drills for improving pronunciation across languages, often emphasizing sentence repetition with a focus on intonation and rhythm.

The advantages of using audio and video resources are evident. Firstly, learners are exposed to authentic speech featuring various accents and intonational patterns. Secondly, visual demonstrations of articulation provide insight into pronunciation mechanisms. Thirdly, repetition of complete sentences fosters more natural speech production. Furthermore, the possibility of recording and comparing one's pronunciation with that of a native speaker enhances self-assessment. Finally, these resources offer the undeniable benefit of being accessible anytime and on any device.

Thus, to effectively develop foreign language pronunciation, it is recommended to combine audio resources (such as podcasts, audio lessons, and pronunciation trainers) with video materials that demonstrate articulation and offer interactive exercises. This comprehensive approach promotes the acquisition of accurate and natural pronunciation [1,2,4,5].

Distance Learning Tools

Distance foreign language education actively utilizes interactive platforms such as Quizlet, Kahoot, and Wordwall, which incorporate gamification elements to enhance learner motivation and engagement. These platforms provide effective feedback mechanisms that improve knowledge retention and reduce psychological

discomfort during the learning process. Importantly, gamification does not alter the educational content but helps learners focus attention on solving instructional tasks [7].

Moreover, distance learning is supported by the concept of digital literacy, which emphasizes the implementation of real communicative tasks in digital environments. The *e-lang* project, for instance, introduced a framework that integrates socially interactive tasks performed on Web 2.0 platforms, helping learners become autonomous language users and digital citizens. This approach fosters both linguistic and digital competencies, which are essential in the modern world [3].

Distance learning tools play a key role in the development of second language literacy by ensuring interactivity, accessibility, and individualized learning processes. They enable learners to acquire language skills – including reading, writing, speaking, and listening – through a variety of digital resources and methodologies.

Key components of this approach include:

- **Interactive educational materials:** Digital textbooks, interactive texts, video tutorials, online games, and crosswords enhance the acquisition of grammar, vocabulary, punctuation, and other language elements. These resources render the learning process dynamic and engaging, encouraging active interaction with the material.
- **Immediate feedback:** Digital platforms allow learners to receive real-time evaluation of their responses, which facilitates timely error correction and knowledge improvement. This significantly boosts learning efficiency and maintains learner motivation.
- **Audio and video resources:** These materials support the development of listening comprehension, accurate pronunciation, and prosody, while also exposing learners to diverse dialects and linguistic contexts, thereby contributing to communicative competence.
- **Individualized learning:** Digital tools enable the adaptation of learning tasks to the learner's level and needs, resulting in a more personalized and effective educational experience. Learners may proceed at their own pace, which is particularly valuable in second language acquisition.
- **Development of creative skills:** Online services for creating blogs, presentations, and audio or video recordings encourage learner creativity, enhancing material retention and making the learning process more engaging.
- **Communication and collaboration:** Platforms such as Google Classroom provide opportunities for collaborative work, idea exchange, participation in discussions, and real-time feedback from instructors. This fosters authentic practice in speaking and writing.
- **Resource accessibility:** Distance learning tools grant learners convenient access to a wide range of educational materials, dictionaries, and courses delivered by native speakers, thereby expanding their vocabulary and overall language experience [8].

Conclusions

Distance learning tools enhance the quality and efficiency of second language acquisition by making the learning process interactive, motivating, and accessible. They foster the development of all core language competencies, as well as essential

digital skills. Among the most notable benefits of educational technologies in second language development are:

- Access to high-quality learning materials anytime and from any location.
- The possibility of individualized instruction tailored to the learner's level and needs.
- The use of multimedia and interactive resources to increase motivation.
- The stimulation of communicative activity through interactions with native speakers and peers.
- Support for learner autonomy in the educational process.

Therefore, open learning platforms and distance education tools represent powerful means for enhancing second language literacy. They not only broaden access to educational content but also establish the conditions for an active, interactive, and engaging learning experience aligned with the demands of the modern digital society.

REFERENCES

1. Best Apps for Language Pronunciation In 2023. Access mode: <https://www.hardreset.info/articles/best-apps-for-language-pronunciation-in-2023/>
2. British Council. Learn English. Access mode: <https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english/audio-zone/learning-languages>
3. Digital literacy for the teaching and learning of languages. Access mode: <https://www.ecml.at/en/ECML-Programme/Programme-2016-2019/Digital-literacy>
4. The 9 Best Online Resources for ESL Pronunciation Practice. Access mode: <https://busyteacher.org/15081-esl-pronunciation-practice-9-best-online-resources.html>
5. Video and audio resources for learning English – and how to use them. Access mode: <https://www.betteratenglish.com/video-audio-english-learning-resources>
6. Добірка безкоштовних платформ для вивчення іноземних мов. <https://nubip.edu.ua/node/116058>
7. Колесник А., Удовенко І., Мануєнкова О., Подворна Л., Муравйова О. Особливості викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання. Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць. № 1(23), 2023. Ст. 255-264
8. Новаченко І. Використання цифрових інструментів під час дистанційного навчання з вивчення іноземної мови (за професійним спрямуванням) в закладах фахової передвищої освіти. <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/download/1007/1032>

ENGLISH-UKRAINIAN CODE-MIXING IN HUMOROUS DISCOURSE: COMMUNICATIVE COMPETENCE

The notion of communicative competence was introduced by Dell Hymes to denote a set of beliefs, abilities, and skills of a speaker that constitute a prerequisite of successful communication. This set includes knowledge of grammar and vocabulary (linguistic competence), awareness of social context, norms, and roles (sociolinguistic competence), ability to produce coherent and cohesive spoken/written texts (discourse competence), and ability to manage communication and repair breakdowns (strategic competence) [2].

Teun A. van Dijk's theory of discourse and cognition suggests that speakers construct mental models that guide the interpretation and production of discourse and are crucial in understanding how language functions in real contexts. These models are built based on the knowledge of the situation, beliefs about the interlocutors, awareness of the discourse goals, and social and cultural schemas and scripts [1].

Combining the term and the notion of communicative competence suggested by Dell Hymes and enriching it with the aspects of knowledge singled out by Teun A. van Dijk, we are going to use the term *communicative competence* to denote a spectrum of knowledge of a speaker which makes their communication successful.

For the purpose of our investigation we will focus on the speaker who produces humorous discourse and will consider that the important aspects of their spectrum of knowledge are

- 1) their awareness of the subject of communication,
- 2) their beliefs about their addressee, and
- 3) their knowledge of the general context in which communication takes place.

These three aspects will be discussed in the context of humorous Internet discourse, as is found in video products of different formats that aim to entertain the audience. However, before going into the analysis of the aspects, it is important to outline the features of the communicative situation of humorous Internet discourse.

The communicative situation is peculiar as on the surface level it may vary in the number of participants. However, there are always two main participants which form the deep communicative framework includes the audience, which is the recipient, and the comedian(s), which is (are) the producers of this type of discourse.

The first scenario that this communicative situation allows is when the interaction happens between the comedian(s) and the audience, whereby the comedian produces discourse directed at the audience and observes the audience's reaction. The second scenario is when the audience observes an interaction on stage which is played out before it, and the interaction happens between two or several comedians in a form of a dialogue or polylogue. Within the humorous Internet discourse, none of the participants on stage is the main recipient. Their interaction is governed by their aim to entertain the audience and therefore we can call the second scenario "staged". However, it doesn't mean that the rules are predetermined or that the discourse is

prepared — on the contrary, it is always almost always spontaneous and that what makes it entertaining. We will be using the term “staged interaction” to separate the communicative set-up of the second scenario from that of the first one.

Having outlined this, we can now focus on the communicative competence of those who produce the humorous discourse, that is — comedians (outlining the communicative competence of the recipient, i.e. the audience, would be the prospect of this study).

1. Knowledge of the subject of communication

The awareness of the subject of communication would include the *factual knowledge* (i.e. the facts of the matter), as well as the so-called *operational knowledge*, that is the knowledge of the code which the speaker uses to talk about the factual knowledge.

In the context of our investigation, the point of interest lies in the level of proficiency of the speaker in their native tongue (language 1 – L1) as well as in the second language (language 2 – L2) which they use in discourse. This can be understood by means of analysis of the vocabulary and grammar structures that the speaker uses, which is similar to understanding the level of proficiency in speaking tests. Here it is possible to classify the knowledge of the speaker within the common European framework of reference (CEFR). Our guess for the future study would be that speakers with higher level of proficiency of the second language will be more efficient in being funny.

2. Beliefs about the addressee

Comedians who produce the humorous Internet discourse have the aim of being funny, which is, in our view, the governing strategy of humorous discourse.

In order to create a joke that would be funny for the audience a comedian must understand the audience’s mind. In the context of communication which includes two languages where jokes are based on code-switching and code-mixing it is essential for a comedian to understand which level of proficiency in L1 and L2 their audience has. As with the comedians, we believe it’s possible to classify the knowledge of the audience of L2 within the common European framework of reference (CEFR). Our observation shows that it is essential for the audience to have some minimal understanding of L2 (or both languages which are involved in code-mixing and code-switching) in order to be able to understand the humor.

Specifying the limit which allows the audience to understand a joke involving code-switching or code-mixing is a prospect of this investigation.

In order for the speaker to be successful, they need to have a clear understanding of the language proficiency of the audience. When the audience has little knowledge of L2 that is being mixed into the predominant L1 (or vice versa), the communicative effect is very little. A good illustration of this would be a fragment of discourse which involves two foreign languages. The Ukrainian-speaking audience laughs at the “English” phrases and not as much at “French” phrases, although one of the participants of the show who has a good command of French laughs at the “French” interpretation the moment he hears it. Our hypothesis is that because French as L2 is

not as typical as English, there are not many people in the audience who can appreciate the humour produced by imitating French interpretation.

Discourse	French- and English-speaking participant's laughter	English-speaking audience's laughter
– Hello, native speakers!		
– Bon sua, nateev speakerion!	+	
– We are gald to see you on this YouTube channel.	+	
– Le fua de vuzil con chantel e mua zhizel.	+	
– We'll have some questions...		+
– We'll have some questions...		
– OK		
– ...and some pokareishns	+	+
– Pokareishines		+
– Pokareishines, olivietes, salates, everything will be.		+
– Pokareishines, olivietes, salates, everything will be.	+	

As is seen from the table, the audience does not laugh at the first and the second phrases that imitate French interpretation and only reacts with laughter when the French “interpreter” fails to render the third English phrase. On the other hand, a participant of the show who knows French, laughs right away when he hears the interpretation of the first phrase. He also laughs at the rendering of the last English reply, but the audience fails to see the humour in those cases.

3. Knowledge of the general context

The third aspect of communicative competence is the knowledge of the general context of communication. This would include the knowledge of the facts which are relevant for the audience at the time of discourse generation and discourse perception. It would also include the knowledge of the immediate context that is time and space where the communication takes place. However, since at the moment we feel like these have little influence on the code-switching and code-mixing, or rather — are not that related to using a mixture of L1 and L2 in order to create a joke, we are not going to focus on this aspect that much, as our primary concern is the humorous effect within the communication where the humorous effect is created from the fact of using different language languages within one linguistic or discourse unit.

REFERENCES

1. Dijk, van T. Discourse, context and cognition. *Discourse Studies*. London, Thousand Oaks, CA and New Delhi: SAGE Publications, 2006. Vol 8(1). P. 159–177
2. URL: <https://discourses.org/wp-content/uploads/2022/07/Teun-A.-van-Dijk-2006-Discourse-context-and-cognition.pdf> (дата звернення: 25.05.2025) Lillis Th. Communicative competence. *Encyclopaedia of Language and Linguistics*. Oxford: Elsevier, 2006. P. 666-673. URL: <https://www.pdfdrive.com/encyclopedia-of-language-and-linguistics-d158774309.html> (дата звернення: 25.05.2025)
3. Shumei та Ілля Чопоров (UA Cabaret) в Клубі дилетантів #49 : відео. URL: <https://youtu.be/9q-yMlIBDBk?si=WRljIPDSrPRMtvO9> (дата звернення: 25.05.2025)

LINGUISTIC CONCEPTUALIZATION OF THE WORLD : FROM CULTURAL, COGNITIVE, AND ETHNOLINGUISTIC PERSPECTIVES

It is no empty play upon words if we speak of language as arising in autonomy solely from itself and divinely free, but of languages as bound and dependent on the nations to which they belong.

Back in the 1960s, people started to realize that those who speak two, even unrelated languages can actually balance the different ways of seeing the world that come with each language. Then, in the 1970s and 1980s, when people became more interested in how our minds work and the creative side of languages, linguists began to think about ideas similar to "worldview." These included things like metaphors, how we commonly use symbols to represent ideas, how we interact through talking, how we organize our thoughts, and how we use our imagination.

Language is a product of collective inspiration. The internal prototype of language inherent in the soul of each person, as an internal action, turns into external behavior as a result of the joint action of the mental forces of individual people, which (forces) were supported by everyone's confidence that they would understand. This act of creative power is performed by the whole mass of the people, in which an individual is drowning [6, p.11–12].

Language shows a community's inner thoughts and feelings, it's a type of awareness. A community shapes its language and can be identified by it. But language doesn't just show how we think, it also influences it. Our native language, with its unique way of seeing things, comes between our active mind and the outside world. So, how we see the world depends on our language. However, it's not a fixed thing. Even though our first language strongly affects how we think, every time we speak creatively, we try to go beyond those limits, similar to learning a new language with its own way of understanding things. According to German philosopher Wilhelm von Humboldt, we can't fully grasp objective reality, but that's okay. Instead, this basic limitation actually allows our thinking and understanding to constantly grow and expand through language [4, p.41–59].

Bartmiński defines the linguistic worldview as “the interpretation of reality encoded in a given language, which can be captured in the form of judgements about the world. The judgements can be either entrenched in the language, its grammatical forms, lexicon and ‘frozen’ texts (e.g. proverbs) or implied by them”. [2, p.76]. The linguistic worldview is mostly social and cultural, and therefore visible chiefly in entrenched linguistic forms, such as proverbs or folk songs; it designates the portion of language that is shared by a community of speakers. However, “[t]he definition of linguistic worldview is not fully agreed on” [1, p.24].

For many years, we've seen more and more proof that each language interprets the world, rather than simply mirroring it directly. When talking about the language used in literature, the idea of a literary artwork based on experience was very important.

Roman Ingarden argued that all the non-language parts of a work that matter artistically come from the language used and its features. Some qualities that are important for how we appreciate the work directly depend on how the language is formed or come from how complex and expressive the sentence structure is. So, the language in a piece of writing plays a double role: first, it shapes everything else in the work, and second, it is itself part of the work.

Berger highlights that language is key to building our shared reality. It focuses our experiences, creates patterns, and makes them real. Language is the main way we learn to live in the world with others and how we make sense of that world together through talking. On this base of language, we build our ways of understanding, rules for right and wrong, values, and overall worldviews, which together form a society's shared understanding of things.

Professor Joseph points out that while the expression of self and the emotions is one of the principal functions of language, linguists have mostly ignored it, seeing it as a matter of aesthetics. This old idea separates emotions from the mind and doesn't see them as something to study scientifically. Joseph argues that identity studies often focus on the individual, but to understand language in society, we need to also look at how others create and assign identities based on their culture.

Identity, with its appropriate attachments of social reality, is always identity within a specific socially constructed world. Or, as seen from the viewpoint of the individual, one identifies oneself, as one is identified by others, by being located in a common world [3, p.378]. Identity always exists within a shared, socially created world. We identify ourselves and are identified by others. The common world relies on shared knowledge, culture, and language so we can understand each other's viewpoints. Our social identity is defined within a larger understanding of reality. If we can't share perspectives, we can be misidentified. For example, Columbus called people "Indians" as a result of a miscommunication [5, p.8–20].

You can't have a society without communication, and people become social beings through society. Language, made up of words, is what sets humans apart from animals. Words are essential for all knowledge and learning, helping us create, save, and share what we know with future generations. Trying to understand how people communicate, what makes it hard, and what makes it easier is important because communication is fundamental to human life. It's especially important now that people, languages, and cultures are mixing more than ever before. We urgently need to teach tolerance, build interest and respect for different cultures, and overcome negative feelings about cultural differences. This is why intercultural and international communication is getting so much attention [8, p.127–136].

REFERENCES

1. Bartmiński, Jerzy. (2009/2012). *Aspects of Cognitive Ethnolinguistics*, p.24. Ed. Jörg Zinken. Sheffield and Oakville, CT: Equinox.
2. Bartmiński, Jerzy. (2009/2012). *Aspects of Cognitive Ethnolinguistics*, p.76. Ed. Jörg Zinken. Sheffield and Oakville, CT: Equinox.
3. Curtis, J. E., & Petras, J. W. (1970). *The Sociology of knowledge: A Reader*, p.378. Bloomsbury Academic.

4. Głaz, A., Danaher, D., Łozowski, P., Chlebda, W., Pajdzińska, A., Cavanagh, C., & Gicala, A. (2013). *The Linguistic Worldview Ethnolinguistics, Cognition, and Culture*, p.41–59. Retrieved from: <https://doi.org/10.2478/9788376560748>
5. Riley, P. (2007). *Language, culture and identity: An Ethnolinguistic Perspective*, p.8–20. A&C Black. Retrieved from: <https://short-link.me/ZifC>
6. Salim, S., & Purwaningtyas, I. (2023). *Analysis of language styles: Rhetoric and Figurative Language in Makeup Advertisement on Instagram. Proceedings of the 2nd International Conference on Language, Literature, Education, and Culture, ICOLLEC 2022*, p.11–12.
7. Von Humboldt, W. (1999). *Humboldt: “On language”: On the Diversity of Human Language Construction and Its Influence on the Mental Development of the Human Species*, p.24. Cambridge University Press.
8. Yergeshov, Y., & Bissenbayeva, Z. (2024). *Philosophical analysis of the interaction of language and culture. The Eurasia Proceedings of Educational and Social Sciences (EPESS)*, 36, p.127–136.

Vlasiuk Kateryna, BA Student
Kanchura Yevheniia, PhD (Philology), As.Prof.
 Zhytomyr Polytechnic State University

EXCURSION TO THE THEATRICAL SHAKESPEARIANA OF ZHYTOMYR

The history of Shakespearean productions in the theatres of Zhytomyr dates back to the early 19th century [8; 12; 13]. Our project, the “Theatrical Shakespeariana of Zhytomyr” walking tour, is designed to inform both residents and visitors of the city about the plays performed here, the theatre companies involved, and the translators who have contributed to the promotion of Shakespeare’s works over more than two centuries. The tour was developed in 2024 as part of the broader literary and local history initiative “Reading Zhytomyr”, coordinated by the Faculty of Pedagogical Technologies and Lifelong Education [7].

The excursion was developed on the basis of research that systematizes information about Shakespearean theatrical projects in Zhytomyr from the 19th to the 21st century [3]. The walking tour begins at the historical site of the first theatre in the Volyn province (the original building has not been preserved), continues to the structure that housed the city’s theatre from the mid-19th to the mid-20th century (now the Regional Philharmonic), and concludes at the present-day Zhytomyr Regional Music and Drama Theatre named after Ivan Kocherha. This is the venue where numerous Shakespearean productions were staged, translated, and prepared by the theatre's staff—and where both Borys Ten and Ivan Kocherha worked on their translations. The final stop is the Regional Puppet Theatre, whose history includes a postmodern performance based on Hamlet.

During the tour, participants learn about the history of Shakespearean productions at these venues, the theatre troupes and actors involved, and the languages of the performances, with special attention to translations into Polish and Ukrainian by Ivan Holovynsky, Borys Ten, and Ivan Kocherha [9].

The name of the Great Bard on the literary and theatrical maps of our cities continues to draw the attention of theatre scholars, historians, and local researchers. One notable example is the bilingual virtual museum #Hamlet-UA. Act I, Scene 1943

[1], which documents the history of the first performance of Hamlet in Ukrainian, staged in Lviv. Interactive projects like this help bring classical works closer to the public while accumulating historical, literary, theatrical, and cultural knowledge.

This is why we emphasize the particular importance of mapping the literary and theatrical landscape — offering an opportunity to retrace and reimagine the routes marked by key milestones in Shakespearean performances and translations within our city. The “Theatrical Shakespeariana of Zhytomyr” tour is the first of its kind in the city. It is based on data that has been systematized specifically from a Shakespearean perspective, a type of research that has not been previously undertaken in such a comprehensive form.

The project contributes to the broader framework of historical and theatrical research aimed at collecting and disseminating information about the performance of William Shakespeare’s works in Ukraine. Its relevance lies not only in highlighting local theatres within the context of world classics, but also in fostering public engagement with classical heritage. Notably, there is already interest in the tour from local schools, with a request for an excursion tailored to high school students who study Shakespeare as part of their curriculum.

An equally important dimension of the tour is its focus on translation. The languages of performance, the development of Polish [10; 11] and Ukrainian [4; 5] translations under the constraints of imperial language policies, and the staging of plays banned by the metropolis in the “provincial” city of Zhytomyr all underscore the cultural significance of Shakespearean theatre in the processes of cultural emancipation and nation-building.

In the process of preparing this work, I consulted archival materials, conducted interviews with actors and the theatre director, and analyzed the writings of V. Vrublevskiy, B. Bilous, V. Humeniuk, among others [2; 4; 5]. The findings proved so significant for both the cultural history and the contemporary identity of our city that we decided to develop the walking tour “Zhytomyr Theatre Shakespeariana.”

Our aim is to promote and popularize the outcomes of this research, making the history of Shakespearean performances accessible to the public and contributing to the shaping of Zhytomyr’s literary and theatrical landscape. In the future, guided tours will be offered upon request, and the routes of Zhytomyr Theatre Shakespeariana and Reading Zhytomyr will be integrated as part of a broader initiative to build the city’s historical and literary identity (a dedicated website is currently under development).

At the same time, there remains a gap in available information regarding performances from the early 20th century up to 1944. The hypothesis concerning Borys Ten’s involvement in translating *The Taming of the Shrew*, as well as the fate of *The Merry Wives of Windsor* (including variations in the Ukrainian titles across different sources), still requires further verification [2; 4; 5].

The “Zhytomyr Theatre Shakespeariana” project not only uncovers lesser-known aspects of the city’s cultural past but also makes them accessible through an engaging public history format. By combining archival research, translation studies, and community outreach, it bridges academic inquiry and cultural tourism. As the first systematic exploration of Shakespearean theatre in Zhytomyr, it lays the groundwork

for further research, particularly into the underexplored period of the early 20th century. Future developments—including a dedicated website and integrated routes—will continue to expand the project’s educational and cultural impact, fostering a deeper appreciation for the global legacy of Shakespeare in a local context.

REFERENCES

1. #Гамлет_UA. Дія I, Сцена 1943 [Електронний ресурс] // Artsteps. – 2024. – Режим доступу до ресурсу: <https://bit.ly/3ZoQ7QX>
2. Білоус Б. Вільям Шекспір у перекладах Бориса Тена. / Б.П. Білоус // *Ренесансні студії*. – 2012. – №18-19. – С. 296-299.
3. Власюк К.А., Канчура Є.О. Шекспір в Житомирі: короткий огляд історії сценічного прочитання / Власюк К.А., Канчура Є.О. // *Тези Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки м. Житомир, 16–20, 26 травня 2022 року*. — Житомир: "Житомирська політехніка", 2022. — С. 507-508. — Режим доступу: <https://bit.ly/4kqQkeE>
4. Врублевський В. М. Твори / Василь Врублевський. — Житомир : 2015—2022. Т. 6 : Ролі і долі : житомирські театральні хроніки, кн. 1 : Мельпомена на Пушкінській. — 2022. — 400 с.
5. Гуменюк В. Автопортрет / Віктор Гуменюк // *Слово і Час*. – 2006. – №10. – С. 83-89.
6. Жадань і задумів неспокій : з творчої спадщини Бориса Тена : вірші, переклади, статті, листи, спогади / упоряд. А. Ф. Журавський, К. В. Ленець. – Київ : Рад. письм., 1988. – 550 с.
7. Канчура Є.О., Заліщук Л.О. Формування літературного ландшафту міста засобами комплексного краєзнавчого проєкту. / Євгенія Канчура, Людмила Заліщук // *International Journal of Slavic Studies*. – 2024. – № 6. – С. 95-107.
8. Костриця М.Ю. Житомирський театр: міфи і реальність / М. Ю. Костриця // *Духовні витоки Житомирщини: Наук. зб. „Велика Волинь”. Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині*. – Житомир: М. Косенко, 2003. – Т. 22. – С. 96-103.
9. Станіславський М. Д., Рубінштейн Л. А. Театр Житомира / М. Д. Станіславський, Л. А. Рубінштейн. — Київ : Мистецтво, 1972. — 150 с.
10. Цетера А. І слова вмирають на вустах: казання ксьондза Ігнація Головінського на виборах у Волинській Губернії в 1832 і 1835 роках у збірниках рукописів бібліотеки Ягеллонського університету / А. Цетера // *Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем*. – 2012. – № 23. – С. 74-85.
11. Cetera A. Żytomierski Otello. O tłumaczeniu Szekspira przez ks. Ignacego Hołowińskiego w latach trzydziestych XIX wieku / Cetera A. // *Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем*. – 2009. – № 19. – С. 20-43.
12. Komorowski J. Teatra wołyńskie – uzupełnienia i noty. / Jarosław Komorowski // *Volhynian Theatres: Supplements and Notes*. – 2017. – Issue No: 4 (264). — P. 142–157.
13. Prusinowski J. Teatr Polski w Żytomierzu (w latach 1808 — 1864) [Електронний ресурс] / Jan Prusinowski. — паф 29, 2021. — Режим доступу: <https://bit.ly/3GWQtbf>.

TRANSLANGUAGING IN EDUCATION: THEORETICAL FOUNDATIONS AND APPLICATIONS IN THE POLISH CONTEXT

Translanguaging has emerged as a pivotal construct in contemporary language education, reflecting a paradigmatic shift from monolingual norms toward a more inclusive, multilingual pedagogical model. Rooted in sociolinguistic and cognitive theory, translanguaging enables multilingual individuals to draw flexibly on their entire linguistic repertoire for meaning-making, identity construction, and academic engagement. This framework has proven especially salient in educational systems facing increased linguistic diversity, such as Poland's, where internationalization, bilingual education, and English Medium Instruction (EMI) are reshaping classroom dynamics [1; 2].

This paper offers a critical review of the theoretical foundations of translanguaging. It examines its implementation in Polish educational contexts, with a specific focus on International Baccalaureate (IB) and English-Medium Instruction (EMI) programs. Drawing on recent empirical studies, the discussion highlights both the pedagogical affordances and the systemic limitations associated with translanguaging in Poland, arguing for its integration into national language-in-education policy and teacher education frameworks.

The conceptualization of translanguaging has evolved substantially over the past two decades. Ofelia García defines translanguaging as “multiple discursive practices in which bilinguals engage to make sense of their bilingual worlds” [1]. Far from being a mere synonym for code-switching, translanguaging denotes an epistemological and pedagogical orientation that regards the language practices of multilingual speakers as holistic and dynamic, rather than compartmentalized [2].

Suresh Canagarajah emphasizes translanguaging as a process of negotiating voice and identity, particularly in the context of academic literacy development. His concept of code-meshing illustrates how multilingual writers strategically deploy linguistic resources to achieve rhetorical and disciplinary goals [3]. From a pedagogical standpoint, Cenoz and Gorter argue for “pedagogical translanguaging” as a scaffolded instructional strategy that supports language development and content learning, particularly in multilingual classrooms [4].

The relevance of translanguaging in Poland has increased in recent years due to demographic changes, the expansion of bilingual and international curricula, and the growing presence of linguistically diverse learners. However, translanguaging remains underexplored and underutilized within mainstream educational practice.

Romanowski's investigation of translanguaging in IB classrooms in Poland demonstrates that students naturally integrate Polish and English to deepen their understanding of complex content, often with implicit teacher support [5]. His findings suggest that translanguaging enhances cognitive processing and fosters learner autonomy in content-based instruction.

Similarly, Pawliszko's ethnographic study in Polish-English preschools finds that translanguaging facilitates social inclusion and language comprehension among bilingual children. She notes that children fluidly shift between languages in ways that support meaning negotiation and emotional connection [6].

In contrast, Sobkowiak's research in secondary English as a Foreign Language (EFL) settings identifies limited and largely unstructured use of translanguaging. Teachers reportedly recognize its potential but lack the training or institutional support to implement it systematically [7]. These findings point to a broader issue of monolingual ideology in Polish education, which continues to valorize "native-like" proficiency and linguistic compartmentalization.

Evidence from Polish classrooms suggests that translanguaging can provide tangible pedagogical benefits, including *improved comprehension and content engagement among multilingual learners* [5]; *the creation of inclusive learning environments that validate and leverage students' linguistic repertoires* [6]; and *the facilitation of intercultural and interlingual bridges in international educational settings* [4].

However, these benefits are often tempered by structural and attitudinal barriers. These include the absence of teacher training in translanguaging pedagogy [7], institutional inertia and policy silence regarding multilingual practices, and persistent misconceptions equating translanguaging with linguistic disorder or a threat to language standards [3].

As a result, translanguaging remains marginal within official curricula, and its implementation is typically ad hoc and dependent on individual teachers.

Translanguaging represents a transformative approach to language education, one that aligns with the lived realities of multilingual learners and challenges deficit-based models of bilingualism. In the Polish educational context, emerging research underscores the pedagogical potential of translanguaging, particularly in bilingual and international programs. Nonetheless, its broader implementation is constrained by monolingual ideologies, a lack of policy recognition, and insufficient professional development.

To fully realize the benefits of translanguaging, systemic change is required. This includes the integration of translanguaging into national language education policy, the development of teacher training modules, and the cultivation of positive attitudes toward linguistic diversity. In doing so, Polish education can move toward more equitable, inclusive, and linguistically responsive pedagogies.

REFERENCES

1. García, O. (2009). *Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective*. Wiley-Blackwell.
2. García, O., & Li Wei. (2014). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. Palgrave Macmillan.
3. Canagarajah, S. (2011). Codemeshing in Academic Writing: Identifying Teachable Strategies of Translanguaging. *The Modern Language Journal*, 95(3), 401–417.
4. Cenoz, J., & Gorter, D. (2017). Pedagogical translanguaging: An introduction. *System*, 61, 1–6.
5. Romanowski, P. (2020). Translanguaging in IB Classrooms in Poland. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*.
6. Pawliszko, J. (2022). Translanguaging in Polish-English Preschools. *International Journal of Multilingualism*.
7. Sobkowiak, P. (2022). Translanguaging in Polish EFL Classrooms: Teachers' Attitudes and Practices. *Language and Education*.

TRANSLATING SPECIALIZED TEXTS ON LACTATION: LEXICAL CHALLENGES IN THE ENGLISH–POLISH LANGUAGE PAIR

The discourse surrounding breastfeeding and human lactation has undergone significant evolution in recent years, giving rise to new terminology that reflects shifting ethical, medical, and sociocultural paradigms. In English-speaking contexts, this development is closely tied to increasing awareness of inclusivity, bodily autonomy, and advances in human milk research [3, 4, 5]. Translating such discourse into Polish presents numerous lexical and cultural challenges, particularly in maintaining scientific accuracy while ensuring clarity and relevance for diverse audiences [2].

This study focuses on two translation contexts: peer-reviewed academic literature, such as articles from the *Journal of Human Lactation* and *Breastfeeding Medicine* [15], and popular-scientific materials designed for the public, including brochures, online content, and blog posts authored by lactation consultants and organizations [20].

This research adopts a qualitative, corpus-based approach. The analyzed corpus comprises 20 English-language academic articles and 20 popular-scientific texts on lactation published between 2020 and 2024, with a special focus on materials from 2024 and 2025 [5]. Translations into Polish—both published and unpublished—were examined to identify lexical patterns and translation strategies.

The study also incorporated terminology from official sources such as LactaPedia, the WHO, and the IBLCE glossary [23]. Analytical tools, including AntConc and the Corpus of Contemporary American English (COCA), were used to trace usage trends and lexical consistency.

The analysis draws on foundational theories in translation studies [11, 12] and terminology science [2], supported by insights from corpus and cognitive linguistics [1, 7]. Core concepts include *lexical equivalence and adequacy* [14, 21]; *register differences between scientific and popular discourse* [4]; *neologisms and terminological evolution* [17]; *sociocultural influences on terminological choices* [7]

Results and Analysis

Academic vs. Popular-Scientific Discourse

Academic texts on lactation often focus on biochemical and microbiological issues, such as the impact of heavy metals in human milk on infant gut microbiota. These texts are characterized by terminological density, formal syntax, and a neutral, non-emotive tone. Specialized terms such as *lactoferrin*, *exposome*, or *tricarboxylic acid cycle* are standard, as are verbs like *modulates*, *constitutes*, and *sequesters*—all of which require precise equivalents in Polish [3].

In contrast, popular-scientific texts adopt a more accessible style. While covering similar themes—such as the role of breastfeeding in microbiome development

or disease prevention (e.g., asthma)—they simplify terminology and engage readers through metaphors and emotionally resonant language. For instance, one text likens breast milk to a “pacemaker” for the infant microbiome [20]. Terms like *bacterial flora* replace *gut microbiota*, while phrases like *milk came in* are used instead of *lactogenesis*.

Scientific Lexicon: Issues of Precision

Although standard terms such as *human milk*, *lactogenesis*, and *exclusive breastfeeding* are relatively established in English, their Polish equivalents often lack precision or consistency. Examples include:

- *Human milk* is translated as *kobiece mleko* (“woman’s milk”), which may contradict inclusivity efforts; *mleko ludzkie* (“human milk”) is more neutral and accurate.

- *Lactation insufficiency* rendered as *niewystarczająca laktacja* or *niedobór mleka*, with varying levels of clinical specificity [10, 13].

These inconsistencies emphasize the need for national glossaries and standardized terminology in Polish-language lactation texts.

Figurative Language in Popular-Scientific Texts

Popular texts often employ metaphors and colloquial expressions such as *nursing journey*, *boobie traps*, or *milk coming in*. These are frequently translated in ways that diminish their emotional or cultural meaning:

- The term “*milk coming in*” is translated as “*pojawienie się mleka*,” which fails to convey the gradual and physiological nature of the process [20].

- *Nursing journey* becomes *droga karmienia piersią*, which is semantically adequate but lacks the metaphorical resonance of the original [9, 13].

Gender-inclusive neologisms, such as *chestfeeding*, pose additional challenges. While some LGBTQ+ communities use the phrase *karmienie z klatki piersiowej*, no standardized Polish equivalent currently exists.

Inclusive Terminology and Sociolinguistic Shifts

Recent English-language materials increasingly favor inclusive and demedicalized terminology:

- *Lactating parent* instead of *breastfeeding mother*

- *Human milk feeding* in place of *breastfeeding* in clinical contexts

Polish translations are gradually adapting, although resistance persists due to cultural factors and the lack of institutional guidelines. This tension between innovation and tradition poses a significant challenge for translators working in health-related domains.

Translation Challenges

Academic translation requires a high degree of terminological accuracy and consistency. Translators must possess subject-matter knowledge and the ability to reflect complex syntactic and stylistic features of scientific writing.

Conversely, popular-scientific translation demands sensitivity to tone, metaphor, and reader engagement. Translators must creatively adapt figurative language and adjust register to match the cognitive expectations of the target audience.

Both genres highlight the need for tailored translation strategies and translator support tools, such as updated glossaries and access to domain-specific corpora, that reflect evolving discourses in lactation and inclusivity.

Discussion

The study reveals a notable gap between source and target languages in capturing the evolving discourse on lactation. Although scientific accuracy in academic texts can be preserved, emotional and cultural nuances in popular-scientific texts often remain underdeveloped. Translators must navigate between preserving innovation and ensuring comprehensibility and acceptability for Polish readers.

The lack of national standards for lactation terminology in Poland further complicates this task and underscores the need for institutional support [19, 21].

Conclusions

Translating specialized lactation texts from English into Polish reveals significant lexical and cultural challenges, particularly in terms of emerging and inclusive terminology. A systematic approach to terminology management, combined with efforts to promote inclusive language practices in Polish, is crucial for enhancing translation quality.

Future directions for research include developing a bilingual lactation terminology database and conducting reception studies to understand better how Polish-speaking audiences interpret translated content [5].

REFERENCES

1. Biel, Ł. (2014). *Lost in the Eurofog: The Textual Fit of Translated Law*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
2. Cabré, M. T. (1999). *Terminology: Theory, Methods and Applications*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
3. Gaskin, I. M. (2009). *Ina May's Guide to Breastfeeding*. New York: Bantam.
4. Gotti, M. (2005). *Investigating Specialized Discourse*. Bern: Peter Lang.
5. Hale, T. W., & Krutsch, K. (2025). *Hale's Medications & Mothers' Milk 2025–2026* (20th ed.). New York: Springer Publishing Company.
6. IBLCE. (2021). *Glossary of Terms for Use in Certification and Examination*. International Board of Lactation Consultant Examiners. Retrieved from <https://iblce.org>
7. Krzeszowski, T. P. (2020). *Meaning and Cognition: A Cognitive Linguistics Approach*. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
8. La Leche League International. (2023). *Inclusive Language in Breastfeeding Support: Terminology Guide*. Retrieved from <https://www.llli.org>
9. LactaPedia. (2024). *Glossary of Lactation Terms*. Retrieved from <https://www.lactapedia.com>
10. Mohrbacher, N., & Kendall-Tackett, K. (2010). *Breastfeeding Made Simple: Seven Natural Laws for Nursing Mothers* (2nd ed.). Oakland, CA: New Harbinger Publications.
11. Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. New York: Prentice Hall.
12. Nord, C. (1997). *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Manchester: St. Jerome Publishing.
13. Peraíta, A., et al. (2024). Effects of breastfeeding on cognitive abilities at 4 years old: Cohort study. *International Journal of Child and Adolescent Health*. Retrieved from <https://ifp.nyu.edu/2024/journal-article-abstracts/s13158-024-00396-z/>
14. Pym, A. (2010). *Exploring Translation Theories*. London: Routledge.
15. Qin, X., et al. (2024). Human milk metals and metalloids shape infant microbiota. *Food & Function*. Retrieved from <https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2024/fo/d4fo01929f>

16. Spatz, D. L., & Edwards, T. M. (2021). Promoting human milk and breastfeeding for the very low birth weight infant. *Journal of Perinatal & Neonatal Nursing*, 35(2), 119–127. <https://doi.org/10.1097/JPN.0000000000000567>
17. Temmerman, R. (2000). *Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive Approach*. Amsterdam: John Benjamins.
18. Thornton, S. (2024). *Tits Up: What Sex Workers, Milk Bankers, Plastic Surgeons, Bra Designers, and Witches Tell Us about Breasts*. London: Fourth Estate.
19. Tomori, C., Palmquist, A. E. L., & Quinn, E. A. (2022). *Breastfeeding: New Anthropological Approaches*. London: Routledge.
20. University of California - Davis Health. (2024, September 19). Breastfeeding is crucial to shaping infant's microbes and promoting lung health. *Cell. ScienceDaily*. Retrieved from <https://www.sciencedaily.com/releases/2024/09/240919114105.htm>
21. Vinay, J.-P., & Darbelnet, J. (1995). *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation* (J. Sager & M.-J. Hamel, Trans.). Amsterdam: John Benjamins.
22. Walker, M. (2022). *Breastfeeding Management for the Clinician: Using the Evidence* (6th ed.). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.
23. World Health Organization (WHO). (2023). *Guideline: Protecting, Promoting and Supporting Breastfeeding in Facilities Providing Maternity and Newborn Services*. Retrieved from <https://www.who.int/publications>

*Yemets Oleksandr, PhD (Philology), Prof.
Khmelnyskyi National University*

THE CATEGORY OF LOCALITY IN THE CONTEMPORARY AMERICAN FICTION

The category locality is considered to be one of literary text categories. However, many scholars regard locality and temporality subcategories of a more general category – chronotype [1, p. 78]. Locality, the description of setting, is often associated with time and memory of time.

In a very poetical short story "Bullhead" by Leigh Wilson (2004) the main character, a married woman, every year goes to one place in the lake and drops a coin. This lake drowned her hometown during the construction of the dam. Right on this place was the house where she and the love of her life, the boy next door, made love. The boy went away with her family but the woman still remembers and goes to this place during 50 years. The author's conclusion at the end, in the strong position, makes this story a kind of modern parable: *Love and the memory of love can't be drowned*.

Opposite to this, man's perception of place and time in a number of literary texts is associated with some memorable event or some outstanding person. One of the new novels by Stephen King "11.22.63", published in 2011, describes the time travel of the main character to the past, to the year of 1958, through the portal, "the rabbit hole". Jake Epping finds himself in a small American town where he will live and try to save the life of President John Kennedy in Dallas. Thus, the bitter memory of this event, of that place and time is still haunting many Americans.

One of the remarkable short stories "Forever and the Earth" by Ray Bradbury is also connected with the travel to the past and the memory of the outstanding writer Thomas Wolfe. He is returned to life so that he could write a masterpiece about the

beauty of space, of other planets as no living man of letters in the year 2257 can't do it so wonderfully. However, Wolfe has very little time for a new creative life. Bradbury shows the tragic collision between talent and the life span of human being.

David Galef in his ironic short story "My Date with Neanderthal Woman" (2003) does not describe in detail the travel to the distant past and the place - the cave. The knowledge of the prehistoric times makes the main character hesitate - what gift is suitable for his date: flowers, beefsteak or chocolate. Still, the underlying pragmatic idea is very humanistic. Despite the differences, people can like, respect and love each other.

While one of the conventional concepts of time is associated with a moving object (G. Lacoff, M. Johnson), in the analyzed texts as well as in some other stories time is described through space, and the memory of time is associated with locality. The gender aspect of these concepts reveals the connection with emotions and feelings (women writers and characters) or the memory of great events and great people.

In one of the recent flash fiction stories "Bigfoot Love" (2022) by Gary Every the main character finds his love in the forest, Bertha Bigfoot lives on a tree, and finally the main character and Bertha stay *"atop of the tallest tree in the forest every other day, sitting inside the biggest nest you have ever seen, his butt warming a clutch of bigfoot eggs"* [2, p. 12].

REFERENCES

1. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту: навч.посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004, 272с.
2. Every G. Bigfoot Love. Flash Fiction Magazine Weekly. 10.08.2022. P.9-12.

Zadoienko Olga
Haidai Iryna, PhD (Pedagogy), As.Prof.
Zhytomyr Polytechnic State University

DEVELOPMENT OF SECOND LANGUAGE LITERACY THROUGH OPEN EDUCATIONAL RESOURCES AND DISTANCE LEARNING

At the turn of the 21st century, science and professional training in Ukraine are rapidly advancing, leading to an increasing demand for competent, proactive, and highly educated specialists capable of responding to the challenges of modernity and actively integrating into the global professional space. The Law of Ukraine "On Higher Education" and the Presidential Decree "On the National Doctrine for the Development of Education" set high standards for the professional training of modern specialists across various fields. This entails not only acquiring the necessary knowledge, skills, and moral qualities but also shaping value orientations.

At the same time, the effective fulfilment of professional duties by future specialists depends not only on their level of professional competence but also on how well-developed their foreign language communicative competence is. Proficiency in a foreign language enables individuals to communicate with representatives of other countries, establish both professional and personal connections, and participate in international educational programs and projects.

In the modern world, developing second language literacy, particularly learning English as a second language, is a vital part of education.

Digital technologies and distance learning offer new opportunities for more effective language acquisition [1, pp. 6-7]. Open Learning Platforms, such as Prometheus, EdEra, Coursera, Duolingo, BBC Learning English, LingQ, Memrise, Busuu, and Open edX, provide access to free or affordable online courses in English language literacy. These resources allow learners to study the language at their own pace, using interactive tasks, videos, and tests.

Prometheus is a Ukrainian platform that offers free online courses in various disciplines, including English. The courses are developed in collaboration with leading universities and experts.

EdEra (Educational Era) is another Ukrainian educational platform that provides access to interactive courses in English and other subjects. The materials include video lectures, tests, and practical assignments.

Coursera is an international platform that collaborates with leading universities around the world. It offers English language courses for various levels, including specialised programs for business and academic writing.

edX is a platform created by Harvard University and the Massachusetts Institute of Technology (MIT). It offers both free and paid English language courses. The courses cover various aspects of the language: grammar, vocabulary, pronunciation, and communication skills [3, p. 1].

Duolingo is a mobile app for language learning that uses gamification to engage users. It is suitable for beginners and those who want to maintain their skills on a daily basis. <https://uk.duolingo.com/>

BBC Learning English is a resource from the BBC that offers free materials for learning English, including videos, audio, and written content. It is suitable for learners of various language levels.

LingQ is a platform that allows users to learn a language through reading and listening to authentic materials. Users can create their own vocabulary lists and track their progress.

Memrise is an app that uses memorisation techniques to help learners acquire new words and phrases. It includes videos with native speakers to improve pronunciation and comprehension [4, p. 2].

Busuu is a platform that offers interactive English lessons and the opportunity to practice with native speakers through a user community.

Open edX is an open platform for creating and delivering online courses. Many universities and organisations use it to host their courses, including those related to language learning.

These platforms provide the opportunity to learn English at a comfortable pace using interactive tasks, videos, and tests. They promote the development of language literacy and communicative competence, which are essential skills in the modern world.

The organizational aspects are proposed to be implemented through distance learning technologies, which provide convenient access to information and its prompt

delivery to all participants in the educational process. For this purpose, digital tools such as Google Calendar, Gmail, Google Groups, and Google Alerts are effectively used. In the digital environment, instructors prepare and learners process educational materials using Google Docs, Google Drive, Google Maps, Google Keep, and Google Sheets. This approach creates favourable conditions for the implementation of the flipped classroom model when needed.

Google Calendar helps in scheduling and organising events, classes, and meetings. It also allows sending invitations to participants and setting reminders about events in an electronic format.

Educational use:

- Class schedules, consultations, deadlines.
- Coordination of meetings between teachers and students.
- Shared calendars for groups/courses.

Gmail: the primary platform for electronic communication.

Educational use:

- Correspondence between teachers, students, and administration.
- Sending assignments, feedback, and announcements.
- Integration with other Google services.

Google Groups is a platform for creating discussion forums or mailing lists.

Educational Use:

- Discussions among course participants.
- Announcements from instructors to the entire group.
- Collaborative work on projects.

Google Alerts is an automated service that notifies you about new mentions of a topic on the internet.

Educational Use:

- Monitoring news or current events related to research topics.
- Receiving updates in a specific field of knowledge.
- Assisting in scientific work and source tracking.

Google Docs is a text editor with collaborative editing capabilities.

Educational uses:

- Writing essays, reports, and projects.
- Collaborative student work on assignments.
- Real-time commenting and feedback by instructors.

Google Drive is a cloud storage platform for file storage and sharing.

Educational uses:

- Storing educational materials, presentations, and videos.
- Providing students access to files.
- Organising course archives.

Google Sheets is a tool for working with spreadsheets, data, and formulas.

Educational uses:

- Analysing survey results.
- Maintaining an electronic grade book.

- Creating charts and project planning [2, pp.17-19].

Digital platforms enable the adaptation of educational materials to the knowledge level, learning style, and interests of each student. This facilitates more effective material retention, reduces stress, and allows learners to work at their own pace.

They provide the opportunity to learn anytime and anywhere (as long as there is internet access), offering convenience for busy individuals and those balancing education with work or other responsibilities.

Gamification (learning through play), interactive exercises, virtual rewards, and point systems motivate learners to continue studying and achieve new levels.

Many online platforms provide the opportunity to instantly check the correctness of completed tasks, which helps to quickly fix mistakes and better reinforce the material.

The digital environment offers access to authentic language sources such as videos, podcasts, news, blogs, and social media. This promotes the development of comprehension of real-life language, up-to-date vocabulary, and intercultural competence.

The combination of text, audio, video, and visuals meets the needs of different types of learners: visual, auditory, and kinesthetic.

Online platforms enable autonomous learning at a convenient pace and allow continuous skill enhancement even after course completion.

Forums, chats, video conferences, and collaborative online tasks create opportunities for communication, experience sharing, and speaking practice with other learners or native speakers.

Thus, the integration of open learning platforms, distance education, and modern teaching tools significantly enhances the process of acquiring a second language.

These technologies foster language literacy, boost motivation, and provide access to quality education for a wide range of users.

REFERENCES

1. Gulai, O., Kabak, V. "Google Digital Tools as a Means of Improving the Educational Process in Higher Education Institutions." *Scientific Notes of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University*. Series: Pedagogy. 2022. No. 2, pp. 14–23. DOI: <https://doi.org/10.25128/2415-3605.22.2.2>.
2. URL: <https://teachhub.com/nayneobkhidnishi-onlaynovi-instrumenty-dlia-orhanizatsii-zmishanoho-navchannia/>
3. URL: https://www.edx.org/learn/english?utm_source=chatgpt.com
4. URL: <https://www.memrise.com/>